Scriitoarea britanică Iris Jean Murdoch s-a născut în 1919, la Dublin, din părinţi anglo-irlandezi. A studiat filosofia la Somerville College, Oxford și la Newnham College. Cambridge. Din timpul războiului până în 1946 a lucrat ca funcţionar în administraţia civilă, după care, între 1948 și 1967, și-a desfășurat cariera universitară în domeniul filosofici la Oxford și Londra. I s-a decernat Booker Prize în 1978 și a fost înnobilată cu titlul *The Dame of the British Empire.* Autoare prolifică, Iris Murdoch a scris până în prezent peste treizeci de volume – romane, poezii, piese de teatru, studii critice și filosofice.

Bibliografie selectivă

Romane: *Under the Net (Prins în mreje.* 1954), *Flight from the Enchanter (Fuga de vrăjitor,* 1955), *The Sandeastle (Castelul de nisip,* 1957), *The Bell (Clopotul,* 1958), *A Severed Head (Capul retezat,* 1961), *An Unofficial Rose (Un trandafir neprotocolar,* 1962), *The Unicorn* (1963), *The Italian Girl (Italianca.* 1964). *The Red and the Green (Roșul și verdele.* 1965), *The Time of Angels (Vremea îngerilor,* 1966), *The Nice and the Good (Cei cumsecade și cei buni.* 1968), *Bruno's Dream (Visul lui Bruno,* 1969), *A Fairly Honourable Defeat (O înfrângere destul de onorabilă,* 1970), *An Accidental Man* (1971), *The Black Prince (Prinţul negru,* 1973), *A Word Child (Vlăstarul cuvintelor,* 1975). *The Sacred and Profane Love Machine* (1975), *Henry and* Cato (1976), *The Sea, the Sea (Marea. Marea,* 1978), *Nuns and Soldiers (Călugăriţe și soldaţi,* 1978), *The Philosopher's Pupil (Discipolul,* 1983), *The Good Apprentice* (1985), *The Book and the Brotherhood* (1987), *The Message to the Planet* (1989). *The Green Knight* (1993);

Piese de teatru: *Servants and the Snow* (1970), *The Three Arrows* (1972), *Art and Eros* (1980);

Studii critice: *Sartre. Romantic Rationalist* (1953), *The Sublime and the Beautiful Revisited (Din nou despre sublim și frumos,* 1960), *Against Dryness (împotriva uscăciunii,* 1961);

Scrieri filosofice: *The Sovereignty of Good* (1970), *The Fire and the Sun: Why Plato Banned the Artists* (1971, *Metaphysics as a Guide to Morals* (1992).

Iris Murdoch
DILEMA LUI JACKSON
Traducere de ANGELA HONDRU
Postfaţă și tabel cronologic de MONICA BOTTEZ
univers enciclopedic
București, 1998

UNU

Edward Lannion ședea la birou. Îi plăcea mult căsuţa aceasta cochetă de pe Notting Hill, din Londra. Soarele strălucea. Era o dimineaţă timpurie de iunie, înainte de solstiţiu. Edward arăta bine. Era înalt, slab și palid. Bine îmbrăcat. Părul șaten-auriu, ușor cârlionţat și bogat, îi acoperea ceafa. Conturul gurii indica fermitate. Nasul îi era acvilin, iar ochii de un căprui deschis. Avea douăzeci și opt de ani.

Frumoasa lui mamă murise de cancer când el avea doar zece ani. O văzuse murind. Când și-a auzit tatăl plângând, și-a dat seama ce se întâmpla. Când a împlinit șaptesprezece ani i s-a înecat fratele mai mic. Alţi fraţi nu mai avea. Și nici surori. Își iubise mama și fratele cu disperare. Cu tatăl lui nu se prea împăca. Acesta era bogat, o făcea pe arhitectul și ar fi vrut ca și Edward să fie arhitect. Dar Edward nu dorea să devină arhitect. El studiase istoria medievală la Cambridge. Când tatăl lui i-a transmis că ar fi cazul să-și câştige singur existenţa, Edward s-a angajat la o editură universitară care se ocupa exact de cărţile ce-i plăceau lui. Tatălui nu i-a spus că lucra doar două dimineţi pe săptămână. Restul timpului și-l dedica cititului, încerca să scrie romane istorice și chiar poezii. Când i-a murit și tatăl, a vărsat lacrimi amare, regretând din tot sufletul că nu s-a apropiat mai mult de cel care-i lăsase casa din Notting Hill, moșia și frumoasa casă de la ţară. Casa se numea Hatting Hall, nume considerat caraghios atât de Edward cât și de fratele lui, Randall, când erau copii.

Hatting Hall, care aparţinuse pe vremuri pe jumătate Casei Tudor, pe jumătate regelui George V, își pierduse multe din domenii, mulţumindu-se acum doar cu câteva grădini mari și frumoase, prelungite de câţiva kilometri de pajiști. Prin aceste pajiști curgea râuleţul Lip, care trecea prin satul numit Lipcot. Lipcot, situat pe partea opusă lui Hatting Hall, era acum doar un biet cătun cu câteva vilișoare și căsuţe vechi, două-trei magazine și o cârciumă. În amonte, recent reconstruit, se înălţa un pod solid care ducea spre ceea ce sătenii numeau „civilizaţie”. Hatting Hall poseda teritoriul ce se întindea până la râu împreună cu jumătate din mult disputatul pod fragil, iar de cealaltă parte a râului, pe o distanţă considerabilă, se afla moșia celeilalte „mari case” din vecinătate. În josul râului, pe partea lui Hatting, se înălţa pe o colină o bisericuţă din secolul al paisprezecelea la care se ajungea pe un vechi pod din piatră. Bisericuţa avea și preot și o restrânsă comunitate de enoriași. Cealaltă „mare casă”, aflată în amonte și înconjurată de mulţi copaci, se numea Penndean, după cum o botezaseră cei din familia Quaker, proprietari încă de pe vremea lui William Penn. De fapt, Penndean era chiar mai veche și numele iniţial i se pierduse. Mai târziu, fusese parţial distrusă de foc, și în plus, după cum spunea tatăl lui Edward, „răvășită de către victorieni”. Bunicul lui Edward avusese câteva altercaţii cu locuitorii „celeilalte case” (familia se numea Bamell). Ba chiar se dușmăniseră. Tatăl lui Edward fusese politicos. Edward era și el politicos.

Strămoșii lui Edward nu stăpâniseră Hatting Hall de când lumea și pământul, pentru că ei erau originari din Cornwall. Au ajuns în posesia lui Hatting abia spre sfârșitul secolului al optsprezecelea, deoarece foștii proprietari dăduseră faliment. Pe Edward și Randall i-a amuzat povestea cu Cornwall, nu și pe tatăl lor, care nu-și dorea niște strămoși imaginari cu ale căror mituri să se delecteze. A preferat „să preia viţa nobilă” a bieţilor falimentaţi pe a căror casă romantică și încântătoare a pus mâna familia Lannion. Chiar înainte de a se confrunta cu

greutăţile vieţii, Edward și-a dat seama de înfăţișarea lui *ciudată,* de faptul că era *sortit morţii* și de existenţa unui blestem ce plutea în jurul lui – poate din pricina strămoșilor din Cornwall. Era un retras. La școală și apoi mai târziu, din pricina aceasta, lumea îl considera un afectat, un fandosit, un fățarnic, ba chiar „straniu”. Nu-l prea deranja părerea altora și nici faptul că era un însingurat, dar se surprindea uneori înfricoșat. Câteodată avea impresia că este urmărit. S-a imaginat chiar în ipostaza de criminal sau terorist, aflat acum pe calea cea bună, dar știa că foștii lui camarazi îi luaseră urma și-l vor omorî cu siguranţă. Își amintea chiar că în copilărie jucase un asemenea joc cu Randall. După ce-a împlinit douăzeci de ani a avut parte și de alte experienţe ieșite din comun, dar despre aceste lucruri n-a vorbit niciodată nimănui. Tatăl lui Edward nu și-a mai revenit după moartea lui Randall, care fusese întotdeauna favoritul lui. Randall era vesel, Edward era un taciturn. Acum nu-și putea reveni din uimire. S-a trezit brusc stăpânul casei Hatting Hall. Această constatare, care în mod normal ar fi trebuit să-l bucure, n-a făcut decât să-l alarmeze, deși mai târziu și-a dat seama că „totul era ca înainte”. Personalul, adică „oamenii” cum îi numise tatăl său, și anume majordomul și grădinarul Montague, soţia acestuia, menajera Millie, se comportau ca înainte, sau aproape ca înainte, așa cum se comportaseră și pe vremea tatălui lui Edward (Gerald Lannion), care fusese mult mai aspru și mai categoric decât blândul și confuzul „stăpân tânăr”. Edward a continuat să stea la Londra cea mai mare parte din săptămână. A renunţat la editură, dar a început un nou roman istoric și încerca să scrie poezie.

Apoi, când toate păreau pornite pe o cale bine stabilită și presupunea că nu se mai poate întâmpla nimic neprevăzut, a survenit o schimbare, ca o lumină puternică, ca o adiere proaspătă. Ceva mai devreme, poate și datorită morţii tatălui său, stabilise niște relaţii vagi, o „reconciliere” cu locuitorii „casei” Penndean. La vremea respectivă aceștia erau un bărbat mai în vârstă, cunoscut

sub numele de „Unchiul Tim”, oarecum legat de India și unul mai tânăr, dar peste patruzeci de ani, nepotul lui, pe nume Benet. Întâlnindu-l în sat, Benet îl invitase pe Edward la masă. Edward, care tocmai se întorcea la Londra, i-a explicat că nu poate. La câtva timp după aceea, pe când se găsea tot în Londra, a aflat telefonic de la Montague că „bătrânul” de la Penndean tocmai murise. Edward l-a regretat, și-a dat seama acum că i-ar fi plăcut să-l cunoască. I-a trimis lui Benet o scrisoare în care își exprima condoleanţele. Apoi, cu prima ocazie, a acceptât invitaţia la masă. Îi plăcea Benet și a putut arunca o privire și splendidelor grădini care nu se vedeau din drum, dar nu l-au prea încântat prietenii lui, așa că a refuzat următoarea invitaţie. Spre sfârșitul toamnei a fost iar invitat și a acceptat de data aceasta deoarece aflase că la petrecere participă doar Benot, parohul, o femeie frumușică între două vârste, cu un păr bogat, strălucitor (pe care Edward o cunoscuse la prima vizită), încă o femeie arătoasă, evident „din Canada” și fiicele acesteia, două fete drăgălașe, una de nouăsprezece ani, una de douăzeci și unu. Pe prima o chema Rosalind, pe cealaltă, Marian. Benet i-a explicat lui Edward că fetele purtau numele tatălui lor (decedat), Berrán, pe când mama, care se recăsătorise cu un canadian pe care l-a lăsat mai târziu, se numea Ada Fox. Fetele stătuseră la un pension de unde tocmai plecaseră și acum închiriaseră toate trei o vilișoară în Lipcot ca să-și petreacă vacanţa acolo, în timpul mesei, fetele i-au spus lui Edward că l-au văzut de nenumărate ori pe stradă, în Lipcot. Ada, care stătea lângă Edward, i-a povestit că tocmai a făcut o excursie cu fiicele ei în Scoţia. Ea urma să se întoarcă în Canada, dar își lăsa fetele în noul apartament din Londra, să se distreze și să-și desăvârșească educaţia.

— Londra însăși înseamnă educaţie, a spus ea și Edward, care o avea pe Marian de cealaltă parte a lui, a dat din cap ca un adevărat înţelept.

Contrar așteptărilor, Edward nu) c-a prea întâlnit pe fete nici după plecarea întârziată a mamei lor, puţin înainte

de Crăciun, apoi fetele au plecat la Paris, s-au reîntors la Londra și au reapărut în Lipcot la începutul primăverii, l-au întâlnit pe Edward pe stradă și i-au spus că închiriaseră vilișoara din nou. După aceea… ei bine, după aceea… fetele au vrut să joace tenis. Edward a amenajat în grabă terenul de tenis de la Hatting. Au vrut să călărească. Edward nu călărea, dar le-a procurai ponei. Lui Edward nu-i plăcea să se plimbe, dar fetele l-au corupt și el era cel cu harta în mână. Fetele vroiau piscină și Edward i-a spus lui Benet că trebuia să existe o piscină. Fetele îl necăjeau pc Edward, râdeau de el, îi reproșau aerul solemn. Se aflau deseori în compania lui Benet și a prietenilor lui pe care Edward a început să-i tolereze. Dar, în toată această vreme, n-au pus piciorul în Hatting Hall. În cele din urmă Edward, căruia îi displăcea profund să facă pe gazda, a priceput aluziile și s-a decis să dea o masă. I-a trebuit destul de mult timp lui Edward să realizeze cu adevărat ce se întâmplă, să constate că o iubea nebunește pe Marian, care era îndrăgostită de el până peste urechi. Abia mai târziu și-a dat seama că toată lumea de la Penndean și de la Hatting era la curent cu tot, ca să nu mai vorbim de localnici care începuseră să pună pariuri de câte ori se întâlneau la cârciumă.

Oare cum de-au ajuns lucrurile să evolueze atât de liniștit, pe nesimţite, inevitabil? Oare *pot* fi fericit? se întreba Edward. Chiar poate sufletul meu întunecat să cunoască, în sfârșit, lumina? Ședea acum, dis-de-dimineaţă, la biroul lui de la primul etaj, în casa de pe Notting Hill. Respira adânc, dar parcă nu-i ajungea aerul. Își simţea inima izbindu-i violent coastele. Și-a dus mâna la piept simţind în palmă forţa palpitaţiilor. Stătea acolo nemișcat, tăcut. Mâine urma să se cunune în bisericuţa din secolul al paisprezecelea, situată pe colina de lângă Hatting Hall.

Brusc s-a întâmplat ceva teribil și neașteptat. Fereastra s-a spart și a căzut înăuntru, împroșcând covorul cu mici diamante de sticlă spartă. Zgomotul a venit, parcă, o secundă mai târziu. împușcătură? A sărit în picioare,

ţipând. Cel puţin așa și-a amintit apoi. Atac, încercare de asasinare, bombă prin apropiere? După aceea s-a gândit că poate aruncase cineva cu o piatră în fereastră. A traversat repede camera, călcând cioburile în picioare și a privit în stradă. N-a văzut pe nimeni. I-a trecut prin minte să alerge până jos, dar s-a răzgândit. S-a întors în cameră și, privind în jur, a început să culeagă bucăţelele strălucitoare de sticlă. Mai întâi le-a pus în buzunar, apoi în coșul de gunoi. Da, fusese o piatră. A luat-o de jos. a șters-o de praf cu grijă și a pus-o pe șemineu. S-a urcat în mașina lui roșie și frumoasă și a plecat la Hatting Hall.

În după-amiaza aceleași zile Benet era sau, mai bine zis, fusese ocupat cu pregătirile pentru serată. Nunta de a doua zi, după câte știa el, era pusă la punct până în cele mai mici amănunte. Discutase absolut toate detaliile cu parohul Oliver Caxton. Cununia urma să aibă loc la ora douăsprezece. Slujba, cea anglicană obișnuită în asemenea ocazii. Parohul, care răspundea și de alte parohii, vizita bisericuţa o dată sau de două ori pe lună, dar venea și la ocazii speciale: cununii, funeralii, Crăciun, Paști. Diaconi nu se prea găseau. Duminica și la utrenii (împrejurări obișnuite, deci) singurii prezenţi erau Benet, musafirii lui Benet, Clun, grădinarul de la Penndean, fiica lui, Silvia, trei sau patru femei din sat și poate doi-trei turiști, vara. Unchiul Tim, răposatul unchi al lui Benet, fusese cel care citea, de obicei, versetele din scriptură. Mai citea și Benet. Acum venise rândul lui Clun. Benet își oferea serviciile doar la ocazii speciale. Uneori, iama, parohul oficia slujba în bisericuţa de altfel aproape goală. Bineînţeles că cei din familia Barnell erau Quakers, dar nu exista lângă Lipcot biserică pentru ei, iar slujba anglicană, conform dorinţelor celor de ia Penndean, includea și perioade de reculegere. În prezent nu exista pian, dar pe Benet nu-l deranja lucrul acesta. Cât despre cei doi tineri frumoși și fericiţi, eroul și eroina scenei, ei solicitaseră la început o cununie civilă simplă, dar planurile le-au fost date peste cap de către mama miresei, Ada Fox care, din nefericire, nu a putut ajunge, și de către Mildred Smalden, o preacuvioasă

doamnă, prietenă cu familia Barnell. Benet ar fi vrut „un spectacol pe cinste”, așa cum își imagina că i-ar fi plăcut Unchiului Tim. Ce păcat că Unchiul Tim nu se mai afla printre ei! în ceea ce privește numărul nuntașilor, a câştigat tânăra pereche: urmau să fie foarte puţini invitaţi. Pentru după cununie, la Penn, erau pregătite șampanie și diverse soiuri de vin (lui Benet nu-i plăcea șampania), tot felul de delicatese care se puteau servi la masă sau în picioare sau în timp ce se plimbau prin Penndean. Imediat după nuntă cei doi copii (cum le zicea Mildred) urmau să plece cu Jaguarul lui Edward spre o destinaţie nedivulgată.

Câţiva dintre nuntași aveau să participe și la serata lui Benet. Benet o știa bine pe Ada și foarte bine pe fiicele ei, căci în ultima vreme le luase sub aripa lui protectoare, ceea ce o aranja teribil pe fluşturatica lor mamă. Marian, care era „creativă”, și-a petrecut ultima zi și noapte în Londra pregătind o „surpriză” și urma să plece de acolo foarte devreme în dimineaţa nunţii. Edward, în ciuda protestelor, avea să se întoarcă la Hatting cu o dimineaţă mai devreme. Rosalind, bineînţeles domnișoara de onoare a surorii ei, venea și ea cu „o zi înainte”, împreună cu Mildred. Alţi doi oaspeţi, prieteni de-ai lui Benet, Owen Silbery, un pictor excentric și un tânăr care lucra la o librărie, Thomas Abelson, prieten cu Owen, poreclit de Unchiul Tim „Tuan”, trebuiau să ajungă de la îndepărtata gară cu taxiul. Rosalind și Mildred urmau să locuiască în „partea veche” a casei, de obicei încuiată pentru că se considera că era bântuită de stafii și se făcea și foarte frig acolo iarna. Acum era o adevărată încântare, deoarece mâinile pricepute ale menajerei Sylvia au făcut din ea o adevărată bijuterie. Tuan urma să stea în dormitorul oaspeţilor situat în clădirea principală. Owen rămânea la cârciuma din sat, așa cum proceda întotdeauna, fiind prieten bun cu cârciumarul. Cârciuma se numea Regii Mării, iar pe firmă Owen pictase un vapor cu piraţi. De fapt, Lipcot nu se afla lângă mare, dar cârciuma purta numele acesta de foarte multă vreme, chiar de secole, spuneau unii.

Benet stătea singur în bibliotecă. Era o liniște desăvârșită, o liniște ca tăcerea unei prezenţe imense, nemișcate. Cărţile, multe dintre ele, fuseseră ale Unchiului Tim și se aflau în același loc încă de pe vremea când Benet era tânăr. Își pierduseră din strălucire: roșul a mai pălit, albastrul și el, iar literele aurii de pe coperte s-au cam șters, emanând parcă o răsuflare tăcută și calmă. Cele mai multe dintre cărţile lui Benet se aflau încă la Londra. (De ce încă? Plănuiau oare să ia calea bibliotecii din Penndean?) Unchiul lui Benet murise, lăsându-i moștenire totul, aici unde în copilărie trăise mai degrabă ca oaspete sau pelerin, unde venea doar ca să se refacă. Și când unchiul Tim era plecat în India, aici rămânea o atmosferă magică, pură, tainică, plăcută. Cărţile nu știau încă, dar „vor afla” în curând că Tim plecase, dispăruse într-adevăr pentru totdeauna.

Tatăl lui Benet, care murise de mult, fusese fratele mai mic al Unchiului Tim. Bunicul dinspre tată al lui Benet, mare iubitor al clasicilor, l-a botezat pe fiul mai mare Timaeus, iar pe cel mic, Patroclus, nume pe care purtătorii lor aveau să le transforme în Tim și Pat. Benet (care era cât pe-aci să fie botezat Achilles) își striga tatăl Pat, iar mama, desigur, Mat. Numele întreg al lui Benet era William (după William Penn) Benet Barnell. Renunţase de mult la William și nu accepta să i se spună Ben. Nu era clară originea numelui Benet de care posesorul se agăţa cu strășnicie, dar se pare că avea o oarecare legătură cu mama lui și cu Spania. Pat s-a considerat întotdeauna un nenorocos și un „învins”. Și totuși, a avut parte de o căsnicie frumoasă, chiar fericită, cu drăgălașa Eleanor Morton, fiica unui avocat pașnic care s-a făcut cântăreaţă. Lui Pat nu-i plăcea însă muzica. Era nemulţumit, după cum avea să constate Benet, și de propriul său fiu. Își dorea o fată. L-a întrebat odată pe Benet dacă vroia o surioară și Benet a ţipat: „Nu, nu, nu!” în orice caz, n-a mai avut și alţi copii. Ghinionul îl urmărea în continuare. Soţia i-a murit curând după aceea într-un accident de mașină pe când conducea Pat. Pat însuși, fumător înrăit, a murit de cancer

la plămâni pe când Benet era deja matur. Acesta a părăsit universitatea unde studiase filosofia și a intrat în serviciul public, ca și tatăl său. Benet își iubise părinţii și mai târziu a regretat că nu le-a arătat deschis dragostea lui. Remușcări.

Unchiul Tim (nu s-a căsătorit, ca de altfel nici Benet) a fost pentru Benet, ca și pentru ceilalţi, o figură romantică, oarecum misterioasă. Se implicase în „diverse războaie". A absolvit universitatea fără să-și ia licenţa, dar fusese (și multă lume știa lucrul acesta) un matematician înnăscut. Datorită acestui talent, bineînţeles, a devenit inginer și așa a ajuns el în India, unde și-a petrecut cea mai mare parte a vieţii. Din când în când se mai întorcea și în Anglia. Cât a fost el plecat, Pat „a preluat" moșia Penndean dar, de cele mai multe ori, spre mâhnirea lui Benet, o închiria.

Nimeni n-a aflat ce-a făcut Unchiul Tim în India, după războiul lui, cu excepţia faptului că poate construise poduri. Sau poate pur și simplu nu l-a întrebat nimeni. Nici Benet, care îl adora, nu l-a întrebat nimic până târziu, spre bătrâneţe, când a primit de la Unchiul Tim niște răspunsuri ce i s-au părut foarte stranii. Pat spunea mereu că fratele lui „a adoptat felul de viaţă al indigenilor". Unchiul Tim își invitase de nenumărate ori familia să-l viziteze în India și să vadă munţii Himalaya. Lui Benet tare i-ar fi plăcut să meargă, dar Pat s-a opus întotdeauna cu îndârjire. Mai târziu, Unchiul Tim a început să-și petreacă tot mai mult timpul la Penndean și în cele din urmă s-a stabilit cu totul acolo.

Gândindu-se la cărţi, Benet și-a amintit că lui Tim, deși nu era cărturar, îi plăcea să citească, să reproducă la nesfârșit „citate" și „dictoane", „aforismele lui Tim", versuri întregi din Shakespeare, fraze din Conrad, Dostoïevski, Dickens, *Alice în Ţara Minunilor, Sălcii în Bătaia Vântului,* Kipling, Robert Louis Stevenson. „Încă un pas domnule Hands și-ţi zbor creierii". Pe patul de moarte, Benet l-a auzit murmurând: „Ridicaţi strălucitoarele săbii, altfel rouă vi le va rugini". Sigur că Benet îi citise pe

clasici, dar avea mai degrabă înclinaţie spre filosofie. Sensibilitatea lui faţă de greci s-a manifestat mult mai târziu, din amintirile îndepărtate de pe vremea bunicului, de la Tim și din cărţile lui. Ciudat, dar cărţile, care bineînţeles, nu erau toate „clasice”, păreau oarecum pătrunse de un spirit al Lumii Antice. Benet încercase de mai multe ori să analizeze această atmosferă, această aromă bogată, această rezonanţă tremurătoare, această *înţelepciune,* dar îi scăpa semnificaţia sa profundă, lăsându-i doar o senzaţie de mulţumire. Își amintea acum ceva ce-i plăcuse lui Tim să-și imagineze mereu și anume momentul în care Cezar, supărat pe Legiunea a Zecea, li s-a adresat cu *Quirites* (cetăţeni) și nu cu *Conmilitones* (camarazi de arme)! încă de mic copil, Benet a împărtășit mâhnirea adâncă a acelor bărbaţi devotaţi care trebuiau să-și plece capetele. Toate aceste cărţi și cuvinte împărtășeau ceva magic. Îndrăgitul cerc al iniţiaţilor: *Cei Șapte Stâlpi ai înţelepciunii, Lord Jim, Insula Comorilor, Alice în Ţara Minunilor, Kim.* Lui Tim îi plăcuse și Kafka, care putea părea ciudat, dar gândindu-se mai bine, Benet a început să înţeleagă de ce.

Pat spunea deseori despre Tim că a rămas „tare copilăros”. Acesta era poate un aspect al caracterului său pe care Benet îl considera mai degrabă un romantism eroic. Cu câţiva ani în urmă, discutând întâmplător cu un diplomat indian la una din recepţiile de pe Whitehall, Benet i-a spus că unchiul lui a lucrat în India și a fost teribil de surprins când a constatat că diplomatul auzise de Tim. Ba mai mult, și-a spus și părerea: „ţicnit, nebun, dar curajos ca un leu”. Lui Benet i-a părut rău că pierduse urma diplomatului. Nu-i aflase nici măcar numele. Cărţile lui Tim erau chiar povești de aventuri, așa cum le-a văzut Benet în propria lui copilărie; dar pe măsură ce-a crescut, a priceput mult mai multe în legătură cu unchiul lui și cu poveștile sale, un fel de vibraţie caldă, o lumină blândă sau o notă sensibilă, conștiinţa tragismului vieţii umane, binele și răul, crima și pedeapsa, *remușcările.* Probabil că Tim văzuse lucruri teribile în

India; poate făcuse lucruri teribile, pe care le-o fi regretat sau poate nu, dar care, în pacea însorită de la Penndean nu s-au lăsat niciodată descoperite. Sunetul acela ciudat a devenit apoi un fel de durere tăcută pe care o declama mereu și mereu printre eroii săi înfrânţi – Macbeth cu mâinile însângerate, Othello, ucigașul soţiei sale, acea pustiire stranie a personajelor lui Kafka, T.E. Lawrence, Jim sărind de pe vapor. Drept mângâiere, Kim și Lama. Pat mai spunea despre Tim că avea o aură dulceagă. Benet (pe atunci adult) a obiectat. Nu era dulcegărie, ci un fel de vagă mâhnire profundă, dar frumoasă. Alice ascultând-o pe broasca ţestoasă Mock plângând. Pe patul de moarte Tim citea *Alice în Ţara Oglinzilor*. Era într-adevăr un lucru ciudat la care Benet s-a gândit de multe ori. Ei bine, de ce nu? N-a fost Lewis Caroil matematician? Tim nu-și etalase niciodată cunoștinţele de matematică în familie, deși încercase odată să-i explice lui Benet teorema lui Gödel. Construise poduri? Pat și Benet, pe atunci tânăr, credeau că Tim desfășura în India o activitate de muncitor necalificat; apoi, după ce „a adoptat felul de viaţă al indigenilor” (cum spunea Pat), a alunecat într-un fel de necromanţie ocultă. O glumă la ordinea zilei era să-l întrebi pe Tim dacă știe șiretlicul cu funia indiană și apoi să te pui pe râs când el lua întrebarea în serios și începea să-ţi explice. În ultimii ani de viaţă, Tim, bătrân acum (ramolit, spuneau unii, dar Benet niciodată n-a admis asta), i-a vorbit lui Benet și numai lui despre farmecul matematicii, despre interpretarea semnelor, despre profunda realitate a inteligenţei umane, dincolo de cuvinte și în afara hotarului logicii. El spunea că mulţi indieni se pricep la o seamă de mecanismee care depășesc puterea de înţelegere a celor mai străluciţi cărturari de la Cambridge. Mai târziu și-a dat seama Benet de ce Tim evita cu atâta dibăcie să joace șah.

Părăsind în cele din urmă liniștea bibliotecii, Benet s-a îndreptat spre salon, oprindu-se ca să arunce o privire în oglinda înaltă din hol. Holul era mare și destul de întunecat pentru că după-amiaza nu beneficia de lumina

soarelui de vară; exista acolo un birou Sheraton cu sertare niciodată deschise de nimeni, fiind singura parte a casei parchetată. Oglinda era înceţoșată, chiar murdară pe la colţuri. Încă de pe când era copil, Benet se întreba mereu cum arată. Această întrebare se lega de „Cine sunt eu?” sau „Ce sunt eu?” Benet descoperise cu foarte multă vreme în urmă că unchiul Tim suferea de această lipsă de identitate. Uneori chiar discutau problema. Oare toată lumea simţea același lucru? se întreba Benet. Tim i-a mărturisit că nu, că nu oricine era capabil de așa ceva, adăugând că acesta e un har, conștientizarea unui adevăr profund: „Sunt un nimic”. Aceasta era, se pare, una din acele stări atinse numai după ani îndelungaţi de meditaţie intensă, ce putea fi oferită „gratis” anumitor indivizi. Pe Benet l-a amuzat gluma. Mai târziu s-a gândit mai adânc la această problemă, întrebându-se dacă nu cumva „harul” respectiv preceda alunecarea pe panta nebuniei. Totuși, după o vreme a ajuns și el la concluzia că „sunt un nimic”, fără ca această constatare să indice o condiţie mistică altruistă, ci mai degrabă o vagă stare de mulţumire de sine pe care o încerca aproape oricine din când în când. În adâncul sufletului său se întreba totuși dacă nu cumva Tim, considerat de majoritatea prietenilor și cunoștinţelor „cam nebun”, primise harul de la zei.

Privindu-se în oglindă, Benet a fost, ca de obicei, surprins. Arăta, încă, extraordinar de tânăr. Când se surprindea astfel, era întotdeauna cu gura căscată. (Oare mereu umbla cu gura căscată?) Era de înălţime medie, cam ca Unchiul Tim, dar mai scund decât Pat. Subţirel și zvelt, era întotdeauna îngrijit îmbrăcat, chiar și atunci când muncea în grădină. Avea un păr bogat și ciufulit, șaten-roșcat, fără nicio urmă de fire albe, care îi acoperea urechile, o faţă mare și calmă, fruntea înaltă și senină, ochii de un albastru închis, un nas drept, frumos, buze groase care zâmbeau chiar și când posesorul lor era trist. Și era deseori trist. De când nu mai lucra în serviciul public avea parte de nenumărate necazuri. Tim, bineînţeles… revenirea la filosofie fără să aibă nicio

satisfacţie… faptul că nu iubise niciodată… oare și acesta putea fi socotit un necaz? Ce-mi rămâne de făcut? Normal că povestea cu fetele l-a mai scos din ale lui și l-a înveselit.

Salonul era o încăpere mare, cu glasvanduri care dădeau spre peluza centrală. Și aici erau cărţi, așezate în biblioteci mici din lemn, tot felul de cărţi, atlasuri, cărţi de bucate, ghiduri ale regiunilor englezești, ale Londrei, ale Franţei, Italiei, volume mari despre pictori renumiţi, tipărituri despre sporturi, despre animale, despre copaci, despre mări, despre mașini, cărţi de știinţă și despre oameni de știinţă, lucrări despre muzică și poezie. Benet citise doar câteva dintre ele. Numeroasele lui cărţi de filosofie se aflau în birou. Dușumeaua salonului era acoperită cu un covor uriaș, albastru închis, aproape negru, acum foarte uzat, cu desene mici reprezentând copaci, flori, păsări și animale. Fusese adus de unchiul Tim din India pe când era încă tânăr. Bordura șemineului era din lemn fibrös de mahon, sculptat în stil victorian; pe pereţi atârnau multe tablouri, unele reprezentându-i pe strămoșii Quaker cu câini, iar acuarelele mai recente ofereau privirilor diverse perspective ale casei, precum și râul Lip. Unchiul Tim donase câteva miniaturi aduse din India despre care se spunea că erau foarte valoroase. Tot aici se găseau și multe fotolii vechi pe care se odihneau perne brodate, precum și un pian (nu tocmai valoros) care fusese adus în casă de Eleanor Morton, frumoasa mamă a lui Benet, care trăise atât de puţin. Benet și-a amintit de serile fericite din copilărie când toţi cântau și ea îi acompania la pian. Renunţase rapid la muzica din opere. Tim și Pat, și bineînţeles Benet preferau melodia *Jeanie cu păr șaten deschis* și *Drumul spre Mandalay* (cântec care-i storcea lacrimi lui Tim).

Benet a aruncat o privire prin încăpere și apoi a rearanjat pe șemineul care încă mai rezista în rama victoriană, figurina japoneză dăruită de Owen Silbery cu mult timp în urmă. Apoi s-a dus în birou. Acesta dădea tot spre terasă și spre imensa peluză presărată ici-colo cu feluriţi copaci înalţi și stufoși, de către străbunicul lui

Benet și de către alţi strămoși îndepărtaţi, chiar înainte de Quakeri. Puţin mai departe se întindea crângul cu mestecenii aceia splendizi, iar dincolo de el, pădurea întunecată a uriașei familii Wellington. Undeva, dincolo de fântână și de grădina de trandafiri, Benet visase să înalţe o clădire mică în stil elen, cu coloane din marmură. Și înăuntrul ei, au insistat fetele, trebuia să existe o piscină care să funcţioneze în tot cursul anului! Oare îl convinseseră în sfârșit în legătură cu piscina? Zâmbind, a deschis fereastra pe care Sylvia o închidea mereu, lăsând să pătrundă înăuntru o boare de aer călduţ ce a adus cu ea parfumul florilor și al ierbii tunse, împreună cu trilurile mierlelor, ciocârliilor, sturzilor, cintezoilor, vrăbiuţelor, măcălendrilor, porumbeilor și a unui cuc îndepărtat. În acea clipă minunată s-a gândit la cât era el de norocos, dar și-a amintit de musafiri, de ziua următoare, de nuntă.

Apoi, înainte de a ieși, a mai aruncat o privire foilor pe care le scrisese în dimineaţa respectivă, nu la mașina de scris sau la calculator (obiecte pe care le detesta), ci cu cerneală, foi care făceau parte din cartea lui despre Heidegger. Benet intenţiona de mai mult timp să scrie o asemenea carte sau, cel puţin, încerca. Totuși, îi era greu să alcătuiască un plan al lucrării sau măcar să decidă ce *gândea* cu adevărat, în adâncul sufletului lui, despre acest subiect imens și ambiguu. Făcuse nenumărate note, cu multe semne de întrebare. De fapt, cartea lui consta până acum în cea mai mare parte din note, fără nicio legătură între ele și neexplicate. Benet s-a trezit că se acuză el însuși pentru că s-a lăsat prins în mrejele unui aspect periculos al operei lui Heidegger care, recunoștea sincer, era îngropat atât de adânc în sufletul lui, al lui Benet, încât era cu neputinţă să-l scoată la suprafaţă și să-l examineze. Normal că Benet admira opera *Sein und Zeit* și iubea (poate tocmai *acesta* era esenţialul) imaginea pozitivă a Omului ca *Păstor Spiritual.* îl detesta însă pe Heidegger de mai târziu; acceptarea bolnăvicioasă a lui Hitler, interpretarea greșită a grecilor pre-socratici, trădarea imaginii de început a Omului ca deschizător de drumuri

către Fiinţă, transformarea Existenţei într-o soartă crudă și nemiloasă, acapararea operei bietului și inocentului Hölderlin, poetizarea filosofiei, renunţarea la dreptate, bunătate, libertate, dragoste, individ, la tot ceea ce un filosof ar fi trebuit să explice și să apere. Sau zilele filosofilor erau numărate? cum obișnuia să-i spună Pat în bătaie de joc. Benet și-a dat seama acum că i-ar fi plăcut să vorbească mai mult cu Unchiul Tim despre zeii indieni. Cât de aproape fusese Tim de zeii pe care Benet îi cunoștea doar din opera lui Kipling și din poveștile dezlânate ale unchiului său? Era oare prea târziu să mai înveţe câte ceva despre textele hinduse… era mult prea târziu? Un uriaș Shiva din bronz, dansând, dansând în cercul său de foc, mereu distrugând și reconstruind universul, se aflase pe biroul lui Tim, acum al lui Benet. Mi-ar fi plăcut să încep toate acestea mai devreme, gândi Benet. Am tot amânat până când m-am pensionat. Ar fi trebuit să mă ţin de filosofic și nu să intru în serviciul public, așa cum insistase Pat. Sigur că Benet n-a crezut niciodată în Dumnezeu, dar credea în Hristos, și în Platon, un Hristos platonician, întrupare a bunătăţii. Pat n-a crezut în Dumnezeu, el ura creștinismul. Eleanor a fost creștină fără să mărturisească. Benet și-a amintit cum i-a intuit credinţa. Pe vremea aceea nu se gândea bineînţeles la asemenea lucruri. Și acum, ei bine, Heidegger, cel mai mare filosof al secolului? Dar oare la ce se gândea Benet când i-a venit în minte marele cugetător? După toate reflectările lui filosofice, avea senzaţia că există undeva un sunet care făcea să vibreze o coardă mai profundă a imaginaţiei. Poate era doar dorinţa lui ascunsă de a vedea odată adunat tot materialul despre *istoria vieţii lăuntrice* a lui Heidegger, despre natura *suferinţelor lui*: cel care a început ca student în teologie și a terminat prin a deveni adept al lui Hitler și apoi…? *Remușcări?* Aceasta era oare ideea care făcea să răsune clopoţelul? Ce-i spusese Heidegger lui Hannah Arendt după ce s-a terminat totul între ei? Cum se putea descrie suferinţa aceea? Dar milioanele de suferinţe? O viaţă colosală, chinuită? Fusese într-adevăr Heidegger un

anticrist? „Atâta întuneric, Doamne, atâta întuneric!” rosti Benet cu voce tare.

S-a ridicat și a ieșit din birou, a traversat covorul până la glasvand și a ieșit pe peluză. S-a oprit să asculte iar trilurile care dispăruseră parcă în momentul în care începuse să se lupte atât de ciudat cu demonul cel misterios. Trilurile încântătoare ale păsărelelor din grădină precum și gâgâitul straniu și parcă tragic al gâștelor ce veneau în zbor dinspre râu. Ei, fir-ar să fie! și-a zis el. Dar am de *pregătit* petrecerea din seara aceasta *și* ziua de mâine! Aș vrea să se termine totul cu bine. Bineînţeles că n-are cum să iasă rău, ceilalţi vor orchestra totul!

Benet verifica dacă totul era aranjat pe masă. Sufrageria se afla lângă holul de la intrare. De acolo se zărea calea de acces pentru vehiculele care urmau să apară în curând printre copaci. Sylvia, care-l iubea mult pe Benet, aproape la fel de mult cum îl iubise și pe Unchiul Tim, a zâmbit îngăduitor și, în timp ce Benet mai încerca să mute niște lucruri, a ieșit fără zgomot din încăpere. *Amplasarea* oaspeţilor se dovedea dificilă, ca de obicei. Urma să vină puţină lume, doar cei din „cercul intim”. De fapt, Benet trebuia să o aibă pe Mildred la dreapta și pe Rosalind la stânga. Totuși, Benet l-ar fi vrut pe Edward în dreapta lui, vroia să stea de vorbă cu Edward, simţea că acesta avea nevoie de *protecţie* și vroia să-i vorbească părintește. Deci Mildred va sta în dreapta lui Edward. Apoi, mai erau Owen și Tuan, alias Thomas Abelson? Owen era dificil și nu trebuia să stea lângă Mildred pe care o cunoștea atât de bine, dar nici lângă Rosalind pe care o făcea uneori să plângă. Putea fi Tuan (cum îl numise Tim după ce citise romanul lui Conrad) o soluţie? Nu prea. Oriunde-l puneai, abia dacă articula un cuvânt. Dacă l-ar fi așezat Benet în stânga lui? Benet era atent cu toată lumea și s-ar fi simţit obligat să stea de vorbă cu el, pierzând astfel din timpul acordat lui Edward. În final, s-a decis să o ţină pe Rosalind la stânga lui, să-l așeze pe Owen între Rosalind și Tuan, după care urma Mildred, apoi Edward și

după el, Benet. Rosalind trebuia să se descurce și singură, iar Tuan ajungea altfel în capătul celălalt al mesei, faţă-n faţă cu Benet. Să nu uite să așeze cartonașele cu nume. Era o masă mică la care se puteau auzi bine unul pe altul. Bineînţeles că putea s-o lungească cu tăbliile de rezervă. Benct a realizat cât de rar s-a ocupat de asemenea lucruri de când a murit Tim. A apărut o molie zburând încet prin cameră. Benct a alungat-o ușor. Nu intenţiona să-i facă vreun rău. Doar Sylvia se războia cu moliile.

O mașină mică, de culoare închisă a apărut de printre copaci și a virat zgomotos spre poteca frumos greblată. Bcnet s-a repezit în hol și a deschis ușa de la intrare. Din mașină au ieșit Mildred și Rosalind, i-au făcut semne cu mâna și apoi au început să descarce diverse cutii. Benet s-a îndreptat spre ele să le ajute. Le întâlnise de multe ori pe Rosalind, pe sora ei și pe mama lor în verile în care acestea veniseră la vilișoara din Lipcot. Rosalind se făcuse aproape la fel de frumoasă ca și Marian și, asemenea eroinei lui Shakespeare, se îmbrăca băieţește în mod consecvent, dar nu în blugi, ci în pantaloni bărbătești eleganţi, chiar cu vestă. Pletele de un blond auriu, care-i cădeau pe umeri, erau acceptate ca fiind băieţești și ele. Mildred era o prietenă veche. Cu mult timp în urmă Benet reușise, sau cel puţin așa pretindea, să o determine să nu se călugărească. Apoi a fost o vreme membră a Armatei Salvării. Cu toate acestea, a păstrat ceva din aerul unei măicuţe. Owen, care o cunoscuse înaintea lui Benet, a pictat-o de multe ori și întotdeauna vorbea despre aerul ei melancolic prerafaelit. Purta rochii lungi, maro închis, iar părul ei șaten, lung și des era prins în piepteni de bagá. Trăia singură într-un apartament mic, se ocupa de croitorie, avea grijă de săraci, îngrijea bolnavi, îi ajuta pe cei fără cămine. Mergea deseori la British Museum; Owen spunea că „zeii ei sunt acolo”. Se pare că avea, sau chiar deţinea un fel de pensiune mică. Ea intrase, cu mult timp în urmă, în vieţile lui Owen și Benet prin intermediul Unchiului Tim, care o găsise într-o noapte, târziu, hoinărind prin preajma catedralei Sf. Paul. Ce căutau

acolo, Tim și Mildred, nimeni n-a înţeles vreodată. Avea, ziceau unii, „o voce aristocratică”. Alţii susţineau că semăna cu „o directoare”. Ea, la rândul ei, le cunoscuse pe fete prin intermediul lui Benet. Mergea deseori la biserică și accepta să i se spună că este „un fel de creștină”.

— Bună, Sylvia! i-a spus Mildred Sylviei, o fată drăguţă care ieșise și ea în fugă, ignorându-l pe Benet.

Benet a sărutat-o pe Rosalind, Rosalind a îmbrăţișat-o pe Sylvia și au luat-o spre intrare, vorbind, cu bagajele și cutiile în braţe. În clipa aceea a ţâșnit de printre copaci, semănând mai mult decât oricând cu Omul Verde, tăcutul Clun, grădinarul, tatăl Sylviei. Le-a făcut un semn cu mâna, s-a urcat în mașină și a plecat.

Rosalind a urcat la etaj cu Sylvia, luând-o apoi spre partea „veche” a casei, arareori folosită. Mildred își avea și ea „propria-i cameră”, deși deseori când venea în vizită ea prefera să stea la han. A intrat după Benet în salon. S-au așezat pe canapea și s-au privit. Benet s-a întins și a luat-o de mână.

— Ia ascultă, a zis Mildred (o bine-cunoscută formulă) retrăgându-și mâna, cum ai să te descurci? O să fii în stare să-i hrănești pe toţi după cununie? Jumătate din sat vrea să vină, știi doar. Apropo, am închiriat mașina aceasta. Rosalind încă nu are.

Benet, care nu se prea gândise la asemenea amănunte, a spus;

— O să fie totul bine. Vor sta la poartă. Numai trei sau patru dintre cei mai apropiad vor intra în biserică. Și apoi, la Penn stă doar gașca noastră.

— Hmmm. Câtă lume ai invitat la cununie? Nu în seara asta, normal… Anna vine astă seară, apropo?

— Nu, vine mâine. Foarte puţini oaspeţi. *Ei* au vrut o cununie de trei minute la ofiţerul stării civile!

— Presupun că Ada le-a sugerat-o. Dar ea de ce nu vine?

— Marian spune că tocmai a cunoscut un alt bărbat! Nu știu. Doamne, Mildred, abia aștept să se termine totul!

— Prostii, o să-ţi placă. Mie oricum îmi va face

plăcere. Ceva prieteni de-ai lui Edward?

— Nu. Nu vrea pe nimeni. Zice că n-are prieteni.

— Tipic Edward. Tare mă bucur că în sfârșit se însoară. Pare un dur, dar e un inocent în sufletul lui. Deci Marian vine mâine dis-de-dimineaţă, chiar în ziua nunţii. I-au plăcut întotdeauna sărbătorile și surprizele. Tipic pentru ea. A, uite!

Rosalind, îmbrăcată în rochia de domnișoară de onoare, intrase încet în cameră, ţinând în mână buchetul de flori.

După ce s-au strâns cu toţii și au luat-o spre sufragerie, Rosalind l-a reţinut puţin pe Benet. (Oare își găsise Edward omul potrivit? Nu, Edward nu-și găsise omul potrivit!) Mildred, care a intrat prima, s-a așezat la locul ei obișnuit, la dreapta lui Benet și văzându-l pe Edward derutat, i-a făcut semn să se așeze de cealaltă parte a ei. Owen, care ardea de nerăbdare să stea de vorbă cu Edward, s-a așezat imediat lângă el, apucându-l în același timp de mânecă pe timidul Tuan, sfios și taciturn. Rosalind, intrând singură, s-a așezat în stânga lui Benet, constatând că de partea cealaltă îl are pe inofensivul Tuan. Benet, care tocmai și-a dat seama că uitase să le spună cum să se așeze, a intrat ultimul și s-a trezit, înjurând printre dinţi, între cele două femei. Mildred și Rosalind speraseră să aibă parte de ceva muzică înainte de cină, dar Benet le-a informat calm și concis că lui Edward nu i-ar fi făcut plăcere.

Unii dintre oaspeţii așezaţi acum la masă se cunoșteau foarte bine între ei, alţii mai puţin. Mildred și Owen, amândoi „ciudăţenii”, erau prieteni buni și unii îi considerau „un cuplu straniu”. Benet îi cunoscuse cu ani în urmă prin intermediul Unchiului Tim, care-l descoperise pe Owen într-o expoziţie de pictură indiană. Tuan era o achiziţie mai târzie, chipurile „cules” de Unchiul Tim într-un tren care venea de la Edinburgh. Era teribil de suplu, chiar slab, cu gâtul lung și tenul închis, păr negru, drept, ochi căprui închis, buze subţiri și un zâmbet timid. Tim l-a botezat (fără să aibă vreo dovadă în acest sens) „studentul

de la teologie”, presupunând că suferise cândva un șoc. În orice caz, Tuan vorbea puţin despre trecutul lui și deloc despre familie. Urmase Universitatea Edinburgh, predase chiar la o universitate din Londra și acum lucra la o librărie. Ţinuse foarte mult la Tim și vărsase lacrimi amare la moartea lui. Se simţea acum atașat de Benet și de Owen Silbery. Așa i-a fost lui sortit să nu fie niciodată vesel. Owen era pictor, chiar renumit. Îi plăcea să-și recomande lucrările „în stil Goya” și pe deasupra se spunea că face și tablouri pornografice oribile pe care le vinde în secret. Era mai degrabă cunoscut ca portretist, fiind unul din cei care îi mulţumea pe clienţi. Tablourile lui se cumpărau cu bani mulţi. Era înalt, cu tendinţe de îngrășare, dar totuși atrăgător, chiar „chipeș”, avea capul mare, fruntea înaltă, cu sprâncenele unite, nasul mare și ferm, ochii de un albastru deschis și buzele groase, iar părul negru, despre care se spunea că e vopsit, era mereu ciufulit. Zâmbea și râdea mult, îi plăcea să bea, dar noroc că-l mai ţinea în frâu cucernica Mildred (ziceau gurile rele).

— De-acum încolo ai de gând să-ţi deschizi casa publicului? l-a întrebat Owen pe Edward. Te-ai gândit la asta, nu?

— De fapt nu prea m-am gândit, a răspuns Edward. Mi-a pomenit și tata de așa ceva, dar niciodată n-a vrut cu adevărat. Și nici eu, deloc.

— De fapt te înţeleg, i-a zis Owen. La urma urmei n-ai nevoie de bani și să-ţi transformi casa în muzeu ar fi un dezastru și un chin. Da, normal, un adevărat coșmar aș zice.

— Exact.

— Mai ai tabloul lui Turner? Parcă Rozul se numea?

— Da. De unde știi de Turner?

— A fost închiriat pentru o expoziţie Turner. Strămoșii tăi au avut gust, nu glumă. Bineînţeles că nu vreau să spun că tu și tatăl tău aţi dus lipsă de așa ceva.

— Ai dreptate.

— Bănuiesc că ţi-ai pus cel mai sofisticat sistem de alarmă, nu? Scrii un roman?

— Nu. De ce să scriu un roman?

— Toată lumea scrie romane în ziua de azi. Mi-a spus cineva că tu scrii. Simt eu că ai avea multe de spus.

— Și tu ești pictor.

— Da, sunt pictor. Într-o bună zi am să te pictez și pe tine.

— Ce-ţi mai face piscina? l-a întrebat Mildred pe Benet.

— A, nu se prea mișcă treburile. Încă sunt în fază de proiect.

— Și coloanele de marmură? Fetele abia așteaptă să fie gata! Ce vești mai ai de la Anna? Ce păcat că nu c aici astă seară!

— Vine mâine.

— E timpul să se întoarcă din Franţa. Ce păcat că Lewen n-a mai apucat să vadă…

— Deci mergi la Courtauld? a întrebat-o Tuan pe Rosalind.

— Nu, nu încă. Urmez doar un curs…

— Dar ești pictoriţă!

— Am încercat să pictez, dar am renunţat pentru moment.

— Cred că ești foarte fericită pentru Marian.

— Da, dar sunt mai degrabă îngrijorată din pricina mea.

— Din ce cauză?

— A zilei de mâine. N-am mai fost niciodată domnișoară de onoare și mi-e teamă să nu cad sau să scap buchetul sau să încep să plâng.

Sylvia plecase acasă. Din felurile ei de mâncare, nemaipomenite toate, nu mai rămăsese mare lucru. Nu uita niciodată faptul că

Mildred era vegetariană. Primul fel fusese oricum vegetarian: tot soiul de salate și cruditățţi cu *soufflé* de brânză. Mildred a mâncat apoi spanac și plăcintă cu praz, iar ceilalţi o friptură de miel teribil de gustoasă. Budinca era, bineînţeles, budincă de vară, dar o reţetă specială. S-au consumat sticle întregi de vin roșu din provizia

Unchiului Tim. Mildred nu avea nimic împotrivă, cu condiţia să nu se bea excesiv de mult. Acum se certau de ceva vreme pe politică și Owen domina, ca de obicei.

— Ceea ce ne trebuie nouă acum este o întoarcere la marxism, la marxismul de început, bineînţeles. Marxismul a luat naștere când Marx și Engels i-au văzut pe săracii din Manchester murind de foame. Trebuie să scăpăm odată de mârșava civilizaţie burgheză, rapace și stupidă, capitalismul trebuie să-și croiască drum, uitaţi-vă numai ce guvernare absurdă…

— Sunt de acord cu tine în ceea ce-i privește pe săraci, a zis Mildred… și bieţii noștri conducători se află în mare dificultate, dar noi trebuie să respectăm normele morale, trebuie să civilizăm și să spiritualizăm politica și ar fi cazul ca mulţi dintre noi să adopte o formă de creștinism credibilă, până nu e prea târziu.

— Deja e prea târziu. Tu ești o discipolă a Unchiului Tim, îl idolatrizezi pe T.E. Lawrence. Simone Weil l-a adorat și ea, dar cel puţin biata fată n-a știut că el a fost un mincinos și un escroc.

— N-a fost, a susţinut Mildred. L-au tras pe sfoară și el habar n-a avut că nu o să-i poată ajuta pe arabi…

— Crezi măcar un singur cuvânt din ce-a spus că s-a întâmplat la Deraa?

— Da, cred, a zis Benet. A fost o piatră de încercare despre care s-a discutat mult.

— A fost o toană, nu-l interesa decât propria-i glorie și apoi și-a petrecut restul vieţii autopedepsindu-se. După care s-a sinucis…

— Nu s-a sinucis, a insistat Benet. A fost un accident.

— Bineînţeles că există mântuire prin suferinţă, a adăugat Mildred, dar…

— Nici vorbă de așa ceva, a subliniat Owen. Numai remușcare… doar remușcarea e reală… Unchiul Tim știa foarte bine lucrul acesta… și prietenul tău filosof, Heidegger, Benet. Numai că el este Anticrist…

— Nu-i prietenul meu, a zis Benet. Recunosc că e Anticrist.

— Îl iubești, a spus Owen. Cazi și tu în păcatul lui!

Benet zâmbi.

Mildred a spus:

— Cred că a venit momentul stabilirii unor legături între filosofie și religie, iar creștinismul ar trebui să înveţe de la religiile orientale, iar ele trebuie să înveţe…

— În cazul acesta, a adăugat Owen, nu vor exista pe lume decât două religii: creștinismul tău oriental și islamismul. Nu ești de acord, Tuan?

— Și iudaismul, a răspuns Tuan. Eu cred…

— Bineînţeles că iudaismul, a spus Owen. Viitorul nostru se va duce de râpă, avea dreptate Heraclit: războiul este împăratul tuturor lucrurilor, războiul este o necesitate, lui îi datorăm totul. Și Kafka avea dreptate. Suntem o colonie penitenciară, iar în spatele civilizaţiei noastre burgheze putrede se află o lume plină de o durere de nedescris, de groază și de păcate, care c singura reală.

— Mă bucur că ai rostit cuvântul „păcat”, murmură Mildred.

— Chiar crezi ce-ai spus? l-a întrebat Edward pe Owen.

— El crede într-un eroism romantic și în *discuter les idées générales avec les femmes supérieures,* a spus Benet.

— Nu poţi să glumești cu orice! i-a luat Mildred apărarea lui Owen.

— Ei bine, eu cred că am băut cam mult, a zis Benct, și nu e cazul să ne certăm! Haideţi să ieșim în grădină ca să luăm o gură de aer proaspăt și să admirăm minunăţiile naturii. Propun să ne ridicăm și să închinăm ca de obicei, iar apoi și un toast special.

Mesenii s-au ridicat, împingând scaunele la o parte.

— Mai întâi pentru Unchiul Tim pe care-l iubim cu toţii și al cărui spirit este prezent printre noi.

— Pentru unchiul Tim!

Au ridicat cu toţii paharele cu un aer solemn. Apoi, pentru un scurt moment de reculegere, au rămas în picioare tăcuţi, așteptând.

— Și acum să bem în sănătatea prietenului nostru drag, vecinul meu Edward Lannion și a miresei lui absente, Marian Berrán care, mâine pe vremea aceasta, va fi doamna Lannion! Fie ca acești doi tineri să trăiască mult și să fie fericiţi, să aibă copii fericiţi și noi să ne bucurăm de privilegiul de a le împărtăși bucuria și bunătatea. Pentru Marian și Edward!

— Marian și Edward!

În timpul toastului Edward, palid, aproape speriat, părând brusc foarte tânăr, a vrut să se așeze, apoi s-a ridicat, a plecat mai întâi capul, după care l-a înălţat și a privit către ceilalţi speriat, cu un aer de recunoștinţă. Ca să nu se simtă obligat să ţină o cuvântare, Benet a intervenit repede:

— Haideţi în grădină acum!

Au luat-o cu toţii spre ieșire, trecând din sufragerie în salonul al cărui glasvand se deschidea spre terasa pavată și spre peluză. Lumina de pe terasă dezvăluia culorile florilor din vasele de piatră care prinseseră mușchi. Zarea părea întunecată, dar în câteva clipe s-a dovedit a fi înstelată. Luna nu se vedea, era probabil prin altă parte. Dar o lumină difuză cobora către ei de la multitudinea de stele ce umplea Calea Lactee. S-au oprit mai întâi pe iarba umedă deja de rouă, au privit cu pioșenie cerul, apoi au vorbit în șoaptă, despărţindu-se în grupuri, fără să se îndepărteze prea mult, de parcă, deși pătrunși de atmosferă, se temeau oarecum.

Owen l-a luat pe Tuan de braţ și s-au îndepărtat de casă. Au trecut peste pajiștea presărată cu tufișuri, dincolo de crângul de mesteceni, spre pădurea Wellington. Copacii impunători, tăcuţi, abia vizibili, se conturau pe cerul înstelat care se lăsa ca un voal strălucitor peste orizontul întunecat al grădinii. Aerul era umed și mirosea a pământ reavăn, a frunze, a flori. Arborii uriași emanau o adiere proaspătă.

Owen, l-a condus pe Tuan în întunericul pădurii, o prezenţă imensă, tăcută. Bolta înstelată s-a îndepărtat de ei, au trecut parcă în altă lume. Owen s-a oprit, a lăsat

braţul lui Tuan și l-a prins de mână. L-a întors pe băiat ușor, cu faţa spre el și a oftat. I-a mângâiat capul, părul, trecându-și ușor degetele peste sprâncene, nas, gură. Se mai întâmplase și înainte. Tuan, care nu împărtășea apucăturile lui Owen, dar ţinea la el, a rămas nemișcat, visător, zâmbind. S-a rezemat de un copac și Owen l-a sărutat.

Mildred și Rosalind au traversat peluza în direcţie opusă, spre treptele din piatră, abia vizibile, care duceau spre grădina cu trandafiri. Se distingea limpede clipocitul fântânii arteziene de care se apropiau ușor. S-au așezat pe bordura din piatră a bazinului rotund în care susura neîncetat apa la lumina feerică a stelelor. Pe lângă ele zburau lilieci catifelaţi și undeva, în zare, se auzea o bufniţă.

Și-au bălăcit mâinile în apa rece. Se simţeau bine. Vorbeau aproape în șoaptă.

Mildred a spus:

— Ce emoţionant! Ce fericit ar fi Tim… Edward și Marian împreună… e perfect…

— Da, da, așa e… spuse Rosalind. Știi, cred că am prevăzut totul… în vis… Ei erau Regele și Regina… Tocmai mi-am amintit visul.

— Ce frumos! Marian a tot căutat până ce, dintr-odată, a găsit atât de aproape ceea ce-și dorea. Sau crezi că se hotărâse pentru Edward mai de mult?

— Cred că da… sau poate hotărâse soarta. Normal, când eram cu mama nu-l prea vedeam pe Edward…

— După părerea mea e bine că i s-a întâmplat mai târziu. Știi câtă agitaţie provoacă în jurul ei! Ești încă hotărâtă să nu te măriţi? Cred că glumești. Oricum ai să te răzgândești!

— Deocamdată nu mă interesează decât istoria artei!

Benct pusese mâna pe Edward, apucându-l de mânecă. Au ieșit pe peluză și s-au oprit la câţiva pași de luminile salonului. Benet a simţit pentru câteva clipe (mai trăise și altădată astfel de momente ciudate) că-l învăluie spiritul Unchiului Tim. I-a simţit respiraţia. Edward, înalt și

palid, părea maiestuos.

— Edward, de-ar fi Tim aici chiar că ne-am simţi în al nouălea cer. Păi, oricum *suntem* în cer! îmi doream foarte mult să te însori cu fata aceasta. Nu v-am bătut la cap pe niciunul… doar m-am rugat! Tu ești un individ grozav și ea e o fată minunată… iartă-mă că m-am ameţit un pic…

— Și eu sunt beat, a zis Edward.

— Vai de mine, e târziu! Trebuia să vă trimit de mult la culcare! Sper că veţi petrece împreună mai mult timp aici, ai putea să-ţi scrii în liniște romanul istoric…

— Nu scriu un roman istoric…

— Dar îţi place Hatting Hall, nu?

— Da, îmi place, din ce în ce mai mult… și Penndean…

— Vă doresc să aveţi mulţi copii. Sper că nu te deranjează că-ţi spun, dar bineînţeles un băiat mai întâi…

Edward a oftat și apoi a râs când Bcnet l-a apucat de gulerul hainei.

Ceilalţi se întorceau unul câte unul pe terasă și priveau în sus la Calea Lactee, unde stelele căzeau, se prăvăleau și dispăreau tot timpul.

— Parcă ar fi sfârșitul *Paradisului,* a zis Tuan.

— Te referi la Dante? întrebă Mildred.

— Pentru noi nu este sfârșitul *Paradisului,* a precizat Benet, este începutul.

Au intrat cu toţii în casă.

Apoi a început agitaţia în salon, toţi voiau să se asigure că știe fiecare ce are de făcut a doua zi. Se minunau de cât sunt de puţini și ce nuntă încântătoare avea să fie. Parohul urma să vină a doua zi dimineaţă destul de devreme, altfel Benet ar fi trebuit să-l invite la cină! Florile fuseseră deja aranjate de către Sylvia, la fel și mâncărurile și băuturile.

— Ce mohorâţi o să fim după ce *pleacă* ei, spuse Rosalind. Edward n-o să ne spună încotro o iau, dar eu cred că e *vorba* de Franţa!

Benet i-a scos încet-încet din salon. Rosalind și Mildred urmau să-și ia în primire camerele din „partea

veche”, acolo unde se aflau stafiile. Tuan dormea într-o cameră mică de oaspeţi situată în clădirea centrală. Owen se întorcea la Regii Mării, unde poposise mereu, ceea ce făcuse dintotdeauna. Edward, acasă, dormea pentru ultima oară singur! Se făceau deja glume. Despre Rosalind spuneau că o să doarmă în bibliotecă. Mildred încerca să-i scoată pe toţi, ca pe niște oi, în hol. S-au îmbrăţișat, s-au sărutat, și-au dat mâna, și-au luat hainele și șalurile.

— Aveţi grijă, pentru numele lui Dumnezeu! le spunea Benet șoferilor. Mai bântuie poliţia pe-aici și n-aș vrea să vă aresteze ca să se ducă totul de râpă!

Rosalind a luat-o înainte și a deschis ușa de la intrare. Luminile străluceau puternic pe cele două mașini credincioase, care așteptau răbdătoare, Jaguarul roșu al lui Edward și Volvo cel albastru al lui Owen. Ea s-a întors în hol.

— Ai călcat pe ceva, zise Mildred. Parc a fi un plic. Rosalind l-a luat de jos.

— Probabil că l-a lăsat cineva în timp ce noi vorbeam…

— Am vorbit tot timpul! a zis Mildred.

— Trebuie să fie pentru mine, a spus Benet. O fi vreo circulară sau vreo notă de plată scadentă!

Rosalind i-a dat plicul. Benet s-a uitat la el, l-a deschis, a scos din el o bucată de hârtie și a privit-o lung.

Benet s-a prăbușit într-un scaun. Ceilalţi au mai continuat să vorbească vreo câteva clipe, apoi s-a lăsat o liniște apăsătoare și toată lumea se uita la el.

Mildred a rupt tăcerea.

— Nu ţi-e bine, Benct? S-a întâmplat ceva?

Benet s-a făcut brusc roșu la faţă, apoi a pălit, respira greu, gâfâind tare, faţa chinuită îi devenise aproape de nerecunoscut.

Mildred a spus:

— E o criză… sau atac de cord… Te simţi bine?

Rosalind a precizat:

— Din cauza scrisorii, cred. Cineva…

Stăteau neajutoraţi în jurul lui. Benet s-a aplecat în

faţă, cu hârtia într-o mână și rezemându-și capul în cealaltă. Părea că-și dă ultima suflare. Rosalind a ţipat:

— Vai, îi e rău… ce s-a întâmplat? Ce-i?

Benet s-a ridicat brusc, împleticindu-se, cu gura căscată. Apoi, controlându-se puţin, și-a închis gura și l-a privit pe Edward care stătea în spate, lângă ușa salonului. Benet a pornit spre el și ceilalţi i-au făcut loc să treacă. S-a întors încet și a zis:

— Puteţi să așteptaţi afară… sau undeva… vă implor! apoi s-a întors spre Edward. Tu vino cu mine în salon, te rog.

Edward a intrat în salon. Benet a închis ușa în urma lui. Ceilalţi au rămas în picioare, neputincioși, apoi s-au îndreptat către sufragerie unde resturile de la cină mai erau încă pe masă. Rosalind și Mildred s-au așezat ţinându-se de mână. Tuan a rămas în picioare, cu mâna la gât. Și-a desfăcut cravata. Owen și-a turnat un pahar cu vin.

În salon, Benet s-a îndreptat spre canapeaua cea mare și s-a așezat. Edward și-a tras un scaun în faţa lui. Edward tremura. Benet a zis:

— Mesajul este pentru tine. I-a întins lui Edward bucăţica de hârtie și Edward a citit: „Te rog iartă-mă, îmi pare tare rău, dar nu mă pot mărita cu tine. Marian”.

Benet și-a scos cravata și și-a descheiat nasturele de la cămașă. S-a întors cu spatele la Edward și a suspinat înăbușit, apoi, controlându-și respiraţia, a revenit cu faţa la Edward.

Edward era (după cum își amintea Benet și chiar a povestit și altora mai târziu) făcut din oţel. Se oprise din tremurat. Nu mai era palid, ba chiar se îmbujorase la faţă. Stătea tăcut, nemișcat, privind încruntat la bucăţica de hârtie. Apoi i-a dat-o lui Bcnet, și cu o voce absolut normală a zis:

— Așa să fie. Apoi a adăugat: Trebuie să contramandăm nunta. E prea târziu oare să-i sunăm pe invitaţi?

Benet, care-și mai venise puţin în fire, a spus:

— Este scrisul ei, nu? Ar putea fi o farsă…

— Da, e scrisul ei… cam în grabă… dar e al ei.

— Poate că a fost răpită, poate… oh, doamne!

— Este scrisul ei. Oricum trebuie să le spun și celorlalţi. Mă duc să-i aduc aici.

Edward a pornit spre ușă, a deschis-o și a strigat:

— Toată lumea să vină aici, vă rog!

S-au repezit cu toţii spre salon. Edward a îndepărtat scaunul pe care stătuse și s-a așezat lângă Benet.

— Vă rog, luaţi loc.

Ei s-au așezat. Mildred a încercat să spună ceva, dar a tăcut imediat. Edward i-a anunţat:

— Am primit scrisoarea aceasta. Am să v-o citesc.

A citit-o și i-a întins-o apoi lui Owen, care a dat-o mai departe.

Rosalind plângea cu suspine, Mildred gemea, Tuan și-a ascuns faţa în mâini, Owen a întrebat, încruntat:

— Este scrisul ei?

— Da.

— Poate a scris-o sub amenințare.

— Poate, dar nu cred, a răspuns Edward. Oricum, ceea ce avem noi de făcut este să contramandăm invitaţiile de mâine, adică de astăzi.

— Cine a adus mesajul și când? a întrebat Owen. De când o fi aici?

— Putea fi oricine în orice clipă, a răspuns Edward.

— Să fi fost chiar ea? Nu, nu cred că… ar fi văzut-o cineva. Te gândești la altcineva?

— Nu. La nimeni. Acum, vă rog…

— Dar unde-i *ea*? a întrebat Mildred. Trebuie s-o găsim, poate a avut un accident și s-a ţicnit sau… Când ai văzut-o ultima oară?

— Nu de mult. Eu…

— Haideţi măcar să-i dăm un telefon. Poate s-a răzgândit sau…

— Încercaţi dacă doriţi, dar nu are niciun rost.

Mildred s-a îndreptat spre telefon și a sunat la numărul pe care-l știa atât de bine, dar nu răspundea

nimeni.

— Niciun indiciu pe plic? a întrebat Owen. Nu?

Benet îl privea pe Edward și era stupefiat de calmul lui, ba mai mult, de răceala lui. Poate se stăpânește ca să nu îl lase nervii complet, gândi Benet. Oţel, da, oţel. Apoi, l-a întrebat:

— Edward, te așteptai la asta?

— Nu. Apoi a adăugat: înseamnă că așa vrea ea și asta-i tot.

— Ești sigur că e scrisul ei? a întrebat Owen.

— Da. Uitaţi-vă și voi.

Hârtia a trecut iar din mână în mână. Tuan i-a înapoiat-o lui Edward, care i-a întins-o lui Benet, rugându-l:

— Păstreaz-o tu.

— Cum a putut... a spus Mildred. Sigur a avut vreo criză, sau n-a mai rezistat din pricina tensiunii, am pus-o cu toţii la grea încercare, trebuie s-o *găsim, să mergem* la ea... Edward, ascultă, trebuie s-o *ierţi,* înţelegi, e vina noastră, prea mult tam-tam. Mai bine însoară-te cu ea, doar voi doi, la ofiţerul stării civile. *Te rog* să n-o părăsești numai pentru atât...

Edward s-a ridicat.

— Bineînţeles că plec imediat la Londra și am cheile de la casa ei. Voi fi înapoi înainte de ora șase. După ora șase vă rog să telefonaţi invitaţilor. Cred că aveţi lista.

Edward s-a îndreptat repede spre ușă. Benet l-a ajuns din urmă, în clipa în care intra în Jaguar, l-a prins de braţ, apoi de mână. Edward a ţinut strâns mâna lui Benet câteva clipe și Benet a văzut în lumina puternică figura schimonosită de durere a acestuia.

Soarele, care parcă abia apusese, s-a întors la Lipcot. Păsărelele, care parcă abia se culcaseră, cântau acum cu toatele. Cerul uriaș strălucea, de un albastru fără pată. Bcnet s-a ridicat în șezut și s-a gândit că era o zi minunată pentru nuntă! Imediat însă s-a posomorât brusc și a început să respire greoi. A scos un geamăt, clătinând din cap. Adormise pe canapea. Cum a *putut* să facă așa ceva,

el n-avea *dreptul* să doarmă, crezuse că somnul era imposibil în acel moment.

S-a ridicat și a privit în jur după haine, dar a constatat apoi că era îmbrăcat. S-a uitat la ceas: ora șase. S-a ridicat, încă gemând încetișor. Ii auzea pe ceilalţi umblând deja prin casă. A ieșit în hol.

Mildred cobora scările în grabă.

— Benet, ce e de făcut, ce putem spune… încă mai cred…

— Trebuie să-i sunăm pe invitaţi și să le spunem că s-a contramandat, asta-i tot. Iată mesajul…

— Dar nu știm ce s-a întâmplat, ce s-o fi întâmplat *cu-adevărat,* poate că vine totuși și…

— Trebuie să telefonăm…

— Biletul acela mi se pare un scut protector, când și-a dat seama că o să se mărite… și eu aș simţi la fel, poate vine totuși alergând, poate apare aici, nu trebuie să spunem că totul s-a terminat…

— Mildred, revino la *realitate,* nu putem fabrica povești, oaspeţilor trebuie să le prezentăm doar faptele, îi datorăm asta lui Edward…

— Exact, i-o datorăm lui Edward, n-avem cum să știm dacă a venit sfârșitul lumii, vai, nu înţelegi…

— Cred că-i mașina lui.

Benet a luat-o la fugă spre ușă, urmat de Mildred. A trecut pe lângă Tuan, care stătea în ușa sufrageriei. A deschis ușa de la intrare pe care o lăsase intenţionat neîncuiată. Ușa s-a deschis, iar cerul albăstrui forma un nimb în jurul siluetei înalte ce stătea în prag. Edward a pășit înăuntru.

Mildred i s-a adresat peste umărul lui Benet:

— O, Edward, am sunat la ea acasă. Nu răspunde nimeni. Sigur că ai sunat și tu… nu știm exact ce s-a întâmplat, nu știm ce să spunem, oare…

Ignorând-o pe Mildred, Edward a închis ușa în urma lui și i-a spus lui Benet:

— Am lista aici. Presupun că o ai și tu pe a ta. E foarte scurtă. E trecut de șase, așa că presupun că e

timpul să începem să sunăm. Vrei să vorbești tu? Te rog.

— Da, da, a zis Benet. Îmi imaginez că deja ai încercat…

— Bineînţeles.

Benet a luat-o înapoi spre sufragerie.

— *Trebuie să o găsim,* i-a spus Mildred lui Edward. Poate că a regretat cumplit că a scris biletul, sau poate pur și simplu îi este teamă acum să recunoască, îi e *teamă* să vină la tine… sau poate-i trece prin cap să facă ceva groaznic…

— Ca de exemplu să se arunce în Tamisa. Da.

Mildred, care nu se înţelesese niciodată prea bine cu Edward, a făcut doi pași îndărăt și și-a acoperit gura cu mâna.

Între timp, Benet reușise să găsească la telefon pe unul dintre invitaţi, un fost coleg de facultate de-al lui Edward și tocmai îi spunea că nunta s-a contramandat. De ce? Păi, nu știa sigur, din păcate nu se mai ţinea… s-a amânat, da, poate… nu, Edward nu era la Hatting, era aici, la Penndean…

— Nu cred că Edward este dispus să vină la telefon… Edward, încruntat și cu o grimasă exasperată, dădea din cap.

— Nu, nu este disponibil în momentul acesta… Poate mai târziu… da, da… Regret că trebuie s-o amânăm…

Benet a pus receptorul jos și s-a întors spre Edward:

— Îmi pare rău, Edward… dacă o să fie toate telefoanele așa…

— Eu mă întorc la Londra, a zis Edward. Uite și lista mea. Nu, păstrează mesajul. Poţi să faci ce dorești.

— Să alertăm poliţia? Și mama ei… numai că Rosalind nu știe unde este ea acum…

Edward a traversat cu pași mari camera și holul. A trântit ușa de la intrare în urma lui. Benet a împiedicat-o pe Mildred să se ducă după el. Când a ajuns la ușă, mașina tocmai dispărea.

— Mildred, dragă, stai jos, întinde-te pe canapea, te rog, du-te și întinde-te *undeva…* Mă duc să-l sun pe paroh.

Rosalind, care se trezise de câtva timp, se sculase și se îmbrăcase; acum stătea pe marginea patului. Își privea rochia de domnișoară de onoare, întinsă pe scaun, și buchetul ei de flori pe care Clun îl pregătise cu atâta grijă și-l pusese într-un ulcior. Lacrimile îi curgeau încet pe obrajii fierbinți. A închis ochii și a plecat capul. Plângea cu suspine. Unde era Marian, oh, unde, *unde?*

Nu departe, la hanul Regii Mării, Owen Silbery încă mai dormea, visând că stătea la o masă, într-o încăpere cu lumânări, doar el cu Caravaggio.

Nunta fusese stabilită pentru ora douăsprezece, dar din pricina soarelui puternic câțiva săteni se strânseseră mai devreme. Parohul, Oliver Caxton, anunțat din timp de Benet, și-a trimis unul dintre coriștii mai în vârstă (trebuia să fie și un cor mic) să-i informeze pe cei de afară că nunta s-a contramandat. Când a venit și Caxton, mai târziu, să le vorbească el personal, ei s-au prefăcut că nu-l cred. Oricum, veniseră la spectacol și erau siguri că, într-un fel sau altul, va fi un spectacol. De fapt au avut dreptate, pentru că Benet n-a reușit să-i prindă la telefon pe toți cei care fuseseră invitați. De exemplu, n-a reușit să o anunțe pe Anna Dunarven. Căzuse de acord cu Mildred și cu ceilalți să nu lase în biserică nicio persoană care ar încerca să intre în speranța că va lua parte la cununie. Apoi, mai erau diverși prieteni de-ai lui Marian, pe care-i invitase dar uitase să-i menționeze, și care poate se hotărâseră să-și facă apariția. „Ceilalți” însemnau, de fapt, doar Benet, Mildred, Rosalind și Tuan. Owen, peste care au reușit să dea în cele din urmă, a zis că va veni și el mai târziu. Mildred a fost de acord. Edward era o cantitate neglijabilă. Oare se va întoarce? Telefoanele erau oricum zadarnice. S-au decis să pornească spre biserică imediat după ora nouă.

Monstruozitatea ofensei, sau mai curând a tragediei, părea și mai mare la lumina zilei. De ce Marian nu le-a spus mai devreme, repetau ei întruna. A fost o cruzime îngrozitoare să le dea știrea în felul acesta. Deși, zicea Mildred, ea a avut nevoie de un curaj nemaipomenit să poată face așa ceva în ultima clipă. Plicul și mesagerul au

rămas pe mai departe un mister. O fi adus mesajul *Marian însăși* și l-o fi lăsat în liniște pe când ei petreceau și râdeau la cină? Gândul acesta, imaginea lui Marian stând tăcută afară, poate plângând și întrebându-se dacă să lase acea îngrozitoare scrisoricâ sau s-o ia cu ea sau s-o distrugă, era de-a dreptul sfâșietor. Da, toată lumea a fost de acord până la urmă că mesajul a fost adus de altcineva… cineva care *știa…* sau poate a fost o persoană plătită pentru asta, cineva care lucra la vreo firmă, care a venit pe întuneric și căreia i se spusese să nu bată la ușă. Continuau să se întrebe dacă nu fusese totuși o glumă proastă, o farsă… dar nu, așa e, scrisul era al lui Marian cu siguranţă. Bietul Edward, bravul Edward, ziceau ei fără încetare și se întrebau dacă Marian se va întoarce până la urmă la el și dacă el o va îmbrăţișa. Așa ar fi cel mai bine, ar fi minunat. Poate la ora cununiei va apărea brusc și cuplul, împreună, zâmbind. Mildred continua să spere, să viseze. „Și-i vom ierta pe loc”. În orice caz, Edward n-a blestemat-o. O reconciliere după un timp, sau chiar imediată nu părea deloc imposibilă… și apoi ar putea privi în urmă, la emoţiile lor de acum, calmi și amuzaţi. De fapt, însă, fiecare dintre ei a suferit un șoc puternic și va dura ceva timp până să se refacă.

În vreme ce se îndreptau spre biserică în mașina lui Benet, fiecare simţea profund durerea. Vorbeau de speranţe, dar de fapt erau lipsiţi de speranţă. Și fiecare avea supărarea lui personală, pierderile, regretele și dezamăgirile sale, chiar o senzaţie de rușine. Benet se gândea că, în fond, nu era decât vina lui. Își imaginase cât de minunată va fi căsătoria aceea specială, cum erau tăcuţi cu totul unul pentru celălalt. Ideea aceasta (la care se gândise destul de clar odată) îi fusese strecurată lui Benet de către Unchiul Tim cu multă vreme în urmă. Ce trist ar fi Unchiul Tim acum! Sau, alt gând i-a trecut prin minte, dacă ar fi trăit Unchiul Tim totul ar fi fost în ordine acum… sau s-ar fi descoperit mult mai devreme că e imposibil. Eu am încurcat totul, gândi Benet, eu i-am aruncat pe unul în braţele celuilalt, întotdeauna am făcut în așa fel încât ei *să*

se întâlnească, să se plimbe împreună, să stea unul lângă altul la masă! Totul a fost o manipulare! Alte griji personale și egoiste năvăleau acum în mintea lui Benet. Dar dacă Edward s-ar fi căsătorit cu o fată oribilă, ostilă Penndean-ului, sau dacă nu s-ar fi căsătorit deloc, dacă vindea Hatting, sau o lăsa pe mâinile unor verișori netrebnici sau ale unor străini? Benet nu avea copii. Marian și Rosalind deveniseră copiii lui, le-am văzut atât de fericite, gândea el. Se imaginase pe el însuși jucându-se cu *copiii lor!* Dar eu am împins-o spre o partidă pe care ea o considera din ce în ce mai irealizabilă… cel puţin a avut curajul să mărturisească lucrul acesta în ultimul moment. Și măcar acesta părea un gând consolator. Mildred, reţinându-și lacrimile, gândea că a fost vina noastră, a tuturor, pentru că n-am fost îndeajuns de profunzi și iubitori ca să ne dăm seama de dificultăţi, *n-am încercat,* ue-am gândit ca niște egoiști doar la propria noastră satisfacţie, de fapt nu-l cunoșteam suficient pe Edward, ne-am construit în minţile noastre un Edward ideal și solemn, și de fapt acum este vina lui Edward, el ar fi trebuit să anticipeze totul, ar fi trebuit să aibă curajul să termine cu ea. Rosalind, înăbușindu-și lacrimile, plângea în inima ei, oh, Marian, Marian, prin ce durere îngrozitoare trebuie să treci, oh, lasă-mă să te găsesc, lasă-mă să vin la tine, oh, te iubesc atât de mult și tu ești cumplit de îndurerată.

Biserica, închinată Sfântului Mihail și tuturor Arhanghelilor, fusese anume amplasată pe dâmbul cu iarbă multă aflată de partea cealaltă a râului Lip și se ajungea la ea pe un străvechi pod din piatră. În continuarea podului, un drum îngust, tocmai bun și pentru mașini, ducea până sus pe deal, oprindu-se în poarta bisericii. Biserica era construită din piatră cenușie, luată din împrejurimi, care strălucea și sclipea adesea. Avea turlă pătrată solidă, iar la intrare o statuie a Sfântului, deteriorată, se zice, de oamenii lui Cromwell, înăuntru era întuneric, cele cinci ferestre, de obicei decorate, fiind înlocuite cu vitralii în stil victorian. Fereastra dinspre răsărit îl reprezenta pe soldatul sfânt, triumfător, rezemat în sabie, iar cele

laterale pe Hristos, vindecând și propovăduind. Crucificarea era reprezenta doar pe o icoană de lemn aurit, din secolul al nouăsprezecelea, suspendată de arcada altarului. Amvonul, minuţios sculptat, era iacobin și prinsese luciu de la atâtea mâini ce mângâiaseră sfinţii pictaţi pe el; cristelniţa, mare și solidă, din secolul al paisprezecelea, era sculptată cu linii întreţesute, cu stele și cruci; mai era o figură feminină, îngenuncheată într-un alcov, și silueta unui cavaler din alabastru, în armură, aplecat, care, ţinându-și câinele la picioare, se ruga cu ochii larg deschiși. Pe pereţi se mai găseau câteva plăcuţe cu inscripţii, dar nu prea multe, pentru că s-a trezit un paroh la începutul secolului să facă ordine și a șters mare parte din ele. Două plăcuţe memoriale din ardezie, scrise frumos, comemorau victimele satului în cele două războaie mondiale, patruzeci și cinci în primul război (incluzând și o rudă de-a lui Edward) și patru în cel de-al doilea. Bisericuţa cea frumoasă avusese în trecutul ei îndepărtat mai multe podoabe și ornamente, dar anii, războaiele, hoţii și pierderea enoriașilor le-au împuţinat.

Au parcat mașina dincolo de pod, pe partea bisericii, deciși să meargă pe jos mai departe. Benet a început să se simtă vinovat pentru că n-a acordat suficientă atenţie oamenilor din sat. Puţin mai încolo de biserică, încadrată de alei pe ambele părţi, se afla casa parohială, o clădire din secolul al optsprezecelea, redeschisă pentru Oliver Caxton. Soarele strălucea pe cerul aproape senin. Benet și ai lui se apropiau de poarta bisericii.

O mulţime de oameni se adunase deja la poartă. Benet se gândea de ce oare a adus-o pe Rosalind, numai pentru că insistase ea și acum toată adunătura asta de oameni o s-o vadă plângând. Vestea se răspândise deja! Probabil că Oliver a fost foarte ocupat. Par amenințători, va trebui să ne croim cumva drum printre ei. Dar, pe măsură ce se apropiau, Benet a văzut câteva chipuri prietenoase și amabile, așa că au reușit să treacă repede. Doar câţiva i-au privit amuzaţi, majoritatea au plecat ochii, alţii i-au salutat doar din cap și s-au auzit câteva șoapte

incoerente de compasiune. Un tânăr (în vacanţă) a strigat: „Nasol, indivizilor, tipa a întins-o”. Lumea l-a pus imediat la punct. Rosalind nu plângea. Au urcat cărarea cu iarbă, iar Oliver Caxton, care-i aștepta în ușa bisericii, i-a poftit în încăperea întunecată și rece. Mirosea puternic a flori de tot felul. Mildred și Rosalind s-au așezat în faţă. După o clipă sau două Mildred și-a scos genuncherele, brodate frumos cu multă vreme în urmă de către enoriașe, a îngenuncheat și a ridicat privirile spre imaginea aurită a lui Hristos care, în întuneric, părea că plutește deasupra altarului. Benet stătea cu Oliver în naos.

În rest, nu mai era nimeni în biserică.

— A venit cineva?

— Benet, îmi pare teribil de rău…

— A venit…?

— Nu. Am pus oameni să stea de strajă pe toate potecile. Presupun că or să mai apară și niște mașini.

— Da, n-am putut lua legătura telefonică cu toată lumea. Noi… Eu ar trebui să-i strâng pe toţi și să le vorbesc. Nu le putem spune doar „plecaţi acasă, nu mai aveţi ce căuta aici!”

— Să le spunem să o ia spre Penndean?

— Nu, doamne ferește! Nu vreau pe nimeni acolo! Nu putem transforma totul într-o petrecere a tăcerii. L-ai văzut cumva pe Edward?

— Și eu vroiam să te întreb. Am telefonat la Hatting…

— Și eu. A plecat la Londra, cred, și nu vrea să răspundă la telefon.

— O, doamne, ce tragedie! Uite, știi ce, lasă-mă pe mine să mă ocup de lumea de afară. Cel puţin să-i tratăm cu niște sandvișuri în casa parohială… Deja…

— Ei, fir-ar să fie! Nu m-am gândit la asta…

— E de mirare că încă mai poţi gândi. Ce îngrozitor trebuie să fi fost pentru amândoi…

Mildred venise și ea lângă ei.

— Benet, trebuie să ieșim afară, acolo unde-și vor parca mașinile, trebuie să-i oprim imediat…

— Oliver spune să servim sandvișuri în casa

parohială. Cred că trebuia să aduc tortul miresei! Măcar să împărţim florile!

— Eu presupun că or să plece îndată, a spus Mildred. Ne vor respecta suferinţa… bănuiesc că-și dau seama că nu avem chef de vorbă… A, ia ascultă…

— Oliver zice că a pus paznici, dar *noi* trebuie să le vorbim…

— Să ţinem o cuvântare?

— Nu, cu fiecare în parte.

— Poate se anunţă unul pe altul și pleacă.

— Nu, vor dori să stea de vorbă cu *noi, să afle* ce s-a întâmplat…

— Dar dacă *noi* nu știm…! Ce să le spunem, că Edward a dispărut și el, că acum e în Londra!

De fapt, problema nu s-a dovedit a fi de nerezolvat. Paznicii lui Oliver Caxton, care se aflau pe alei, au oprit oaspeţii și i-au anunţat că nunta s-a contramandat. Dacă aceștia doreau și alte informaţii sau mai vroiau să stea, erau îndrumaţi spre casa parohială unde, se spunea, au început să se servească sandvișuri iar mai târziu și băuturi. Paznicii s-au ocupat și de cei care, fiind o zi minunată, și-au lăsat mașinile mai departe și au traversat poieniţa pe jos. După cum afirma Benet, nici nu erau atât de mulţi. Unii, cu mai mult tact, au plecat imediat, probabil s-au și întors la Londra. Alţii, după cum s-a aflat mai târziu, s-au dus la Regii Mării, ca să mănânce și să mai afle noutăţi. Ceilalţi au rămas, cuviincioși, la casa parohială, așteptând ceea ce Benet numise o petrecere a tăcerii.

Rosalind rămăsese singură în biserică. Normal că o cunoștea foarte bine, deși nu fusese la prea multe slujbe. Desigur că toate bisericile erau locuri magice. Dar aceasta i se părea, însă, mai ales în starea de șoc în care tocmai se afla, cu totul și cu totul uluitoare. A început să se plimbe în tăcerea apăsătoare. Avea tendinţa să atingă lucrurile de acolo și apoi, în marea ei durere, să și le însușească. A pornit încet pe dalele maronii, picurate cu ceară, spre altar, trecând pe sub statuia aurită a lui Hristos, a urcat treptele și a intrat în sanctuar. Și-a ridicat privirile spre

soldatul-sfânt, palid și tânăr, în armură, cu păr auriu, sprijinindu-se graţios, gânditor, în sabia lui cea lungă, privind peste capul ei spre interiorul bisericii. Rosalind s-a întors – el își număra nesfârșita lui oaste angelică – și în clipa aceea a simţit prezenţa stranie a unor fiinţe ce izvorau din întuneric. S-a întors iar, atingând în grabă crucea mică din lemn de pe altar, părea ciudat de umedă, de parcă i se lipise de mână, ca un biet animal mic. I-a dat drumul repede, mergând de-a-ndăratelea și alunecând pe treapta sanctuarului. Privind la sfânt de acolo, a observat între picioarele lui capul decapitat al unei reptile imense, căscând gura jalnic, arătându-și dinţii albi și ochii suferinzi, înspăimântaţi. S-a gândit la bietul șarpe nevinovat. Bineînţeles că-l mai văzuse. Apoi s-a întors repede spre ușă. În întuneric prindea contur o formă umană în poziţie culcată. Era cavalerul singuratic din alabastru, desigur, în armură și el, așezat în nișa lui, cineva i-l mai arătase cu multă vreme în urmă, remarcând căţelușul care zăcea la picioarele lui. Rosalind a mângâiat căţelușul, i-a pipăit capul cu urechile ciulite și părul zbârlit. Apoi, respirând adânc, a atins ușor chipul senin și străvechi al războinicului, uzat de vreme și de mângâierile nenumăraţilor pelerini. Degetele ei i-au atins buzele și acestea au părut că se mișcă. S-a îndepărtat repede și a luat-o spre ieșire.

Soarele strălucea puternic și fierbinte ca și până atunci. Rosalind rămase o clipă în ușă, acoperindu-și ochii. A ţipat scurt, ca o păsărică, în momentul în care a ieșit de la întuneric. A mai făcut câţiva pași. Se zărea casa parohială și a văzut ieșind din ea câteva persoane pe care le cunoștea. Benet era și el pe-acolo, luându-și rămas bun de la Charles și Jennie Moxon. Ce *soartă!* Ce *îngrozitor!* Ce scenă *extraordinară,* de parcă avea loc o ceremonie măreaţă! Se gândea, ei nu vor uita niciodată, ea nu va uita niciodată ce s-a întâmplat acum. Și… nu vor ierta niciodată. De teamă să nu o vadă cineva, chiar de la o asemenea distanţă, și să o strige, Rosalind s-a întors și a luat-o prin spatele bisericii spre cimitir, care era puţin mai

înălţat, și acolo, printre pietrele funerare, se ridicau arborii de tisă imenși, întunecaţi, bătrâni de secole. Se gândise să se ascundă printre copaci. Apoi a văzut ceva, pe cineva, se zărea bine de unde stătea ea acum, o umbră pe fundalul crengilor mari și joase ale unui copac, un bărbat care ședea pe o piatră plată și privea în jos. Rosalind s-a oprit și a luat-o de-a-ndăratelea la fugă. Bărbatul era Edward. El n-o văzuse. Bietul Edward, se gândea ea… poate așteaptă acolo… cine știe, dacă Marian vine totuși în ultimul moment!

— Sper că asta-i tot, i-a spus Benet lui Mildred.

— Sper, cred.

— Owen nu și-a făcut apariţia.

— Ba da, a venit! L-am văzut stând de vorbă cu unul din paznicii de pe pajiște și apoi…

— Merită și oamenii aceia niște mâncare și băutură…

— Sunt în bucătărie. La fel și Owen!

— Ce afacere tristă! Dar să știi că unora le-a plăcut!

— Bineînţeles! A fost clar că familia Moxon s-a amuzat, iar copiii…

— Dar Elizabeth avea lacrimi în ochi.

— Normal. Ţine la Marian. Cred că s-a întors deja la Londra…

— Trebuia s-o mai reţinem…

— Imposibil.

— Dar bine că am luat legătura cu Anna. A plecat și ea, nu-i așa? Sper să n-o întindă înapoi în Franţa.

— Vai de mine, ia auzi ce hohote de râs vin din bucătărie!

— N-ar trebui să râdă *acum* și încă în prezenţa lui Oliver!

— El e sus, a nu, iată-l, Oliver, îţi mulţumesc mult. I-ai telefonat lui Alexander?

— Da. Mă tem că i s-a părut de-a dreptul amuzant.

— O, fir-ar să fie! Presupun că toată lumea a aflat… ce-a făcut ea… cum i-a dat papucii în ultimul moment…

— Da, așa-i. Asta e ceea ce mi-ai spus tu, credeam că vrei să se știe…

— Nu-i nimic, Oliver, ai fost minunat. Ţi-am provocat atâtea necazuri… Ne întoarcem la Penndcan. Vino și tu mai târziu, unii dintre noi vor fi deja plecaţi…

Întorși la Penndean, nu aveau niciun chef să ia prânzul. Owen a venit pe jos, cam beat și a adormit imediat în salon. Rosalind s-a dus sus să se întindă puţin. Mildred era nerăbdătoare să se întoarcă la Londra ca să „înceapă urmărirea”, după cum a mărturisit chiar ea. Marian *trebuia găsită,* unii dintre cei pe care-i „reţinuseră” în dimineaţa respectivă poate au și dat deja de ea. Nu mai avea rost să rămână la Pcnn.

După câteva discuţii în contradictoriu, Benet a admis că Mildred trebuia să plece imediat împreună cu Owen. Rosalind nu era de găsit. Owen s-a trezit și a acceptat să o ducă pe Mildred cu mașina până la Londra, numai că mașina lui era la Regii Mării, pentru că se dusese pe jos de-acolo până la biserică. Deși declaraseră deja că o plimbare până la cârciumă le-ar face foarte bine, Benet le-a atras atenţia că vor fi nevoiţi să care toate bagajele lui Mildred și până la urmă i-a repezit chiar el cu mașina. Când a ajuns înapoi, Rosalind tot nu era de găsit.

Imediat ce-a ajuns la Penndean, Rosalind a plecat iar cu un singur gând în minte. *Trebuie* să-l vadă pe Edward. Nu spusese nimănui că l-a văzut stând pe piatra funerară de sub arborele de tisă. Bineînţeles că nu plecase la Londra, stătea ascuns la Hatting, precum acele animale misterioase ce se camuflează în peisaj. N-a rezistat să nu vadă cu propriii lui ochi cine avea să participe la cununie, sau poate credea cu disperare că Marian își va face apariţia în ultima clipă și se va mira când îi va vedea pe toţi uluiţi, păcăliţi de blestematul acela de mesaj. După ce s-a îmbrăcat băieţește, Rosalind a plecat de la Penndean nu cu mașina, ci pe jos, ieșind pe o poartă mai îndepărtată la care se ajungea pe o cărare ascunsă de copaci. Poarta, de obicei încuiată, era din fericire descuiată acum. A trecut drumul și a luat-o prin iarba înaltă, pe o potecuţă abia vizibilă, ce cobora abrupt, spre râul Lip, ajungând la un podeţ șubred, din lemn, gata oricând să se prăbușească. L-

a trecut repede, ca fulgul, privind în jos la-râul împrejmuit de flori sălbatice ale căror nume nu și le amintea. O dată cu râul, trecuse de teritoriul lui Benet și intrase pe al lui Edward. (Tot se mai certau din pricina podului.) A sărit un gard scund și a pornit cu pași agale pe terenul ce părea cultivat. Aici s-a oprit ca să-și salute un prieten drag, un cal pe nume Spencer, cândva cal de vânătoare, acum foarte bătrân. Edward le vorbise fetelor despre el mai demult. Spencer, care o cunoștea bine, a înaintat încet, mișcându-și într-o parte și-n alta capul maroniu, mare și blând. Rosalind i-a îmbrăţișat capul și lacrimile pe care și le ţinuse-n frâu o bună bucată de vreme i-au năvălit pe obraji și pe haina sclipitoare. „Oh, Spencer, dragul meu Spencer!” L-a sărutat pe botul moale și a pornit mai departe în grabă, în jos pe deal, peste o poartă cu cinci druguri de metal și o altă pajiște, respirând din ce în ce mai greu. Hatting Hall se vedea bine de-acum. Rosalind a mai trecut de o poartă care era deschisă, a traversat un drum îngust și, peste iarba tunsă proaspăt, s-a apropiat de porţile, întotdeauna deschise peste zi, ale impunătoarei clădiri. Aleea pentru mașini era scurtă și trecea printre doi duzi bătrâni și uriași. Câteva trepte duceau până la ușa frumos sculptată, lângă ea și deasupra ei sclipeau ferestrele înalte în stil Elisabetan, iar turnurile se înălţau deasupra intrării, pe acoperișul cu creneluri, unde se aflau și două coșuri de fum care se roteau, fiecare altfel. Soarele strălucea pe zidul din cărămidă acoperit parcă cu o pulbere pufoasă de un roșu-maroniu. Fala casei Hatting se limita însă numai la faţadă, deoarece trupele lui Cromwell, după ce devastaseră biserica Sf. Mihail, au ocupat și au distrus interiorul și, poate din greșeală, i-au dat și foc. Se mai vedeau încă urme ale incendiului pe cărămizile frontale. Casa cea șubredă și urâtă, care fusese înălţată în pripă în spatele faţadei, s-a prăbușit la începutul secolului al optsprezecelea și locul i-a fost luat de o construcţie elegantă, în stil georgian, iar îndărătul faţadei, în stil Tudor. Familia lui Edward, care trăise din moși strămoși (se spunea) în Cornwall și care pusese mâna pe niște

preţioase mine de plumb, a cumpărat Hatting la începutul secolului al optsprezecelea. Uriașa grădină superbă, care nu se vedea din faţă, a fost proiectată, se pare, de Capability Brown.

Rosalind alerga deja și pulpana hainei flutura în urma ei. Când a trecut printre duzi, a văzut treptele și ușa de la intrare deschisă. A urcat scările în fugă, s-a oprit pe ultima treaptă ca să-și tragă sufletul, apoi a împins ușa încet și a intrat în hol. Era liniște, nu i se auzea decât respiraţia, de-acum potolită. Nu se zăreau nici Montague, majordomul, nici Millie, soţia lui. Cu ochii pe jumătate închiși (pentru că venise de la lumina soarelui strălucitor de afară), a privit în jur, observând atent ceea ce pentru un moment păruse cufundat în umbră: holul mare și, prin ușile deschise, salonul, iar dincolo de el, sala de biliard unde obișnuiau să joace „Freda”.

Edward a apărut în capul scărilor. S-a oprit. Rosalind a crezut pentru o clipă că o confundă cu sora ei. Apoi el a întrebat:

— Vreo veste?

— Nu. Îmi pare tare rău. Sau oricum nu după câte știu eu. Eu… Tocmai mă gândeam să vin la line în caz că… înainte să pleci la Londra… poate te pot ajuta cu ceva… îmi pare rău, *îmi pare tare rău…*

Edward a coborât încet, ţinându-se de balustradă și s-a oprit lângă Rosalind. Privea în altă parte, de parcă ar fi uitat de prezenţa ei acolo. Apoi a zis:

— Vrei să închizi ușa?

Rosalind, foarte aproape de ea, a închis-o. Se gândea ce să mai spună.

— Vrei o cafea?

— Da, a zis ea. O, da, mulţumesc… Sper că nu te încurc…

Edward s-a întors brusc pe călcâie și a pornit milităreşte spre un culoar întunecat. Rosalind a luat-o la fugă, frecându-și ochii cu dosul palmei din cauza luminii soarelui și ca să-și șteargă lacrimile ce năvăleau iar. Nu avea batistă. Din coridorul întunecat a intrat într-o

bucătărie spaţioasă și luminoasă.

Edward a pus ibricul pe foc, apoi, încruntat, a luat cafea din borcănel și a măsurat-o cu linguriţa. Mâna îi tremura. Rosalind s-a apropiat de masa mare din lemn, frumos curăţată. I-a privit mâinile lungi și degetele subţiri.

— Vrei să te ajut?

— Nu. A așezat ceșcuţele pe masă, cu ochii la ibric.

Simţindu-se brusc slăbită, Rosalind a strigat „vai, Doamne” și s-a prăbușit pe un scaun.

— Nu ţi-e bine?

— Ba da. O, Edward… îmi pare… așa de… rău… Și-a dus mâna la gât.

Edward a turnat apa în ceșcuţe cu un fel de precizie militară. A întrebat:

— Lapte și zahăr? Rosalind a încuviinţat. Hai să mergem sus! N-ai vrea să te uiţi la tablouri? La întins ceșcuţa ei și a ieșit din bucătărie, ducându-și-o pe-a lui.

Rosalind, ţinând ceșcuţa cu multă grijă, a pornit în urma lui, pe scări în sus. Nu vroia să se uite la tablouri. Vroia să stea liniștită lângă Edward și să vorbească cu el. S-a oprit să soarbă din cafea și a constatat că e fierbinte, că nu arc nici lapte, nici zahăr.

Galeria, pusă la punct în secolul al optsprezecelea, era o încăpere foarte lungă, cu parchet lucios, și dădea spre grădină. Conţinea o mulţime pestriţă de tablouri colecţionate de diverși proprietari, fiecare cu gustul lui. De abia în ultima vreme, după moartea tatălui său, a reușit Edward să-și impună propriul gust. Rosalind a pus ceșcuţa jos, cu grijă, pe marginea unei ferestre, în spatele unui vas cu flori. *Flori* care fuseseră culese ieri pentru mireasă! Privea la grădina însorită, atât de neclintită, de liniștită, iar în apropierea casei o cutie mare perforată, un șir de santinele, aleea cu salcâmi, apoi copacii cei măreţi, în zare, mult mai încolo, se vedeau pomi foarte bătrâni, stejari și fagi și castani și cedri, unii dintre ei având respectabila vârstă de patru sute de ani sau chiar mai mult. Liniște absolută în lumina soarelui. Rosalind, orbită de atâta lumină, s-a întors spre cameră, și-a luat ceșcuţa și a vărsat

câteva picături pe parchetul lucios. S-a uitat repede în jur și a șters petele cu mâneca. Edward plecase, ba nu, era puţin mai încolo. Iar avea o senzaţie de leșin. Oare de ce, de ce atâta durere în suflet? *Marian ar fi putut avea toate acestea, chiar totul, această grădină, această casă, tablourile, pe Edward.*

Edward, care-și pusese jos cafeaua, s-a întors spre ea. I-a văzut limpede faţa, era palidă, aproape albă, învăluită într-o mască de oţel, ţinea gura strânsă, cu buzele din care sângele părea că se scursese, pleoapele, nasul acvilin. Rosalind făcea eforturi disperate să găsească repede ceva de spus și deodată i s-a dezlegat limba:

— L-am văzut pe Spencer pe pajiște, la venire.

Chipul lui Edward s-a schimbat brusc.

— Da, Spencer, vechiul meu prieten drag. Apoi a adăugat: am cumpărat de curând un tablou modern, este aici.

Ea l-a urmat, trecând pe lângă un Goya excelent. Mai fusese o singură dată în această galerie. De ce? Poate pentru că pe Marian nu o interesa pictura.

S-a auzit un zgomot. Intrase cineva pe ușa opusă. Era Benet.

Edward s-a întors și s-a îndreptat spre el. Rosalind s-a oprit un moment, apoi l-a urmat. Și-a dat imediat seama că l-a supărat pe Benet. Impresia a fost de moment, dar oarecum legată de durerea pe care o simţise lângă fereastră. Benet i-a întins mâna lui Edward. Edward după o ezitare imperceptibilă, i-a strâns mâna lui Benet. Cu cealaltă mână, Benet l-a prins pe Edward de umăr. O clipă. Apoi s-au îndepărtat unul de altul.

— Nu e nimeni jos, a spus Benet. M-am gândit eu că ești aici. N-am vrut să vin mai devreme. La început am crezut că ai plecat la Londra. Apoi…

— Mă bucur că te văd.

Rosalind a trecut pe lângă ei.

— La revedere, Edward! Mă bucur că ai venit, Benet. Eu…

A simţit imediat că nu trebuia să spună asta. A ezitat.

Ar trebui să-i spun ceva de Marian… s-a gândit ea.

— Îţi mulţumesc că ai venit, Rosalind, a spus Edward. A făcut un gest vag cu mâna. Ea s-a întors și a plecat.

Benet a zis:

— O, dragul meu băiat. Nu i se mai adresase astfel lui Edward. S-a surprins gândindu-se la Unchiul Tim. Hai să ne așezăm undeva.

— Haide jos, a zis Edward.

Benet a pornit pe scări în urma lui și au intrat în salon. Era întuneric, jaluzele fuseseră trase. Edward a ridicat una dintre ele. S-a așezat pe canapeaua cea mare din faţa șemineului și Benet lângă el. Edward s-a îndepărtat, sprijinindu-și cotul de braţul canapelei. A oftat din rărunchi. Benet a constatat că e palid, ei bine, întotdeauna a fost palid și slab, acum arată sfrijit ca tatăl lui… oare s-a mai tuns de ieri?

Edward, cu o grimasă ușoară și închizând pe jumătate ochii de un căprui deschis, privi în jos, spre picioare și murmură:

— Cred că mă învinovăţești pe mine.

— Oh, Doamne, să te învinovăţesc? Nici vorbă de așa ceva!

— Cred că multă lume mă va învinovăţi pe mine. La urma urmei, ea putea să hotărască, și o fi avut motivele ei, iar în ultimul moment… a fost un act de mare curaj…

— Ai un suflet nobil.

— Trebuie să fi avut motivele ei, ar fi trebuit să aud, să văd… ar fi trebuit să verific în ultimul moment… poate că ea ar fi vrut ca eu… aș fi făcut-o, numai că eu eram tare neliniștit…

Benet, care nu prea înţelegea ce vrea Edward să spună și având și el supărările lui, a zis:

— Sunteţi amândoi tineri și pur și simplu nu vreţi să vă pripiţi. Poate o să vedeţi mai târziu… or să se mai întâmple și alte lucruri… și oricum, nimic din ce-a fost până acum nu înseamnă că nu puteţi să o luaţi de la capăt mai târziu…

— Nu, nu, e cu totul altceva, o altă rană în sufletul

meu, sau nu o rană, rănile se pot vindeca, ci o pierdere, e vina mea… oricum n-aș vrea să te reţin.

S-a ridicat. Benet s-a ridicat și el, încercând cu disperare să găsească ceva de spus. A bâiguit:

— Știi cât de mult îmi doream ca tu să fii… ca tu să te căsătorești… și… fericire… știi cât ţin la tine și nu mi-e tot una… Stai aici peste noapte sau pleci la Londra?

— Nu știu.

— Eu voi rămâne la Penn… n-ai vrea să luăm prânzul, adică cina, acolo?

— Nu, nu. S-ar putea să plec la Londra. Îţi mulţumesc că ai venit să mă vezi.

Benet a plecat cu Rover-ul lui cam bătrâior înapoi la Penndean. Lumina soarelui, liniștea de la ţară, frumuseţea copacilor și florilor aproape îl făceau să plângă. Nu făcuse nimic pentru Edward, venise de fapt să-și descarce propriul lui suflet. Își dorise atât de mult ca Edward să fie, așa cum era să fie, ginerele lui și Marian ar fi putut fi fiica lui. Acum totul îi apărea din ce în ce mai limpede: i-a pierdut pe *amândoi, pentru totdeauna.* Și la Penn nimic nu va mai fi așa cum fusese înainte.

Când a ajuns acasă, a găsit în faţa ușii o mașină. Era Volvo cel albastru și strălucitor al lui Owen. A deschis ușa și a auzit voci în sufragerie.

— A, iată-l! Benet, o duc pe Mildred… te așteptam… unde-ai fost?

Owen și Rosalind veniseră în hol.

— N-aţi vrea să rămâneţi la masă? N-aţi vrea să staţi peste noapte?…

— Păi, nu, îmi pare rău… credeam că te duci și tu la Londra… înapoi la…

Mildred tocmai cobora scările ducând o valiză.

— Dragă Benet, o să te descurci? Vrei să mai stăm? Casa e…

— Nu, mă descurc, a zis Benet. Probabil am să vin și eu la oraș mâine. Hai să te ajut la bagaje!

— Cred că a terminat, a spus Owen, luându-i fetei geamantanul din mână. Abia așteptau să plece. Benet i-a

condus afară, în bătaia soarelui.

— Unde-i Tuan? a întrebat Benet. Uitase cu totul de existenţa tânărului.

— A comandat un taxi care l-a dus până la gară.

— Dar sunt kilometri buni…

— Ne-am oferit să-l luăm cu noi, dar se grăbea și noi nu eram gata.

— Atunci, pe curând!… îmi pare rău… regret că plecaţi atât de triști.

— Cu toţii suntem supăraţi, a zis Mildred. Poate o să aflăm că vine fuga înapoi.

— Mă îndoiesc, a spus Owen. Mulţumesc mult, dragă Benet, pentru… adică, îţi mulţumesc.

Mildred și-a pus valiza în portbagaj și după ce a urcat și Owen în mașină, a lăsat geamul în jos.

— Unde-i Rosalind? A, da, mașina închiriată, trebuie să o ducă înapoi, ea e înăuntru în casă, vrea să stea cu tine… poţi s-o consolezi mai bine decât noi… dragă, dragul meu Benet… A scos mâna. Bcnet i-a sărutat-o. Mașina cea mare a dispărut printre copaci, Mildred Buturându-și mâna.

Bcnet s-a întors în casă și a găsit-o pe Rosalind în hol, stând pe un scaun. Și-a adus și el un scaun și s-a așezat lângă ea. Era cât pe-aci să spună ceva, dar ea i-a luat-o înainte.

— Îmi pare tare rău, te rog să mă ierţi. Știu că nu ţi-a plăcut că am dat o fugă până la Edward, nu trebuia s-o fac… și nici măcar n-am fost în stare să-i spun ceva care să-l ajute, doar l-am deranjat, îmi pare atât de rău. Știu că n-ar fi trebuit…

Benet, aducându-și brusc aminte că fusese iritat, a zis:

— Dar, dragă Rosalind, nu m-a deranjat că te-ai dus să-l vezi, de ce să mă deranjeze. Sunt sigur că s-a bucurat să te vadă, doar ţi-a arătat și tablourile… eu am fost cel care a deranjat…

Rosalind zise dând din cap și clipind des:

— O, nici vorbă… Benet… îmi pare rău…

— Nu vrei să rămâi aici? Eu nu plec. Draga mea copilă, te rog, *rămâi.*

— Nu, în niciun caz, știu că vrei să rămâi singur. Și eu vreau să fiu singură. Trebuie să plec. Totul e un *coșmar...*

S-a ridicat. El a vrut să mai spună ceva drăgăstos și consolator, dar nu-și găsea cuvintele potrivite. În cele din urmă a zis:

— Ne vedem în curând. Poate o găsești tu, poate vine ea la tine... ea va veni la tine, nu la noi... se va rezolva totul în curând, ei se vor arunca unul în braţele celuilalt... totul va fi...

Rosalind a intervenit:

— Nu, nu va veni, nu la vreunul din noi, în niciun caz, nu va veni niciodată.

— Nu mai spune asta, Rosalind... nu știm...

— Parcă-i o vrăjitorie, e ca și cum ne-am fi transformat în cu totul altceva sau... parcă totul e ca în *iad.*

— Nu vrei să rămâi cu mine?

— Nu, dragă Benet, vreau să fiu singură... lucrurile mele sunt în hol și, uite... Clun mi-a adus mașina.

Chin îi adusese mașina închiriată la intrare și apoi a dispărut în seră, după cum îi era obiceiul. Benet a ajutat-o să-și încarce lucrurile, acele lucruri care ieri fuseseră atât de importante. Ea a urcat în mașină, a coborât geamul și l-a sărutat în grabă.

— La revedere, dragă, Benet dragul meu drag!

Mașina a dispărut și el a pornit înapoi spre intrare. Toată lumea vrea să mă părăsească, gândi Benet, ne ferim unul de altul, ei consideră că locul acesta este blestemat, că așa ceva nu s-ar fi întâmplat alt undeva, poate e într-adevăr blestemat, dar aș zice că e într-un fel vina mea. *Oh, Doamne!* A intrat în casă și a închis ușa. S-a uitat la ceas și a constatat cu surprindere că nu era încă ora cinci. Mai devreme îi spusese Sylviei să plece acasă, deși nu trecuse mult de când pusese masa pentru eventualii musafiri care intenţionau să mai stea. Dar nu rămăsese niciunul. S-a

îndreptat spre bucătărie, apoi a luat-o înapoi spre salon. L-a cuprins o senzaţie cumplită de singurătate, simţea că nu-i ajunge aerul… cum de s-au întâmplat asemenea lucruri îngrozitoare… și c doar *începutul…* lucruri care i-au afectat pe toţi… și numai din cauza lui. Fusese atât de fericit, crezuse că putea să-și încropească o familie. Trebuie să facă ceva, îi venea să urle și să-și sfâșie hainele de pe el. Să se întoarcă oare în Germania? Nu putea. Fusese acolo cu prea mult timp în urmă, viaţa pe care o ducea, îndelungata lui viaţă fusese zdruncinată. Începea ceva nou, ceva îngrozitor, auzise doar cuvintele Iui Rosalind, e vrăjitorie, e un *iad.*

A mers până-n bibliotecă, târându-și picioarele, a privit statueta din bronz care-l reprezenta pe Shiva fâlfâind agitat cele patru braţe ale lui în interiorul unui cerc de foc. S-a uitat la ceea ce scrisese alaltăieri. S-a așezat.

În încercarea de a lămuri implicaţiile presocraticilor în opera lui Heidegger trebuie să ţinem cont de modelele metafizice care ilustrează conexiunile și identităţile și îl prezintă pe Multiplul (aparent) ca fiind Unul. Unul (sau Același) este cel care contează. Unul are mai multe feţe și faţete, abordarea sa făcându-sc printr-o grupare (sau, cum ar spune unii, cohortă) de concepţii care poartă alte nume. Creștinismul reliefează Unul, dar îl realizează prin intermediul a Trei, alte religii prin Doi. Dacă se insistă prea mult asupra lui Unu s-ar putea, ceea ce pare de neîngăduit, genera o masă de sub-concepte sau sub-cntităţi. Acestea pot exista, bineînţeles, ca sfinţi, zei minori, virtuţi fără nicio legătură între ele și așa mai departe. Forţa care-l alcătuiește pe Unu întâmpină rezistenţă. Heidegger vrea să ne arate relaţiile interne dintre marile concepte grecești și, procedând astfel, să susţină și să explice doctrina Fiinţei, care se sprijină pe o verigă conceptuală interioară similară.

Ce naiba vrea să spună? gândea Benet. Sau ce vreau eu să spun? Am crezut că găsesc o rezolvare, dar nu fac decât să mă încurc și mai tare într-o întunecată pânză de păianjen, în iţele *minţii lui.* Și se spune că bunul Célan îi

face o vizită la coliba lui de la munte… că Hannah Arendt îl iartă… Și îndrăznește să preia ideile lui Hölderlin și ale grecilor? Doamne, cumplita beznă învăluie totul, dar pentru mine există bezna mea *proprie,* apropiată *mie* și propria mea sclavie. Eu sunt prea mărunt ca să înţeleg. Ce mi-ar mai fi plăcut să trăiesc în lumină și să-mi dedic viaţa poeziei, nu filosofiei. Scriam poezii când eram tânăr, înainte de a mă lăsa prins în mrejele *acelei* filosofii! Acum nu se mai poate face nimic. Numai Tim mi-ar mai putea lumina calea în întuneric. Și grecii… grecii, chiar dacă ei s-au stins.

Am impresia că înnebunesc, gândi Benet în timp ce se ridica. Ce urma să facă acum? Cum de mai putea să bâjbâie prin acel labirint delirant după o zi care-i adusese doar lucruri îngrozitoare? Și ziua a fost oribilă! S-a întors încet, cu pași grei, spre bucătărie. A încercat să mănânce un măr. A deschis o sticlă de vin roșu și a băut puţin. S-a așezat și și-a pus capul pc masă, apoi l-a ridicat iar. Era *nebun?* Unde dispăruse Marian, poate cadavrul ei plutea pe Tamisa, sau zăcea, după ce a înghiţit otravă, în vreo cameră nenorocită din Londra și vor trece luni, poate ani până o va găsi cineva. Și Edward… ce punea oare la cale… ce făcuse el pentru Edward? S-a ridicat și a ieșit în grădină. Grădina părea încremenită, până și păsările tăceau. S-a dus până la copacul ginkgo. L-a îmbrăţișat, frecându-și fruntea de scoarţa lui netedă. S-a întors apoi în casă, s-a întins pe canapeaua din salon și a adormit. S-a trezit buimac, simţindu-și sufletul greu. Ziua era pe sfârșite, deși nu se întunecase de tot. Brusc, a hotărât că trebuie să plece la Londra. Și-a luat repede haina, a zăvorât toate ușile și a plecat. Rover-ul lui era la doi pași, sub copaci. A urcat în mașină și, înainte de a pomi, și-a lăsat capul pe volan.

Cerul se întunecase și la intrarea în Londra traficul era aglomerat. Intrat în ambuteiaj, Benet trase o înjurătură. Ce tâmpit a fost! Să-și petreacă toată noaptea în mașină? Până la urmă a ajuns acasă, a descuiat porţile și a băgat mașina în garaj. A încuiat porţile și s-a îndreptat

spre treptele care, aproape de stradă, duceau la intrarea principală. Casa era întunecată. În strălucirea slabă a amurgului de vară și la lumina palidă ce venea dinspre stradă, Benet a început să scotocească, înjurând, după chei. A descuiat încet două lacăte și a intrat în casă. Când a închis ușa și a întins mâna după întrerupător, s-a mai aprins o lumină într-o cameră mai îndepărtată și o siluetă întunecată a apărut în prag. Benet a aprins lumina din hol.

— Bună seara, domnule! Vă simţiţi bine?

— Da, bineînţeles.

— Aveţi vreo veste? Domnișoara Rosalind mi-a telefonat…

— O, nu! a zis Benet.

— Doriţi să mâncaţi ceva sau…?

— *Nuuu.*

— Atunci, noapte bună!

— Noapte bună, Jackson!

Jackson era servitorul lui.

DOI

Owen Silbery stătea singur în atelier. Avusese visul acela îngrozitor care se repeta. Îngropat în nisip până la gât, nu-și poate mișca mâinile și picioarele, vine fluxul, îi atinge faţa, el ţipă, își scutură capul, singura mișcare pe care o poate face, nu vine nimeni, apa îi atacă din nou gura, înghite apă, i-a depășit gura, nu mai poate nici ţipa, îi astupă nasul… Owen detesta visul acesta, *făcea rău* și îl enerva mai cu seamă pentru că el considera că nu-l inventase, că nu era visul *lui,* oare nu-l văzuse în vreun film cu multă vreme în urmă?

Era a doua zi, a doua zi de după evenimentul acela îngrozitor. Cu toate telefoanele, nu aflase nimic. Cu o seară în urmă, Owen o dusese pe Mildred la ea acasă, la apartamentul acela mic (renunţase să-i mai sugereze să-l lase să-i cumpere unul mai mare). Apoi se întorsese la casa lui din Kensington, mâncase niște resturi de prin frigider și băuse mult whisky, se uitase la știrile de la televizor și se culcase cu gândul că nu o să poată adormi. A adormit totuși. Și acum, groaza aceasta de nedescris și o senzaţie

de haos și devastare îl învăluia. Și vor începe speculaţiile în legătură cu biata fată: s-a sinucis sau nu? Owen, el însuși cochetase cu ideea sinuciderii… și avusese toate motivele. Dar nu trebuia el, ca pictor, să-și folosească imaginaţia, să creeze, să observe atent ceea ce era degradant și degustător? Bineînţeles că putea face artă și din asemenea lucruri și le putea transforma, ha, ha, ha! Să nu uite să bea în cinstea lui Otto Dix. *Acesta* întrupa *realitatea.* Owen stătea în atelierul lui liniștit privind la un tablou abstract pe jumătate gata. Ura tabloul.

Expresionism, fovism, dadaism, cubism, curentul *Neue Sachlichkeit,* cel al *atrocităţilor*. *Foutu métier*. S-a aplecat și a zgâriat pânza cu unghia. îl cuprindea lenea și lenea se transforma în trândăvie, agonie, solitudine și uitare de sine. Singura persoană care îl înţelesese cu adevărat era Unchiul Tim… cu toate că și el…

S-a ridicat, a curăţat pensulele și le-a așezat în ordine, apoi s-a șters pe mâini cu o cârpă. A oftat adânc, un oftat lung și familiar, închisese telefoanele. Se plimba încet prin atelier, ridicând storurile care acoperiseră câteva dintre ferestre. Lumina puternică a soarelui a pătruns în încăpere. Atelierul lui era spaţios, ocupând în întregime al doilea etaj al casei. Și-l făcuse cu multă vreme în urmă, când înlăturase trei pereţi și s-a bucurat pentru prima oară de propriul lui spaţiu, de lumina lui proprie. Casa era mare și înaltă, cumpărată cu primii lui bani serioși, revanșă pentru copilăria lui grea și pentru rana sufletească despre care nu vorbise niciodată. Nu avea servitor și nici menajeră. Owen păstra extrem de curată dușumeaua din lemn a atelierului. În sufragerie și în bucătăria cea strălucitoare de la parter, precum și în salon și în „biroul” de la etajul întâi era o oarecare ordine. Exista și un apartament la demisol care găzduise cândva (înainte de domnia lui Owen) și o menajeră, dar acum se aflau acolo tablouri *speciale* împreună cu diverse aparate și alte lucruri. Etajul al treilea dezvăluia câteva dintre trăsăturile „specifice” ale prezentului proprietar, care ieșeau în evidenţă pe măsură ce se urcau scările. Într-o cameră

imensă se afla un pat uriaș, patul lui Owen, care nu era niciodată aranjat ca lumea, dar acoperit uneori cu o cuvertură roșie imensă. Acest pat îi amintea uneori lui Owen de vremuri apuse, când veneau femeile să-i pozeze, fără întrebări. Fără îndoială că soţii acestora rămăseseră șomeri sau le părăsiseră și ele trebuiau să crească mulţi copii. Nu era traba lui. Vizavi, într-un șir de dulapuri, arătându-și doar spatele pânzei, cel fără vopsele, se aflau nenumărate tablouri lipsite de importanţă, care nu fuseseră vândute. Câteodată, Owen mai scotea câte un tablou la întâmplare. Acum, după ce a ieșit din atelier, a urcat scările, a intrat în această cameră și a început să caute ceva. Până la urmă a scos din grămadă un portret al lui Lewen Dunarven. L-a privit atent o vreme. L-a pus la loc. Nu prea semăna. A ieșit din cameră. Se simţea obosit și vroia să se întindă în pat. Totuși, a decis să meargă mai departe și să privească afară de la fereastra etajului al cincilea. Etajul al patrulea l-a făcut însă să se oprească puţin. Se afla aici o splendidă cameră de oaspeţi pe care o folosea arareori, iar vizavi *camera lui obscură,* bucuria lui, ai cărei pereţi erau acoperiţi cu fotografii foarte interesante, incluzând (printre cele discrete) și una care-l reprezenta pe Mishima ca Sfântul Sebastián, despre care a vorbit Benct nu de mult. Mishima murise de propria lui mână. Ce curaj fantastic trebuie să ai ca să-ţi spinteci singur stomacul, știind că o clipă mai târziu un prieten apropiat îţi va tăia capul. Ce păcat că nu și-a putut procura o poză cu momentul respectiv!

Etajul al cincilea era în întregime tărâmul lui Odradek, favoritul lui Kafka. Peste tot zăceau îngrămădite obiecte fără noimă, fără nume, atemporale, cutii de carton uncie peste altele, cu Dumnezeu știe ce în ele, haine pătate mâncate de molii, o mulţime de cărţi vechi, fără îndoială valoroase, dar făcute ferfeniţă, scrisori de demult, unele nedeschise, porţelan spart, sticlă spartă, ziare vechi, colecţii de pietre… Owen și-a croit drum spre fereastră și a privit afară. Sub ochii lui se întindeau grădini verzi, pline de tufișuri și copaci înalţi, faţadele și spatele caselor, iar

dincolo de el și deasupra, imensul cer albastru și chiar sub el, Londra.

Owen s-a îndepărtat de fereastră cu un oftat, a împins cu piciorul niște obiecte și a ajuns la ușă. A coborât încet scările până la salonul cel oarecum ordonat de la etajul întâi. Acolo se afla o oglindă mare deasupra șemineului. S-a oprit în faţa ei. Părul bogat, a cărui culoare naturală fusese șaten închis, era acum bine vopsit cu negru. Se îngrășase. Oare a observat cineva? Nu conta. Profilul impozant rămăsese neschimbat. Unchiul Tim îl asemuise cândva cu o broască-ţestoasă, o anume broască-ţestoasă din grădina de la Penndean. Lui Owen îi plăceau broaștele-ţestoase. S-a dus la telefon și i-a deschis soneria. În următoarea clipă a și sunat. Era Mildred.

— Owen, ai mai aflat ceva?

— Nu.

— Am ţinut legătura cu poliţia. Nu te-ai mai gândit la nimic?

— *Să mă gândesc?* Nu.

— Știi că Benet s-a întors aseară. Te-a sunat?

— Nu.

— Ai fost plecat?

— Am închis telefonul.

— A, deci ai lucrat. Te simţi bine?

— Da.

— Pot să trec pe la tine să te văd? Nu stau mult.

— Mildred, scute. ște-mă dracului odată.

A pus receptorul jos și a închis iar telefonul ca să nu mai sune. Apoi s-a așezat într-unul din fotoliile comode și și-a acoperit ţaţa cu mâinile.

Benet stătea în pragul unei case mari din apropierea Pieţei Sloane. Casa îi era foarte familiară deși nu o mai vizitase de mult. Nu se simţea în largul lui, era tulburat și amintirile se învălmășeau în mintea lui. Și-a aranjat cravata și și-a netezit cu mâna părul roșcat, ciufulit. A sunat la ușă. Clinchetul soneriei îi era familiar. A așteptat.

Ușa s-a deschis. Anna Dunarven a apărut imediat în prag, zâmbind.

— O, Benet, ce bine îmi pare că te văd! N-am avut timp să stăm de vorbă acolo. Hai, intră, intră! Ce mai știi de Marian?

— Nimic, din păcate, n-am nicio veste. Anna, iartă-mă că am picat așa pe capul tău, trebuia să-ţi scriu, nu ţi-am găsit numărul de telefon și…

— Da, așa-i, s-a schimbat, trebuia să ţi-l dau, dar iată-te, haide, doar știi drumul, totul e la fel ca înainte. Ciudat, nu?

A intrat după ea în memorabilul salon, a privit soarele strălucind deasupra grădinii și au rămas în picioare lângă fereastră.

— Ce-au mai crescut copacii!

— Da, și eu am constatat asta când m-am întors. Au avut grijă de casă, nu? Camera aceasta e neschimbată, doar că am mutat puţin lucrurile din ea.

— Văd că bătrânul elefant este la locul lui pe șemineu.

— Da, imaginează-ţi, îl puseseră undeva într-un dulap, a trebuit să-l caut serios! Cred că la toţi vă lipsește Unchiul Tim.

— Da, așa-i. Dar și tu ne lipsești.

— O, Benet, ești neschimbat, părul roșu, des, ciufulit ca pe vremuri, nici urmă de fir alb, arăţi tare bine și ochii tăi… ochii sunt *atât de* albaștri…

Anna l-a îmbrăţișat pe Benet, el i-a simţit părul cald pe obraz, i-a cuprins talia. S-au desprins din îmbrăţișare. Se cunoșteau de foarte multă vreme, de fapt Benet pretindea că el i-o prezentase pe Anna, care avea atunci douăzeci de ani, lui Lewen Dunarven, în vârstă de treizeci. Îi cunoscuse separat, la Londra, pe Anna ca prietenă a lui Elizabeth Loxon, care la rândul ci era prietenă cu Mildred, iar pe Lewen ca vizitator nelipsit al bibliotecii din British Museum. El îi rezolvase Annei o serie de probleme după ce, Lewen, un distins cărturar irlandez, a murit pe neașteptate. O cunoscuse și pe mama Annei care a murit în Franţa după plecarea Annei acolo „pentru totdeauna”. Băiatul, în vârstă de nouă sau poate zece ani, nu apucase

să-și cunoască tatăl.

Stând faţă în faţă s-au prins de mâini, privindu-se îndelung și devenind apoi serioși.

— Deci, ce s-a întâmplat cu Marian? Știi ceva?

— Noi nu știm nimic, mărturisi Benet. Mă întrebam dacă nu ai tu vreun indiciu sau vreo idee…

— Doar nu crezi că o ascund la mine!

— Bineînţeles că nu! spuse Benet. Dar ajunsese în stadiul în care orice i se părea posibil. Femeile se refugiază la femei. Putea măcar încerca să descrie disperarea pe care o provocase mesajul lui Marian. Bineînţeles că trebuie să fie la *cineva…* dacă nu cumva s-a întâmplat un lucru îngrozitor.

Citindu-i gândurile, Anna a spus:

— Aș fi putut s-o iau la mine, dar n-am luat-o.

— Ţinea mult la tine.

— Și eu la ea. Nu am idee unde ar putea fi. Am lipsit atâta amar de vreme.

— Bineînţeles… O, Anna, e atât de înspăimântător…

— Ce scria în scrisoare? Doar că s-a hotărât să nu se mai mărite?

— Da. Și că… îi pare rău.

— Ce șoc! Bietul Edward. Ei, hai să ne așezăm.

Au plecat de lângă fereastră și s-au așezat pe canapeaua cea mare tapiţată cu catifea roșie. Benet a ridicat privirile spre elefant. S-a întors spre ea și a zis:

— Ce drăguţă ai fost că ai venit pentru… sperăm cu toţii că vei rămâne acum.

— S-ar putea să rămân, da, dar…

— Hai, stai, rămâi aici în casa ta… te mai întorci în Franţa?

— Păi, rni-ar plăcea să trăiesc și în Franţa… dar nu știu. S-ar putea să închiriez din nou casa mai târziu.

— Ești la fel de frumoasă ca întotdeauna. Îmi place rochia ta verde.

Anna a râs.

— Te deranjează dacă fumez? Știu că nu. A întins mâna după pachetul de ţigări care se afla în vasul cel mare

și albastru de pe măsuţa joasă și lungă din faţa lor. Și-a aprins ţigara, cu un ușor tremur, zâmbind. Vrei să bei ceva? Rămâi la masă?

Curând va izbucni în lacrimi, gândi el. Nu trebuie să rămân la masă. Oricum nu pot.

— Îmi pare rău, dar nu pot… Vrei să vii la mine să luăm cina împreună?

— Nu pot. Cred că am altă…

— O, Anna, ce fericiţi am fost cândva și ce iad e acum…

— Ești sigur că… a, bine… dar vreau să ne revedem curând. S-ar putea să am nevoie de sfatul tău.

— O, Doamne!… îmi voi da toată silinţa! Acum trebuie să mă duc să-l văd pe Edward, bietul de el.

Anna, care își purta altădată părul prins într-un fel de coc ordonat și ingenios, îl avea acum lăsat pe spate, drept, pletele blonde ajungându-i aproape până la talie. Și-a dus mâna la fruntea netedă și senină de parcă ar fi vrut să întrebe cum îi stă așa. Bcnct o privi îndelung. Owen, care o admirase și o pictase, spunea că este cel mai calm și mai plăcut chip de femeie pe care l-a văzut el vreodată. Tenul ei, nemachiat, dezvăluia o nuanţă de roz ce-i colora imperceptibil obrajii și buzele. Ochii, de un albastru deschis și buzele trandafirii exprimau adesea o detașare plăcută, uneori chiar melancolică. Alteori părea visătoare și distinsă. Acum, ţinând ferm ţigara în mâna dreaptă pe care se zăreau urmele de nicotină, și-a ridicat mâna stângă la gulerul rochiei, lăsând să se vadă, poate fără să vrea, verigheta simplă din aur și inelul de logodnă cu diamante și rubine de care Bcnet își amintea de pe vremuri, de la nunta ei și din puţinele și scurtele vizite pe care i le făcuse în Franţa… nu prea îi plăceau musafirii; și în clipa aceea a simţit brusc nevoia să vorbească despre Lewen… dar apoi s-a gândit că poate ea nu vrea să stea aici unde s-a petrecut îngrozitoarea moarte a lui Lewen. Nici nu-i de mirare că a fugit în Franţa.

Ea a zis:

— Să sperăm că Marian e bine. Ce poate face o fată

în asemenea împrejurări? De călătorit a călătorit, nu? Probabil că s-a retras pe undeva și se simte ușurată acum. Pur și simplu și-a dat seama că nu vrea să se mărite. Toată lumea o va ierta, chiar și Edward. Poate drumurile lor se vor întâlni iar mai târziu, cine știe. Nu crezi?

— Nu știu, Anna. Pur și simplu *nu știu...* Mie îmi e doar teamă ca ea să nu... mi-o teamă. Știi ce, trebuie să plec acum.

În timp ce se îndreptau spre ieșire, el o întrebă:

— Unde-ţi sunt tablourile? Presupun că le ţii împachetate pe undeva până decizi ce ai de făcut. Aș vrea să-l văd pe cel pe care i l-a făcut Owen lui Lewen.

— Să mai vii, dragul meu Benet și adu-l și pe Owen cu tine. Intrând în hol, Benet a întrebat-o:

— Ce-ţi face băiatul? E aici?

— Bran? O, da, e aici, stai să-l chem.

— Nu-l deranja.

— Bran, Bran, vino să-l vezi pe Benet!

S-au auzit niște bombăneli în camera din faţă și apoi și-a făcut apariţia un băiat îmbrăcat în pantaloni negri strâmţi și cămașă albastră. Părul bogat și cârlionţat era de un castaniu închis, ochii căprui deschis, buzele roșii. L-a privit pe Benet cu neîncredere.

— Bună, Bran! i-a zis Benet, îndreptându-se spre el. Ce-ai mai crescut! I-a întins mâna dar și-a retras-o repede deoarece copilul nu făcuse niciun gest de a răspunde la salut. Benet s-a gândit imediat că, băiatul, bietul de el, vrea să se întoarcă în Franţa!

Anna a intervenit:

— El vrea să se întoarcă în Franţa. Dar mai vedem noi... știi, e vorba de școală.

— Seamănă cu tatăl lui, a precizat Benet.

— Crezi? Da... într-adevăr...

Bran și-a privit mama, apoi s-a retras liniștit în cameră și a închis ușa după el.

Benet a spus, stânjenit:

— Poate continuă el cartea lui Lewen... îl pasionează istoria?

— Îl interesează orice, este extrem de inteligent, dar puţin cam retras.

Anna a deschis ușa de la intrare.

— Păi, la revedere, dragă Bcnet… sper că vei afla… apropo, îţi mulţumesc că ni l-ai trimis pe Jackson, a reparat totul imediat. Bran l-a îndrăgit pe loc.

Mildred și-a făcut apariţia în atelierul lui Owen, în ciuda faptului că o repezise. Owen i-a deschis ușa și i-a întors spatele, lăsând-o pe ea s-o închidă la loc și a luat-o, morocănos, spre șevalet. Din câte putea să vadă, „pierdea timpul”, după cum ar fi spus-o chiar el, cu vreunul din subiectele lui secrete favorite. Se părea că era vorba de „Bărbatul care fură pisica”, temă pe care susţinea că o preluase dintr-o străveche poveste japoneză. Bărbatul, incapabil de a obţine favorurile unei anumite doamne, îi fură acesteia pisica. Versiunea lui Owen păstra ceva din atmosfera japoneză și prezenţa doamnei era sugerată, deși nu se vedea nicăieri. Atracţia tabloului venea de la expresia schimbătoare de pe chipul bărbatului și al pisicii. Privind atent tabloul, aveai senzaţia că uneori bărbatul este speriat și pisica recalcitrantă, alteori că și bărbatul și pisica erau încântaţi de festa jucată, sau bărbatul avea un rânjet răutăcios și pisica încerca să scape, sau ambele chipuri păreau demonice.

După o clipă de tăcere Mildred a afirmat:

— O să omoare pisica. Ce-i cu materialul acela dantelat din colţ?

— Este dormitorul doamnei.

— Și noi nu o s-o vedem?

— A murit deja… strangulată.

Acceptând informaţia, Mildred a început să măsoare camera cu pași mari, balansându-și poalele fustei.

— Unde-ţi sunt îngerii?

— Am să revin la îngeri și la Madonele înspăimântate. Și tu o să te duci în India și o să trăiești într-o colibă pe Himalaya, o să porţi sari și o să te stabilești acolo.

— Trebuia să fi plecat de mult.

— Și de ce nu pleci acum? îţi plătesc eu drumul. Doar te-a vrăjit Unchiul Tim și pe tine.

Soneria de la parter sună brusc.

— E Benet, a zis ea și a ieșit din cameră luând-o la fugă pe scări în jos.

Pe Benet nu-l deranja că o găsea pe Mildred la Owen, căci lucrul acesta se întâmpla deseori.

— O, Mildred… ai vreo veste? Eu n-am niciuna. A urmat-o în sus pe scări.

Owen, încă la șevalet, și-a afișat privirea ușor cinică, ţinând ochii pe jumătate închiși, privire cu care-l saluta întotdeauna pe Benet.

— Deci alergaţi cu toţii încoace și-ncolo, bucurându-vă de fiecare clipă.

Benct a traversat încăperea, a luat două scaune și le-a adus lângă Owen. Unul pentru el, unul pentru Mildred. A spus apoi:

— E și asta ceva.

— Cel puţin puteţi să-i consolaţi pe cei necăjiţi.

— Am sunat-o pe Rosalind și mă duc s-o văd. Edward nu răspunde la telefon. Tocmai am văzut-o pe Anna…

— De ce te-ai dus la ea?… Ai crezut cumva că a înghiţit-o pe fată? Ce mai face? Binevoiește să mai stea și cu noi?

— Sper că da. Nu știu. Cred că ea ar vrea să rămână aici, dar nu vrea Bran.

— Nu-l învinuiesc. Mi-ar fi plăcut să mă stabilesc în Franţa.

— I-ai văzut copilul? a întrebat Mildred.

— Doar o clipă. A fost destul de reticent.

— Ca și Lewen, a zis Owen.

— Suntem cu toţii șocaţi, a spus Mildred. Trebuie să alergăm încoace și-ncolo, așa cum ai zis adineaori, ca să nu ne prăbușim de tot… s-ar putea întâmpla atât de ușor.

— Acum că tot am trecut prin așa ceva, a zis Owen, trebuie să ne vedem de treabă. Poate că acolo unde s-a ascuns se distrează și e fericită, poate a plecat la Brighton.

— Trebuie să ne liniștim unii pe alţii oricum, a

adăugat Mildred.

Benet a intervenit:

— Da, așa e. N-aţi vrea să luăm cina împreună? N-am chef să fiu singur astă-seară.

— Da, bineînţeles, stăm cu tine, a zis Mildred. Ești de acord, Owen, nu?

— Sper că o să vină și Rosalind, nu era prea hotărâtă când am sunat-o.

— Și normal că ai invitat-o și pe Anna, a zis Owen.

— Da, dar nu poate veni. M-am hotărât și eu prea târziu să vă invit.

— Eu sper din tot sufletul că Edward nu va suferi și nu se va închide în propria cochilie, a spus Mildred.

— Poate se împușcă, a completat Owen. Să vezi atunci distracţie!

— Ar trebui să-l inviţi și pe Tuan, a sugerat Mildred. Și de ce nu și pe Alexader și Elizabeth?

Benet luase un taxi de acasă până la Anna. De acolo un alt taxi până la Owen. Acum se urca iar într-un taxi ca să ajungă la micuţul apartament al lui Rosalind din apropierea străzii Victoria. În Londra nu prea conducea. În taxi, în drum spre Rosalind, a avut iar o strângere de inimă. Avusese un scurt moment de bucurie împreună cu Anna și se lăsase înveselit de Owen. Acum se gândea la Rosalind și la Marian. Normal că se gândise *tot timpul* la Marian, Marian era cea care-l preocupa, ea îi umplea aproape toate gândurile, și nu numai lui. În clipa aceasta se gândea cum ar putea să-i susţină moralul lui Rosalind. Știa foarte bine că în spatele tuturor acestor probleme se afla o groază sumbră pe care nu trebuia și nici nu putea să o îndepărteze. Poate că Marian era moartă, înecată, răpită, înnebunită de supărare, de spaimă. Sfârșitul fericirii, fericirii ei, a lui Edward, a lui Rosalind, a mamei ei, a mea, gândi Benet, pentru că într-un fel a fost *vina mea!* Viaţa ei e distrusă, poate și a lui. Și acum Rosalind.

I-a plătit taximetristului. A sunat la soneria apartamentului de la etajul al treilea. A împins ușa de la intrare și a început să urce. A auzit ușa lui Rosalind

deschizându-se… și l-au cuprins din nou durerea și spaima… *grozăvia* situaţiei, ca un hău fără fund, aducându-i deodată aminte de ceva din Shakespeare, de pericolul teribil al Bardului însuși. A auzit ușa deschizându-se și s-a gândit, o să reţin asta.

Rosalind a ţinut ușa deschisă, apoi, după ce Benet a intrat a închis-o și s-au îmbrăţișat, rezemaţi de ea, cu ochii închiși. Benet a luat-o apoi de încheietura mâinii și a condus-o spre fereastră unde se afla o canapea lungă acoperită cu pene și de pe care se vedea bine micuţa stradă prăfuită și aglomerată, în bătaia soarelui, precum și puţin din marea Catedrală Catolică. S-au așezat și s-au uitat unul la altul, Rosalind cu faţa umedă și ochii roșii. Benet, gata să plângă și el, a zis cu o voce ciudată, spartă:

— Nu te mai necăji atât, dragă Rosalind, Marian e bine și sănătoasă, sunt sigur. Și-a dres glasul și a continuat: se va întoarce la noi, la tine, foarte curând… a făcut ceea ce a crezut ea de cuviinţă, a acţionat cum trebuie și a dat dovadă de un curaj imens…

— Adică te referi la faptul că a trimis scrisoarea atunci, până la urmă…

— O persoană mai puţin curajoasă și-ar fi spus că e prea târziu, i-ar fi fost rușine, ei bine, s-ar fi gândit că nu vrea, că nu poate suferi ideea, că nu e bine, că e atât de implicată, încât nu mai poate da îndărăt, știind că mai târziu își va dori să fi avut puterea să spună nu, chiar și în ultimul moment…

Rosalind îl privea fix pc Benct cu buzele întredeschise.

— Chiar crezi asta? Dar atunci *de* ce n-a făcut-o mai devreme, nu și-a dat seama mai devreme, doar a avut suficient timp… Știu că era derutată și voi o presaţi să…

— Nu o *presam…* Ba da, o presam, gândi el, îi tot spuneam cât va fi de fericită, cât vor fi amândoi de fericiţi, ce cuplu perfect… Apoi a zis cu voce tare: numai când și-a dat seama de-a binelea ce se întâmplă, că de fapt nu vroia să se mărite cu Edward, vroia să fie liberă și să nu aibă niciun fel de responsabilităţi…

— Adică gospodăria…

— Păi, da, și Edward însuși… fiind măritată cu el pentru totdeauna, la urma urmei căsnicia este…

— Edward însuși… poate a descoperit ceva…

— Ce vrei să spui? Ceva neplăcut sau…?

— O, îngrozitor, ce *îngrozitor e* totul…

Încurc lucrurile și mai rău, gândi Benet, n-am pomit-o pe calea cea bună. Tim ar fi știut ce să facă.

— Nu plânge, dragă Rosalind. O să ne dăm scama destul de curând ce e mai bine pentru amândoi. Am vrut doar să spun că a te căsători înseamnă a-ţi asuma o mare responsabilitate și cel care face un asemenea pas trebuie să se gândească bine până în ultimul moment.

— Dar crezi că există posibilitatea ca ei să se împace și să se căsătorească în secret, undeva, fără paroh, fără domnișoară de onoare… și să ne ia prin surprindere pe toţi?

— S-ar putea și așa ceva, a zis Benet. El prevăzuse și această posibilitate printre altele. Trebuie doar să așteptăm calmi. Marian se va întoarce la noi, s-ar putea să dea un semn de viaţă într-o zi sau două…

— Dacă n-a murit… dar poate e moartă… o văd… moartă…

— Rosalind, termină cu prostiile! Trebuie să dai dovadă de curaj și să aștepţi cu răbdare… Eu sunt absolut convins că vom avea vești bune în curând, poate chiar peste o oră sau două și atunci…

— Nu întrevăd vești bune pentru ea… pentru mine… vreodată…

— Rosalind, te rog…

— Bine, bine, scuză-mă, dragă Benet… Mă bucur tare mult că ai venit să mă vezi… Vorbesc doar prostii.

— Dragă, draga mea copilă, nu mai plânge… Te iubesc, noi toţi te iubim, ai o viaţă întreagă în faţă… și într-adevăr, orice… totul va fi bine în ceea ce o privește pe Marian…

— Ești foarte amabil, dar… m-aș întinde puţin…

— Da, da, întinde-te, eu plec… dar te rog, vino la cină

în seara asta, la mine, bine? Vor veni și Owen și Mildred…

— Și Edward?

— Nu știu, nu pot lua legătura cu el, poate s-a întors la Hatting, dar te rog să vii…

S-au ridicat. El i-a sărutat obrazul fierbinte. Era mai înaltă decât Marian și aproape la fel de înaltă ca Benet.

În drum spre gara Victoria, Benet a început iar cu procesele de conștiinţă. Desigur, e evident ar fi trebuit să-și dea seama de asta imediat, atunci, în sala cu tablouri! Biata Rosalind era îndrăgostită de Edward! Altă drăcie. Intenţionase să o ia spre casă, dar s-a gândit să mai ia cu asalt pe cineva. A luat un taxi spre Notting Hill, plătindu-i taximetristului puţin înainte de a ajunge la Edward. A luat-o încet pe jos. Brusc, ceva i-a atras atenţia: o scară rezemată de zidul din faţa casei. A privit-o, a ocolit-o și a urcat treptele până la intrare. A sunat, a așteptat, iar a sunat, a strigat printre gratiile de la cutia de scrisori, apoi s-a dat îndărăt. Nu avea cum să intre în grădină. Îi venea să urce scara și să privească prin fereastră. Ce-și imagina oare? Edward mort pe dușumea? S-a îndepărtat în grabă. Nu avea chef să se ducă acasă. A luat totuși un taxi spre Brompton Road și și-a comandat un prânz modest într-un restaurant mic, dar a constatat că nu avea poftă de mâncare. Trebuia să meargă undeva… a luat-o spre Harrod și s-a uitat la niște cravate scumpe, asociindu-le cumva cu

Edward, pe care în mod absurd spera să-l vadă în orice clipă printre numeroșii cumpărători. A început să aibă senzaţia că-și pierde identitatea, lucru care i se tot întâmpla de când murise Tim. A plecat de la Harrod și a traversat strada intrând în Parc. S-a plimbat până a ajuns la Peter Pan și s-a oprit să se uite la cei care aruncau pâine lebedelor disperate și raţelor, gâștelor, lișiţelor, pescărușilor. Alte păsări se apropiau cu mai multă precauţie: bâtlani, chiar și cormorani. Scena respectivă și o privire aruncată către Peter l-au determinat pe Benet să plece, în sfârșit, acasă. O dată ajuns, i-a telefonat lui Elizabeth Loxon, care i-a spus că i-ar fi plăcut să răspundă

invitaţiei la cină, dar era ocupată în seara aceea, a sunat-o pe Priscilla Conti care lăsase un mesaj spunând că plecase înapoi în Italia, i-a telefonat lui Tuan care n-a răspuns, Alexander nu era acasă, l-a căutat la serviciu pe Charles Moxon care l-a refuzat politicos, spunându-i că merge cu Jennie la operă, a încercat și numărul lui Marian, dar în zadar, bineînţeles. Epuizat, s-a întins o clipă pe pat și a adormit imediat, visând că Penndean era în flăcări.

La cină au vorbit bineînţeles despre Marian, dar au consimţit cu toţii, tacit, să părăsească acest subiect și s-au lansat într-o discuţie aprinsă despre Sonia din *Război și Pace.* Owen, deși serios, sau oricum nu era prea clară poziţia lui, a insistat că Tolstoi a zugrăvit-o, pe tot parcursul romanului, ca pe o fată proastă, care făcea ceea ce i se spunea, că Nicholas și-a dat seama de asta și a profitat de ea și că la sfârșit Natașa a descris-o pe bună dreptate ca pe o pisică imbecilă care se atașează umil de familia ei. Interpretarea aceasta a înfuriat-o teribil pe Mildred, care era cu totul de partea bietei Sonia, pe care o considera curajoasă, inteligentă, altruistă, pe nedrept tratată astfel de dobitocul de Nicholas și complet neînţeleasă de proasta, meschina și ingrata Natașa, care, în cele din urmă este etichetată de Tolstoi ca fiind proastă. La urma urmei, a insistat Mildred, credincioasa și iubitoarea Sonia o salvase pe necredincioasa Natașa de la dezastrul total, împiedicând-o să fugă cu înspăimântătorul Kuraghin. În final, le-a explicat Mildred, Sonia, obosită și ignorată, servind ceai ca o servitoare, este o întruchipare a virtuţii tăcute și umile. Tuan, care își făcuse și el apariţia, era de acord cu Mildred. Benet susţinea cu încăpăţânare că Tolstoi, în final, identificându-se cu Pierre, dispreţuind ambele fete și pe Nicholas, ţinea bineînţeles la tânărul fiu al Prinţului Andrew, considerându-l o imagine neprihănită a viitorului Rusiei. Owen, gata în orice clipă să-l necăjească pe Jackson, l-a întrebat brusc ce părere are. Jackson, între două drumuri la bucătărie, i-a răspuns, zâmbind, că era complet de partea domnișoarei Sonia. Mildred a râs, Benet s-a enervat. Apoi au început să

discute dacă Henry James a furat ideea pentru *Documentele Aspem* din *Dama de Pică* a lui Pușkin în timp ce stătea de vorbă cu Turgheniev? apoi din nou subiectul fără ieșire: unde era Marian. Tuan s-a ridicat brusc spunând că trebuie să plece și a șters-o englezește.

— Bietul băiat, a zis Owen, nu rezistă la băutură.

Era aproape miezul nopţii și iar vorbiseră despre Marian, când Owen, brusc, a revenit la… subiectul favorit al lui Mildred: femei-preot, călugăriţe, recunoașteţi că vă doriţi să puneţi mâna pe Potir! Dar nu uitaţi că Potirul este însuși Graalul, un obiect magic, religia este magie curată! Și la urma urmei n-a fost însăși Fecioara Maria cea care a umilit pentru totdeauna femeile atunci când a pus stăpânire pe Muntele Athos ca pe propriul teritoriu secret, unde nicio femeie nu poate călca?

— Îngerul Bunei Vestiri îngenunchează în faţa Sfintei Fecioare, a zis Mildred.

— A, dar la ce se gândește ea, biata fată, a spus Owen. Simone Martini a reușit să pătrundă în sufletul ei când a zugrăvit-o clătinându-se și prăbușindu-se îngrozită!

— Unde-i Jackson? a întrebat Mildred.

— Îngerul nostru negru a întins-o precum Ariel. Încă nu-mi dau seama dacă doar se preface când vorbește așa…

— Ariel n-a fost înger, a precizat Benet.

— Dar n-a spus Unchiul Tim că Jackson este Caliban? a întrebat Mildred. El era cel care cunoștea cu-adevărat insula, animalele și plantele și a fost de folos, drăguţ și…

— A zis asta de Kim, sublinie Benet. Vreau să spun că Jackson era precum Kim, care fugea de pe un acoperiș pe altul ca să distribuie mesaje.

— Lui Prospero i-a fost rușine, a spus Owen. Dar el ce a căutat pe insula aceea? Bineînţeles că vreun păcat de-al lui l-a mânat acolo, suferea în taină agonia remușcării…

— Jackson suferă, a spus Mildred, suferă probabil din cauza unui lucru îngrozitor…

— Ce-a vrut Prospero să spună cu „îmi mărturisesc păcatul, ticăloșia îmi aparţine 1, ce înseamnă asta? Doar Caliban era fiul lui cu Sycorax… și toată tărășenia cu

copilul lui Sycorax din Algiers n-a fost decât un pretext…

— Ce prostii! a zis Mildred.

— Probabil că Shakespeare a avut remușcări, a precizat Benet. Macbeth, Othello…

— Artiștii știu ce-nseamnă asta, a spus Owen. Ce trebuie să fi simţit Titian la bătrâneţe, când era foarte bătrân… *Jupuirea lui Marsias…* durerea, durerea, bătrânul trebuie să o fi simţit din plin. Mă întreb care este motivul pentru care Jackson se simte rușinat…

— Nu vom ști niciodată, a zis Mildred, și nu-l putem judeca. Mai degrabă el ar avea dreptul să ne judece pe noi.

— Pun pariu că a comis o crimă groaznică, a fost pedepsit pentru ea, o fi făcut închisoare… poate a evadat., nici nu mă mir că e atât de secretos.

— Chiar există ceva ce se numește răscumpărare prin suferinţă, sublinie Mildred. Nu avea oare cicatrice pe spate? Tu le-ai văzut, Benet?

— Nu, nu le-am văzut.

— A fost osândit precum Regele Pescar al lui Mildred, poate e chiar Regele Pescar deghizat… a zis Owen.

— Poate e un rege deghizat mult mai venerat, a spus Mildred.

— Un cerșetor ca în India lui Tim… poate chiar l-a scos de prin cărţi! Lui Tim i-a plăcut cu siguranţă Jackson, îl considera indian autentic, un primitiv ieșit din junglă…

— Jackson nu seamănă cu un cerșetor, a zis Benet, și nici cu un primitiv sau cu…

— L-ai găsit într-o cutie de carton sub un pod, să nu negi asta, l-ai găsit într-un coș, era încolăcit ca un șarpe și l-ai adus acasă, e un captiv, ca o pasăre în colivie, bietul de el, are o anumită profunzime, trebuie că se simte precum Platon când era sclav…

— Chiar trebuie să-l amestecăm și pe Platon? întrebă Benet.

— Cu siguranţă că Platon n-a fost niciodată sclav, a zis Mildred.

— Ba da, a fost, scrie și Plutarh, a subliniat Benet.

Jackson este un individ rafinat…

— A, acum înţeleg! a strigat Owen. Mi-e foarte clar! Jackson este fiul nelegitim al lui Benet!

— Cred că e cazul să plecaţi acasă, a spus Benet, ridicându-se.

— Dar să știi, adăugă Owen, oricum ar sta lucrurile, eu simt că Jackson este fratele meu.

Până la urmă au plecat, după ce au mai stat o bună bucată de timp în hol și au vorbit iar despre Marian, hotărând că într-o zi sau două ceva *trebuie* să se lămurească. Benet s-a întors în sufragerie și a privit la haosul, altfel familiar, de pe masă. De obicei, făcea puţină ordine înainte de a merge la culcare. Acum nu se simţea în stare. Oricum, Jackson, care se scula cu noaptea-n cap, avea grijă să strângă totul înainte ca Ben să se trezească. A luat-o încet, pe scări în sus, ţinându-se de balustradă. Era ameţit, își simţea sufletul greu și bolnav. Draperiile din dormitor nu erau trase. A traversat camera întunecată și a privit în jos la grădină. Acolo locuia Jackson, în căsuţa cea mică pe care Benet o numea „căsuţa paznicului”. Lumina era aprinsă acolo. Benet a tras repede draperiile și s-a dus la culcare în întunericul deplin.

A doua zi Benet s-a întors la Penn. Înainte de a pleca din Londra, simţindu-se încă puţin ameţit și ruşinat și-a dat totuși telefoanele obișnuite. Nicio veste de la Marian, niciun răspuns de la Edward. Chiar, de ce de la Edward, cu necazul și supărarea lui, cu înfăţișarea cea tristă? De ce n-o fi stat cu Marian la Londra în noaptea aceea îngrozitoare, ce însemnase asta? De ce nu se comportase cum se cuvine? Oare de ce ea…? Probabil că au existat atâtea jigniri, neînţelegeri, îndoieli, incertitudini, animozităţi secrete, temeri uriașe între ei doi. Ar fi trebuit *să mai aștepte.* De ce n-au mai așteptat? Pentru că Benet îi împingea de la spate, pentru că el era convins că cei doi erau făcuţi unul pentru altul! Benct își dorea acum din tot sufletul să vorbească cu Edward. Benet ţinea la Marian și ajunsese să ţină și la Edward, era ca un tată pentru amândoi și așteptase cu atâta nerăbdare să le facă vizite la

Hatting Hall și să le vadă copiii.

Benet avea de gând să ajungă la Penn înainte de prânz, dar a mai avut probleme la garaj și apoi pe drum. Pe măsură ce se apropia de destinaţie, s-a hotărât instinctiv s-o ia pe drumul ocolit, prin spatele casei parohiale, peste pod și nu pe drumul drept, care trecea prin sat. Nu avea treburi în sat. Dar brusc s-a gândit că, de fapt, chiar *avea* treabă în sat, că trebuie *să aparăpe-acolo.* Trebuia să accepte compasiunea celorlalţi. A condus mai departe, luând-o pe drumuri tot mai înguste și pe poteci până când, ajuns la indicatorul *Lipcot,* a apucat-o pe o alee cu tufișuri spinoase de ambele părţi, care i-au zgâriat mașina, iar linariţa deasă ce se pleca sub roţi îi îngreuna înaintarea. Nu a întâlnit pe nimeni. În cele din urmă a ieșit iar la drum, în susul râului și apoi, imediat, după câteva căsuţe, a pătruns pe strada scurtă din sat unde a parcat în faţă la Regii Mării.

Primul care l-a văzut a fost proprietarul, un galez înalt, care l-a și luat în primire:

— Ceva veşti de la domnișoara Marian?

Și

— Ce poveste tristă!

Benet avusese de gând să-l întrebe despre Edward, dar și-a dat imediat seama că făcea o mare greșeală! A pornit în jos pe străduţă unde apariţia lui fusese, indiscutabil, remarcată. A cumpărat niște timbre de la oficiul poștal, a luat ziarul local, apoi niște brânză de la băcănie. A rămas pe gânduri în faţa vitrinei magazinului de antichităţi, iar proprietarul, Steve Southerland, a ieșit imediat și l-a tras de mânecă înăuntru. În fiecare magazin și pe stradă, Benet a întâlnit priviri curioase de copii, dar și sincere, compătimitoare și doritoare parcă să sară în ajutor. Steve Southerland l-a asaltat cu un potop de regrete și de aceea Benet s-a simţit dator să cumpere ceva de la el. A luat o tabacheră mică. Nu era fumător. S-a întors cu demnitatea cuvenită la mașină, dar aici se adunase deja un grup mic care i-a făcut cu mâna. A pornit în sus pe aleea împădurită spre Penndean. Când a intrat pe

drumul pietruit, a apărut Clun dintre copaci agitându-și braţele, dar numai ca să-l întrebe dacă are noutăţi, dacă a mâncat de prânz și dacă trebuia să vină Sylvia. Benet i-a răspuns că a mâncat de prânz și nu are nevoie de Sylvia. A tras mașina lângă intrare. Nu mâncase de prânz. A sunat la Hatting Hall, dar n-a răspuns nimeni. A mâncat niște pâine cu unt și cu brânza cumpărată din sat, apoi un măr. Se simţea îngrozitor de singur. A tresărit când a auzit pași. Era Sylvia care-i aducea niște flori și vroia să știe dacă are nevoie de ceva. S-a ridicat când a văzut-o, dând scaunul la o parte și i-a spus că nu-i trebuie nimic. S-a dus la cămară și a scos o sticlă de Valpolicella, a deschis-o și și-a turnat în pahar. A luat sticla cu el în salon și a mai băut două pahare. A pus mâna pe telefon, a sunat la Hatting, dar bineînţeles că nu răspundea nimeni.

Când a pornit spre Penn, intenţiile lui Benet erau departe de a fi limpezi. Își dorea foarte mult să evadeze din peisajul Londrei și să fie singur. Vroia liniște, chiar intenţiona să lucreze mai departe la cartea lui despre Heidegger. S-a gândit o clipă să dea o fugă până la Hatting, cu mașina, dar o senzaţie de cumplită epuizare l-a oprit. Va merge mâine. Își mai dorea, normal, ca *totu') să fie bine* cu (sau între) Edward și Marian, dar nu prea știa cum. Îi venea să fugă la ei și să-i adune laolaltă. În același timp îl frământa ideea, deși nerostită, că Marian ar putea fi moartă. Crimă, sinucidere, accident. Nu, nu accident. Benet mai avea încă în buzunar bileţelul acela îngrozitor pe care i-l lăsase Edward și pe care îl citise de atâtea ori. Probabil că nu vroia să-l mai vadă. *„Te rog, iartă-mă, îmi pare rău, dar nu mă pot mărita cu tine”.* Ce putea fi mai clar? N-o fi fost totuși doar un impuls de moment, regretat apoi și ei i-a fost rușine să recunoască: „n-am vrut”. Benet și-a amintit de multe ori discuţia pe care a avut-o cu Edward la Hatting în ziua următoare, când Edward i-a spus: „Pe mine trebuie să mă învinuiești”. Se întreba cum s-o fi simţind Edward acum? Poate că regretă acel scurt moment când am fost atât de deschiși unul faţă de celălalt. Acum își detestă probabil emoţiile, sinceritatea faţă de

mine, da, se izolează de noi toţi, poate ne și blestemă pentru că l-am târât în această situaţie dificilă. În această groapă din care simte că nu va ieși niciodată. Viaţa îi este distrusă, va fi dispreţuit, considerat un ratat, un prost, poate mai rău, nu degeaba l-a părăsit fata. Dar nu *eu* am făcut-o? Mă va blestema pentru toate astea și va avea dreptate… discuţia pe care am avut-o la Hatting și ne-am îmbrăţișat, a fost ultima noastră întâlnire, ultima oară când am mărturisit adevărul și am vorbit limpede, când ne-am arătat dragostea reciprocă. L-am pierdut, și am pierdut-o pe Marian, și e doar vina mea.

Acestea erau gândurile care îl frământau neîncetat pe Benct și acum, sub influenţa vinului, toate căpătau o claritate înspăimântătoare. Venise la Penndean pentru liniște și singurătate, dar se simţea pur și simplu nefericit și îi era teamă, singur cu demonii lui.

A ieșit din salon și a intrat în birou. Acolo, pe masă, se afla cartea lui despre Heidegger, deschisă, așa cum o lăsase nu cu mult timp în urmă. Benet a citit pagina pe care o scrisese.

Pentru a înţelege conceptul de bază al lui Heidegger despre adevăr și sinceritate trebuie să ne întoarcem la presocratici și la Homer, după cum explică într-un eseu, care mai întâi a fost un curs ţinut în 1943: „Mirarea începe întotdeauna cu întrebarea: ce înseamnă toate acestea și cum de sunt posibile? Cum putem ajunge oare la un asemenea început?” Heidegger îl citează pc Heraclit Fr. 16: „Cum te poţi ascunde de ceva nedefinit?” Ce înseamnă această ascundere și de ce? îl citează apoi pe Clement din Alexandria, care l-a adaptat pe Heraclit în sensul că omul (păcătosul) se ascunde de lumina percepută de simţuri, dar nu se poate ascunde de lumina spirituală a lui Dumnezeu. Ei bine, chiar dacă suntem dispuși să-l înţelegem astfel, grecul nu s-a gândit deloc la o zeitate creștină. După părerea lui Heidegger, Heraclit nu se gândește la ceva „spiritual” sau „moral”, ci la un aspect mult mai adânc din zorii conștiinţei umane. Aici, ca și în alte lucrări, Heidegger sugerează o conexiune semnificativă între

alctheia (adevăr) și *lanthano* (stau ascuns, sau mă sustrag vederii, atunci când fac sau sunt ceva) și *lethe* (uitare). Apoi îl citează în mod fermecător pe Homer, *Odiseea* VIII 83 ff. (Este întotdeauna o plăcere să ajungi la Homer.) După ce-a cunoscut-o pe Nausicaa, Ulise, acum incognito în palatul tatălui ei, îl aude pe menestrel cântând despre Războiul Troian după care Ulise tocmai își croiește drum spre casă. Versetul 93. „Apoi, neobservat de ceilalţi, varsă lacrimi amare". Literal, el s-a sustras vederii ca să plângă. Heidegger subliniază faptul că *elanthané* nu înseamnă tranzitivul „a ascunde", ci „a rămas ascuns", vărsând lacrimi. „Ulise și-a tras mantia peste cap pentru că nu dorea să fie văzut cu ochii în lacrimi". Heidegger comentează: „Ulise s-a ferit de feaci... ca unul care varsă lacrimi". Dar nu înseamnă aceasta în mod evident același lucru; că s-a ascuns de feaci de rușine? Sau trebuie să ne gândim de asemenea la „a te feri", *ai dos,* ca având sensul de a rămâne ascuns, dacă ne străduim să ne apropiem de esenţa acestui cuvânt așa cum îl înţelegeau grecii? Atunci, „a te feri" ar însemna a se retrage și a rămâne ascuns, temător și constrâns să „stai deoparte". Desigur, aceasta este un exemplu al felului cum își prezintă Heidegger complicatul său punct de vedere când dorește să afle cum se reflectă unul din conceptele sale (în acest caz, *alctheia,* „considerat ca" dezvăluire) în gândirea grecilor antici!

Benet s-a oprit. Ce-or fi însemnând toate acestea? gândi el. De ce naiba mai continui? Nu-mi scapă oare neamţul meu? L-ar putea ierta oare lumea pe Heidegger sau l-ar putea îndrăgi numai pentru că el i-a iubit pe greci? Bcnet îi admira pe greci. Dar îi înţelegea oare, se putea considera un specialist în domeniu? Nu, categoric nu. El era doar un pseudoistoric romantic și ciudat. Mai bine și-ar petrece timpul citindu-l pe Hölderlin și nu pe Heidegger. De fapt, tablourile îi plăceau mai mult decât cugetările. Și-l imagina pe Ulise plângând sub mantie într-o încăpere a feacilor. Benet nu prea plângea. Poate că va plânge acum, acum că *totul* s-a schimbat. A împins foile de hârtie la o parte. Se gândea: când o să mor, ce mai contează? S-a

ridicat și a pășit agitat prin încăpere. Ochii i s-au umezit, dar i-a șters repede cu batista. Arareori plângea… și acum din cauza lui Ulise! Ce gânduri nebune! Parcă era liniște în casă. Sau nu? Iar au început sunetele acelea ciudate: pârâia ceva de parcă luase foc, un scâncet ușor ca al unei creaturi plăpânde aflată în suferinţă, apoi un zgomot mai ascuţit, parcă o izbitură. Dar toate acestea erau bineînţeles prostii, erau zgomote familiare, le auzea tot timpul, sunete normale pentru o casă care îmbătrânește, rănile ci secrete, lemnul care putrezea, ţiglele care mai alunecau… A dat o raită, a încuiat toate ușile și a pus lanţurile de siguranţă. A trecut prin salon și a ieșit pe terasă. Concentrându-se puternic asupra lui Heidegger, fusese absorbit preţ de câteva clipe. Acum vedea lumina înceţoșată de nori mici, ca un amurg iradiant. Era probabil mai târziu decât credea el. A traversat iar terasa având grijă să nu calce plantele târâtoare care se întindeau peste dalele de piatră. S-a întors în salonul care părea acum cam întunecat. A luat-o spre șemineu și s-a jucat puţin cu un netsuke[1]. Gândea: nu sunt capabil să fac ceva bine. Orbecăiesc printre suferinţele unei situaţii haotice pe care am provocat-o eu însumi. A intrat în bucătărie și a mâncat brânză, biscuiţi, turtă dulce. A întins mâna și după un măr pe care l-a găsit pe-acolo. Lacrimile îi secaseră, se simţea doar groaznic de nefericit și neajutorat. S-a decis să meargă la culcare. Totuși, s-a trezit dând târcoale casei, reflectând asupra unei probleme care îl chinuia tot mai mult. Era vorba de Jackson.

TREI
TRECUTUL

Circula legenda că Benet îl găsise pe Jackson cuibărit într-o cutie de carton, târziu într-o noapte și l-a adoptat ca pe un animal ciudat, imaginându-și că-l poate îmblânzi! Existau diverse versiuni ale acestei povești stupide. Când și-a derulat amintirile mai târziu, nici Benet nu mai știa exact cum se întâmplase, cum *începuse* totul. Oare chiar zărise niște ochi ciudaţi privindu-l în întuneric? Zona aceea

1 Figurină tradițională japoneză din lemn sau fildeș (n.tr.).

de lângă râu fusese, după cum își amintea Benet, un loc de adunare pentru o lume pestriță. Uneori, în ciuda sfaturilor primite de la polițiști, Benet dădea oamenilor de aici bani și-i compătimea, deși știa foarte bine că „nu poate face nimic pentru ei”. Ideea că fusese vorba de „destin” a fost preluată mai târziu de Mildred. Oare mai văzuse Benet, fără să-și dea seama, cu mult timp în urmă, ochii aceia? *Este oare posibil* ca o persoană trimisă de zei să apară în calea cuiva anume?

Benet tocmai renunțase la slujbă și se simțea liber și fericit. În cea mai mare parte a timpului stătea la Penn, unde casa (deși nu foarte presant) și acum Unchiul Tim aveau nevoie de îngrijire. Prietenii din Londra îl tot băteau la cap să se mute din locuința sa neîncăpătoare și zgomotoasă într-una mai mare și mai liniștită. Era iarnă, ianuarie. După ce și-a petrecut seara împreună cu niște prieteni, printre care și Owen, fiind mai beat decât de obicei, s-a întors acasă cu taxiul și a întâmpinat ceva dificultăți, mai întâi în a-și găsi cheia, apoi în a nimeri broasca. După câteva încercări zadarnice de a manevra o cheie care-i scăpa printre degete, și-a dat seama că nu era singur. În spatele lui, pe trotuar, stătea un bărbat. S-a întors iritat, apoi speriat de silueta tăcută a necunoscutului și, răsucindu-se din nou cu spatele, și-a reluat grăbit încercările inutile de a băga cheia în broască. A auzit o voce: „îmi permiteți să vă ajut?” Benet nici măcar nu visase să o audă. Era o voce greu de identificat. Benet a realizat că e o voce calmă și rece. O clipă mai târziu, stând nemișcat cu cheia în mână, i s-a părut, la lumina palidă a lămpii de stradă, că-l recunoaște pe bărbat. I-a întins cheia fără să scoată o vorbă. Bărbatul a descuiat imediat ușa și, pășind înaintea lui Benet, a intrat în casă și a aprins lumina. Benet a intrat după el în hol. În clipa aceea, spre surprinderea lui, după cum avea să constate mai târziu, nu i-a fost deloc teamă. A întins mâna și omul i-a restituit cheia. Benet și-a scos instinctiv portofelul. Atunci, și acesta a fost un moment ciudat, străinul și-a dus mâna spre brațul lui Benet și a rămas așa câteva clipe. Benet, care nu se mai

simţea ameţit, a priceput imediat. A înţeles că bărbatul nu vroia să-i fure portofelul, ci doar îi dădea de înţeles că nu vrea bani. „Mulţumesc pentru ajutor”, a spus Benet. S-a îndreptat spre ușă, care era pe jumătate închisă și a deschis-o larg. Se întreba dacă individul o să spună ceva. Dar acesta l-a privit pur și simplu pe Benet și a ieșit. Benet a închis ușa și a rămas rezemat de ea.

Fusese copleșit de un val mare de emoţii. S-a întors cu faţa și a încercat, dar n-a reușit, să deschidă iar ușa. În clipa următoare s-a răzgândit. S-a indispus brusc. Ar fi trebuit să se comporte altfel, dar cum? Trebuia să-l invite să rămână? Sau să-i ofere ceva de băut? îl aștepta oare pe Benet să se întoarcă, cunoștea pe cineva care-l știa pe Benet? Nu se poate să-i fi plăcut despărţirea aceea bruscă. Dar acum îi era imposibil lui Benet să fugă după el… cum se putea măcar gândi la așa ceva! Va trebui să aștepte până a doua zi. Dar ce să aștepte? Benet urma oricum să plece din casa respectivă și din zonă, în cele din urmă s-a dus la culcare și a dormit bine.

S-a trezit a doua zi dimineaţă mahmur. Și-a amintit imediat scena ciudată din ziua precedentă. Se simţea trist, dar avea oricum mintea mai limpede. Mai era puţin și se muta într-o casă mai mare, într-o zonă în care să se simtă mai în siguranţă. În acest interval, însă, a plecat la Paris să vadă o expoziţie și a mai rămas o vreme.

La întoarcere, deși nu uitase cu desăvârșire incidentul, se simţea mai liber și mai bine dispus. În seara aceea s-a dus la operă cu Mildred și cu Elizabeth, precum și cu un prieten de-al lui Elizabeth, muzician, pe care-l chema Andy Redmond. S-a întors cu taxiul. Și pentru că era o seară călduţă de primăvară, i-a venit ideea să se mai învioreze făcând o plimbare până jos, pe chei. Pe când se plimba, s-a gândit în trecere și la „bietul individ” întrebându-se dacă o să-l vadă pe-acolo. Un ultim rămas bun. Maimuţă într-o cutie. La început așa și-l imaginase. Erau vreo doi prin preajmă, dar nu el. Râul nu se mutase. S-a întors și-a luat-o încet pe stradă. Și-a dat imediat seama că nu era singur. îl urma o siluetă înaltă. Benet s-a

răsucit pe călcâie și l-a întrebat:

— Ce dorești?

— Poate aș reuși să vă ajut, îi spuse o voce calmă.

Benet i-a răspuns:

— Îmi pare rău, n-ai la ce. Și-a văzut mai departe de drum. Vocea cea blândă a insistat:

— Știu să fac multe lucruri.

Benet a intrat în casă și a trântit ușa în urma lui.

S-a dus la culcare dar n-a putut închide ochii multă vreme. Avea senzaţia că se purtase urât. Nu putea fi politicos? Oare chiar nu-i era *teamă* de individul acela? Poate, și asta i-a trecut prin cap mai târziu, poate că individul era homosexual și credea că și Benet este! A ajuns la concluzia că așa ceva nu era posibil și că individul probabil își căuta o slujbă. Până la urmă Benet a decis să nu se mai gândească la această dramă nesemnificativă în care el însuși juca un rol cam prostesc și urât. Oricum urma să se mute în alt cartier din Londra și deci putea lăsa toată această întâmplare ciudată în urma lui.

În zilele următoare Benet a fost ocupat cu dificila, dar plăcuta sarcină de a-și împacheta lucrurile, de a decide ce face cu mobila, de a avea grijă să nu uite și să nu piardă nimic și de a supraveghea sosirea acestora într-o casă mai spaţioasă și mult mai încântătoare, cu o grădină mare, nu departe de Holland Park. După ce și-a aranjat mobila, a inspectat toate camerele, a admirat grădina cea mare cu căsuţa de vară din mijlocul ei, și-a pus vasele și tacâmurile la loc în bucătărie, a încuiat cu grijă toate ușile și s-a întors la Penndean unde a rămas o bună bucată de vreme cu cărţile și cu lucrarea lui, ţinându-i de urât Unchiului Tim care abia aștepta să-i vadă casa cea nouă. Benet era atât de încântat de casa lui, încât își tot amâna plecarea visând la ea cu ochii deschiși, până când Tim a început să-i spună că probabil casa nu mai există, că oricum mobila s-a dus pe apa sâmbetei! în cele din urmă, când Benet și-a îngăduit să-și pună problema că mobila putea într-adevăr să dispară, a plecat cu Unchiul Tim la Londra și ajuns la ușă, cu inima bătându-i îngrozitor de tare, a deschis-o. Putea

respira ușurat, casa era minunată, liniște în jur, toate erau la locul lor. Unchiul Tim a intrat după Benet. Au examinat interiorul și grădina, au admirat căsuţa de vară și au discutat despre amenajarea unui helește. Soarele strălucea, era aprilie. Au intrat iar în casă, au inspectat bucătăria, au discutat despre aragaz, frigider, despre nișa pentru mașina de spălat. Au râs și-au ţopăit ca niște copii. Își aduseseră și o gustare cu ei. Apoi a sunat soneria. Tim a ieșit în hol și a deschis ușa. Benet se lupta cu o sticlă de vin alb vrând să-i scoată dopul. A auzit voci în hol. În sfârșit, dopul a ieșit. Benet s-a dus în hol să vadă cu cine stătea Tim de vorbă. Peste umerii lui Tim l-a văzut pe acel *bărbat.*

Tim s-a întors spre Benet.

— Individul acesta vrea să știe dacă-ţi poate fi de vreun ajutor, zice că a mai vorbit cu tine și altădată. De fapt, *avem* o problemă…

Benet a înaintat cu pași mari și Tim s-a dat la o parte. Bărbatul stătea în ușă. Soarele era în spatele lui. Deși era ziua-n amiaza marc, purta o pelerină albastră cu gulerul ridicat. Era pentru prima oară când Benet îi vedea chipul ziua. Acea apariţie neașteptată era un bărbat cu părul negru, drept și lucios, și tenul puţin închis la culoare. Benet a zis iute:

— Nu, avem alte aranjamente. Te rog să nu mai vii pe-aici. A trântit ușa.

Unchiul Tim s-a mirat:

— Chiar, de fapt de ce-ai ţipat la bietul de el…

— N-am ţipat.

— Nu trebuia să te porţi atât de dur. Mie îmi plăcea… de ce…

— Nu-l vreau. L-am mai întâlnit.

— Ne-ar prinde bine o mână de ajutor.

— Tim, te rog nu mă bate la cap, pur și simplu *n-am nevoie* de el și gata.

— Dar ziceai că vrei să găsești pe cineva care să aibă grijă de casă cât…

— O, te rog, taci, Tim! Omul mă calcă pe nervi. Hai să

mâncăm de prânz!

Tim n-a mai scos o vorbă, dar Benet și-a dat seama că îl supărase comportarea lui. Poate că în scurta lor întrevedere Tim văzuse ceva. Dar ce anume? O străveche intuiţie indiană? Au luat prânzul, vinul i-a mai înveselit și au vorbit despre altele. Benet era însă tare abătut. Și-ar fi dorit ca Tim să nu-l fi văzut pe individ.

Tim și Benet și-au petrecut noaptea în casă. Se afla la numărul douăzeci și opt și se numea Tara. Lui Tim îi plăcea numele și îi amintea de Irlanda. La început, Benet nu era sigur că-i place, dar casei i se potrivea numele respectiv și așa i-au zis apoi cu toţii. Tim s-a întors la Penndean și Benet a mai rămas o noapte singur să vadă dacă rezistă. Normal că a rezistat. Casa era plăcută, prietenoasă, benignă, avea mărimea și forma potrivite. Simţea că poate lucra acolo. S-a întors la Penn și la cartea lui despre Heidegger. Când a revenit la Londra și-a adus cu el și materiale de studiu, caiete, al doilea stilou. Avea o senzaţie de eliberare, senzaţia că începe altă viaţă. Avea impresia că redescoperă Londra.

De-abia mult mai târziu, la venirea toamnei, când zilele s-au scurtat și s-a făcut frig s-a gândit Benet la „bărbatul” acela din nou. Cum găsise casa lui cea nouă? Unde era acum? Unchiul Tim, care se simţise atras de vizitator în scurta lui vizită, îl mai întreba din când în când despre el. Unchiul Tim îmbătrânea. Într-o noapte, la Londra, Benet a avut un vis, un coșmar: un șarpe încolăcit într-un coș plutea pe un râu. Coșul se scufunda. Benet s-a gândit că șerpii cu siguranţă înoată, așa că nu se va îneca. Dar dacă se va îneca? Coșul o să-l tragă în jos și nu va fi în stare să iasă. Luat repede de curent, coșul a dispărut prin stufărișul plin de nămol, lângă un pod, se întuneca, Benet s-a uitat în jos la apă, s-a gândit că *trebuie* să coboare în râu ca să se asigure că șarpele n-a păţit nimic, numai că nu poate coborî, e prea întuneric, va trebui să *sară!* Pe când ezita, s-a trezit. Primul lui gest a fost să aprindă veioza de lângă pat. Apoi a dat la o parte așternutul și s-a ridicat în capul oaselor, gâfâind. Lumină, da, am nevoie de lumină,

gândi Benet. Ceasul arăta ora trei. S-a dat jos din pat și a aprins lumina cea mare, și a început să măsoare camera cu pași mari, respirând adânc. Și-a îmbrăcat halatul și s-a așezat pe un scaun. Dacă s-ar stinge brusc toate luminile din casă! A ieșit pe palier și a aprins și acolo lumina. A rămas ţintuit locului și a privit în josul scărilor, calmându-și treptat respiraţia. Câteva clipe a stat nemișcat, cu urechile ciulite. Era liniște desăvârșită. A stins lumina de pe palier, apoi pe cea mare din dormitor și în cele din urmă și veioza. Se simţea încordat, dar în cele din urmă a adormit.

Când s-a trezit dimineaţă, și-a amintit mai întâi de lumină, apoi de vis. A aprins veioza, s-a dat jos din pat, a verificat lumina din dormitor, apoi pe cea de pe palier. De ce făcea așa ceva? S-a întors în dormitor și a tras draperiile, clipind puternic din pricina luminii strălucitoare de afară. A dat din cap, parcă nedumerit, apoi s-a îmbrăcat și a început ziua ca de obicei. Pusese stăpânire pe o cameră, lângă salon, unde continua acum să lucreze. Munca lui era, de data aceasta, foarte plăcută pentru că tocmai și-a acordat un răgaz să-și continue studiul, abandonat cu oarecare vreme în urmă, despre Hölderlin, esenţial, își spunea lui însuși, pentru înţelegerea sufletului lui Heidegger. Dar nici acum nu reușea să se concentreze. S-a ridicat și a început să umble prin încăpere. I se părea că în casă este o liniște reconfortantă, deși se auzeau zgomotele străzii. S-a plimbat apoi prin grădină și a intrat în căsuţa de vară. Era goală, dar spaţioasă. Se putea locui în ea. Avea o cameră mare, una mică, o baie, o bucătărie fără ustensile. Benet a luat-o mai departe prin grădină în căutarea unui loc pentru helești Unchiului Tim. Gustase ceva, așa că nu-i era foame. S-a gândit să se întoarcă la Penn după-amiază, dar și-a schimbat gândul. A citit ziarul *The Times. Aștepta* oare ceva? I-a trecut prin minte să ia cina la un restaurant din apropiere, dar s-a răzgândit. Și totuși, simţea o dorinţă nebună să plece din casă. Aștepta. Se înserа. A ieșit. S-a trezit în metrou, coborând la o staţie cunoscută. Venise până aici doar să-și vadă vechea

locuinţă? Mergea agale. A trecut de fosta lui casă, s-a întors prin staţie și a traversat drumul ca să vadă Tamisa. A privit în jur, dar n-a văzut decât aglomeraţia serii. Ce tâmpit! A luat cina la un restaurant familiar unde chelnerii l-au primit ca pe un vechi prieten. S-a întors acasă cu taxiul.

Când a deschis ușa, a întins mâna după întrerupătorul din hol. S-a auzit un clic, dar becul nu s-a aprins. Enervat, a lăsat ușa deschisă și a traversat holul cu pași mari ca să ajungă la celălalt întrerupător din capul scărilor. Nici aici nu s-a aprins lumina. A rămas nemișcat în întuneric. S-a îndreptat cu precauţie spre sufragerie. Și-a dat seama că orbecăie. S-a retras spre ușă, care era parţial deschisă. A deschis-o larg ca să pătrundă înăuntru lumina străzii. S-a îndreptat încet spre scări, și a urcat. Pipăia după întrerupător. La etaj era lumină. Benet a rămas ţintuit locului. Își auzea bătăile inimii. A lăsat lumina aprinsă și a coborât iar, cu precauţie, a traversat holul și a închis ușa. A găsit cu chiu cu vai și broasca de siguranţă. Apoi, încet, cu braţele întinse, după cum și-a amintit mai târziu, „ca o stafie”, a urcat scările spre lumină, temându-se că ar putea să dispară până ajungea el sus. La etajul al doilea a găsit mai multe întrerupătoare și a aprins cu succes și alte lumini. A stat un moment, respirând adânc. A privit îndărăt, la întunericul de jos. S-a hotărât să se bage în pat cât mai repede. A aprins lumina cea mare din dormitor, le-a stins pe cele de pe palier. A intrat în dormitor și a închis ușa. S-a dezbrăcat repede, și-a pus pijamaua și a stins lumina mare. Fir-ar să fie! Unde era patul? A aprins iar lumina, apoi veioza și s-a dus să stingă lumina mare. A rămas doar veioza. Bun. S-a băgat în pat, s-a întins, s-a ridicat brusc să stingă veioza, dar a lovit-o din neatenţie. La naiba cu toate! S-a întins. A crezut că nu o să poată dormi, dar a adormit. Totul fusese o pură întâmplare?

A doua zi dimineaţă când s-a trezit Benet, cerul era de un albastru superb. Zâmbea cu capul pe pernă. S-a ridicat, a văzut că veioza e pe jos, a ridicat-o, intactă. Apoi

și-a adus brusc aminte de ceea ce se întâmplase în seara precedentă. A rămas o vreme nemișcat. Apoi s-a îmbrăcat, a coborât și a încercat toate luminile. Cele de la etaj mergeau, cele de la parter erau moarte. S-a gândit să încerce și lumina din pivniţă. Nici aceea nu mergea. A rămas în picioare în hol. A intrat în bucătărie, unde nu fusese aseară. Spre mirarea lui, bucătăria era intactă. Și-a fiert o cafea. Intenţionase să se întoarcă la Penndean. A ieșit în hol. Trebuie să facă ceva, să găsească un specialist, nu poate lăsa casa în starea aceasta deplorabilă. S-a așezat să se gândească, dar a început să citească *The Times.*

A auzit un zgomot, era cineva la intrare, apoi o bătaie ușoară în tocul ușii. S-a dus și a deschis. Omul era acolo. Benet l-a întrebat:

— Te pricepi la electricitate?

— Da.

— Intră.

Așa a început totul.

După ce-a plecat să aducă cele necesare (era clar că știa bine zona!), individul s-a ocupat de misterioasele lumini neascultătoare, în timp ce Benet fuma în salon.

— Gata. Vreţi să vedeţi?

— Nu, mulţumesc. Cât îţi datorez?

Bărbatul a scos din buzunar o bucată de hârtie, pregătită dinainte și i-a întins-o lui Benet. Benet a deschis portofelul și a plătit suma solicitată.

— Mulţumesc. Vă mai pot fi de folos și altădată?

Benet n-a răspuns la întrebare și a deschis ușa. A bombănit un „la revedere”, preţiosul vizitator a ieșit și Benet a închis imediat ușa în urma lui.

După această vizită, Benet a început să umble prin casă, agitat, împiedicându-se, vorbind de unul singur. Făcuse o gafă grosolană, stupidă, *oricine* își putea da seama de asta, cum să lase un străin, poate un spărgător talentat, singur în toată casa… trebuia să-l fi însoţit peste tot… și el n-a făcut decât să se închidă într-o încăpere ca să nu vadă ce face individul! Putea fi orice, un pungaș care lucra singur, ori membru al unei bande, sau… Doamne

Dumnezeule! vreun nebun… Benet nici măcar nu se uitase la ce-a făcut omul acela și dacă a făcut ceva sau nu… ce-i mai simplu pe lume decât să faci pe cerșetorul falit! I-a luat ceva timp lui Benet până s-a calmat. A verificat toate luminile, a inspectat pivniţa, s-a uitat *prin* casă, dar nu-i lipsea nimic (putea fi absolut siguí?). Atunci a început să deruleze firul memoriei. Unchiul Tim stătuse câteva clipe singur cu individul acesta, ce s-o fi întâmplat între ei, îl fermecase pe Unchiul Tim? Trebuia oare să-l întrebe? Bineînţeles că nu se cădea. Să se mute în altă casă? Deci se *temea* că vizitatorul va reveni? Va rămâne la Tara pentru totdeauna? În cele din urmă a încuiat cu grijă casa, căsuţa de vară, garajul și a întins-o înapoi la ţară.

Întors la Penndcan, nu i-a spus nimic Unchiul Tim despre toată povestea aceea, dar s-a surprins gândindu-se neîncetat la ea. A încercat să facă din memorie portretul individului, dar i-a fost imposibil. Purta cămașă albă?… oare era albă? Era descheiată la guler? Păr negru… sigur nu avea cravată. Era îmbrăcat „decent” de data aceasta. Era puţin mai înalt decât Benet, subţirel, drept, ca un *soldat,* așa cum și-a imaginat când l-a zărit prima oară. Când I-a ajutat să descuie casa, a refuzat banii, dar, ca să fie clar, a întins mâna… degetele lui au atins dosul palmei lui Benet. îl *atinsese* pe Benet. Păi… și ce însemna… un gest de amor? Imposibil! Au fost mai aproape atunci decât acum. Ei bine, ce-a simţit Benet… oare a fost o emoţie., s-a stins repede! Numai că sentimentul s-a clădit pe urmă: visul, întoarcerea la râu. Și de ce n-o fi profitat de ocazia aceasta recentă pentru a sta de vorbă cu individul, cine-o fi fost el, să afle cum îl cheamă, dacă era căsătorit, dacă e vreun actor rămas fără slujbă sau ceva de genul ăsta, orice informaţie l-ar fi ajutat să facă niște conexiuni! *Fusese* înrolat? Când stătea în picioare parcă făcea drepţi. Dar vocea lui… accentul… din nord? Nu. Accent străin? Lăsa impresia că are un aer autoritar… ei bine, *autoritate…* până *acolo* l-a dus imaginaţia! Poate că juca acest joc cu mulţi indivizi, încercând să-i convingă de faptul că e meșter la toate, că le poate fi de ajutor, devenea

indispensabil… povestea cu actorul fără slujbă ar fi cea mai atractivă, ușor de băgat pe gât unui cuplu proaspăt căsătorit și cu stare bună! Și totuși, *era,* până la urmă, hoţ, un spărgător profesionist care lucra pentru cine știe ce bandă teribilă?

Timpul trecea repede la Penn, Unchiul Tim a fost bolnav dar s-a restabilit, Benet îl citea pe Hölderlin și scria niște poeme sau „poezie”. Se plimba prin grădină și stătea de vorbă cu Clun și cu fetele despre cel mai bun loc pentru clădirea grecească cu coloane și pentru piscină. Și totuși, deși acum totul părea frumos, Benet dorea în secret să amâne această construcţie ambiţioasă a cărei înălţare ar fi implicat o muncă violentă, săpat și buldozere! Cine-l vedea pe Benet în perioada aceea avea senzaţia că e destul de liniștit. De fapt, în această perioadă, bucurându-se că nu mai lucrează în administraţia civilă, Benet cocheta chiar cu ideea unor excursii în Franţa, Spania, Italia, Grecia. Din pricina treburilor legate de Edward și Marian n-a mai ajuns până la urmă decât în Italia. Și acolo a avut parte nu chiar de o „viziune”, ci mai degrabă un „interludiu” ciudat.

Se afla la Veneţia, unde mai fusese de multe ori și se plimba sub soarele dimineţii. Academia o văzuse de nenumărate ori, iar acum se plimba pe Zattere. Lumina care cădea pe apă, albă, aurie, albastră deschis, se reflecta în ochii lui, era obosit și vroia să se așeze pe un scaun, într-o biserică, dar în acel moment nu părea să existe vreun loc de odihnă. Nu-și luase, din prostie, nicio pălărie cu el. Soarele ardea, se încălzise cumplit, oricum era prea cald pentru această perioadă a anului. Benet începu să se întrebe unde se află. Apoi a realizat că cineva mergea în urma lui. A încetinit ca să-l lase să treacă. Totuși, celălalt n-a trecut, modificându-și pasul după al lui Benet. Benet a încetinit și mai mult pasul, aproape că s-a oprit. Atunci a realizat că bărbatul mersese alături de el, în stânga. Străinul s-a întors spre Benet și a schiţat un zâmbet. Benet i-a aruncat o privire furioasă, apoi îngrijorată, apa sclipitoare încă scânteia în ochii lui. Omul, cam la fel de înalt ca și Benet, părea îmbrăcat în negru, poate, gândi

Benet, e călugăr. Dar nu, nu putea fi călugăr. Benet a realizat toate acestea într-o secundă. îl deranja tăcerea străinului și își dorea să se descotorosească de el, dar pentru moment nu părea să existe vreo scăpare și nici alte persoane prin preajmă. Au mers mai departe. Până la urmă, Benet s-a întors brusc să-și analizeze ciudatul partener de drum. A simţit în clipa aceea că-l străfulgera ceva, ca un șoc electric. Tovarășul lui de drum era un bărbat îmbrăcat în haine negre obișnuite. S-a întors spre Benet, fără să-i zâmbească propriu-zis, ci doar privindu-l cu un fel de afecţiune duioasă. Oare îl mai întâlnise undeva? Benet nu-l vedea prea bine din pricina luminii puternice care se reflecta în apă. A zărit însă că purta ceva alb la gât, poate o cămașă sau horbotă, iar în mână ţinea o mănușă.

Apoi, tot din mers, a constatat că tânărul avea păr negru, lung și drept, îi atingea umerii, o cicatrice la sprânceană, ochi negri mari și frumoși, captivaţi de Benet și buzele întredeschise, de parcă erau pregătite să rostească ceva. În clipa aceea Benet a avut senzaţia că o să leșine. Parcă lupta cu o forţă căreia nu trebuia să-i cedeze. Și-a întors capul și a văzut o biserică pe partea dreaptă. S-a desprins brusc de tovarășul lui de drum și cu pași mari a ţâșnit în biserică, cât pe-aci să cadă.

A urcat câteva trepte și s-a așezat. Biserica era goală. A închis ochii și a plecat capul, sprijinindu-l în mâini. A trecut ceva vreme. Era mai răcoare înăuntru. A deschis ochii, a respirat adânc, s-a rezemat de spătar și a început să privească în jur. Se întreba dacă nu leșinase cumva. Încerca să reconstituie ce s-a întâmplat… existau și asemenea lucruri ciudate pe lume? Sigur că da. Dar acesta, însemna oare ceva? E posibil să fi fost o încercare, sau vreun fel de viziune? A fost cuprins încet de o senzaţie de leșin, la un pas de a se prăbuși. Biserica era reală. A tușit de două ori ca să se convingă de faptul că se întoarce la realitate. Începea să priceapă *mai multe,* chiar și în legătură cu leșinul. Da, fusese un fel de miraj din partea celeilalte persoane care a mers alături, un tânăr cu părul

negru și ochii frumoși, cu o mănușă în mână. Imaginea pălea și el încerca să o mai reţină. Dar fuseseră mai multe lucruri pe care nu și le amintea, mult mai multe în legătură cu străinul care l-a însoţit o bucată de drum. Sau *adusese* el aceste lucruri cu el? Nu se putea dezmetici ca *să-și amintească?* Să fi fost doar imagini din tablouri? Și totuși, de ce *numai* imagini… de ce nu oameni în came și oase? Dar foarte prezenţi. Măcar de-ar putea înţelege cum de i-au apărut în faţă lucruri din trecut pe care el însuși le făcuse într-un fel să pară reale. Și totuși, gândi el, nu atât de reale precum acel tânăr frumos.

Probabil că tânărul fusese păstorul lor. Dar această formulare a problemei îi dădea fiori. Se simţea ca Tobias alături de înger. Era oare această imagine cu el mergând alături de tânăr ceea ce trebuia să rămână? apoi a închis ochii și alte imagini pe care le-a putut vedea au apărut în jurul lui: fiica Faraonului scoţându-l pe Moise din trestii, Sfânta Margareta înconjurată de șerpi îngrozitori, alergând în picioarele goale cu crucifixul în braţe. Apoi oameni care plângeau, purtând un cadavru, înspăimântătoarea povară a lui Hristos mort. Benet s-a ridicat, a făcut câţiva pași, apoi s-a așezat iar. I-au fost oare aceste imagini stranii și cutremurătoare insuflate de tânărul acela care l-a lăsat și s-a dus mai departe? Sau erau toate o amestecătură de iluzii bolnăvicioase provocate de soarele puternic și de unduirea apei? Bineînţeles că tânărul acela fermecător n-a fost decât o nălucă, pur și simplu anticiparea neașteptată a unei tulburări mentale maladive. Și totuși de ce-i veniseră *aceste* lucruri în minte? Benet s-a ridicat iar. Trebuie să ajungă înapoi la hotel cât mai repede posibil. Din fericire, nu era departe.

În fond, Benet și-a revenit destul de repede din „criza” aceea ciudată pe care o atribuise soarelui, apei și faptului că a plecat fără pălărie. Spiritul lui rămăsese oarecum marcat, dar n-a vorbit cu nimeni despre ceea ce se întâmplase. Nu era convins că-și amintea toate actele „spectacolului”, sau poate îi trecuseră prin cap, mai târziu,

când și-a revenit, le-a asamblat doar. S-a gândit la Moise, la Sfânta Margareta și la șerpi, iar pe Tobias și pe înger probabil că i-a inventat el după aceea. Celelalte, oamenii care plângeau, Fecioara care a plecat capul îngrozită la Buna Vestire... ei bine, nu le știa toată lumea? Oricum, a plecat repede din Veneţia și a ajuns la Paris unde a stat doar ca să vadă o expoziţie. Întors în Anglia, s-a dus direct la Unchiul Tim. L-a găsit în pat cu un doctor în casă. Doctorul (un individ nou, tânăr, pe nume George Park) l-a alarmat pe Benet, apoi a încercat să-l calmeze. De fapt, Tim și-a revenit de îndată ce l-a văzut pe Benet și Benet s-a învinuit că a fost atât de ușuratic încât să stea departe de Tim atâta vreme. A rămas un timp la Penndean, deși Tim îl îndemna în permanenţă să meargă la Tara. Era în toiul verii, grădinile de la Penn arătau minunat și lui Benet nu-i venea să plece. Putea să și lucreze pentru că, înainte de a pleca în călătorie, își lăsase la Penn eseul despre Heidegger și oricum Mildred și Elizabeth aveau grijă de Tara. Până la urmă, i s-a făcut dor de Londra și de Biblioteca Britanică, și de Partenon, unde Mildred avusese cândva o viziune. Și-a luat o parte din lucrare, s-a urcat în mașină și a pornit spre Londra și spre Tara. Draga de ea, cum de-a părăsit-o atâta vreme! Liniște. Ei bine, la ce se aștepta de fapt? A dat târcoale casei. A verificat luminile și se aprindeu toate. Normal că a trecut Mildred pe acolo. Ar trebui s-o sune. Biroul lui era liniștit, curat, așa cum îl lăsase. A pus pe pupitru cărţile pe care le adusese cu el. Aici putea lucra acum. A dormit bine în noaptea aceea și în noaptea următoare. S-a gândit, *bineînţeles* trebuie să vină și Tim aici! De ce l-am ţinut oare departe? În a treia zi, spre după-amiază, pe Benet l-a cuprins un sentiment de neliniște. îl obseda ceva și nu-și putea da seama ce anume, avea *gânduri negre,* se *întorcea* la gânduri negre. Se gândea: n-am realizat mare lucru ca bărbat, mai bine aș fi mers în război! Și copilăria îi apărea în culori sumbre. A început iar să-și amintească de ziua aceea înfiorătoare din Veneţia și totul i se părea mai confuz. A devenit brusc neliniștit din pricina lui Tim. Trebuie să-l aducă pe Tim la

Tara sau să se întoarcă el la Penn. Trebuie să plece mâine. S-a simţit brusc ameţit de parcă inima i-ar fi luat-o razna.

A sunat soneria. Primul gând al lui Benet a fost: a venit Tim! însă în următoarea fracţiune de secundă și-a dat seama. S-a dus la ușă. Bărbatul stătea afară. Benet n-a zis nimic. Bărbatul a spus:

— Îmi cer scuze că vă deranjez, tocmai mă întrebam…

— Poftește înăuntru. I s-a părut o invitaţie mai fermă decât un simplu „intră”.

Și bărbatul a gândit la fel deoarece, preţ de o clipă, a părut surprins, chiar alarmat.

A păşit în hol. Benet a trântit ușa. S-au privit. Benet a întrebat:

— Ce dorești?

Omul a ezitat, apoi a zis cu precauţie:

— Aș vrea să vă pot fi de folos, dacă aveţi nevoie de ajutor, mă pricep la o mulţime de lucruri…

Benet i-a zis:

— Intră aici! și i-a arătat cu degetul salonul. Bărbatul a reflectat o clipă, apoi a intrat în salon înaintea lui Benet, s-a îndreptat spre șemineu și s-a întors brusc, privindu-l pe Benet nu cu ostilitate, ci cu precauţie.

Benet s-a așezat pe canapeaua din faţa șemineului. L-a poftit să se așeze pe un scaun. Bărbatul și-a tras puţin scaunul așa încât să stea în faţa lui Benet. Benet a simţit un șoc ciudat când i-a privit ochii intenși, întunecaţi. Părul negru și lucios îi cădea pe frunte. Părea tânăr… dar poate era mai bătrân decât arăta.

Urmă un moment de tăcere. Apoi Benet a zis:

— Cum te cheamă?

— Jackson, a răspuns el prompt.

— Și mai cum? Care ţi-e numele de botez?

— Nu am alt nume.

— De unde ești?

— Din sud, a răspuns el după o scurtă ezitare.

— Unde locuiești?

— O, în multe locuri…

Benct a simţit în clipa aceea un fior ciudat, de parcă se stabileau niște conexiuni ciudate, chiar un fel de înrudire! De ce naiba îl poftise înăuntru, de ce îl întrebase cum îl cheamă? Numai ca să aibă ocazia să-i studieze înfăţișarea? Benet îl privea fix. A simţit o clipă că-i e limba legată, că n-ar putea decât să bâlbâie ceva… de parcă el era cel căruia i se puneau întrebări. S-a ridicat. Celălalt i-a urmat exemplul. Benet s-a gândit că poate ar fi mai bine „să lămurească lucrurile”, de unde-i venea suspiciunea asta teribilă.

— Te rog ascultă-mă. Nu am nevoie de tine aici, nu-ţi solicit nimic, am alte aranjamente. I-a întors spatele, a pornit spre hol și a deschis ușa. Bărbatul l-a urmat și a trecut mai departe. A vrut să spună ceva, dar Benet a închis ușa.

Benet s-a întors în salon și s-a așezat. Era enervat, întors pe dos, uimit, nemulţumit de el însuși. Pe deasupra. Îi era și teamă.

Timpul a trecut însă și nu s-a întâmplat nimic, Ben a plecat la Penn, s-a întors la Tara și iar s-a dus la Penn. Mergea la Biblioteca Britanică. A vizitat British Museum și Galeriile Naţionale și alte (în prezent nu prea multe) expoziţii. S-a gândit să plece la Berlin, ceea ce-și dorea de mult, dar a amânat. Și-a invitat prietenii la cină, pe Mildred, Elizabeth, Robert Bland (un văr hoinar de-al lui Elizabeth), Anna, familia Moxon, Andy Redmond (muzicianul). Mergea la Penn tot mai des. Unchiul Tim nu se simţea bine sau (cum a zis el însuși) nu se simţise bine. Pe George Park îl considera „un căţeluș”. Unchiul Tim era nerăbdător să viziteze Tara. A și făcut-o o dată cu Benet, dar a venit un val de căldură și s-a întors repede la ţară. O vreme n-a mai zis nimic, apoi a devenit din nou nerăbdător să meargă la Londra. Ben s-a sfătuit cu „căţelușul” și au ajuns la concluzia că e posibilă o vizită scurtă, dar fără multă agitaţie. Tim era extrem de încântat și Benet l-a dus cu mașina, încet, până la Tara. O vreme i-a făcut plăcere să exploreze casa și grădina și să comenteze toate lucrurile noi pe care și le pusese Benet acolo. Vremea era frumoasă

și la scurt timp după aceea Tim și-a exprimat dorinţa să plece mai departe. Într-o bună dimineaţă i-a spus lui Benet că vrea să meargă la Kew. „Kew!”, a zis Benot, care uitase complet de existenţa lor. Tim i-a spus că n-a mai fost acolo din copilărie și vroia să vadă cu ochii lui dacă s-au mai produs schimbări, Pagoda se mai afla acolo? Benet i-a spus că era cu siguranţă tot acolo pentru că altfel ar fi aflat! în plus, acolo era prea cald și nu avea unde parca mașina. Tim l-a asigurat că va găsi el un loc și că totul era atât de frumos acolo, vroia să vadă sera și raţele și gâștele și lebedele… îi plăcuseră atât de mult pe vremuri… *în ordine,* vor merge la Kew! a zis Benet. Nu azi, mâine dimineaţă, dar s-a blestemat în gând că n-a fost de acord cu dorinţa „bătrânului”. Tim era încântat. Benet se întreba deja dacă nu cumva Kew nu însemna „agitaţie”. A spus că trebuie să plece la cumpărături pentru prânz și Tim să stea cuminte în casă pentru că nu va lipsi mult. În drum spre ușă a simţit o strângere de inimă, și-a dus mâna la piept, pentru că își dădea tot mai bine seama că Unchiul Tim va muri mai devreme sau mai târziu. îl iubea mult, mult… A deschis ușa și a ieșit repede. A pierdut ceva timp la cumpărături. Când a ajuns acasă, Tim stătea în ușă.

— A, ce bine că te-ai întors. Tare mă bucur!

Grădina Botanică din Londra (n.tr.).

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Benet. Tim părea neobișnuit de emoţionat.

— Iar a venit!

— Cine a venit iar? a întrebat Benet. Dar bineînţeles că știa.

— Bărbatul acela. Mi-e teamă că a plecat. Prietenul tău, Jackson.

— A, deci ţi-a spus cum îl cheamă! Nu e prietenul meu, dar nu contează. Sper că l-ai trimis la plimbare imediat. Îmi pare rău că am întârziat.

— Normal că nu l-am expediat… l-am invitat în casă… mi-a vorbit despre o grămadă de lucruri pe care le-a făcut, tot felul… e o minune, un adevărat artist…

— Tim, vreau să-ţi repet că nu c prietenul meu și nu

are ce face aici…

— Da, dar sunt o grămadă de făcut la Penn! Am aranjat cu el să vină acolo!

Era adevărat. Unchiul Tim fusese încântat de Jackson, promiţându-i că-l duce Benet cu maşina la Penn a doua zi!

Benet a zis dintr-odată:

— E imposibil!

— De ce? Drace, nu am adresa lui. Oricum putem merge să…

— Mâine mergem la Kew.

— A, da… păi… putem merge altă dată, data viitoare… N-am cum să dau de el și nu-l pot amâna…

— Nu văd de ce!

— Dar, Ben, ce nu e în regulă, l-am angajat aici, a spus că ai fost mulţumit de felul cum a lucrat și sigur nu minţea…

— Nu, a zis Benet. Nu minţea, dar…

— Dar ce? Știi tu ceva rău despre el?

— Nu, a recunoscut Benet. Nu știu nimic rău. Numai că…

Cum putea să-i explice Unchiului Tim, cum putea explica cuiva, chiar și lui însuși! îi era *teamă?* Putea să citească o expresie de nemulţumire pe faţa unchiului său. Cum putea el să supere această fiinţă dragă pe care o iubea mai mult decât orice pe lume?

— Pentru că deja îl avem pe Clun și la nevoie putem împrumuta de la Edward sau…

— Dar omul acesta este foarte priceput… nu trebuie să stea secole, doar câteva zile, poate o săptămână dacă…

— O săptămână? Am crezut că o zi! Unde să doarmă? La cârciumă?

— Dar sunt o grămadă de camere… toate dormitoarele libere din…

— A, deci vrei să-l ţii în casă! Și dacă o violează pe Sylvia?

— Ben, nu fă glume proaste! O să vezi…

— Bine, bine, nu mai contează, de acord, îl luăm cu

noi mâine!

Și așa s-au petrecut lucrurile, iar unchiul Tim a încheiat un pact cu Jackson. Într-adevăr toată lumea (cu excepţia lui Benet) îl plăcea pe Jackson și avea încredere în el. A înălţat o parte dintr-un zid de cărămidă, a zugrăvit unul din dormitoare, l-a ajutat pe Clun să taie un copac bătrân, a curăţat grajdurile și a reparat mașina de tuns iarba cumpărată la mâna a doua. Făcând comisioane în sat, s-a împrietenit imediat cu toată lumea. Era, după cum spunea proprietarul cârciumii Regii Mării, „o carte mare”. Fetele îl alintau. După patru zile a plecat, plin de tact, la Londra. Tim n-a vrut să-i spună lui Benet cât i-a plătit. Mai târziu Benet s-a trezit că este de acord ca Jackson să vadă dacă totul e în ordine la Tara în timp ce lipsea el de acolo! Tim i-a sugerat lui Benet să-l lase pe Jackson să locuiască în căsuţa de vară din grădină! Jackson își făcea din când în când apariţia la Pen, mai ales când nu era Benet acolo. Ceea ce conta cel mai mult era de fapt sănătatea Unchiului Tim. Într-o vreme părea că se simte chiar minunat, nu călătorea, dar primea musafiri. Fetele au plecat cu mama lor, dar au venit alţi musafiri, cu care George, „căţelușul”, a fost de acord: parohul, Oliver Caxton, proprietarul cârciumii Regii Mării (îl chema Victor Lame), prietenii din sat, prieteni de la Londra… dar apoi, brusc, a căzut la pat. Acum nu mai venea nimeni, exceptând doctorul, Sylvia, Benet și Jackson, care a început să stea în casă în permanenţă. Jackson devenise indispensabil, o soră de caritate excelentă, respectat de doctor, care-i dădea acestuia instrucţiunile și nu lui Benet. Ceea ce l-a durut pe Benet foarte mult în acele ultime zile a fost că, uneori, Tim îl chema pe Jackson și nu pe el când avea nevoie de ceva. Și nu pentru că îi confunda. Pur și simplu, îl vroia pe Jackson la fel de mult ca și pe Benet. îl întreba pe Benet: „Unde-i Jackson?” și dacă Benet îi spunea „e plecat în sat”, Tim se declara mulţumit. Ceea ce zicea Benet în diverse situaţii era bineînţeles adevărat; alteori Jackson venea să-l îngrijească pe Tim și Benet se retrăgea. Pe măsură ce trecea timpul, Benet se aștepta ca Tim să-l prefere pe

Jackson, dar nu s-a întâmplat chiar așa. Dar pe de altă parte nu exista nici urmă de îndoială că Tim dorea ca Jackson să fie prezent în casă și o dată sau de două ori a întrebat îngrijorat: „Dar nu s-a întors la Londra, nu?” Și Benet, desigur, fusese conștient în ceea ce-l privea de ceva foarte asemănător cu gelozia. Tim făcuse deja niște aluzii la căsuţa de vară de la Tara, spunându-i că-i încântătoare și întrebându-l dacă Jackson nu poate locui acolo. La urma urmei ei habar nu aveau unde locuia Jackson în Londra, nu era oare un nenorocit de vagabond, bietul de el? Benet îi răspundea în doi peri. Pe măsură ce trecea timpul și Tim era tot mai mult ţintuit la pat, Benet a început să-și imagineze cum îl vede Tim pe Jackson instalat în căsuţa de vară! Fiind însă din ce în ce mai conștient de faptul că Tim era pe moarte, mâhnirea lui Benet punea în umbră aceste fleacuri sâcâitoare. Un singur lucru îl chinuia mai tare, vroia să fie singur cu Tim la moartea acestuia, nu suporta gândul că Tim ar putea muri ţinându-l pe Jackson de mână.

Și până la urmă s-a întâmplat. Era ora trei dimineaţa. După cum obișnuia în ultima vreme, Benet zăcea pe o saltea așezată lângă pat. Acum stătea întins și nu dormea, asculta murmurele lui Tim, care răsunau ca un ciripit adormit de păsărele. Apoi a urmat un ţipăt scurt, un geamăt de neplăcere. Bcnet s-a ridicat și s-a așezat pe marginea patului cei mare. Și-a dat seama că Tim se stinge, știa ceva. Stătea ca de obicei pe spate, pe o grămadă de perne. După aceea, a mormăit ceva. Apoi a început să se zvârcolească, privindu-l stăruitor pe Benet, cu buzele întredeschise, ochii mari, înspăimântaţi. S-a sufocat, a scos un „oh”. Benet s-a aplecat și i-a sărutat fruntea, apoi i-a apucat mâna firavă ce căuta parcă un punct de sprijin, a dus-o la buze și i-a sărutat-o. I-a zis: „Dragă, dragul meu Tim, te iubesc atât de mult”. Făcea eforturi disperate să-și păstreze firea. „Dragul meu, nu-ţi fie teamă, te iubesc mai mult decât orice pe lumea asta, te iubesc… odihnește-te în pace, dragul. dragul meu”. Încerca să-și stăpânească lacrimile. Tim îl privea cu ochii larg deschiși în care se citea groaza. Benet i-a luat și

cealaltă mână, aproape descărnată. „Dragul meu, sufletul meu, nu-ţi fie teamă, te iubesc, odihnește-te în pace, dragul, dragul meu”. Firele de păr, atât de rare și complet albe formau parcă un nimb pe pernă. Benet îi simţea pulsul slab și neregulat. Apoi, întorcându-și privirea de la Benet, cu o căutătură disperată, a scos niște sunete pe care Benet nu le-a mai putut deslușI… și, cu un efort brusc dar neputincios de a se ridica în capul oaselor, a strigat: „Văd, văd!” Au fost cuvintele care i-au însoţit ultima suflare. Când Benet s-a aplecat să-l ia în braţe, știa că murise. Tim zăcea acolo, în faţa lui, cu ochii larg deschiși… dar sufletul plecase, totul se sfârșise, Tim nu mai era. Benct a lăsat frâu liber suspinelor și lacrimilor. S-a îndepărtat de pat, orbit de lacrimi, și a deschis ușa. Jackson era afară pe palier. Într-o clipă, durerea reciprocă i-a apropiat, s-au îmbrăţișat, apoi s-au desprins și au început să-l jelească. O clipă mai târziu, Benet s-a surprins imaginându-și că în toate acele preţioase momente cât a stat lângă Tim pe patul de moarte, Jackson a deschis ușa, încet, de nenumărate ori.

La înmormântare a venit foarte multă lume, lume pe care Bcnet nu o cunoștea. Mulţi au plâns. Oliver Caxton a ţinut slujba. Cenușa Unchiului Tim – pentru că și-a dorit să fie incinerat – a fost împrăștiată în cimitir. Benct a vorbit puţin și a plâns mult. Au venit la el și cei care-l cunoșteau și cei care nu-l cunoșteau. George Park i-a strâns mâna, înlăcrimat. Nu mai urma nici parastas, Benet își exprimase dorinţa să fie lăsat singur. Mildred, Owen, Anna, toţi prietenii din Londra, plini de tact, au plecat. Edward s-a retras. Marian și Rosalind erau cu mama lor în Canada. Va trebui să le scrie, precum și altora, bineînţeles, care nu aflaseră. O, Doamne! A stat multă vreme cu capul în mâini. S-a ridicat, s-a plimbat puţin, iar s-a așezat. Nu suferea lumina soarelui, așa că a tras draperiile de la salon. Când s-a întors de la fereastră i s-a părut că zărește o siluetă intrând. A rămas cu privirile aţintite. *Uitase cu totul de Jackson.* A bombănit ceva, iritat. Jackson a mai înaintat un pic, s-a apropiat. Purta haine negre, faţa, capul, totul părea

întunecat, a zis ceva cu voce joasă. Benet a spus:

— Ce?… Bineînţeles că-ţi dau banii care ţi se cuvin. Ţi-i dau chiar acum. El vroia ca Jackson să plece, *să plece pentru totdeauna.*

Jackson a mai înaintat câţiva paşi în camera întunecată.

— Nu pot să mai rămân?

Benet se dădu îndărăt. Jackson, mai înalt, întunecat, părea, cel puţin așa și-a zis Benet mai târziu, ca o fisură neagră uriașă, un obiect negru, ceva într-o pictură întunecată, ca un călugăr cu sutană.

Benet a zis:

— Nu. Te rog să pleci. Poate… mai târziu… du-te… *undeva…*

Silueta a dispărut. După ce-a rămas o vreme stană de piatră, Benet a ţâșnit din salon și a urcat scările în fugă, spre dormitor și a încuiat ușa. S-a întins pe pat. Deci Jackson, care îi aparţinuse lui Tim, urma să treacă acum în proprietatea lui? Ei bine, oare nu-i *da tora* asta lui Tim?

Așa s-a întâmplat că lui Jackson i s-a permis, în cele din urmă, să locuiască în căsuţa de vară, pe care mai târziu au numit-o „casa pazniculuiˮ. Era paznic, bucătar, făcea cumpărăturile, avea grijă de casă și se afla *întotdeauna acolo.*

PATRU

Marian și Rosalind Berrán și-au pierdut tatăl de mici. Mama lor canadiancă, rămasă cu o sumă considerabilă de bani, le-a expediat la un internat din Anglia. Mai târziu, după ce mama lor „a făcut rostˮ de un „bărbat nouˮ (cu care nu s-a căsătorit) în Canada, fetele, de-acum „mariˮ, își petreceau vacanţele de vară în Anglia, procurându-și un apartament în Londra și închiriind vilișoara de la Lipcot, la marginea satului. Uneori Ada, singură, venea să stea cu ele. Legătura cu Lipcot s-a făcut prin tată lor, de care abia își mai aduceau aminte, care fusese arhitect și care îl cunoscuse nu se știe cum pe Unchiul Tim la Delhi și care, iar nu se știe cum, a murit într-un accident în timp ce proiecta un pod peste un râu. Tim îi cunoscuse puţin pe

inginer, dar mai târziu luase legătura cu fetele aflate atunci la școală și apoi a cunoscut-o și pe Ada. Au urmat vizite la Penndean, când Tim stătea acolo, mai târziu când el era plecat și apoi după ce s-a retras din nou acolo.

Rosalind era considerată cea mai studioasă dintre cele două, destinată, spera ea, pentru o carieră artistică. Mereu ocupată cu examenele, a rămas mai departe în apartamentul ei din Londra (fiecare avea acum un apartament) și ambiţia ei era să studieze istoria artei și, dacă era posibil, să devină și pictoriţă. Ada apărea la intervale regulate, ca să le dea bani și să le bată la cap să-și găsească de lucru și soţi bogaţi. Lui Rosalind îi plăcea „să tocească". Marian era mai hoinară, s-a lăsat de școală la vârsta de optsprezece ani și a plecat în străinătate, o dată în Franţa, apoi în Italia, învăţând (ceea ce

Rosalind deja făcuse) cele două limbi remarcabile (oricum le stăpânea mai puţin decât Rosalind). Rămânând acasă, Rosalind a învăţat și germana. Marian vroia să vadă lumea, pleca în excursii prin Europa. A încercat să scrie și un roman, dar și-a amânat intenţiile pentru mai târziu. Fetele erau drăguţe, prietenoase, fericite, se iubeau una pe alta, deși cineva (un prieten de-al lui Owen) afirmase că Marian era geloasă pe Rosalind pentru că Rosalind „avea o ţintă", pe când frivola Marian, nu! între timp, de mult, nu se știe cât de demult, Tim și Benet au decis că atunci când va sosi vremea, una dintre fete trebuie să se mărite cu Edward Lannion.

Astfel au început pariurile de la Regii Mării. Rosalind era drăguţă, dar băieţoasă, era și cam „studioasă", ceea ce putea să nu fie în avantajul ei. Marian era și mai drăguţă (poate doar chestiune de gust), dar Rosalind mai pedantă și „mai inteligentă", dacă acestea puteau fi considerate „calităţi". Pariurile mai erau legate și de virginitatea lor, când și cine a fost primul lor prieten sau, și mai rău, dacă nu erau cumva lesbiene îndrăgostite una de alta! Și până la urmă s-a stabilit căsătoria lui Marian cu Edward, pe muchie de cuţit, deși unii susţineau că ea e cam nebunatică și n-ar fi exclus să fugă într-o bună zi cu

„lepădăturile de ţigani, vai!” Apoi, când în acea dimineaţă s-a răspândit în sat vestea îngrozitoare despre mireasa dispărută, multe femei au vărsat lacrimi, dar alţii s-au amuzat chiar, iar cei care susţineau povestea cu „lepădăturile de ţigani” au și început: „Ei, v-am spus noi!”

„Pentru a înţelege linia de conduită și starea de spirit a lui Heidegger de după *Sein und Zeit* și pentru a pricepe ce-a gândit el despre „lucrurile în sine” este absolut necesar să-i studiem romantismul, aspectele emoţionale și intuitive, în special în ce privește interesul său pentru poezie și mai ales cel manifestat faţă de Hölderlin”. Benet era în biroul lui de la Penndean, cu fereastra larg deschisă. Afară, împrăștiaţi pe cer ca niște puncte negre, lăstunii păreau că dansează în lumina palidă a dimineţii. Un pic mai jos, un șoim se învârtea și el. Benet s-a uitat la ceea ce scrisese și a oftat. Ce-a vrut să zică? Nu era romantismul sădit adânc în sufletul lui Heidegger încă de la început? De ce vorbea despre el tocmai acum? Nu s-a dovedit Heidegger un romantic încă din clipa în care i-a preluat pe greci? Cât despre greci, lor nu le păsa, ei erau zei! Și Hölderlin era zeu, dar altfel, un mare poet, ceva care transcede scrierile mărunte și neliniștite ale filosofilor. Nu că el, Benet, ar fi fost filosof, nu era un filosof *adevărat și* nici nu va fi vreodată. De ce nu s-o fi dedicat de la bun început poeziei? Nu ca *să fie* poet, ci ca să trăiască alături de marea poezie toată viaţa lui, să o înţeleagă și să o iubească. Poezia engleză, poezia franceză, poezia germană, poezia rusească, poezia grecească. Cunoștinţele lui de rusă erau departe de a fi bune, dar Pușkin l-a ajutat mult și i-a deschis mintea. Încercase sa scrie poezie. Trebuia oare să încerce iar? Inima îi era grea. Alesese acum o carte de Heidegger ca să mai uite de necazuri*. Încă nu avea nicio veste de la Marian.* Trăia cu impresia că cei care au iubit-o și ar fi trebuit să fie profund mâhniţi, să plângă, să o caute, s-au întors cu toţii la activităţile lor zilnice. Dar ce puteau face? El n-a procedat la fel? Oh, așteptarea aceasta îngrozitoare, telefonul de la poliţie, cadavrul găsit. Benet avea senzaţia, deși toată lumea nega lucrul acesta, că

numai el a fost de vină. Da, încercase cu atâta ingeniozitate să-i unească pe cei doi, pe ea și pe Edward. De unde să știe, cum era să viseze ce se va întâmpla? Oh, biata Marian, bietul Edward, nu-l vor ierta niciodată, Edward nu-l va ierta sigur și Marian nu va... dacă mai trăia. Cum am decăzut... nici gândul acesta nu-i dădea pace lui Benet. Eu trebuia să fiu domn și când trăia Unchiul Tim am fost domn. Acum mă vor compătimi cu toţii. O, Doamne, mă gândesc numai la mine. S-a ridicat și a dat scaunul la o parte. Simţea în adâncul pieptului un nod de profundă disperare. A intrat în salon și a început să-l măsoare cu pași mari.

Benet avea din ce în ce mai mult impresia că lumea aștepta ceva de la el, toţi vroiau ca el să acţioneze. Dar cum? îi telefonase

Adei în Canada în ziua nunţii, dar i-a spus destul de vag despre ce-i vorba. Știa că a sunat-o și Rosalind, și atunci, și mai târziu. N-ar trebui oare să-i dea iar un telefon sau mai bine să aștepte să-l sune ea? Ce i-ar fi putut spune, ce știa el? Nu-l amuzau discuţiile lungi cu Ada. Lua zilnic legătura cu „musafirii de la nuntă” și cu alţi prieteni apropiad, dar tot n-a aflat nimic. Oare își va face Marian apariţia în curând? Era oare datoria lui să rămână la Penn sau să se întoarcă la Tara? își dorea din tot sufletul să vorbească cu Edward, dar avea impresia că Edward „nu era acolo”. Îi telefonase de câteva ori și chiar ajunsese cu mașina până la poarta de la Hatting, ca să i se spună de către „personal”, aproape convingător, că „habar n-aveau” unde a plecat. Mildred, de la Londra, i-a spus și ea că a sunat la ușa lui Edward de câteva ori și i-a supravegheat casa în câteva rânduri, dar nu părea să fie cineva înăuntru. Pe Benet l-a mai întors pe dos și vestea primită puţin mai târziu de la Anna, cum că l-ar fi luat pe Bran cu mașina până la Lipcot și l-au căutat (nu spunea când), dar el nu era acasă. O, Doamne, unde era Marian? Unde era Edward? Unde era judecata sănătoasă a lui Benet? S-a uitat la ceas. A decis să se întoarcă la Londra.

Anna Dunarven era fericită că se află din nou în casa

din Londra. O părăsise, împreună cu fiul ei, la scurtă vreme după ce i-a murit soţul. Moartea îngrozitoare a soţului, atât de neașteptată și el atât de tânăr, fusese prea mult pentru ea. A fugit în Franţa luându-l pe Bran cu ea. Bogata familie de scoţieni, care închiriase casa pe parcursul acelor ani de absenţă, a îngrijit-o bine, purtându-se „foarte frumos cu ea”, dar își dorea o casă niai mare. Anna o ducea și ea bine în străinătate, deși nu făcea caz de lucrul acesta. Lewen, distins om de ştiinţă, a lăsat-o cu avere îndestulătoare. Apartamentul ei din Paris și casa din Provence, deși confortabile, nu erau foarte mari. Viaţa Annei urma să se schimbe. Privind la frumoasa grădină de vară se întreba dacă nu cumva era*în mare cumpănă? Se* întorsese cu o ţintă precisă. Era momentul ca Bran, care avea doisprezece ani, să meargă la o școală englezească și chiar fusese acceptat de cea pe care o urmase Lewen ca elev; urma să înceapă în acea toamnă. Această decizie a necesitat câteva deplasări incognito ale Annei și înainte de mutare. Bran urmase un liceu excelent la Paris, era un elev silitor și inteligent, bun la matematică, pasionat de istorie și literatură și, pe lângă engleză și franceză, vorbea fluent italiana, era hun la latină și greacă. Planul lui Bran era clar până aici. Dar al Annei? Avea să stea în Londra să-și caute vechii prieteni și să meargă la expoziţii de pictură? Avea prieteni și picturi și la Paris. Mai era cazul să-și păstreze apartamentul din Paris și căsuţa din Provence? Sau dacă trebuia să aleagă numai una, pe care anume? Să-și cumpere o vilișoară la Cotswolds? Văzuse câteva vile atrăgătoare în ultima ei excursie. Sau mai bine, în ideea continuării vieţii și operei lui Lewen, să-și cumpere o casă în Irlanda… poate chiar la Dublin, poate pe Coasta de Vest sau poate două case? Nu putea face toate aceste lucruri și mai important acum era Londra.

Se întorsese la Londra, Londra ei, Londra lui Lewen și se aștepta la oarecare haos. îl adusese, desigur, și pe Bran la casa lui cea nouă și. pentru că se ivise prilejul, să participe și la nunta lui Edward, unde spera să întâlnească prieteni și cunoștinţe, chiar să cunoască lume nouă, alte

persoane, tot felul de oameni. Tatăl ei (avocat) fugise în America pe vremea când ea era încă foarte tânără, iar mama i-a murit când ea avea douăzeci de ani. Mama Annei a fost o pianistă promiţătoare, dar a renunţat la ambiţiile ei când s-a măritat cu un bărbat cu totul afon. După dispariţia lui (binevenită pentru amândouă), mama ei a revenit la pian și spera că Anna, care a cântat toată viaţa ei de elevă, va deveni pianistă bună și va cânta în concerte. Dar nu avea să se întâmple așa pentru că Anna s-a măritat și ea cu un bărbat afon, altfel angelic, Lewen Dunarven, un distins specialist în istoria Irlandei. Anna îl cunoscuse pe Lewen prin Benet, iar pe

Benet și pe Unchiul Tim prin Elizabeth Loxon, care a scris romane scurte sub diferite nume și care era prietenă cu Mildred.

Privind grădina, Anna a oftat adânc… apoi și-a dat seama că mai era cineva în cameră și s-a întors. Erau două persoane: Bran și Jackson. Bran a fugit spre ea și și-a îngropat capul în poalele rochiei, apoi și-a luat un aer solemn, stând în faţa ei uşor încruntat, mijindu-și ochii, privire familiară de altfel. Și-a trecut degetele prin părul lui cârlionţat și l-a mângâiat pe frunte. L-a privit pe Jackson peste umăr. Bran și-a tras capul precum un cal nărăvaș, s-a îndepărtat de ea și a rămas lângă fereastră, privind afară. Jackson se afla acolo cu permisiunea lui Benet ca să prindă de zidul de cărămidă de la capătul grădinii o plantă agăţătoare care căzuse la pământ. Își terminase treaba. Annei nu-i venea în minte ce l-ar mai putea ruga să facă, dar era sigură că o să găsească ea ceva. Era foarte impresionată și încântată de repeziciunea cu care s-a stabilit *legătura* dintre Bran și Jackson. Jackson se pregătea de plecare. I-a zâmbit Annei și a înaintat câţiva paşi ca să ia plicul pe care i-l întinsese Anna. Zâmbetul lui era blând, vesel, misterios. Anna, căreia îi treceau prin cap tot felul de gânduri năstrușnice, a cochetat cu ideea de a-l cuceri pe Jackson ca să-l ia cu ea în Irlanda. Oricum, nu și-l imagina altfel decât ca servitor. Răspunzând mulţumirilor ei, Jackson i-a mai zâmbit o dată și a făcut o plecăciune.

Bran s-a îndepărtat de fereastră și s-a agăţat de haina lui Jackson. Au ieșit împreună din cameră și Anna i-a auzit vorbind și râzând în hol.

Anna s-a dus la fereastră și de acolo a văzut, la capătul grădinii, splendida plantă verde agăţată de zidul sclipitor din cărămidă roșie. Gândurile s-au întors spre Marian. Fugise cu alt bărbat? Era oare moartă? Desigur că nu. Apoi s-a gândit la problemele ei urgente: eu *sunt singură* aici, nu trebuie să mă aștept la niciun ajutor, la absolut niciun ajutor.

Edward, pe care-l căuta toată lumea, era într-adevăr greu de găsit. Murise? își pierduse minţile? O găsise oare pe Marian și o omorâse? La urma urmei, n-a fost el întotdeauna puţin cam straniu? Poate chiar a părăsit Anglia deja!

Edward și-a petrecut prima noapte, „noaptea nunţii”, la Hatting și în seara următoare s-a întors la Londra, unde a mai stat o zi şi-o noapte, retras, acceptând veşti doar de la poliţie. Apoi, s-a trezit devreme, a plecat din Londra și a rămas o zi și o noapte la un hotel cunoscut din Salisbury. A stat tot timpul în hotel și a meditat. În ziua următoare, a pornit cu mașina spre Dorchester, unde s-a și oprit. Soarele strălucea pe un cer de un albastru deschis. Își luase puţină mâncare cu el la hotel. Mânca acum cu poftă, pâine cu unt, ouă și cafea la o „ceainărie” pe care o știa. A rămas acolo o vreme, păstrând legătura cu poliţia. A părăsit și Dorchester, pornind pe un drum de coastă și coborând apoi printr-un labirint de alei până la mare. Conducea încet, privea cu atenţie în jur. În sfârșit, foarte, foarte încet a reușit să pătrundă pe o alee pietruită până aproape de mare. A ieșit din mașină, a încuiat-o și a început să umble, privind din când în când în urmă, călcând în picioare iarba uscată, florile sălbatice, până a ajuns la pământul nisipos și pietros, adică unde se termina pământul și începeau pietrele. A păşit mai departe, peste pietre, împiedicându-se, în direcţia mării. A ajuns până la mormanul de pietre care delimitau valurile unduitoare. S-a întors un moment ca să mai verifice o dată o piatră de

hotar care se afla în zare. Apoi s-a așezat pe un bolovan, uscat deja de căldura prietenoasă a soarelui. Clipea din ochi în timp ce privea genunea sclipitoare a mării, o mulţime de oglinzi ridicându-se spre cer. A cules de jos pietre, mari și mici, toate perfecte, atât de netede, unele gri deschis, altele gri închis, uneori brăzdate de linii, drepte sau în zigzag, cu margini albe. S-a așezat apoi pc mormanul de pietre ascultându-le cum se izbesc și se zdrobesc și a privit în jos la valurile care înaintau, auzindu-le cum se lovesc când se izbesc de pietre, târându-le în jos ca pe un zid în permanentă cădere. Auzea șuieratul înfiorător al curentului submarin. Soarele strălucea pe uriașul amfiteatru al plajei întinse unde nu se zărea ţipenie de om.

Edward nu se grăbea. Se afla acolo, deasupra valurilor, în vârful ţărmului stâncos format din pietre ce cădeau și reveneau. Și-a îngropat ghetele printre ele și le simţea alunecând încet. Zgomotul valurilor era asurzitor, ca rafalele de pușcă, forţa lor înspăimântătoare, iar picăturile care ricoșau îi bombardau faţa. Valurile care se spărgeau de coastă erau gri și albe. Mai departe, în zare, apa era albastră, dar înainta, uriașă, rapid, ordonată, ca niște cai la galop. Linia orizontului se distingea limpede, întunecată, de parcă ar fi fost desenată cu creionul. Nu erau bărci. În faţă nu se zărea decât marea, iar deasupra cerul, un albastru deschis deasupra liniei trasate cu creionul, câţiva nori albi bucălaţi trândăveau visători sub strălucirea aurie, dar sus de tot acesta părea că-și pierde complet culoarea într-o liniște desăvârșită de lumină pură. E o zi minunată, gândi Edward. Pietrele erau calde. O zi grozavă pentru înot. Numai că Edward nu mai înota de mult.

Edward și Randall plecaseră cu bicicletele în vacanţă pe o vreme perfectă, poposind pe la hanuri mici, liberi, fericiţi, într-o dispoziţie excelentă. Era la început de primăvară. Ţineau mult unul la altul. Randall, eu doi ani mai tânăr, îl venera pur şi simplu pe Edward. Edward își proteja fratele mai mic. Aveau șaptesprezece și, respectiv,

cincisprezece ani. Moartea mamei lor, petrecută cu multă vreme în urmă, se estompase în memoria copiilor, nu însă din a tatălui lor. Dar cu prilejul acelui trist eveniment Edward a realizat că tatăl lui îl iubea mai mult pe Randall. Erau toţi trei conștienţi de lucrul acesta, dar nimeni nu aborda subiectul. Cicatricea sufletească a lui Edward nu se mai închidea. Dar nimic nu afecta dragostea ce i-o purta lui Randall și nici dragostea lui Randall faţă de el. Băieţii au pornit în vacanţă, pe biciclete, cu consimţământul tatălui, care le atrăsese atenţia să fie *foarte atenţi* și să aibă grijă *cum se poartă.* Mai devreme, și nu pentru prima oară, îi spusese lui Edward să fie *foarte ate-it* și să aibă grijă de Randall.

Au râs mult la plecare, dis-de-dimineaţă, cu rucsacurile pline de cămăși, ghete, costume de baie, cuţite, furculiţe, farfurii, fructe, sandvișuri. Tatăl lor și servitorii le-au făcut cu mâna. Vremea era perfectă și erau tot mai fericiţi pe măsură ce se îndepărtau de Lipcot, spre sud, către malul mării. Bineînţeles că mai făcuseră și altădată excursii, dar nu atât de departe și nu cu așa de mulţi bani în buzunare. Nu se grăbeau. Rucsacurile, în scurt timp pe jumătate golite, au fost din nou umplute la magazine, băieţii cumpărând (în ciuda rugăminţii tatălui lor) până și o sticlă de vin. Acum se grăbeau să ajungă la mare, dar, fără să-și dea seama, au cotit spre stânga, îndepărtându-se tot mai mult. După câteva nopţi petrecute prin diverse sătuleţe au ajuns la Bath, unde au poposit două nopţi, apoi au plecat mai departe spre animatul și emoţionantul Glastonbury, apoi o altă noapte însufleţită la Dorchester de unde au cumpărat o carte de John Cowper Powys și au vizitat Castelul Fecioarei, după aceea mai departe spre Weymouth, unde, împreună cu alţi mulţi oameni, au luat-o la fugă pe nisip și au sărit în mare. Și-au petrecut noaptea respectivă la Weymouth și Edward a sugerat să mai rămână încă una. Randall vroia totuși să înainteze de-a lungul malului și să mai facă o baie bună în „marea adevărată”. Edward, care se săturase de mers cu bicicleta, a acceptat fără prea mare tragere de inimă. Au pornit deci

încet, pe drumul principal de-a lungul coastei, dar nu înainte de a-și umple din nou rucsacurile și de a lua cu ei vinul pe care nu-l deschiseseră. Drumul era plin de suișuri și coborâșuri și uneori pierdeau din ochi chiar și marea. Soarele era sus, pe cerul fără nori. Cei doi fraţi, obosiţi de pedalat și sătui să-și tot împingă bicicletele la deal (deși le plăcea mult la vale) s-au hotărât să caute un drum lateral care să-i ducă direct la apă. La urma urmei, așa cum a spus Randall, *marea* conta. Au găsit o potecă ce-i ducea aproape de valuri. Soarele ardea, nu era nimeni prin jur, și-au ales un loc convenabil ca să ia prânzul. Își încuiaseră bicicletele și le lăsaseră undeva mai departe. Și-au pus rucsacurile pe pietre și *s-au hotărât* să facă o baie înainte de a mânca. Plaja era aici plină de pietre, pietre frumoase, gri deschis sau gri închis, netede ca ouăle, mari și mici, cu forme încântătoare, striate, cu picăţele, cu linii intersectate și cerculeţe de un alb imaculat. Randall s-a întors imediat, și-a desfăcut rucsacul și a început să culeagă pietricele. Ce ciudat! Deși băieţii petrecuseră multe vacanţe la mare, nu descoperiseră niciodată *această* parte a coastei, *acest* loc magic unde nu era nimeni!

Au coborât, călcând pe stânci, până la marginea apei, unde valurile loveau pietrele și le târau apoi cu ele. S-au dezbrăcat repede și au plonjat în apă. Stăpâneau pietrele, înfruntau apa, au înotat până departe, unde valurile jucăușe îi ridicau și-i coborau fără efort și după ce s-au jucat precum delfinii, s-au întors la mal, au urcat panta abruptă până la plajă și au ajuns la locul unde-și lăsaseră rucsacurile. S-au așezat în pielea goală pe pietrele calde, constatând cât de mult i-a obosit marea cea minunată. Și-au îmbrăcat cămășile și au mâncat prânzul cel delicios, au deschis și sticla de vin și au băut puţin, apoi au dormit.

Stând pe pietre observaseră deja, pe un delușor mai înalt, dincolo de așa-zisul „drum”, un fel de colibă, nu prea mare, dar care părea părăsită. Și-au dat seama că timpul a trecut repede și erau destul de departe de următoarea destinaţie. Soarele asfinţea în curând! Randall a sugerat să-și petreacă noaptea în colibă – fusese o zi tare

călduroasă și nu avea cum să se răcească peste noapte! Edward, grijuliu, i-a atras atenţia că respectiva colibă nu era a lor, era a altcuiva, probabil încuiată și putea în orice clipă da cineva peste ei, deși nu văzuseră pe nimeni intrând sau ieșind. Randall i-a zis că sunt foarte departe de orice așezare omenească și că le va trebui enorm de mult timp ca să-și târască bicicletele până la drumul principal și el se simţea foarte obosit. Oricum puteau să-și permită o aventură și la colibă se ajungea ușor. Ca să-i facă plăcere, Edward a acceptat în cele din urmă și au pornit cu rucsacurile în spinare, apoi le-au pus pe biciclete, împingându-le pe acestea pe drumul nisipos și când au ajuns la „drumeagul” pe care veniseră, au descoperit o cărare ce ducea direct la colibă. Și-au lăsat bicicletele într-un șanţ. Încuiate și acoperite de crengi și au luat în piept panta cea abruptă, cu rucsacurile în spinare. Dealul era ceva mai înalt decât li s-a părut lor de jos și aveau de străbătut o pajiște după ce se târau pe sub niște sârmă ghimpată. S-au oprit pentru o scurtă ceartă. Edward susţinea că e ridicol ce fac, că se apropia seara, că mai bine s-ar întoarce la bicicletele lor și ar lua-o pe drum pentru că vor găsi cu siguranţă o cârciumă unde să se relaxeze, așa cum mai făcuseră. Totuși, până la urmă a cedat rugăminţilor lui Randall, care ţinea cu încăpăţânare să încerce măcar să ajungă până la colibă și poate…

Când au ajuns în sfârșit, târându-și rucsacurile prin iarba înaltă, epuizaţi, soarele coborâse deja sub dealurile din zare. Au rămas nemișcaţi o vreme, respirând adânc. Nu se auzea nimic. Au împins, atenţi, ușa care, spre bucuria lor, nu era încuiată. Au intrat. Coliba consta dintr-o cameră mică, goală, cu o grămadă de lemne într-o sobă cu horn, pe care nu-l văzuseră de jos. Totul era din lemn, pardoseala, pereţii, acoperișul, mirosea frumos a lemn, foarte curat și îngrijit. Cel care locuia acolo sau care venea doar din când în când era un individ pedant, pretenţios, poate genul meditativ, au conchis amândoi. Randall a sugerat să facă focul, dar Edward s-a opus. Nu vroiau sa atragă atenţia… asta însemna că urmau să rămână acolo…

Randall a găsit apoi în spatele sobei o cutie mică cu lumânări și a ţinut să aprindă una. A acceptat să nu aprindă focul în această căsuţă, care acum era a lor, dar le trebuia o lumânare la ospăţ și apoi urmau să doarmă. Înăuntru era cald pentru că bătuse soarele toată ziua. Edward era încă îngrijorat, dar s-a lăsat în cele din urmă copleșit de bucuria copilărească a lui Randall. Au început să despacheteze. Abia atunci și-a dat Randall seama că o parte din lucrurile din rucsac, inclusiv sticla cu vin, pe care le pusese în altă sacoșă, rămăseseră pe plajă! Edward i-a sugerat să renunţe la ea, dar Randall a susţinut că *trebuie* să bea vinul la lumina lumânării, ar fi atât de romantic și în plus fluxul ar putea acoperi partea aceea de plajă în timpul nopţii. A zis că dă el fuga și o aduce imediat, iar Edward se putea odihni până atunci și n-a vea decât să aprindă lumânări. Edward, care vroia foarte mult să se odihnească, a ezitat puţin, dar apoi și-a spus că trebuie să meargă cu Randall, îi era teamă să nu se rătăcească, sau să cadă și să se rănească în sârma ghimpată. Au luat-o împreună, pe înserat, pe deal în jos.

Soarele apusese și cerul fără nori căpătase o culoare vineţie. Luna, aproape plină, începuse să sclipească ușor. Randall a comentat faptul că până atunci fusese invizibilă. Vântul începuse să bată destul de tare. Edward s-a gândit că o să le fie cam răcoare în coliba aceea peste noapte! Dar nu i-a spus nimic lui Randall. Au trecut cu bine pe sub sârma ghimpată, au aruncat o privire bicicletelor invizibile din șanţ și au luat-o la fugă pe poteca ce ducea spre plajă. Se auzea zgomotul ritmic și ciudat al valurilor mari care loveau pietrele. Au găsit destul de greu sacoșa. Edward a luat-o de jos. Simţea cum bate vântul. Randall a trecut în fugă pe lângă el și s-a apropiat mai mult de mare ascultând bătaia valurilor care se auzeau și mai bine pe întuneric. Edward a luat-o după Randall și când s-a apropiat de el a văzut că se dezbracă. Edward s-a alarmat brusc.

— O. Randall, doar nu vrei să înoţi iarăși, că se întunecă și…

Randall, acum dezbrăcat, se ridicase, corpul abia

zărindu-se în lumina palidă și privea în jos la valurile care se încăierau cu zidul alunecos din pietre. A strigat:

— Hai să înotăm la lumina lunii, *trebuie,* haide, apa e caldă…

A început să coboare, încercând să-și menţină echilibrul pe pietrele mișcătoare. Lui Edward i s-a părut că a dispărut în valuri, apoi l-a zărit iar mai departe, scoţându-și capul și făcându-i semne cu mâna.

Edward a ţipat:

— Grăbește-te, hai, întoarce-te!

Îi era teamă de curenţi, de vânt, de forţa dură a valurilor, și mai sălbatice acum, mai mari, mai tari, mai înalte, unduindu-se în arcuri albe uriașe, izbind cu un impact asurzitor zidul alunecos din pietre și după ce se spărgeau, fiecare val ţâra cu el, vuind, o masă imensă de nisip și pietre. Edward a mai stat un minut și La privit, l-a strigat iar pc Randall, i s-a părut că e tare departe și s-a gândit că trebuie să meargă și ei acolo, trebuie să aibă grijă de fratele lui, o, doamne, câtă *neghiobie!* Și-a scos haina, pantalonii, pantofii, a făcut câţiva pași căutând un punct de sprijin cu picioarele, apoi a alunecat pe panta de nisip și pietre, și-a ţinut o clipă laba piciorului cu mâna pentru că un val sc spărsese violent peste el și-l durea, apoi s-a trezit că înoată. Suprafaţa mării era acoperită cu spumă aici, o spumă albă, care venea și pleca, absorbindu-se, sărind în sus, legănându-se, valurile luptau unele cu altele. Înotul normal era imposibil. Edward, aproape drept, căuta să atingă fundul apei cu picioarele, dar înghiţea apă, a încercat un bras și a reușit să-și menţină capul deasupra valurilor. Făcea acum eforturi disperate să o ia în direcţia în care i se păruse că ar fi Randall. A avut impresia că l-a ochit în întunecimea imensă și vroia să se îndrepte spre el, dar cortine uriașe de valuri înspumate, care se luau parcă la întrecere, îl loveau violent și îi făceau înaintarea imposibilă. Continua să strige, înghiţea tot mai multă apă. Apoi, deodată s-a trezit cu Randall lângă el, l-a căutat în apă încercând să-l prindă de încheietura mâinii, zicând cu voce tare sau poate numai în șoaptă: „mulţumesc lui

Dumnezeu, mulţumesc lui Dumnezeu”. I s-a părut că-l aude pe Randall spunând că nu poate ieși. Randall e îngrozit, și eu la fel, gândi Edward. L-a apucat de mână, nu înota, dar încerca să înainteze lovind apa cu o mână. Mult sub crestele valurilor, cu mișcări convulsive. Înghiţea apă în continuare, pierzând complet simţul orientării. Avea impresia că Randall se zbate să se îndepărteze sau îl trăgea ceva. Edward și-a pus și picioarele în mișcare, i se părea că vede ţărmul, aproape de locul în care valurile se sparg în final. A mai văzut, când un val l-a ridicat probabil intenţionat la suprafaţă, că luna strălucea puternic. Edward se gândea: „nu *trebuie să-i dau drumul…* dar nu-l înec dacă-l ţin așa strâns?” A întors capul și a văzut chipul înspăimântat al lui Randall. A simţit brusc schimbarea curentului, erau aproape de ţărm, de locul în care călătoria valurilor lua sfârșit, fărâmându-se de ţărmul pietros. Edward a simţit schimbarea bruscă, căuta cu disperare un *punct de sprijin pentru picioare.* Altfel cădeau din nou sub valuri. Apa l-a săltat pe neașteptate, l-a scăpat pe Randall, a fost prins de un vârtej în încercările lui de a rămâne în picioare, creasta valului deasupra lui, n-a mai rezistat în picioare, a fost trântit în genunchi, sc zbătea, a simţit pentru o clipă nisipul mișcător, puternic și iute, alunecându-i acum printre degete, iar maldărul de pietre care l-au izbit, l-au pus în imposibilitatea de a sc ridica, se sufoca, se îneca. S-a ridicat până la urmă, ţinea picioarele depărtate, ca să reziste, *trebuie să stau în picioare,* și-a zis, altfel mănătorul val mă va termina definitiv. A înfruntat valul și a rămas în picioare, a reușit să mai înainteze, să urce puţin, întinzând mâinile spre pietrele care se rostogoleau spre el. îl scăpase pe Randall, de fapt uitase cu totul de el, acum se ţâra și până la urmă a ajuns pe mal. S-a întors, cu răsuflarea tăiată, se sufoca parcă, a privit hăul violent al valurilor semeţe. Unde era Randall… trebuia să se *întoarcă în iadul acela și să moară?* Randall trebuie să fie pe undeva pe aproape, oare începuse să se caţere pe mal? S-a întors, împleticindu-se, să privească spre valuri. S-a trezit ţipând cu disperare.

Nici urmă de Randall. S-a aruncat iar în mare, înfruntând valurile, pierzându-și echilibrul, înotând, sufocându-se și apoi, din nou, încerca disperat, complet epuizat, să ajungă la mal cu bine. Ochii îi erau plini de apă. A îngenuncheat, s-a ridicat, s-a lăsat iar în patru labe, s-a ridicat din nou, disperat, la marginea mării, privea, striga. După vreo douăzeci de minute sau poate chiar mai mult, l-a văzut pe Randall, plutind cu faţa în jos, pe creasta unui val. S-a apropiat de apă și a apucat trupul neputincios al fratelui său, jelind, plângând și ţipând. L-a tras pe pietre. A încercat să-și amintească ce arc de făcut. L-a așezat cu faţa în jos și i-a apăsat spatele cu toată forţa. Nu mai avea niciun rost. Totul era zadarnic. Erau singuri în bezna nopţii, pe plaja cea goală. Nu era nimeni care să-l ajute.

La câtăva vreme după aceea a fost oprit un motociclist de către un bărbat îmbrăcat doar pe jumătate, care vorbea incoerent, plângea arătând cu mâna, în jos, spre plajă. Mai târziu s-a adunat lume, a venit și poliţia, iar trupul neînsufleţit al lui Randall a fost luat de acolo.

Edward, așezat acum pe pietre, în bătaia soarelui, plângea și jelea. Nu mai venise niciodată aici după accident. Coliba cea mică era tot acolo, marea și pietrele erau și ele ia locul lor, pustiu, absolut nimeni. Edward se întrebase mulţi ani dacă va avea vreodată puterea să revină aici. Nu-l iertase nimeni, tatăl lui nu l-a iertat niciodată, îl ura, și el se ura. Toată lumea își amintea, mulţi îl compătimeau, dar bineînţeles că nimeni nu scotea o vorbă. Dar ce îl determinase oare să vină acum? Poate că știa. A mai provocat moartea cuiva, cea a lui Marian. Chiar dacă trăia, era moartă. Și între aceste două morţi mai exista și un al *treilea lucru,* o a treia faptă nebunească și nechibzuită care trebuia ascunsă pentru totdeauna în beznă.

CINCI

Marian, care stârnise atâta îngrijorare și era căutată de toţi, nu murise. Cochetase cu ideea sinuciderii. Își coborâse privirile spre șinele sclipitoare din staţia de metrou și simţise în trupul său acea energie clocotitoare,

pătimașă, necesară pentru un asemenea gest, pe care trebuia să-l cronometreze cu grijă și apoi să se arunce la momentul potrivit în faţa trenului. S-a gândit să se înece undeva, într-un loc întunecos, printre clădirile abandonate din apropierea Tamisei. Dar înota bine și instinctul puternic de conservare ar fi împiedicat-o să facă un asemenea gest. Oricum nu-i surâdea o moarte lentă. Putea să se arunce în faţa unui autobuz, dar poate nu murea și rămânea doar schilodită pe viaţă. Avusese întotdeauna rău de înălţime, așa că nu se vedea deschizând cu stângăcie o fereastră și căţărându-se pe pervaz. Toate aceste gânduri erau superficiale, false, nereale, visuri hidoase care o îndepărtau de *realitatea* înfiorătoare, de ceea ce i se întâmplase, de ceea ce *făcuse* și urma să trăiască mereu cu acest coșmar.

Acum stătea întinsă în pat, într-un hotel mic și ieftin, situat pe o străduţă din apropierea gării Euston. Plânsese foarte mult și încă mai plângea. Era dimineaţă. Până la urmă reușise să adoarmă, fusese mult prea epuizată. Visase frumos și amintirea visului a mai persistat câteva clipe. Acum o copleșea spaima… parcă se prăbușea peste ea o clădire uriașă din oţel. *Pierduse, distrusese, în mod absurd și pentru totdeauna* tot ce fusese bun și frumos în viaţa ei. Încerca să-și stăpânească plânsul, nu numai curgerea lacrimilor, dar și gemetele ritmice de-acum, repetarea convulsivă a sunetului „ah! ah!” Cu o zi în urmă îi bătuse cineva la ușă, apoi a deschis-o și a întrebat-o dacă este bolnavă. Sigur că era bolnavă, dar a zis că nu e, nu absolut deloc, îi părea rău că deranjase, se simţea bine. Afară strălucea soarele. Uitându-se la ceas, și-a dat seama că era dimineaţă, ora șapte. Era începutul unei noi zile în care ea stătea în hotel. Trebuie să meargă undeva, să facă ceva, dar unde și ce? se gândea să se întoarcă în Canada și să nu mai vină niciodată, niciodată aici. Dar de ce în Canada? Nu putea da ochii cu mama ei, o distrusese așa cum îi distrusese și pe ceilalţi, pe toţi ceilalţi, pe care nu putea să-i mai vadă vreodată. Avea geanta la ea, banii, cărţile de credit. Trebuie să *fugă* undeva, oriunde și să-și

schimbe identitatea. Era totuna cu a muri. Poate ar face mai bine să meargă la un preot. Dar renunţase la preoţi cu mult timp în urmă, la fel ca și mama ei. O, mama ei, draga ei mamă… totul s-a năruit, totul a fost distrus… *și atât de repede…* este ca o crimă, este crimă ceea ce a făcut… sunt bolnavă, sunt foarte bolnavă, gândi ea, încercând să-și înăbușe gemetele, am să înnebunesc… să fug de-aici, să fug pe străzi? Faţa mi-e umflată și arată oribil, nu mă va recunoaște nimeni. S-a ridicat pe marginea patului, gâfâind, pe jumătate îmbrăcată. Și-a astupat gura cu batista udă.

Starea în care se afla Marian, în care *se aruncase* singură, avea cauze mai vechi. Își iubea sora. Pe măsură ce creșteau însă, și știa foarte bine lucrul acesta, începuse să fie cuprinsă de invidie, apoi de gelozie. Lumea o considera mai faimoasă pe Marian decât pe Rosalind. Dar nu era asta. Nici Marian nu știa bine ce anume era. Poate pur și simplu faptul că se făceau mari și drumurile lor aveau să se despartă. Rosalind a fost o elevă strălucită, deșteaptă, era „erudită”, urma să devină istoric de artă. Marian, deși nu era proastă deloc și mult mai sociabilă decât sora ei, a devenit încet-încet conștientă de faptul că Rosalind era mai apreciată, mai admirată, mai spirituală, mai interesantă. Rosalind știa foarte bine ce ţintă arc în viaţă. Marian habar nu avea ce urma să i se întâmple. Ambele fete învăţaseră franceză la școală. Și puţină italiană. Marian a cam uitat ce învăţase, dar Rosalind și-a îmbogăţit cunoștinţele, ba a mai adăugat și rusa la acestea. Au făcut excursii plăcute în Franţa, Italia, Spania. Marian s-a decis să umble prin lume ca să-și pună la punct limbile străine, spunea ea, râzând. Oricum, vroia să *călătorească, să plece, să meargă în locuri necunoscute* și să aibă parte de *aventuri.* Ocazia s-a ivit, a fost finanţată de mama ei, de Benct și de generosul Unchi Tim; și, în cele din urmă, luându-și rămas bun de la Anglia, cu fluturări îndelungi de mână, Marian și-a întors chipul înspre unde bătea vântul și s-a simţit mai fericită decât oricând în viaţă. Frumosul vapor alb a părăsit Europa (se presupunea că bogăţii lui pasageri știau deja),

a trecut Meditcrana, s-a oprit în Egipt, apoi pe Marea Roșie, spre India, de-a lungul coastei, au văzut temple și au înotat, mai departe în Ceylon și în final au ajuns la Sydney. Șederea la Sydney s-a dovedit a fi neobișnuit de lungă, din pricina unor defecţiuni tehnice. Pe Marian n-a deranjat-o câtuși de puţin. Își făcuse multe cunoștinţe încântătoare la bordul vasului, dar, scăpată liberă în Sydney, a descoperit și alte plăceri și prieteni interesanţi. A trimis vederi acasă, în special mamei ei, lui Rosalind, Unchiului Tim, lui Benet și lui Edward, scriindu-le tuturor de plăcuta întârziere. Unchiul Tim a murit chiar atunci. Toată lumea s-a consultat dacă e cazul să o anunţe pe Marian. Până la urmă o telegramă i-a adus vestea cea tristă. Marian a răspuns: *îmi pare tare rău de Unchiul Tim. Probabil am să mai stau în Australia. Aveţi adresa de la hotel.* Marian adusese deja la cunoștinţă drăgălașului ei vapor alb (se numea Calypso) că va trebui să-și vadă mai departe de drum spre Noua Zeelandă fără ea la bord. Marian se îndrăgostise de Australia.

De la hotelul din Sydney, Marian i-a trimis apoi lui Edward nu o carte poștală, ci o scrisoare. Marian își dăduse seama de o bună bucată de vreme că Benet, Tim și alţii sperau în tăcere ca ea să se mărite cu Edward Lannion. Moartea bruscă a lui Randall a deteriorat legătura cam rigidă, dar totuși perceptibilă dintre Hatting Hail și Penndean. Doliul a ţinut mult. Edward a părăsit universitatea; tatăl lui a murit și Edward a preluat Hatting, petrecând însă mult timp la Londra, deși renunţase, cel puţin pentru o vreme, la romanul istoric și la poezii. Dar tot atunci a început să-i cunoască mai bine pe Benet și pe Tim, dar și pe fete. Pe vapor, Marian s-a gândit la Edward, iar la hotel i-a compus și i-a recompus o scrisoare plină de tact. A primit răspuns de la Edward care, deși precaut din fire, i-a spulberat din temeri. După ce s-a lămurit cum stau lucrurile, Marian s-a simţit mai fericită și mai liberă. Acum trebuia să se bucure din plin de Australia. Apoi va trebui să zboare acasă. Avea bani destui. Dar mai mult ca orice, putea cocheta acum cu ideea că va fi „stăpâna casei

Hatting Hall!” în noile ei planuri mai plutea totuși o umbră. Dacă ea stătea prea mult și Edward își va găsi altă mireasă… sau se va hotărî să se însoare cu *Rosalind?* I-a scris lui Edward un fel de scrisoare de amor, a primit un răspuns asemănător cu primul și acesta i-a spulberat toate neliniștile.

Deși stătea la hotel, Marian s-a aventurat în diverse expediţii în afara orașului Sydney. Și-a făcut niște prieteni australieni, era invitată la petreceri, la dineuri. Era, la urma urmei, o fată frumoasă, neînsoţită. Atmosfera strălucitoare și prietenoasă din Sydney i se potrivea, mai cu seamă că nu o mai apăsa nicio neliniște. Sigur că va pleca acasă în curând, dar nu chiar acum. Vroia să meargă la Marele Recif, la grădina zoologică Brisbane, la stânca Ayers, să întâlnească aborigeni, să vadă tufișuri adevărate, animale cu adevărat libere, urși koala, canguri. Așa cum sc întâmplă în Sydney, a întâlnit tot felul de oameni. A cunoscut și un bărbat pe nume Cantor Râvnevik. Dăduse peste numele lui înainte de a-l cunoaște și se gândise că e un nume ciudat și frumos, iar acum era încântată că-l cunoaște pe posesorul cel excentric. Au băut împreună, au luat masa împreună, au dansat. I-a vorbit despre familia lui și despre nume. Străbunicul lui dinspre tată venise în Australia din Norvegia. Familia mamei apăruse mai târziu din Germania, pe jumătate nemţi, pe jumătate irlandezi, iar el era și pe jumătate evreu. Așa se explica numele lui. Celălalt nume de familie scandinav, greu de pronunţat pentru australieni, a fost adus la atractiva formă din prezent. Părinţii îi muriseră, avea doar un frate care era mai mare decât el și care avea o stână de oi. Își iubea mult fratele. Acesta avea o nevastă drăguţă care urma să aibă un copil, nu, el nu era căsătorit. Marian, deși nu prea știa ce-i cu bărbatul respectiv, a început să-l placă. A considerat potrivit să-i spună că este logodită (sau, cum a prezentat ea situaţia, „probabil era într-un fel logodită”) cu „cineva din Anglia”. I-a arătat poze cu Lipcot, Hatting și Penn, din toată ţara, poze cu

Benet, Rosemary, Edward, Mildred și alţii. Cantor le

observa și zâmbea. Nu punea întrebări. Și-a exprimat dorinţa să o ducă la ferma fratelui său. Marian, simţindu-se „în siguranţă” acum, i-a permis să o ia cu mașina la ţară și a fost teribil de uimită de întinderea fermei, de distanţele uriașe, de sutele și sutele de oi, „nimic nu semăna cu Anglia”. Fratele lui mai mare (Arne Râvnevik) și cumnata (Judith, evreică, cunoscută de mult de către familie, de unde și numele lui Cantor) au primit-o pe Marian cu multă căldură. Când a întrebat-o Cantor dacă știe să călărească, a fost încântată să spună că știe, desigur că știe. Au călărit împreună prin ţinuturi sălbatice și splendide. A constatat că sunt mai nărăvași caii australieni decât cei canadieni și au râs pe tema aceasta. Întoarsă la Sydney, Marian l-a vizitat pe Cantor acasă și au făcut dragoste.

Înainte de aceasta, Marian îi explicase lui Cantor, răspunzându-i la o întrebare, că nu era virgină. Avusese câteva aventuri după ce terminase școala, care nu duseseră însă nicăieri. Bineînţeles că-i spusese lui Edward despre toate acestea. Edward le-a acceptat, calm și i-a atras atenţia să nu se mai întâmple. Marian nu-l întrebase nimic despre el, despre viaţa lui amoroasă, deși murea de curiozitate. îl auzise pe Benet afirmând că „nimeni nu știe nimic despre Edward”. Marian îi pusese lui Edward câteva întrebări banale; vroia să lase pe mai târziu alte informaţii. Aceasta era și dorinţa lui Edward. Ea îl iubea și era mândră, după toate aparenţele, că a fost aleasă de soţie. Îi era puţin cam teamă de el, dar asta avea să treacă. Știa, ca toată lumea de altfel, de moartea lui Randall. Aceasta era o umbră neagră și poate mai erau și altele în viaţa lui Edward. Spera și credea că dragostea și răbdarea le vor risipi în timp.

Marian s-a întins iar alături de Cantor. Stătea cu faţa în părul lui blond. Mai primise o scrisoare de la Edward. Își rezervase biletul de avion și urma să plece acasă. I-a spus lui Cantor că pleacă. El a primit vestea cu un gest vag și un zâmbet puţin cam strâmb. Îi era recunoscătoare pentru calmul lui, fusese și ea un episod în viaţa lui, el se purtase

atât de frumos, dar urma să se descurce și fără ea. El, de asemenea, poate tocmai pentru că ea pleca, i-a spus mai multe despre el, cum a muncit pentru fratele lui, a condus un ziar literar, a și scris puţin, a încercat să-i ajute pe aborigeni. Aflându-se pe picior de plecare, Marian regreta că nu i-a pus mai multe întrebări despre aborigeni. Oricum era prea târziu și nu avea să-l mai vadă vreodată. În ultimele zile îi vorbise puţin și despre Edward. A sosit momentul despărţirii. Cantor a condus-o la aeroport.

Perioada dintre întoarcerea ei și terminarea pregătirilor de nuntă a fost mai lungă decât s-a așteptat ea. Când s-au întâlnit din nou, ea se simţea rușinată, iar Edward era agitat. S-au culcat în patul lui Marian, și au făcut dragoste stângaci, cu ochii închiși. Amândoi, în mod tacit, considerau acest moment ca un fel de pregătire sacră. Unirea lor măreaţă și perfectă îi aștepta după ce se vor termina toate. Lumea era încântată de ei. Sentimentele lui Rosalind (mult controversate de altfel) faţă de Edward erau, de fapt, un fel de alinare și nu (cum credeau unii) de invidie. Își iubea sora și a văzut-o încă de la început „potrivită pentru el și pentru Hatting”. Benet, pe de altă parte, făcea tot timpul în așa fel încât ei să rămână singuri atunci când poate ei ar fi preferat compania altora. Din motive greu de spus, n-a fost să fie dragoste la Hatting Hall și, bineînţeles, nici la Penndean, ci doar în apartamentul lui Marian. Hatting „nici nu intra în discuţie” până după aceea, „după nuntă”. Și imediat după nuntă urmau să plece (tot în secret) în Franţa. Au trecut săptămâni de zile și totul se mișca îngrozitor de încet. Inima lui Marian bătea tot mai repede și ea abia aștepta să se termine totul și să plece în Franţa.

A intervenit ceva tulburător și Marian simţea că trebuie să-i ascundă de Edward. S-a tot gândit încă din primele zile de la întoarcerea ei în Anglia dacă să-i spună lui Edward ce i se întâmplase în Australia. Era pregătită să-i spună, numai că nu găsea momentul potrivit și se părea că pe Edward nu-l prea mai interesa Australia ei. Apoi era oricum prea târziu și ea a început să uite, ocupată

fiind cu slujbele de la biserică, cu invitaţiile, cu rochiile… și fluşturatica ei mamă. Uneori se gândeau, ea și Edward, că mai bine ar fugi direct la ofiţerul stării civile! S-au găsit însă întotdeauna argumente care făceau un asemenea gest absolut imposibil. În acest timp, studiindu-l pe Edward mai de aproape, Marian se gândea la acea „tristeţe” pe care ea trebuia să o îndepărteze. Deoarece se apropia „ziua”, Edward s-a întors la Hatting, iar Marian a rămas la Londra ca să-și termine rochia de nuntă și să pregătească cutia cu „secrete” destinată câtorva „celebrităţi”. Nu cu multă vreme înainte de nuntă însă, Marian a primit o scrisoare cu timbru australian. Era bineînţeles de la Cantor, o scrisoare de amor. Marian a plâns mult din pricina ei, deodată a simţit… de fapt ce-a simţit? Și-a amintit de fermă, de cai, de… și i-a răspuns imediat că se căsătorește, dar nu i-a dat amănunte. Fusese atât de confuză în ce privea căsătoria, i-a răspuns Cantor, încât el nu putea fi sigur că totul era serios. Oricum, urma să vină cu afaceri în Anglia și spera să o întâlnească. Această scrisoare a fost mai rece. Marian era deja foarte tulburată și chiar a cuprins-o panica în momentul în care și-a realizat starea de spirit, își dorea să-i fi spus lui Edward de Cantor. Acum nu mai putea. Era prea târziu. S-a gândit o vreme dacă să răspundă la scrisoare, dar în cele din urmă a decis să nu o facă. Era chestiune de săptămâni, acum de zile, totul fusese deja stabilit.

Apoi, într-o după-amiază, când a ajuns acasă, a văzut pe jos un plic cu timbru de Londra. Cantor era în Londra și scrisoarea era de dragoste. Îi scria că a venit în interes de afaceri, nu pentru mult timp, presupunea că mai era încă necăsătorită și spera să-i accepte invitaţia la masă. Îi va telefona. Telefonul a sunat. S-a dus în bucătărie și și-a astupat urechile. După o jumătate de oră a sunat iar. Trebuia să răspundă la telefon, putea fi oricine. A ridicat receptorul. Era vocea lui Cantor. A început să se bâlbâie, nu, nu-l putea întâlni azi, nici mâine, nu la prânz, nici la cină, îi părea extrem de rău… dar pentru că vocea încântătoare și blândă a lui Cantor continua, ea a zis:

„Cantor, *tc rog,* termină, nu mă pot întâlni cu tine, mă mărit cu Edward”. El a întrebat când? Era luni și nunta avea loc miercuri. Marian i-a răspuns repede: „La sfârșitul săptămânii viitoare”. Îi era cumplit de teamă să nu-i ceară să-l invite, poate chiar „să se bage între ei”. După o pauză scurtă el a spus: „Ei bine, asta e. Și totuși aș vrea să te văd. Am un cadou pentru tine… acum e un cadou de nuntă! Vrei să ne întâlnim, să luăm prânzul împreună, mâine de exemplu?” Ea a replicat: „Prânzul, nu, îmi pare rău…” „Atunci înainte de prânz… *Trebuie* să-ţi dau cadoul!” „O, *bine,* dar nu stau mult. Unde?…” Ea s-a gândit că o să-l vadă și *o să termine cu el!* El a zis: „îţi propun Kensington, la Barker, de ce nu, mâine, la parter, printre cămăși, la ora unsprezece?” Marian, care nu era ocupată la prânz, vroia doar să nu și-l petreacă cu Cantor, a zis „în ordine” și a pus jos receptorul. Era extrem de enervată și de supărată pe ea și pe Cantor. Nici măcar nu i-a cerut numărul de telefon… putea să-l sune și să contramandeze întâlnirea!

A doua zi dimineaţă, cu o zi înainte de nuntă, în timp ce vorbea cu Edward la telefon, Marian și-a amintit brusc de întrevederea cu Cantor și a tăcut subit. Edward a întrebat-o: „Mai eşti la telefon?” Dacă mai sunt? Da, sunt. Bineînţeles că este. Trecuse o zi și mai urma una. Da, va veni mâine cu toate „secretele” ei. Acum trebuia să iasă în oraș. „O, Edward… Edward…” El i-a spus: „Nu te îngrijora, o să fie totul bine!” Ea s-a gândit că hainele-i sunt deja gata, ar putea să plece la Penn *acum…* numai că *acum* trebuie să-l aștept pe *bărbatul acela!* Dar eu am vrut să aștept, nu? Mai am de pregătit o grămadă de mărunţișuri. A pornit spre Barker cu gândul „să termine cu toată povestea asta”.

A intrat în magazin, la raionul de cămăși, și a privit în jur. Nu venise? De-ar fi așa! Apoi, l-a zărit puţin mai încolo uitându-se la o cămașă. A simţit brusc un fel de șoc și și-a dus mâna la inimă. îl *uitase,* cum *putea* să-l uite? Pentru o clipă i s-a părut că era așa cum îl văzuse prima oară, înainte ca el s-o fi văzut, înainte să-i fi fost prezentat de cineva, înainte să fi dansat cu ea, părul lui blond și des

„suficient de lung ca să și-l poată ţine după urechi”, nasul subţire și ușor curbat, aerul de conducător, dar într-un tablou, poate un doge veneţian. Veneţia! Simţea că leșină. Imaginea a trecut. El s-a întors, a văzut-o, i-a făcut cu mâna. Ea a răspuns. S-au apropiat, zâmbind, el cu ochii lui mari, albaștri, și totuși cu privire sălbatică, de animal. Și-au dat mâna, au zâmbit, au râs, el a sărutat-o pe obraji și au pornit împreună spre ieșire, au ieșit în stradă, s-au plimbat, au vorbit. Ea a observat că el avea o geantă mare, din piele. A întrebat de fermă, de Judith, a născut? Da, un copil încântător, băiat, bineînţeles. De ce bineînţeles? Și de ce a venit Cantor la Londra? Cu treburi, pentru fratele lui, care avea tot felul de investiţii aici și chiar se gândea să-și deschidă o reprezentanţă în Londra. Stătea mult? Nu prea mult, dar a închiriat un apartament mic. Ce era în geanta aceea mare? Păi, parţial, cadoul ei! De ce parţial? Pentru că dacă avea răbdare, o să vadă!

Tot timpul cât au vorbit și au râs Marian nu a realizat încotro se îndreaptă. S-au îndepărtat de strada principală și se aflau acum într-un labirint de străduţe din apropierea șoselei Gloucester. „Unde suntem?” „Așteaptă și ai să vezi”. Abia acum a început Marian să se simtă neliniștită, și era pe punctul de a spune „eu trebuie să plec”, când au ajuns la destinaţie. *Grajduri.* Ce? *Cai.*

Totul, inclusiv ghetele care i se potriveau perfect fuseseră scoase din geantă și dăruite… Au traversat drumul la trap și au intrat în Parc. Marian era nebună de fericire. De când se întorsese din Australia nu avusese prilejul să călărească. Acum era din nou în șa, chiar dacă în împrejurimile modeste ale lui Hyde Park. Bineînţeles că el, Cantor, călărea mai bine, dar și Marian se pricepea, au călărit picior lângă picior pe doi cai frumoși, zburdalnici, Jinny și Samuel. Apoi Cantor și Samuel au luat-o înainte, pornind la galop, ceea ce era strict interzis și Marian abia îl ţinea pe Jinny în frâu, cailor le plăcea, călăreţilor la fel și la un moment dat, când erau umăr lângă umăr, Cantor i-a șoptit: „călare împreună pentru ultima oară”. Își amintise poezia. Apoi și-au dus caii obosiţi la grajd și Marian i-a

sărutat pe amândoi. S-au mai plimbat puţin și au realizat că era ora prânzului. Au luat masa împreună la un restaurant elegant de pe High Street. Atunci a observat Marian că își pierduse ceasul. Apoi ea a spus că trebuie să ia un taxi până acasă, la început n-au găsit taxi, apoi au găsit unul și Cantor i-a dat șoferului adresa lui, nu a ei. Marian a obiectat, dar Cantor i-a zis că vrea doar să-i arate ceva și apoi ea putea pleca.

Au ajuns în apartamentul lui Cantor, unde au servit un ceai stând pe canapea unul lângă altul. Cantor a cuprins-o după umeri. A întrebat-o iar când era nunta și ea a răspuns: „Miercuri”. „Miercurea aceasta?” Brusc obosită, ea a zis: *„Da*”. „Zău? M-ai păcălit!” Apoi s-au întins pe canapea și Cantor a sărutat-o, s-a plâns că l-a indus în eroare, că oricum nu putea fi îndrăgostită de Edward, ea nici nu credea ce spune, știa că-l iubește pe el, pe Cantor. Marian a început să plângă. S-au băgat în pat, ea s-a dezbrăcat, a spus că el a indus-o pe ea în eroare pentru că a *târât-o* la el acasă, îi era teamă, trebuia să o lase să plece, dar erau unul în braţele celuilalt și ea își pierduse ceasul. Au făcut dragoste și ea a adormit. Cantor i-a spus că era convins că nu se mărită cu omul potrivit, *nu era prea târziu,* trebuie să-și dea seama și singură că *nu e prea târziu* și el a pus-o să scrie pe o foaie de hârtie *ce simţea cu adevărat.* Ea îl iubea pe el, pe Cantor și pe nimeni altcineva și el vroia ca ea să scrie lucrul acesta și el o să arate hârtia și „altora”, nu suporta ideea că *ea se mărită cu altcineva.* A determinat-o să se ridice și să scrie *„Te rog iartă-mă, îmi pare rău, dar nu mă pot mărita cu tine”.* Marian a scris și a mai băut niște ceai, numai că acum era whisky sau altceva. Apoi a căzut într-un somn adânc.

Când s-a trezit era lumină și ea se afla în braţele lui Cantor și făceau dragoste. Și-a căutat ceasul, dar și-l pierduse, îi era puţin cam rău. S-a ridicat brusc, unde era, cu cine era? A început să plângă, să suspine, își căuta hainele, Cantor i le-a întins. Cantor stătea pe pat. Ea s-a smuls din pat, a început să se îmbrace cu stângăcie, încă

mai plângea. Ce zi era? Unde se afla? Cât era ora? Cantor a zis: „Am trimis mesajul tău”. „Ce mesaj?” „Ai scris adevărul. Ai scris: *Te rog iartă-mă, îmi pare rău, dar nu mă pot mărita cu tine.* Ei l-au văzut. Pe mine nu m-au văzut”. „Nu înţeleg. *Nu te cred.* O, Doamne, cât este ceasul?” „E după-amiază și totul s-a terminât”. „Ce zi? oh, oh, oh…” „Nu mai e nicio nuntă. Nu-l vroiai pe bărbatul acesta. *Știu* că nu-l vrei. În clipa aceasta el se simte despovărat. Și tu te vei simţi la fel. Odihnește-te acum, copila mea”.

Dar Marian continua să plângă în hohote, chiar să ţipe, în timp ce se îmbrăca și își căuta haina și geanta. Cantor, încă stând în pat, o privea. El a zis: „Marian, vrei să te măriţi cu mine?” „Nu, nu, nu, te *urăsc, te urăsc!* O, Doamne, ce *proastă* am fost, ce îngrozitor de *proastă* am fost, mi-am distrus viitorul…”

— Ia ascultă, de fapt nu-l vroiai cu adevărat…

— Nu, dar nici pe tine nu te vreau, te *detest,* o să mă sinucid. De ce, de ce, de ce… nici măcar nu-mi dau seama dacă spui adevărul… m-ai *târât* aici, ești *înfiorător*.

— Ţi-am spus adevărul.

— La revedere… A luat-o la fugă, cu haina și cu geanta în mână, spre ușă. Se străduia să-și îmbrace haina. A încercat să deschidă ușa, dar în zadar.

— Liniștește-te, copila mea…

— Trebuie să plec, să plec…

— Da, unde să pleci? Hai să mergem undeva împreună, cu mașina mea.

Ea a căzut pe scări, s-a ridicat, apoi a intrat în mașină, trântind ușa. Cantor a urcat pe partea cealaltă, a încuiat ambele uși și a pornit mașina. Se tot uita la ea. Arăta ca o făptură nebună, transformată complet, schimonosită, cu groază și teroare în priviri. Cantor s-a cutremurat. Repeta mecanic: „Le-am spus, am fost acolo azi-noapte”. Ea a scos un scâncet și a rămas cu gura căscată. Apoi a zis: „Mi-am pierdut ceasul. *Lasă-mă, lasă-mă, te urăsc…”* El i-a spus: „Hai cu mine, mărită-te cu mine… îmi pare rău că te-am supărat… trebuie să te iau de aici… te rog, ie *rog… te iubesc.* Plec acasă… vino cu mine”.

S-a întors spre faţa ei desfigurată, plângea și încerca să deschidă ușa. I-a spus: „M-ai distrus, m-ai scos din minţi, oh, *ziua nunţii mele,* dă-mi drumul, *lasă-mă să ies*”. Începuse și Cantor să plângă. El a spus: „De ce m-ai minţit? Oh, fir-ar să fie! Mă întorc în Australia”. A tras mașina pe un drum lăturalnic, s-a aplecat peste ea și i-a deschis ușa. Ea a ieșit imediat și a dispărut în mulţime. Cantor s-a luptat cu centura de siguranţă, a vrut să iasă și s-o urmărească, apoi s-a lăsat pe spătar, înjurând. După o vreme a întors mașina.

Marian a fugit, apoi a mers la pas, pe străzi ciudate și necunoscute, plângând. Lumea se oprea, unii încercau să-i vorbească, întrebând-o ce s-a întâmplat, dacă o pot ajuta cu ceva. Mergea grăbită de parcă știa unde vrea să ajungă și o lua la întâmplare pe străzi complet necunoscute. În cele din urmă, încercând să-și ascundă starea de agitaţie și lacrimile, a intrat într-un hotel mic.

Benet nu prea a putut dormi în zilele acelea, nu-și găsea locul, pe cine trebuia să caute și ce anume căuta. Se ruga din tot sufletul să primească un semnal cât de mic de la Marian. Cum putea fi atât de lipsită de inimă, să *dispară* astfel! Doar știa că nu o s-o certe nimeni, că nu o să o învinuiască nimeni… poate că biata fată era ţinută cu forţa undeva, sau nu cumva murise? Și Edward a dispărut fără nicio vorbă… poate a găsit-o el… a găsit-o și a omorât-o… sau s-a sinucis? O, ce gânduri îngrozitoare! Vor privi mai târziu cu toţii în urmă? Mai era oare posibil să fie împreună, dragoste, căsătorie, să fie totul clar, să fie toată lumea fericită? Poate că ei nu-și doreau decât ofiţerul stării civile!

Owen trecea printr-o perioadă în care bea mult pentru că, spunea el, Mildred era dusa în lumea spiritelor. De câte ori se vorbea de Marian, el înjura și spunea că prostuţa aceea mică nu se va mai întoarce niciodată. Anna era inaccesibilă și tăioasă, vorbea de „plecare”. Când o suna Benet, încheia convorbirea cât putea de repede, uneori îi trântea telefonul. Benet a decis să stea deocamdată la Penndcan pentru că exista posibilitatea ca

Edward să se întoarcă la Hatting. Și, în plus, simţea, ba era sigur că dacă Marian vroia să se întoarcă, rușinată, ea va veni la el, la Penn. Dar fiecare zi care trecea îi aducea mai multă mâhnire și suferinţă.

După câteva zile, Edward s-a întors într-adevăr, la Hatting, bineînţeles, și de acolo direct la Penn, unde i s-a spus că-l găsește pe Benet. A intrat în casă într-o seară, după ce terminase Benet cu telefoanele lui zadarnice și a mers direct în salon. Benet a pus jos receptorul, s-a apropiat de Edward și l-a luat de mână. Edward l-a respins calm. Bcnet și-a dat imediat seama că Edward s-a schimbat.

Faţa îi era schimonosită de exasperare și suferinţă. Privea dincolo de Benet, prin glasvandul deschis, în grădină, la pâlcul de mesteceni pe care-i unduia o adiere de vânt. A privit fix o clipă, tăcut, cu aceeași expresie înspăimântată pe chip. Apoi s-a întors spre Benet, cu o privire mai rece și mai severă și a zis:

— Nu am prea mult timp la dispoziţie.

Benet, conștient de înălţimea lui, l-a rugat:

— Dar, te rog, așază-te.

Edward nu l-a luat în seamă. A continuat:

— Nicio veste, bineînţeles.

— Nu… dar tu?

— Firește că nu! O, Doamne, ce-aș vrea să se termine odată totul!

Benet, deja epuizat de atâtea necazuri și agitaţie, s-a prăbușit pe canapea. Arătând cu degetul spre un scaun, l-a rugat pe Edward să se așeze. Edward și-a dezgolit dinţii cu un „ah” distinct și s-a așezat.

Benet i-a spus:

— Oh, ce mult, ce mult mi-aș dori să te pot face fericit din nou. Simt că te-am dezamăgit… da, eu sunt de vină…

Edward, exasperat, privind într-o parte, a zis:

— O… n-ai nicio vină.

— Păi, sunt sigur, sigur mesajul a fost scris de persoana care a răpit-o pe Marian…

— Ei, bine, dacă ar fi fost așa, am fi aflat până acum de răpitor, a spus Edward cu indiferenţă simulată, privind în continuare prin fereastra deschisă. Nu, nu-i vorba de așa ceva… Este altcineva, a fugit cu altcineva, a trebuit să *scape de mine…* totul a fost aranjat… nu m-a vrut niciodată cu adevărat… *absolut deloc.* Dar nu-i nimic, nu sunt foarte… măcar de m-ar fi anunţat și pe mine… puţin mai devreme… dar așa în ultimul moment…

— Da, înţeleg, *știu…* și îmi… îmi pare rău… foarte rău… Dar au fost atâtea… dacă se întoarce și te acceptă și vrea să o ierţi… și… și dacă lucrurile se îndreaptă? N-ar fi posibil așa ceva?

— Nu, normal că nu. A făcut o pauză. *Știi* și tu că nu e posibil… e numai *ură, ură* curată.

— Ce vrei să spui, ce e…?

— Ura ei, ura mea, dar mai ales ura mea.

— *Te rog,* te rog să stai de vorbă cu Marian dacă o găsim, nu știm ce s-a întâmplat, e inocentă… tu n-ai urât-o, nu o urăști…

— Acum o urăsc, mă urăsc și pe mine…

— Poate a murit, și…

— Nu cred că e moartă, a spus Edward. A continuat după o scurtă pauză. Și eu cred deseori că sunt mort… da, sunt sau voi muri. Nu-ţi dai seama câtă durere am adunat în mine și cât am suferit și ce lucruri îngrozitoare am făcut.

— Edward, te rog, te rog, nu mai spune *prostii,* există atâtea lucruri frumoase în tine și pentru tine… și dacă o găsești, poţi…

— A, asta era… Nu-mi dau seama ce cred despre ea, nu știu ce s-a întâmplat sau ce-a făcut… nu-mi mai vorbi despre ea, s-a terminat.

— Și nu-ţi pasă?

— Și eu sunt terminat, totalmente *epuizat.* Vreau să vând Hatting.

— Edward, nu, niciodată, să nu vinzi Hatting, îţi interzic!…

Edward, care privea prin cameră și disperarea i se

citea pe chip, s-a uitat brusc la Benet și a zâmbit.

— Dragă Benet, iar te joci de-a tata!

S-a ridicat, zâmbetul i-a dispărut. Părea mai slab, părul mai scurt, parcă-i fusese ciopârţit, tuns într-un mod sălbatic, faţa ridată, ochii i se micșoraseră, buzele îi tremurau. Era teribil de tulburat, gata-gata să plângă.

— Nu pleca, l-a implorat Benet, speriat, ridicându-se de pe canapea. Dragă Edward, te iubesc, stai cu mine, nu pleca… Hai să bem ceva, stai la masă și…

— Am renunţat la mâncare și la băutură… Doar aștept…

— Ce anume?

— Aștept… să se termine cu nenorocirea asta…

— Dar Marian…

— Nu Marian. Visele… dacă ai ști cât de mult sunt stăpânit de diavol. Port ghinion și atrag nenorocirile. Sunt un om sfârșit… Am să plec în străinătate. Hatting e de vânzare. Te rog răspândește vestea, vrei?

ȘASE

Lui Jackson nu i-a luat prea mult să forţeze ușa fragilă de la intrare cu o bucăţică de plastic tăiată dintr-o sticlă de apă minerală. Și apoi încuietoarea antică de la apartamentul lui Marian. A deschis ușa încet, cu precauţie, s-a strecurat înăuntru și a închis-o la fel de încet. A rămas nemișcat, a respirat adânc în holul mic, apoi a intrat în sufragerie. Nu mai fusese acolo. Bineînţeles că după dispariţia lui Marian, Benet și Rosalind, folosind cheia lui Rosalind, au mai intrat în apartament, fiindu-le teamă să nu o găsească pe Marian moartă, pe dușumea. Ei fuseseră în apartament de mai multe ori. Edward nu i-a însoţit. Făcuseră, desigur, un fel de „percheziţie”. Jackson a privit în jur. Totul era pus în ordine. Poate era rezultatul căutării lor. Fusese și poliţia și poliţiștilor li s-a spus să supravegheze locul. Se pare, după eum auzise Jackson de la Benet, că n-au prins niciun fir. El, era convins, intrase repede și neobservat. Cei care s-au perindat pe aici, gândea el dispreţuitor, n-au știut să caute *cu adevărat.* Firește că ar fi trebuit să stea cineva acolo tot timpul. S-a

plimbat încet prin cameră, observând „lucrurile” lui Marian, hainele de pe umerașele din dulap, atârnate acolo mai mult ca sigur de Rosalind. Pantofii erau înșiruiri în ordine sub pat. Probabil că ea a plecat în grabă, sau a fost răpită, sau… animalele din porţelan de pe șemineu, pernele de pe pat ușor mișcate, sertarul de la birou scotocit. Jackson și-a imaginat că Benet și Rosalind au găsit mare dezordine și au pus lucrurile la locul lor, fără să găsească ceva. Jackson, luând-o sistematic, s-a uitat pe birou, pe canapea, la haine, la pat, sub covor, în cărţi, în animalele de porţelan, în bucătărie, pe rafturi, la gura de aerisire, prin toate sertarele pline cu haine, hârtii, bijuterii, în toate locurile mai ciudate care ar fi putut scăpa atenţiei altora. A constatat că până și rochia de mireasă a lui Marian fusese așezată reverendos de către căutătorii dinaintea lui. Dacă au existat totuși ceva semne, se pare că au fost șterse de predecesorii lui stângaci. Se gândea la ceva ascuns în mod deliberat, la ceva atât de evident încât să fie invizibil. Benet și Rosalind luaseră cartea de adrese a lui Marian și o verificaseră probabil. Și acum, la naiba, se pare că Jackson încercase tot ce i-a stat în putinţă, inclusiv sertarul secret din birou.

S-a întins pe patul lui Marian. Îi mai putea *veni* vreo idee? Ţinea la Marian, era mâhnit din pricina ei, încerca să fie aproape, chiar să o vadă acum. Era îngrozit de „ordinea” din jurul lui și de incompetenţa lui crasă. Știa să privească oamenii. El simţise mâhnirea lui Edward înainte ca acesta să şi-o dezvăluie. împărtășise amărăciunea lui Benet. Dar asta era cu totul altceva… de ce se lăsase dat la o parte… până la urmă. O merita? El, meșter bun la toate, atât de puţin solicitat acum. Owen Silbery și-a dat seama de asta. Și atunci l-a poreclit pe Jackson „pasăre în colivie”. Porecla i se potrivea. Unde erau celelalte porecle? Și nume? Da, el purta greutatea, povara impusă de ele. Visase ceva preţios, un mesaj dus unui împărat… sau unui mare om de știinţă. Nu, nu chiar așa, dar oricum cu evlavie. Și acum s-a surprins că se gândește la nenorociri pe care nu le înţelegea. Timpul trecea și niciun semn. Nu

încă. Da, ofta… poate trebuie să mai caute. Moartea luase cu sine ceea ce el considera a fi o bijuterie preţioasă. Nu era pentru prima oară. Oh, ce se mai autocompătimea! Remușcări, remușcări.

În clipa aceea gândurile lui stranii și apăsătoare i-au fost întrerupte de zgomotul brusc al soneriei. A sărit în picioare; desigur, era cineva jos, pe stradă! A orbecăit până la ușă, apoi a coborât scările în fugă. A deschis.

Un bărbat îmbrăcat într-un fel de livrea sau uniformă stătea afară. Acesta a turuit pe nerăsuflate:

— A, poftiţi scrisoarea, tocmai mă pregăteam să o bag sub ușă, nu răspundea nimeni, am tot încercat, este în legătură cu ceasul doamnei…

— A, da, știu, a spus Jackson luând repede plicul și desfăcându-l.

— Doamna este acasă?

— E puţin plecată, dar se întoarce în curând…

— Să știţi că nu s-a pierdut, l-am pus bine, mi s-a spus să i-l dau doar ei, este foarte valoros ceasul doamnei, știţi, înţelegeţi, poate vine dânsa personal, oricând, am ţinut legătura și cu celălalt domn, poate știţi…

— Sigur că știu, a spus Jackson, încercând să-și ţină firea și să gândească. Am ajuns după ce a plecat ea, mi-a lăsat un mesaj și mi-a spus totul, știi, eu am fost plecat în străinătate o vreme și *el* tocmai s-a mutat și nu-i găsesc numărul de telefon, de fapt îmi este văr…

— Da, mi s-a părut că semănaţi un pic! Ce pereche grozavă, dacă-mi permiteţi să mărturisesc, niște călăreţi minunaţi, Sammy și Jinny s-au simţit excelent. Da, bineînţeles, vă dau numărul lui de telefon, vi-l scriu pe dosul plicului…

Jackson a închis ușa mormăind recunoscător și a luat scările în piept cu prada în mână. A intrat în dormitor și s-a așezat. Un număr de telefon. Ce se putea face cu el? Normal că nu trebuie să-l cedeze *lor!* Să încerc să văd cine răspunde… cum, când? Acum? Cine erau Sammy și Jinny? Când și-a aruncat privirile agitate peste scrisoare nu și-a dat seama de unde este. Oh, ar fi trebuit să mai stea de

vorbă cu individul acela! Scrisoarea era scurtă.

Stimată doamnă,

V-aţi uitat ceasul, dar este în siguranţă la noi. Am încercat să vă găsim la telefon, dar fără succes.

Vă rugăm să luaţi legătura cu noi și să veniţi să vă recuperaţi ceasul cât de curând posibil.

A văzut antetul unui grajd de la care se puteau închiria cai, situat lângă Hyde Park. Deci, *Marian* a fost acolo, cu un *bărbat,* cu *bărbatul.* Să dea repede fuga la grajd ca să afle cine era bărbatul și unde locuia? Ce-i vor spune oare? S-ar putea să devină suspicioși pentru că avea deja adresa și numărul de telefon ale lui Marian și *încă* un număr de telefon. Tare încet mai sunt la minte! gândi Jackson. Cum pot să aflu ceva? Singurele lucruri reale erau adresa și numărul de telefon ale lui Marian. Tot ce pot să fac… să sun la celălalt număr.

S-a așezat puţin, cu mâna la inimă. Parcă se mai liniștea. N-ar fi cazul, ca un câine credincios, să-i aducă la cunoștinţă lui Benet tot ce aflase? La ce anume îi folosea numărul acela de telefon? Dacă pur și simplu ar suna și ar auzi o voce, ce ar trebui să spună pentru a nu se da de gol. Dacă bărbatul i-ar trânti pur și simplu telefonul, asta ar însemna ceva. Jackson a mai meditat puţin, asta presupunând că „bărbatul” este un fel de individ periculos sau cel puţin are un caracter urât! Putea să fie o cunoștinţă proaspătă de-a lui Marian, sau una mai veche, de la vreo sindrofie nevinovată sau… nu era totuși mai înţelept să-i spună lui Benet, care ar anunţa poliţia să verifice numărul? Curiozitatea nestăpânită lui Jackson a învins însă. A ridicat receptorul și a format numărul.

Tăcere. Apoi, o voce de femeie. A lui Marian? Nu, sigur nu a ei.

— Alo!

Jackson, care nu se gândise prea bine ce avea să zică, a întrebat:

— Domnul este acolo? Am un mesaj pentru el, sau pentru ea.

— A, a plecat, a răspuns o voce de femeie. Ne-a

părăsit cam brusc.

— A, da? Și ea?

— Nu știu, au plecat împreună, el s-a întors singur, a stat puţin, apoi și-a luat toate lucrurile și a plecat…

— Vă rog să mă scuzaţi, aș putea să știu cu cine vorbesc?

— Da, îmi cer scuze, sunt doamna Bell, locuiesc în apartamentul de dedesubt. Aveam cheile de la apartament și…

— Dar aţi putea să-mi spuneţi unde este el acum, ştiţi cumva?

— Da, mi-a lăsat adresa și un număr de telefon, dar… mi-a spus să nu le dau nimănui… Cine sunteţi?

— Sunt fratele lui.

— Da, da, bineînţeles, mi-a vorbit de dumneavoastră, așa că pot să vă spun…

Tuan, deși favorit al Unchiului Tim (care l-a poreclit astfel) și al lui Benet, și-a păstrat, după cum recunoștea toată lumea, o aură de mister, dar nu una teribilă. I se mai spunea și „studentul de la teologie”. A fost șef de promoţie la Universitatea Edinburgh și apoi a predat un timp la un colegiu din Londra. Acum lucra la o librărie și lăsa impresia că studiază în permanenţă. Se spunea că a fost studentul unui student de-al lui Scholem. S-ar putea să fi fost adevărat sau nu. Era evreu dinspre tată. Pe când era mic, tatăl lui evreu a reușit să scape împreună cu familia de holocaust stabilindu-se la Edinburgh. Când tatăl lui s-a căsătorit cu o scoţiancă prezbiteriană, s-a produs ceva agitaţie în comunitatea evreiască. Bunicul a fost cel mai supărat dintre toţi, dar a devenit mai îngăduitor când a apărut băieţelul. Tuan își amintea cum stătea pe genunchii lui, dar și cum mergea în cortegiul funerar. Tuan își mai amintea că tatăl lui îl striga Jacob, iar mama, Thomas și acest din urmă nume câştiga uneori întrecerea! Tatăl lui Tuan vorbea ebraică și idiș cu copilașul, apoi l-a trimis la o școală evreiască, îl ducea la sinagogă, îl obliga să poarte haine negre, insistând asupra unui bar-mitsva. Așa că la școală i se spunea oficial Jacob, dar alteori și Thomas, sau

mai degrabă Tommy. Părinţii lui, după câte își amintea Tuan, nu se certau niciodată serios, mama lui nu a încercat deloc să impună austera religie scoţiană pe care o practica, și s-au iubit întotdeauna foarte mult. Unchiul Tim a fost cel care i-a schimbat numele din Tommy în Tuan, luat din romanul lui Joseph Conrad.

Ca student la Universitatea Edinburgh, Tuan a dobândit un „interes” general „faţă de religie”. Ca profesor la Londra, el a fost încurajat de către colegii săi mai luminaţi să predea și să ţină cursuri despre „istoria religiei”. Tuan hoinărea prin Londra ca să se informeze despre diferitele forme de religie. Concluziile lui au fost clare. Mai târziu, colegii lui conservatori l-au acuzat că „ia lucrurile prea în serios” și pe deasupra „îi place prea mult ce face”. L-au considerat „frivol”, ceea ce era foarte departe de adevăr. El nu făcea altceva decât să descopere misticismul. Dar această descoperire,

„Majoratul” religios (pentru băieţi la 13 ani, pentru fete la 12 ani) care consfinţește anii de studiere a Torei (n.tr.).

simţea el, nu-l îndepărta în niciun fel de ceea ce considera virtute și bunătate, calităţi pe care le cunoscuse la părinţii lui. Scria deseori acasă, deseori cu umor, despre ceilalţi „maeștri”, despre căutările lui, despre galeriile de pictură, despre haina pe care și-a cumpărat-o la preţ redus; dar era incapabil, așa simţea deocamdată, să le explice care sunt concluziile lui despre religie. În scrisori își implora de multe ori părinţii să vină să locuiască la Londra. La început părea și aceasta o posibilitate; apoi a apărut o umbră, ceva în legătură cu sănătatea tatălui său. Tuan s-a dus imediat acasă, dar și-a găsit tatăl vesel, „mergând spre bine”, „nu era cazul să se îngrijoreze”. Și-a dat seama însă că mama lui plânsese. A stat câteva zile, timp în care tatăl lui s-a simţit „mult mai bine”. A vorbit cu doctorul. S-a întors la Londra. Suna acasă în fiecare zi și auzea vocea veselă a tatălui. S-a întors la Edinburgh și a constatat că tatăl lui e „bine, dar cam obosit”. A vorbit cu mama și cu doctorul. S-a hotărât să stea acasă mai multe

zile, așa că a dat un telefon la colegiu. Tatăl lui îi spunea că „ar trebui să se întoarcă la muncă”, dar Tuan era speriat de data aceasta. Tatăl „se odihnea în pat”. Credea că doarme, dar imediat după aceea a constatat că murise. S-a ocupat de înmormântare. El a plâns, mama lui a plâns, a venit multă lume. Tuan a mai rămas cu mama lui câteva zile. Au plâns împreună. Ea nu primea niciun musafir. Ei a rugat-o să vină să stea cu el la Londra. Ea nu vroia, vroia să rămână în casa în care trăise atâţia amar de ani. Tuan i-a spus că atunci va părăsi el Londra și va veni să stea cu ea. Ea s-a opus, el trebuia „să-și vadă de meserie”, putea să vină să o vadă din când în când. Nu vroia pe nimeni lângă ea, nu deocamdată. Putea să-și poarte singură de grijă, la urma urmei ea îl crescuse pe Tuan! „Mă va ajuta doctorul, știi că vine în fiecare zi, și dacă vrei, vine și Annabelle”, a spus ea. Annabelle era bătrâna lor bucătăreasă, care acum se retrăsese. L-a rugat pe Tuan să se întoarcă la „treburile” lui. În cele din urmă Tuan a hotărât să plece la Londra, dar numai pentru o jumătate de zi, să-și pună la punct niște lucruri, cu condiţia să vină doctorul și Annabelle să stea cu ea toată ziua. Trebuia să-i telefoneze lui Annabelle chiar *acum. A* auzit-o telefonându-i. S-a asigurat că vine doctorul. A plecat la Londra, la universitate și și-a anunţat demisia. A prins un tren de după-amiază și a luat un taxi

până acasă. A trecut pe lângă doctor care stătea pe scări și a dat fuga la ea în cameră. Părea că doarme. Dar era moartă. Lângă ea erau niște pastile. Scrisese pe un bileţel: „îl voi întâlni din nou”. Singura ei aluzie la viaţa de după moarte. Mai târziu a aflat că Annabelle murise cu doi ani în urmă.

După aceste triste evenimente care au avut loc înainte de a-l cunoaște pe Unchiul Tim, Tuan și-a restrâns activitatea de ia colegiu unde se mai ducea să predea doar o dată pe săptămână. Mergea în mod regulat la Edinburg, ocupându-se și de afacerile tatălui său. Își petrecea multe

zile hoinărind prin zonele sărăcăcioase ale Londrei. Se gândea mult la tatăl lui, la bunătatea lui, la mama, la gestul ei îngrozitor și la cuvintele pe care le-a lăsat în urma ei. Actul a fost nobil, cuvintele un mister. Religia și formele sale. Hoinărind astfel, la vremea aceea, intra în multe biserici, unele chiar foarte ciudate. Uneori se întreba dacă era așa cum l-au categorisit colegii: „frivol?” Căuta, dar mai erau mulţi alţii care făceau același lucru, și căutarea lui se dovedea deseori fără ţintă, dar nici nu găsea pe nimeni cu care să discute. A vizitat și numeroase librării cu cărţi religioase, pe Charing Cross Road, zonă centrală, dar și în multe alte părţi mai retrase și exotice, cumpăra și citea mult și continua să intre în diverse lăcașuri de cult. Până la urmă a ajuns la concluzia că adevărata religie *trebuie* să fie o formă de misticism.

Îl interesa tot mai mult iudaismul și luase chiar decizia să scrie o carte pentru că numai astfel putea să înţeleagă *ceva.* S-a grăbit să o înceapă, dar s-a oprit. Și-a ales drept subiect pe marele mistic spaniol evreu, Maimonides; apoi s-a trezit în secolul următor, descoperindu-l pe Eckhart și o dată cu el pe corifeii misticii engleze… și de ce să nu înceapă imediat cu Spinoza… valori religioase, valori mistice? A renunţat la scris pentru că și-a dat seama că mai trebuie *să citească* și *să gândească* mult. N-a mărturisit nimănui nimic. Se surprindea revenind mereu la relaţia, diferenţa dintre religie și misticism. Ar putea exista religie fără misticism, misticism fără religie? Care este poziţia Binelui între acestea două… dar a Dragostei? Unde este Absolutul și ce înseamnă el? Unde este Cunoașterea? Tuan era îndrăgostit de misticism. Putea fi acesta un lucru rău? Unde se află păcatul și răul… și nu pot fi găsite? Cam în această perioadă l-a cunoscut Tuan pe Unchiul Tim. Printre aceste uimitoare căutări și perspective mereu deschise mai exista un punct întunecat în viaţa lui Tuan de care el și-a dat seama, dar nu l-a mărturisit nimănui.

Tuan lucra ca de obicei în „cămăruţa” pe care nu o numea „birou”, din apartamentul lui de la parter, în

Chelsea. Era seară. Apartamentul consta din trei dormitoare, camera cea mică, o sufragerie mică, un salon mare, holul, bucătăria, baia și o grădină minusculă. Aproape toţi pereţii erau acoperiţi cu cărţi. Tuan avea rareori musafiri. Avusese niște prieteni la colegiu, dar majoritatea plecaseră. De fapt nu găsise în Londra prieteni apropiaţi, adevăraţi, până nu-l cunoscuse pe Unchiul Tim. Și a simţit lucrul acesta de îndată ce l-a văzut. Recunoașterea lor în tren a fost reciprocă. Pentru Tuan a fost o revelaţie, o întâlnire cu un suflet înrudit. Nu că Tim l-ar fi ajutat prea mult în studiile lui, exceptând faptul că puteau discuta despre misticismul indian. îl considera nu tocmai maestru, ci un suflet înţelept sau un frate. Simpatia a fost reciprocă, dar în timp ce Tim şi-o exprima zgomotos, Tuan şi-o interioriza… în așa fel încât să nu observe și alţii. Tuan, desigur, ţinea mult și la Benet, pe care a început să-l frecventeze mai des după moartea lui Tim. Pierderea a fost ireparabilă pentru el; Tuan își închisese durerea în inimă. Lui Tuan îi plăceau și câţiva dintre prietenii lui Tim și ai lui Benet, cum ar fi Owen, Edward, Mildred și bineînţeles „fetele”. Tim și Owen îl mai tachinau din când în când în legătură cu „fetele”, adică Marian și Rosalind, dar și cu „fetele” în general. Lui Owen îi făcea o reală plăcere chiar să-i mai amintească din când în când că „fetele” nu erau „obiecte”! Tuan zâmbea, dar nu zicea nimic. De fapt nu avusese relaţii sexuale cu niciunul din sexe, dar nici nu-și dorea. Era înalt și slab, nasul, puţin coroiat, era subţire și la fel și gâtul, destul de lung. Pielea lui netedă era de un auriu închis, părul negru și bogat atârna pe spate, drept. Avea ochi mari, căprui închis, întrebători și sfioși. Mâinile lungi și subţiri erau foaiic mobile, și le răsucea în jurul gâtului și apoi le dădea drumul fâlfâind ca aripile neliniștite ale păsărilor prinse în captivitate. Unii îi sugeraseră că porecla, luată de Unchiul Tim din roman, făcea aluzie nu numai la o timiditate prudentă, dar și la teama de o soartă care oricum se va împlini mai devreme sau mai târziu. Încă nu existau dovezi care să confirme ipoteza. Dispariţia îngrozitoare a lui Marian, căsătoria

ratată, lipsa de veşti… toate l-au mâhnit foarte mult, la fel ca şi pe ceilalţi.

Gândindu-se la aceasta, a pus jos stiloul. L-a luat din nou, dar şi-a dat seama că este obosit şi nu se mai putea concentra. S-a ridicat, a intrat în salon şi a început să-l măsoare cu paşi mari. Abia acum a devenit conştient de zgomotele străzii. S-a gândit să coboare până la râu, care era destul de aproape, dar s-a răzgândit. Dintr-odată soneria de la apartamentul lui a sunat, un sunet prelung. S-a enervat, se întreba ce putea fi şi era absolut convins că era ceva plictisitor. Mai bine să o ignore? A sunat iar, şi mai prelung de data aceasta. S-a dus încruntat la uşă şi a deschis-o. Afară stătea o femeie. Marian.

Tuan a deschis uşa mai larg, a ieşit afară şi a prins-o în braţe exact în clipa în care i se părea că avea să cadă. A tras-o peste prag şi a închis repede uşa. Ea s-a prăbuşit. El a îngenuncheat, apoi s-a aşezat lângă ea, respirând agitat. I-a ridicat capul. Ochii ei priveau fix, gura îi rămăsese deschisă. O clipă a crezut că a leşinat sau că avea un fel de criză. Apoi i s-a părut că-l priveşte. A încercat s-o ridice, sprijinindu-i capul, dar ea se opunea parcă, apoi a încercat să-l ajute, ducându-şi coatele la spate şi încercând să se sprijine pe ele. A căzut iar, apoi i-a simţit mâna căutându-i-o pe-a lui. I-a spus gâfâind: „Marian, o, Marian, dragă Marian…” Au rămas nemişcări o clipă. El era întins lângă ea pe duşumea. Când a mai făcut o încercare s-o ridice, ea l-a ajutat şi au reuşit să se ridice în capul oaselor. El iar a spus: „Marian…” Ea l-a aprobat din cap, de parcă el abia atunci o recunoscuse. El s-a ridicat greoi, şi apoi, ajutat puţin şi de ea, a ridicat-o în picioare. A cuprins-o cu braţele şi-i simţea căldura. Au început să facă paşi mici, de parcă dansau. A ajutat-o să treacă din hol în salon, unde s-a prăbuşit într-un fotoliu. El a rămas în picioare în faţa ei. „Marian, dragă Marian, nu te îngrijora, nu-ţi fie teamă, o să am grijă de tine… a, să-ţi aduc ceva…” Nu ştia ce… mâncare, suc, lapte, băutură alcoolică… sau altceva… Şoptea doar „o, dragă, o, dragă…”

Marian, rezemată de fotoliu, respira adânc, ţinându-

și o mână la gât. Cealaltă mână, peste braţul fotoliului, ţinea de inelul mânerului unei sacoșe mari. Purta o haină largă. Acum îi vedea faţa, pe care abia o recunoștea, la început a crezut că suferă de ceva, apoi s-a gândit că din pricină că plânsese întruna. Părul încâlcit, nepieptănat, mai închis la culoare, de parcă era ud, îi stătea pe cap precum o algă de mare. El i-a spus: „Dragă, dragă Marian, nu fi așa…” Nu-și găsea cuvintele. „Nu mai suferi, ești în siguranţă…”

Șoaptele lui păreau că-i sunt de ajutor. S-a ridicat în fotoliu și a început să se aranjeze, să-și netezească părul, faţa, să-și aranjeze gulerul rochiei, vizibil prin haină. Apoi a început să-și scoată haina, lăsând să se vadă o rochie de bumbac de un roșu închis, cu guler alb. El a ajutat-o, stângaci. Stând în picioare în faţa ei, a întrebat-o:

— Vrei un ceai, o cafea, ceva c’ald, sau poate vin?… Nu vrei să mănânci?

Aceste propuneri stângace păreau că o mai liniștesc puţin. Se întreba și ea ce vroia. Apoi, cu voce răgușită, a zis tare:

— Da, ai putea să-mi aduci puţin whisky cu multă apă?

Tuan a dat fuga la bucătărie… și pe când fugea, au început să-i treacă prin minte tot felul de probleme uriașe. S-a concentrat asupra sticlei, a turnat în pahar, oare-l vrea simplu sau amestecat cu apă, caldă sau rece… Era foarte neliniștit, vroia să se întoarcă la ea, îi era teamă să nu se ridice și să fugă, așa că a decis repede, două pahare, unul cu whisky, unul cu apă, pe o tavă… dar ar trebui să-i dea și ceva de mâncare… poate că era înfometată… a revenit în fugă.

În acest scurt moment Marian a deschis sacoșa cea mare, și-a scos o oglinjoară dintr-o geantă mai mică și a găsit apoi un pieptene pe care și l-a trecut prin păr. L-a rugat să toarne puţină apă peste whisky, da, atâta era bine. Tuan, care nu prea obișnuia să bea, a simţit nevoia să ia și el puţin whisky, dar nu se putea mișca din faţa ei.

Ea a spus:

— Te rog să mă ierţi, Tuan…

El s-a bucurat că ea i-a rostit numele.

— Dragă Marian, nu te mai îngrijora. Am să te ajut…

— Nu vreau să abuzez de bunătatea ta.

— Nu abuzezi deloc, aș vrea să pot…

— Nu stau mult.

— *Te rog, te rog* să stai… vrei să… vrei să dai telefon cuiva?

— Nu, *nu,* nu sun pe nimeni, *te rog,* să nu spui *nimănui.* Tuan a ezitat.

— Nici măcar cu Rosalind nu vrei să vorbești?

— Nu, *nu, nu cu ea! Cu nimeni…*

— Trebuie să mănânci ceva, trebuie să rămâi aici, am un dormitor liber, vreau să rămâi la mine, probabil ești îngrozitor de obosită… și trebuie să mănânci ceva, *te rog…*

— Bine… dă-mi ceva… orice… Eu…

El a dat fuga la bucătărie și s-a întors repede cu pâine unsă în grabă cu unt, niște brânză și fursecuri. A băut whisky, dar a luat doar o gură de pâine. Părea că nici nu putea înghiţi.

— Marian, ascultă, m-am gândit la ceva. Toată lumea e îngrozitor de mâhnită, ei cred că ai murit…

— Puteam, era cât pe-aci, ar fi trebuit, o să…

— Dar n-ar trebui să le spunem și lor că ești teafără… numai să le spunem… aș vrea să vorbești cu cineva la telefon, nu trebuie să le spui unde ești…

— Am distrus doi bărbaţi. Am să plec… departe…

— Uite, am s-o sun pe Rosalind, *trebuie,* dar nu pot să fac asta singur, ea te iubește, n-o să spună nimănui, ar face orice pentru tine… și *trebuie* să-i telefonez și lui Jackson.

S-a îndreptat spre telefon. S-a oprit. Tăcere. A ridicat receptorul și a format numărul lui Rosalind. A răspuns ea.

— Alo!

— Rosalind, Tuan la telefon.

— O, Tuan… nicio veste, presupun.

— Ascultă, vreau să faci ceva… ești singură?

— Da…

— Vrei să vii la mine *acum, imediat,* dar *să nu spui nimănui.*

— Sigur că vin. Iau un taxi.

A format rapid numărul lui Jackson, dar fără succes. S-a întors repede la Marian. Se aşteptase ca ea să ţipe, dar ea şedea cu ochii închişi, cu capul căzut în piept, cu buzele întredeschise, acoperite de spumă. Şi-a tras un scaun lângă ea şi i-a apucat o mână lipsită de vlagă. Continua să privească în jos, şi-a retras uşor mâna, lacrimile îi curgeau şuvoi pe obraji cum stătea acum rezemată în fotoliu, cu ochii închişi, părând că doarme. Vroia să se prefacă adormită. El a considerat că e mai înţelept să nu-i mai spună nimic. Plângea în surdină.

Soneria a sunat după douăzeci de minute. Tuan s-a ridicat repede şi s-a dus la uşă. Rosalind a intrat şi el a închis uşa. A rămas rezemată de uşă. El şi-a dus degetele la buze şi a zis încet:

— Marian.

Rosalind a aprobat din cap.

— Mi-am dat seama, a zis ea.

El a arătat cu degetul spre salon. Rosalind s-a îndreptat spre încăperea indicată, a intrat şi a închis uşa în urma ci. Tuan a ieşit din casă, a încuiat uşa încet şi a coborât la râu. A văzut o cabină telefonică şi s-a gândit să mai încerce o dată să ia legătura cu Jackson. De data aceasta a avut noroc.

— M-am gândit că o să te găsesc aici.

Cel care vorbea era Jackson, cel care asculta, Tuan.

Tuan a socotit că-i mai bine să iasă din casă, dar să o ţină în acelaşi timp sub observaţie, cam jumătate de oră. Tocmai vroia să se întoarcă în clipa în care l-a văzut pe Jackson.

Între cei doi s-a închegat de la bun început o prietenie tacită şi ciudată, de la prima lor întâlnire cu Tim şi Benet. Când era lume multă, privirile li se întâlneau fugar, unul era musafirul cel tânăr, celălalt, servitorul. Au stat şi de vorbă, dar numai întâmplător, nu şi-au făcut niciodată invitaţii. Tuan era timid şi l-a considerat

instinctiv pe Jackson un fel de tată înţelept, dar aceasta era doar o născocire nemărturisită de-a lui. Nu-i plăcea când îl necăjea cineva pe Jackson sau când îl certa Benet.

Au rămas nemișcaţi în stradă, uitându-se unul la celălalt. Era seara târziu, soarele coborâse dincolo de clădirile de pe celălalt mal al Tamisei. Jackson i-a întins mâna și Tuan i-a prins-o cu ambele mâini. Au pornit spre casă împreună.

— Am ascultat la ușă, a zis Jackson. Le-am auzit pe fete vorbind înăuntru.

— Slavă Domnului că ai venit. Nu mai știe nimeni… Cel puţin așa sper.

Au ajuns la ușă și Tuan a descuiat-o cu cheia.

Vorbele au încetat brusc în clipa în care au intrat cei doi bărbaţi. Ușa de la salon era deschisă și Marian stătea pe canapea, iar Rosalind în genunchi în faţa ei. Amândouă plângeau. Au sărit brusc în picioare. Rosalind s-a îndreptat spre Jackson să-l salute. I-a întins mâna, apoi l-a îmbrăţișat. Marian a dispărut pur și simplu, ascunzându-se într-unul din dormitoare.

*

Jackson, care s-a chinuit un timp să găsească un taxi, pentru ca apoi să renunţe la idee, a pornit pe jos prin întunecimea stranie a orașului, întâlnind alţi plimbăreţi ciudaţi și solitari, cunoștea asemenea figuri, era și el una dintre ele, se uitau unul la altul și treceau mai departe. Și-a dat seama că-și amintește de trecutul lui și se gândește la viitor… era oare viitorul lui unul complet nou și diferit, total necunoscut lui, care tocmai începea? *Avea* el un viitor?

Jackson își amintea acum evenimentele serii. Marian s-a închis în dormitorul ei și n-a vrut să deschidă ușa nimănui, cu excepţia lui Jackson. S-au așezat pe marginea patului și Marian i-a sărutat mâinile lui Jackson. Jackson, care la vremea lui făcuse și pe preotul, și-a simţit și propria durere atât de familiară. Ea a promis… că nu se va sinucide. Iarăși a plâns. Apoi a spus că se simte îngrozitor de obosită, că vrea să doarmă. Era convinsă că poate avea

„încredere” în Jackson, știa că el nu va spune nimănui. Era într-adevăr extenuată pentru că în clipa în care s-a întins, a și adormit, sub privirile lui Jackson. Jackson s-a retras apoi încet. Între timp Tuan și Rosalind încercau să compună un bileţel anonim pe care să i-l trimită lui Benet și prin care să-l anunţe că Marian trăia și că era bine! Totuși, Jackson nu a fost de acord, atrăgându-le atenţia că ar fi cam periculos, și cei doi au dat ascultare sfatului său înţelept. Apoi, Jackson a plecat ca să poată gândi în liniște.

Când a ajuns la Tara, zorii se transformaseră deja în zi, era aproape ora nouă. S-a uitat la garaj și apoi a intrat în casă. Era clar că Benet nu se întorsese. Ce nemaipomenit că în sfârșit a fost găsită Marian și era pe mâini excelente acum, oricum, deocamdată! Se simţea foarte obosit și era gata să pornească spre „căsuţa” lui când și-a adus brusc aminte, cum de-a putut uita, *Doamna Bell!* Ea care a fost atât de drăguţă și i-a dat adresa și numărul de telefon, deoarece el era, la urma urmei, fratele acelei persoane! Trebuie să vadă ce-i cu ea, chiar și din pură curiozitate.

Jackson a dat șoferului adresa din memorie. O scrisese cu grijă, așa cum îi dictase doamna Bell, dar a rătăcit-o pe undeva. Amintindu-și ceea ce notase atât de grijuliu, era sigur că e bună. Era undeva în nordul orașului, „lângă Lord”, după cum a remarcat șoferul de taxi. Pădurea Sf. John, Dumbrava Lisson. Taxiul a oprit lângă o biserică. După ce i-a plătit șoferului, a trecut drumul și a luat-o pe jos. Era o casă mare, în stil victorian, care se transformase în clădire de apartamente. Apartamentul cu pricina, și-a amintit el, avea numărul trei, probabil la etajul întâi. A privit în sus la ferestre. Ce rost aveau toate astea, din moment ce Marian s-a întors, gândi el. N-o să fugă iarăși. O vor convinge în curând să revină la un fel de viaţă normală. De ce să scormonesc eu ceva ce în mod evident îi provoacă ei groază și oroare. A traversat strada și a urcat două trepte. A examinat numerele de la sonerii și a apăsat pe trei. Tăcere. Răsuflând ușurat, a mai apăsat o dată, pregătindu-se să o ia pe scară în jos. S-a

auzit o voce de bărbat:

— Ce doriţi?

Jackson, luat prin surprindere, a îngăimat:

— O… bună!…

Tăcere. Apoi vocea a spus:

— Cine sunteţi, cine-i acolo?

Jackson a răspuns:

— Fratele tău.

Apoi a gândit, am fost un idiot, o să-mi închidă interfonul!

Dar nu l-a închis. După o tăcere scurtă, a auzit:

— Vino sus.

Jackson a intrat închizând ușa după el. S-a oprit în hol, apoi a auzit o ușă deschizându-se un etaj mai sus. A urcat scările, a văzut ușa deschisă și a intrat, închizând-o apoi în urma lui. A văzut încă o ușă deschisă în faţa lui și a intrat în camera respectivă.

În spatele unei mese acoperite cu hârtii ședea un tânăr cu părul lung și negru și ochi mari, căprui, care-l priveau nedumeriţi. Tânărul se uita la Jackson enervat, dar și curios, cu buzele ţuguiate. Stătea cu picioarele întinse sub masă. Jackson s-a gândit imediat, spaniol, figură de marinar, pare însă și grec. Un tip dur.

— Ce-i cu gluma asta? a întrebat tânărul cu o voce rece, dar nu aspră.

Jackson și-a continuat gândurile: sau poate australian?

— Vă rog să mă scuzaţi, aș vrea să vorbesc cu dumneavoastră. Oare chiar vreau, s-a întrebat apoi. Ce am de spus? Mă simt cumplit de obosit.

— De ce aţi spus că sunteţi fratele meu? De unde știaţi că am un frate?

— Mi-a spus cineva că semănăm.

— Cine a spus așa ceva? Pe cine știţi dintre cunoscuţii mei?

Dacă stau și mă gândesc, nu mi-a spus nimeni că semăn cu el, a, ba da, individul de la grajduri, dar după ce i-am sugerat eu.

— Cineva care v-a văzut a zis că semănăm.

— *Cine* a zis așa ceva?

— Nu-l cunosc pe individ, a venit la ușă și când i-am spus că sunt fratele dumneavoastră…

O, în curând am să leșin de oboseală, gândi Jackson, trebuia să mai aștept, dar atunci…

— Deci dumneata spui oamenilor pe care nu-i cunoști că-mi ești frate? Dar cum naiba ai aflat despre mine?

— Sunteţi renumit, a spus Jackson.

— Din întâmplare nu sunt și tot din întâmplare nu semănăm. Ești un mincinos. Ce urmărești? Ești homosexual?

— Nu.

— Ești beat sau ai scăpat de la azil. Cum te cheamă?

— Jackson.

— Jackson. Și mai cum?

— Doar Jackson.

— Te poftesc afară, Jackson. Ești un mincinos. Deci așa te joci cu soneriile oamenilor. Spui că sunt renumit. Știi cum mă cheamă?

— Păi… Este adevărat că nu știu cum vă cheamă…

— Deci ești un mincinos împuţit. Ieși afară în clipa asta, domnule Jackson, dacă nu, îţi fac eu vânt pe scări în jos! Știu eu cine sunteţi, voi ăștia, care umblaţi după hani, speriaţi oamenii spunându-le că-i cunoașteţi. Ei bine, pe mine nu mă sperii, târâtura naibii, ieși afară!

Bărbatul s-a ridicat brusc, a ocolit masa și înainte ca Jackson să facă vreo mișcare, l-a și apucat de braţ, i l-a răsucit la spate și l-a târât spre ușă. Jackson nu se așteptase la o asemenea reacţie. Și de ce nu? A fost un prost, a acţionat nebunește, trebuia să mai aștepte și *să se gândească* la ce are de făcut, să-și pună ordine în gânduri, trebuia să fi găsit ceva rezonabil. Din poziţia în care era, și-a lovit adversarul la fluierul piciorului, iar în clipa în care a simţit că-i slăbește strânsoarea, s-a întors și l-a apucat cu mâna liberă de cămașă și cu cealaltă, care se eliberase din strânsoare, i-a tras un pumn în umăr făcându-l să se clatine. Totul s-a petrecut într-o secundă.

Au rămas o clipă uitându-se unul la celălalt… gazda a șuierat printre dinţi, și-a aranjat cămașa. Jackson i-a urmat exemplul. Jackson s-a gândit că a avut noroc, de fapt era cumplit de obosit… pur și simplu nu știu cum să procedez, nu știu ce să fac sau ce să spun…

— Îmi pare rău, vă rog să mă scuzaţi, a zis el. N-am vrut să iasă așa. Să nu ne batem. Vreau să vorbesc cu dumneavoastră.

Celălalt a spus:

— Ieși afară, Jackson. Te-aș putea omorî, știi bine.

Jackson s-a gândit că trebuie să-l lase să vorbească, să-i dea un fel de indiciu, trebuia să facă lucrul acesta de la început!

— Îmi pare cumplit de rău, vă rog să mă iertaţi. Este într-adevăr ciudat că nu știu cum vă cheamă. Tot ce știu este că aţi călărit împreună cu ea… îl durea ceva, nu știa exact unde, se simţea obosit. A privit în jur căutând un scaun.

Bărbatul a trecut iar în spatele biroului. S-a așezat, ducându-și mâna la gât.

— Ești soţul ei?

Jackson a văzut un scaun lângă perete și s-a așezat. A realizat că jocul s-a schimbat. Cum trebuia să procedeze mai departe?

— Nu, nu sunt, sunt doar un servitor, un mesager. Nu este căsătorită…

— Cum arată cel cu care urma să se căsătorească? S-a întors la el?

— Nu, nu s-a întors. Vă rog să mă scuzaţi. Am făcut numai încurcături…

— Știi, eu am ajutat-o să scrie un bilet în care să spună că nu vrea să se mărite cu el. Și în timp ce ea a dormit, m-am dus cu mașina până acolo și l-am lăsat la ușă.

A, deci așa s-a întâmplat, gândi Jackson. Trebuie să plec. S-a ridicat.

— Nu pleca, a spus bărbatul. Stai jos.

Jackson s-a așezat, cu un ochi spre ușă.

— Ascultă, a spus bărbatul. Nu știu ce fel de om ești. Am trecut prin clipe îngrozitoare. Ziceai că ești mesager…

— A, da? Da, da, sunt…

— Vrei să-i duci un mesaj din partea mea? Mă numesc Cantor.

Jackson a realizat totul în ultimele secunde. Îi părea rău pentru bărbat și era uluit de situaţia în care intrase.

— Ce fel de mesaj?

— Să-i transmiţi că o iubesc, o rog să mă ierte și să se mărite cu mine.

Jackson s-a gândit un pic și a spus:

— Dă-mi mesajul. Am să fac tot ce-mi stă în putinţă.

Cantor a deschis un sertar al biroului și a scris repede ceva. A pus bucăţica de hârtie într-un plic pe care nu l-a lipit și i l-a dat lui Jackson. S-au privit. Jackson s-a ridicat iar, a pus plicul în buzunar și s-a întors spre ușă. Cantor s-a ridicat și el și a ocolit biroul. Jackson s-a oprit. Cantor s-a îndreptat cu pași mari spre el. Ajungând lângă el, i-a pus ceva în mână. Jackson s-a uitat și a văzut o bancnotă de o sute de lire. A privit-o o clipă. A zâmbit, i-a dat drumul pe jos, a ieșit cu spatele și a închis ușa după el. N-a auzit niciun zgomot în urma lui pe când cobora scările în fugă.

Tuan nu-și imagina că nu va putea dormi după ce o parte din noapte şi-o petrecuse deja stând de vorbă cu Jackson. De fapt, după ce a plecat Jackson, s-a învârtit prin cameră, încet, în papuci, agitat, mâhnit, oprindu-se din când în când, respirând greoi, gata-gata să plângă. Verificase deja ferestrele, care oricum erau asigurate împotriva spărgătorilor, a încuiat și a zăvorât ușa de la intrare și a băgat cheia în buzunarul propriei jachete. Ce minunat, de neimaginat, nu-i venea să creadă că le are pe amândouă fetele Berrán sub acoperișul și *protecţia* sa! S-a oprit și a respirat adânc. Le cunoscuse prin Unchiul Tim și apoi prin Benet, dar nu se așteptase niciodată să fie atât de aproape de ele. Uneori se simţise mai aproape de mama lor, care își mai făcea apariţia din când în când și-l tachina! Nu-l deranja tachinarea ei, îl făcea să se simtă mai matur.

Ce avea de făcut acum? De ce nu l-o fi reţinut pe Jackson? Un lucru era cert: procedase bine chemând-o pe Rosalind. Rosalind avea o judecată sănătoasă și-și putea asuma răspunderea. El a reușit „să o paseze” pe Marian surorii ei. Rosalind a reușit să o mai calmeze, îi adusese până și somnifere. Dar de ce a venit Marian la mine? se întreba el… poate nu vroia să meargă la Benet… dar n-ar fi fost mai bine să caute refugiu la Mildred, sau Elizabeth, sau la vreo prietenă, sau la prieteni neștiuţi, undeva în Londra? De ce la mine? Era puţin tulburat, dar și mândru. Dar ce motive de mândrie avea? Pe urmă a cugetat: a venit la mine pentru că sunt un fel de nimeni, o fiinţă cam ciudată, fără trăiri puternice și teribile… ca un cerb tânăr care găsește un prinţ adormit în pădure. Nu mai înţelegea nimic, poate era doar un accident… o să stea la el, poate chiar mai multă vreme? Dar cum vor reuși, el și Rosalind, să-i păcălească pe ceilalţi care erau în continuare îngrijoraţi din pricina lui Marian? Pășind încet, Tuan a stins luminile din salon. Și-a scos jacheta. Pe coridor strălucea o luminiţă palidă și ușile celor două camere în care dormeau fetele erau puţin întredeschise. Dormitorul lui cel mare se afla alături. împingând ușor ușa, a aruncat o privire în camera unde dormea Marian. Pe ea nu o vedea… doar așternutul tras peste ea. S-a îndreptat spre cealaltă ușă, care era puţin mai deschisă. Rosalind stătea întinsă pe pat, pe jumătate dezbrăcată. Nu mai apucase să se bage în pat din pricina oboselii. I se vedea un picior, o mână rătăcise peste pernă, capul dat pe spate și părul ei auriu împrăștiat pe pernă. Îi auzea respiraţia ușoară. S-a îndepărtat repede. S-a gândit să se întindă și el puţin și să stea de pază totuși. Dimineaţă s-a trezit în ţipetele disperate ale lui Rosalind.

Au căutat prin tot apartamentul, neputincioși, au strigat de parcă așteptau să le răspundă cineva, au căutat printre așternuturi, sub pat. Cum naiba ieșise? Au fugit jos la intrare, intenţionând, la fel de neputincioși, să o caute pe stradă. Ușa era însă încuiată. Tuan și-a luat jacheta și a căutat cheia pe care o pusese în buzunar. Nu mai era

acolo! Probabil că a găsit-o Marian în timpul nopţii și a plecat, ducându-și cu ea și lucrurile. A încuiat ușa pe dinafară luând cheia cu ea. Erau încuiaţi înăuntru! Bineînţeles că Tuan mai avea o cheie, dar nu o găsea! A mai căutat-o disperat o vreme și până la urmă a dat de ea, au ieșit fuga în stradă, la lumina soarelui, lumea circula de colo-colo… ce era de făcut? Au intrat iar în casă. Tuan a format numărul de telefon al lui Jackson. Niciun răspuns. A repetat apelurile. Nimic. Dacă Marian a plecat la unul dintre cunoscuţi, vestea se va afla curând. Lui Tuan nu-i rămăsese decât să aștepte și să-și blesteme zilele.

Benet, primind confirmarea lui Clun că Edward Lannion se afla la Halting, s-a decis să meargă să stea de vorbă cu el. Încă nu își dădea bine seama la ce ar putea duce discuţia cu el, nici măcar nu știa ce să discute, dar simţea că trebuie să-l vadă pe Edward și să analizeze întreaga situaţie. Parcă Edward ar fi fost *vinovat…* bineînţeles că nu era. Vroia însă *ceva* de la el, poate să-l liniștească… deși ar fi trebuit să fie el cel care-i alina durerile lui Edward. Inima îl îndemna să se ducă la Edward, care suferea probabil din pricina detestabilei tragedii. Benet era mâhnit și din pricina lui Jackson. Câţiva dintre pretenii săi, în special Anna, începuseră să i-l împrumute tot mai des… diversele lui talente erau într-adevăr remarcabile… și Benet a trebuit să le recunoască. Dar acum… în ultima vreme… deja era *prea mult…* Jackson devenea, se pare, cam prea nepăsător și neglijent când era cazul să-și anunţe plecările. Toate acestea îl enervau cumplit pe Benet, dar îi și răneau sentimentele.

Acum ardea de nerăbdare să-l întâlnească pe Edward. Poate că Edward a înnebunit… sau poate se gândește să se sinucidă? Mai întâi Benet s-a gândit să meargă cu mașina, dar s-a răzgândit și a luat-o pe jos. Acum amintirile îi reveneau mai violent… era oare posibil ca Rosalind să fie îndrăgostită nebunește de Edward? Bineînţeles că se putea. Dar Edward? O altă presupunere nebunească ce-i trecea prin minte, dar oricum nu imposibilă, era că Marian *s-a refugiat la* Edward și *se*

ascundea la Hatting Hall… probabil că o vizita și Rosalind… Oare chiar era acolo, copleșită de rușine, incapabilă să iasă în lume și să-și anunţe căsătoria cu el? Oare a iertat-o Edward? Da, era *posibil…* Marian s-a întors la Edward și trăia cu el pe ascuns.

Benet a luat-o pe cărarea ce-l scotea în drum. Soarele strălucea, era o dimineaţă însorită, norii albi, pufoși alergau pe cerul senin. A traversat drumul, a sărit gardul, a alergat în jos pe cărare și a ajuns la pod. S-a oprit și și-a scos haina. Podul se legăna și pârâia. S-a gândit să vorbească cu Edward și despre pod. Cel puţin să nu mai danseze pe el copiii din sat. A privit în jos la apa învolburată a râului Lip care căra rădăcinile trestiilor. Mai departe, mai departe, mereu mai departe. Lumina soarelui l-a orbit… apoi, concentrându-se, a văzut arinii înfioraţi de lângă apă și sus, pe mal, o mulţime de plante sălbatice de vară, unele în floare, altele pe trecute, răscoage, degetariţă, organ, spiree, floarea-cucului, în fiecare an, în fiecare secol, în fiecare mileniu și, încă mai sus pe mal, podbal, scaieţi, opăţei, maci, nu-mă-uita, în fiecare an, în fiecare an, la fel de frumoase, la fel de frumoase. Le privea fermecat, cu lacrimi în ochi; și totuși atâta rău pe lume. A trecut peste scândurile găunoase și înclinate ale podului și s-a îndreptat în sus, spre poteca aproape invizibilă, prin iarba deasă, netunsă a pajiștii. A ajuns la poarta încuiată, a sărit-o și a trecut astfel pe cealaltă parcelă sălbatică, dar proaspăt cosită, nu departe de vârful dealului. Clipea din pricina luminii puternice a soarelui. A zărit ceva mișcându-se printre copacii umbroși, ceva brun, a, da, era *caJul,* care se îndrepta încet spre el. Benet a rămas pe loc, lăsând calul să se apropie… i-a mângâiat capul uriaș și faţa care s-a lipit, blând, de el, și-a trecut mâna peste nasul umed, l-a dezmierdat, i-a simţit căldura, teribila singurătate a marelui animal, pe când aceasta-și pleca fruntea. S-a desprins încet de el, s-a îndreptat repede spre copacii de pe creastă, unde se zărea gardul viu și o altă poartă. Și-a continuat drumul, respirând anevoios, încă mai avea până în vârful de unde se deschidea, în jos, panorama. Apoi,

brusc, a văzut sub el Hatting, ferestrele mari sclipeau la lumina soarelui, acoperișul cu creneluri bătea în roșu. A pornit cu pași mari pe iarba mai mică aici, apoi pe teren plat și a ajuns la ultima poartă. A trecut drumul, a ajuns la cărarea tunsă ce ducea spre porţile deschise și a început să fugă acum pe pietriș, dincolo de duzii uriași și în sus pe scări, până la intrare. A încercat ușa, dar nu se deschidea, așa că a apăsat pe sonerie. Clopoţelul răsuna discordant.

Millie i-a deschis ușa, zâmbind. Edward, apărând din spatele ei, s-a oprit brusc și-a zis:

— A, tu erai! Eram în salonul de biliard.

I-a întors spatele lui Benet și a intrat iar în sala de biliard, încăperea era mare și primea și câteva raze de soare. Edward s-a dus la un capăt al mesei, s-a aplecat în faţă sprijinindu-se pe coate, apoi s-a îndreptat. A luat un tac, apoi l-a pus iar jos. Acesta s-a balansat o vreme și apoi a căzut pe dușumea cu zgomot.

— Jucam singur. Ei bine, presupun că mai sunt și alţii care fac asta. Vreau să spun care încearcă… Hai să ne așezăm. Nu la soare.

S-a așezat pe un scaun acoperit cu o pernă de catifea, lângă perete. Benet s-a apropiat de el și s-a așezat pe un scaun asemănător, trăgându-l de lângă perete pentru a-l vedea mai bine pe Edward. Edward își fixase privirile în podea, încruntându-se, de parcă vroia să prindă o urmă, cu gura deschisă, ochii mari, uimiţi, cu o mână încerca să-și așeze o șuviță de păr castaniu, apoi o lăsa să cadă și iar o prindea. Se părea că uitase de Benet.

Benet a rupt tăcerea:

— Sper că nu te deranjează că am venit.

— Oh! Nu, deloc… nu… deloc. Dar nu e nimic aici. Eu am să plec în curând.

— Încotro? a întrebat Bcnet prudent, aproape șoptind. Deci vinzi locul?

Edward nu i-a răspuns la întrebare. Apoi a zis:

— Am stricat totul… s-a dus totul de râpă… chiar de la început… ar fi trebuit… acum nu se mai poate… nu îmi mai rămâne decât să plec…

— Presupun că nu știi unde-i Marian. Tocmai mă întrebam dacă... poate se întoarce la tine, ce zici? Și-a regretat însă imediat cuvintele.

Edward nu a părut deloc surprins.

— O, nu... *s-a terminat definitiv...* și eu sunt... mă simt ușurat... nu mai e... nimeni...

— Dacă vrei să spui că nu mai e nimeni care să te iubească, greșești! Rosalind este îndrăgostită de tine... știi bine că e așa... noi toţi te iubim, Owen, Mildred, Anna...

Nedezlipindu-și privirile din podea, a zis:

— O, nu... nu... nu... L-au trecut fiori. Drăguţ din partea ei. Dar nu mai există... nimic... nimic... *nimic...*

— Am venit peste deal, a zis Benet. Ţi-am văzut calul. Avea impresia că Edward era pe cale să adoarmă, dar remarca lui l-a mai înviorat un pic.

— Da. Este singurul cal ce mi-a rămas. îl cheamă Spencer. E bătrân, bătrân. Mă și mir că mai trăiește.

Benet a intervenit:

— Se simte singur și el și are nevoie de iubire.

— Da, da, știu. Eu plec curând, știi... totul se va duce...

— O, Edward! a spus Benet. *Nu, nu...* doar nu vrei să spui că vinzi Hatting? Nu poţi să faci așa ceva... toate trec... trebuie *să rămâi* cu noi, ești de-a? *nostru,* nu te lăsăm să pleci!

Edward s-a ridicat și a trecut iar lângă masa de biliard. Benet s-a ridicat și el. Gândea: ah, iar am dat greș! A înaintat puţin și s-a uitat la mingi. Apoi a zis:

— Îţi amintești cum jucam „Freda” și alergam în jurul acestei mese, tu, eu, Unchiul Tim și copiii... S-a oprit brusc.

Edward a luat o minge și a izbit cu ea o alta și acestea, la rândul lor, au mai pus în mișcare două. Le privea încruntat.

— Da... alergam și alergam... și alergam... Te duc eu înapoi la Penn. Presupun că n-ai chef să mergi pe jos.

— Podul acela din lemn e tare șubred, a spus Benet. Apoi a adăugat: Da, mulţumesc. Azi mă întorc la Londra,

sau poate mâine.

Era aproape amiază, iar Rosalind și Tuan nu reușiseră încă să ia legătura cu Jackson ca să-i spună vestea cea îngrozitoare: Marian dispăruse. Încercau să-și imagineze că poate se va întoarce. Își ziceau că cel puţin știe unde poate găsi un refugiu în care să se simtă în siguranţă. Rosalind trebuia să se ducă acasă, dar vroia foarte mult să stea cu Tuan. El i-a spus de câteva ori să plece.

— Rosalind, te rog du-te acasă! Poate Marian încearcă să ajungă acolo… adică…

— Nu va veni la mine, e prea în văzul lumii. Și oricum…

— O, Doamne, de n-aș fi adormit…

— Hai să mai încercăm la Jackson.

Tuan a format iar numărul de telefon, dar nu răspundea nimeni.

— Poate fi oriunde. Crezi că e cazul să dăm alarma generală?

— Nu încă.

— Cred că e speriată. Nu va merge sigur la Owen sau la Mildred și în niciun caz la Anna. I-ar fi tare rușine.

— I-a fost și *aici.* E vina mea…

— Sau a mea. O, Tuan… ce putem face? Trebuia să rămână și Jackson, trebuia să-l *ţinem* aici. Oricum, e un om tare ciudat…

— Așa e Jackson, a spus Tuan. Tu consideri că e misterios și s-ar cădea să mai dea niște explicaţii?

— Da. Poate fuge de ceva sau de cineva.

— Dar noi avem încredere în el.

— Ai vorbit mult cu el aseară. Stai deseori de vorbă cu el?

— Nu, niciodată între patru ochi și până acum am schimbat doar câteva vorbe despre Penn și Tara… am simţit… un fel de fior electrizat… de animal ciudat, un animal *bun* și *blând.*

— Știu. îl iubesc așa cum te iubesc și pe tine.

— Mai bine pleacă, a spus Tuan. *Trebuie* să pleci.

Trebuie să aștepătm. Eu aici, tu acolo.

Stăteau pe canapea unul lângă altul.

Rosalind a zis:

— Mi-ar plăcea să știu mai multe lucruri despre tine… dacă nu te deranjează…

— N-am mare lucru de spus. S-a îndepărtat puţin de ea. Rosalind i-a apucat mâna dreaptă și i-a ţinut-o între ale ei.

— Ești misterios, dar nu mai fi! Te iubesc, te rog, iubește-mă și tu…

Tuan și-a retras încet mâna.

— Dragă Rosalind, te rog pleacă… doar Marian contează acum.

— O, Tuan… ești ocupat, ai pe altcineva… o, mi se frânge inima, te iubesc din tot sufletul…

— Nu am pe nimeni.

— Dar ţie îţi trebuie un bărbat?

— Nu, nu, doar… nu mă cunoști…

— Este atâta întuneric în sufletul tău… lasă-mă să-l risipesc.

— Tu ai nevoie de cineva, dar sigur nu de mine… Eu nu am ce oferi, trebuie să te gândești la Marian, nu la mine. Nu *înţelegi? Și* acum te rog du-te acasă, Rosalind.

— Dar vreau să stau cu tine, vreau să te cunosc, de fapt te cunosc, vreau să te încânt… o, dragul meu, lasă-mă să te iubesc…

Tuan a dat hotărât din cap. S-a dus iar la telefon. Niciun răspuns. I-a văzut haina și i-a întins-o. Rosalind s-a ridicat. S-a îndreptat către ușă, a deschis-o și a ieșit împleticindu-se.

Când a ajuns la Tara după vizita pe care i-a făcut-o lui Cantor, Jackson s-a uitat iar la garaj. Mașina lui Benet nu venise încă. A intrat în casă. Era o liniște desăvârșită. Erau în hol două sau trei scrisori. Una de la Anna. Simţea că pierde noţiunea timpului. Era foarte obosit, dar nu trebuia să se dea bătut. S-a oprit. N-ar fi cazul oare să meargă la cumpărături? Dacă venea Benet? Sau să apeleze la trucul ce nu-i făcea de altfel nicio plăcere, să dea telefon la Penn,

să aștepte vocea lui Benet și apoi să pună jos receptorul? îi era foame, dar avea suficientă mâncare și în bucătăria lui. Nu știa în ce zi este, dacă e dimineaţă sau seară. Sigur că trebuie să-i telefoneze lui Tuan. Era complet epuizat, gata să cadă, ar fi trebuit să ia un taxi. A ieșit pe ușa din dos, a încuiat-o și s-a târât spre „căsuţa” lui. Soarele strălucea. Și-a amintit că uitase să-și încuie casa înainte de a pleca, slavă Domnului că Benet nu văzuse asta! A deschis ușa. I s-a părut ceva suspect. Plutea un miros ciudat. Ceva nu era în ordine. S-a uitat în dormitor prin ușa deschisă. Patul era deranjat și cineva stătea în el. Era Marian.

— Te rog nu mai plânge, a zis el. A întrebat-o de ce fugise de la Tuan. Se simţea ușurat, dar și încurcat și mâhnit. Trebuie să o ducă de acolo înainte de venirea lui Benet, trebuie să o ia de acolo *imediat!* Nu vrei să mergem înapoi la Tuan? Acolo ești în siguranţă. Ești în *siguranţă.* Și totuși nu era. El nu vroia ca ea să fugă din nou, dar n-o putea ţine nici aici, și mai cu seamă nu „i-o putea preda lui Benet” fără voia ei!

— El nu m-a vrut, a spus despre Tuan, știam că nu mă vrea și că va spune tuturor, lui Benet… și tuturor.

Stătea pe jumătatea întinsă în pat, pe jumătate dezbrăcată, faţa îi era chinuită, părea un animal rănit, gemând neîntrerupt. Și-a tras cearșafurile peste cap, lăsându-se pe pernă.

— Nimeni nu mă vrea. Mi-am distrus existenţa. Sunt un nimic, *un nimic.* Nu vezi? Nu pot rămâne aici cu tine. Ești foarte amabil, dar vrei să scapi de mine, trebuie. Am venit aici ca să plec iarăși… merg mai departe…

— Nu, nu te las! Am să-ţi găsesc un loc în care să te simţi în siguranţă, nu te las să umbli așa Iară ţintă… poate mă lași să vorbesc cu cineva!…

— Nu, nu, *nu!*

— Dar, Marian, trebuie să înţelegi că *n-ai greșit cu nimic…*

— Cum poţi să spui așa ceva, am făcut *numai* prostii, sunt ca un… șarpe veninos… toată lumea o să… o, nu știu… vrea să mă *omoare,* trebuie *să mă omoare…*

— Marian, termină cu prostiile! Te-ai hotărât să nu te mai măriţi… dacă te-ai fi măritat atunci împotriva voinţei și raţiunii tale, *atunci* ai fi greșit, ar fi fost rău pentru amândoi. Edward nu te urăște și nu te învinovăţește…

— Edward mă *urăște. Toată lumea mă urăște.* A fost o jignire îngrozitoare, o cicatrice uriașă, sângerândă, trebuie să plec. Am greșit că am venit aici. Își fac numai rău dacă rămân. Sunt nebună. S-ar putea să vină Benet. Am să… mă aranjez puţin… și apoi… plec… dispar…

Stătea pe marginea patului și-și ţinea sânii cu mâinile. Se scutura de plâns și încerca să-și înăbușe suspinele. Jackson și-a spus: *firește că n-am s-o las să dispară.* Dar unde s-o duc? Unde s-ar simţi ea în siguranţă? S-ar putea *să-și revină,* poate destul de repede sau… să nu-mi pierd capul. *Să-i arăt sau să nu-i arăt bileţelul?*

I-a spus apoi:

— Aranjează-te puţin, da, dispari, nu! O, *stai!* Trebuie să te *îmbraci.* Ai mâncat ceva? Nu? Atunci o să mâncăm amândoi, și mie îmi e foame. Benet a plecat la Penn și va mai rămâne acolo câteva zile, nu ne va deranja.

O spusese fără să aibă o certitudine.

A lăsat-o singură o vreme, închizând ușa de la dormitor, a încuiat ușa de la intrare, a închis cu tact și ușa de la bucătărie, lăsându-i deschisă ușa de la baie. A simţit că i se întunecă mintea, că-l învăluie un fel de nor negru, apăsător, cu siguranţă oboseala îșI spunea cuvântul, dar mai era și altceva. A început să-și scuture capul precum un cal. O senzaţie de pierdere a identităţii. S-a uitat la telefon. A pus mâna pe receptor și l-a sunat pe Tuan. Când a răspuns acesta, *a șoptit* doar: „E bine. Să nu mai spui”. A pus receptorul jos și a închis soneria telefonului. Apoi s-a gândit: oare e *înţelept? Cu* un tremur nervos a început să așeze masa pentru micul dejun: pâine, unt, gem, lapte, cafea, dar evident că nu prea era mic dejun, arăta mai mult ca ceaiul de după-amiază. A mai pus pe masă biscuiţi cu ciocolată și un cozonac cu stafide. A tras cu urechea şi apoi a zis:

— Hei!

Ea a ieșit din dormitor îmbrăcată cu rochia cea roșie din bumbac cu guler alb pe care o purtase și la Tuan. Oare ce avusese pe ea cu câteva minute în urmă când a văzut-o în pat? A, da, parcă-și amintea… un jupon negru, sutien, ciorapi negri și rochia roșie pe dușumea. Simţea o suferinţă cumplită. Ce naiba putea face pentru ea? I-a zâmbit, apoi s-a înclinat ca un chelner, oferindu-i un scaun. Ea s-a așezat și și-a ridicat privirile spre el. Se pudrase și se pieptănase.

— Micul dejun este servit. Doriţi cafea?

— Da.

— Doriţi șuncă? E gata imediat. Cum de uitase?

— Nu, nu. Numai cafea. Trebuie să plec imediat. Nu pot rămâne aici.

— Merg și eu cu tine. *Te rog,* mănâncă ceva. Uite, îţi pun eu unt și gem pe pâine.

A rămas în picioare pregătindu-i sandvișul promis. Cel puţin ca nu mai obiecta. Își sorbea cafeaua.

Se simţea un miros ciudat în bucătărie, mirosul care fusese și în dormitor. A respirat adânc… amestec de parfum cu transpiraţie.

Ea l-a întrebat în timp ce-și sorbea cafeaua:

— Câţi ani ai?

Jackson a fost luat prin surprindere. Se întreba cam cât ar fi bine să-i spună.

— Patruzeci și trei.

Lumea nu-l prea întreba. S-a gândit la cifră. Și-a mai amintit, ca și altădată în asemenea ocazii, de prima lui întâlnire cu Unchiul Tim, când s-au privit, când Unchiul Tim i-a pus întrebarea și cum au tăcut apoi.

Marian a băut jumătate din cafea, dar a refuzat restul. El o privea și constata că e foarte frumoasă. Era gata să-i spună.

— Îţi mulţumesc pentru găzduire, a spus ea. *Plec,* trebuie… trebuie să plec de-aici, *imedat,* trebuie *să dispar,* nu, nu mă sinucid. Mi-am distrus viaţa. Trebuie să-mi fac un plan acum. Am să plec în *străinătate* definitiv. Nici nu-ţi dai seama cât sunt de disperată.

— Poate te simţi mai bine dacă te descarci, dar nu ai dreptate. Alţii au suferit și mai mult, au trecut prin experienţe mai dificile și tot și-au revenit.

— Cine, tu?

— Nu ești criminală, nu ai săvârșit nicio faptă reprobabilă, stai și tu liniștită o vreme, du-te la Tuan și Rosalind sau stai cu Rosalind, nimeni nu-ţi va reproșa nimic! Nu realizezi asta? Te duc înapoi acum, trebuie să te *odihnești…*

— Nu vreau să stau la Rosalind, am venit la Tuan, nu la Rosalind… dar s-a terminat și cu *asta!*

Jackson și-a dat seama că ei îi era rușine de Rosalind.

— Atunci las-o pe Rosalind. Poţi să stai la Tuan, el va avea grijă…

— Nu, nu, lui îi place Rosalind, *nu mă pot odihni,* n-am să mă distrug și mai mult, am să mă ascund, o să-mi iau alt nume, am să merg undeva departe să nu mă mai găsească nimeni…

— Spui prostii. Nu te las să dispari! Nu-l înţelegi pe Benet? Am să vorbesc eu cu el, nu-i spun unde ești…

— *Am zis* că *nu vreau* să-l văd pe Benet…!

— Îmi pare rău, bine, atunci Mildred sau…

— Plec din ţara aceasta, oh… *nu înţelegi deloc ce înseamnă suferinţa!*

Jackson și-a dat seama că nu va ajunge nicăieri în felul acesta. Mai bine să schimbe tactica.

— Ascultă, Marian, cel puţin te rog să-mi răspunzi cinstit la niște întrebări, vreau să spun calm. Mi-ai spus că i-ai rănit sentimentele lui Edward și l-ai făcut să te urască. Dar Edward nu te urăște și de fapt nu i-ai rănit niciun sentiment. Părerea mea este că există *altcineva,* o altă persoană sacrificată despre care tu îţi *imaginezi* că te urăște… nu crezi?

Marian s-a înroșit.

— De unde știi? Da, există cineva… un alt bărbat a cărui viaţă am ruinat-o și care mă urăște mai mult decât Edward… individul e un diavol și m-ar omorî. Acum înţelegi, sunt de două ori nenorocită.

Jackson a scos din buzunar o bucată de hârtie și i-a întins-o lui Marian.

În ziua vizitei lui Benet, Edward Lannion s-a întors la Londra. Era cumplit de amărât, stare la care au contribuit și insinuările prostești ale lui Benet, cum că o va lua pe Marian înapoi, că poate chiar o ascundea pe undeva sau, și mai rău, pentru că o rănise pe Marian era dispus să o ia pe Rosalind în loc! Ochii înţelegători ai lui Benet, chipul lui familiar care-i aminteau vag de Unchiul Tim, dorinţa lui evidentă de a-l atinge și de a-l liniști, îl umpleau de dezgust pe Edward. Desigur, Benet fusese atât de bun cu el. Dar acum… și aluziile prostești la pod, la Spencer, de parcă vroia să-i atragă atenţia că face o prostie… prea mult, prea mult, deja nu mai suporta. Edward a mai stat o vreme în sala de biliard, s-a învârtit în jurul mesei, prinzând mingile cu mâna și lovindu-le unele de altele. De ce intrase de fapt acolo? îi amintea de trecut. Până și masa aceea masivă îi sugera trecutul, trecutul îndepărtat, locul unde el fusese inocent și liber, cu multă, multă vreme în urmă. Și-a amintit și de tatăl lui, de aerul lui solemn și nobil, înainte de catastrofă. Avea în faţa ochilor imaginea mamei lui muribunde, atât de tânără, tatăl lui suspina, el și fratele plângeau. Imaginea fratelui care se îneca. S-a gândit la Marian. A urcat apoi în mașina lui roșie și lucioasă și a plecat repede la Londra. Și-a băgat mașina în garaj, s-a mai plimbat, oprindu-se și uitându-se la diverse lucruri, dar parcă privea în gol, evitând anumite locuri. Foamea l-a mânat spre un restaurant italienesc unde nu mai fusese niciodată și unde a mâncat puţin. A realizat că trecuse de prânz. Din clipa îngrozitoare în care a primit mesajul de la Marian, de fapt înainte de aceasta, da, mult înainte, Edward luptase în tăcere și neștiut de nimeni cu demonul lui mare și întunecat. îl înecase pe Randall, a părăsit-o pe Marian, poate chiar a omorât-o, și mai era o *greșeală gravă, hidoasă,* o greșeală *veche* pe care nu o mai putea repara și care poate îl va duce în cele din urmă la sinucidere. Nu vedea nicio cale, nici măcar una cât de mică sau îndepărtată care să-l conducă spre fericire.

Fericirea! Nici spre bucurie, nici, cel puţin, spre păstrarea facultăţilor mintale. Exista un singur lucru pe care-l putea face, un singur lucru adevărat, dar îi era din ce în ce mai clar că nu-l va face. A plătit nota și a ieșit în căldura de afară, în mulţimea pestriţă, o mulţime care-l înghiontea prietenos. A trecut pe lângă cârciumi gălăgioase, cu ușile larg deschise, undeva, poate în parc, păsările cântau, cerul era înstelat, va fi o noapte luminoasă, nu era oare acela luceafărul? S-a târât mai departe având senzaţia că o să se prăbușească. Se rătăcise. În cele din urmă a luat un taxi și s-a întors acasă, revenind la singurătatea și coșmarul lui.

Când Jackson i-a întins lui Marian bucăţica de hârtie nu știa cum urma să reacţioneze ea în faţa mesajului lui Cantor. *Marian, te iubesc, te rog, te rog, întoarce-te la mine, te rog mărită-te cu mine.* Stăteau la masa din bucătărie, faţă-n faţă. Ea era hotărâtă să plece pentru totdeauna, îl rănise cumplit pe Edward, el o ura, ea îl ura, nu vroia să-l mai vadă nici pe Tuan, nici pe Rosalind, sau Mildred, sau Bcnet! De aceea încercase Jackson să aducă vorba de „celălalt”, în speranţa că starea de lucruri se va mai ameliora. Dar n-a fost să fie așa.

Marian a citit mesajul, l-a citit de două ori, părea chiar calmă, apoi a rupt hârtia în două și a aruncat-o pe jos, de unde a recuperat-o Jackson. N-a spus nimic, îl privea doar pe Jackson cu o răceală sălbatică, încordată, el a văzut că-i clănţăneau dinţii, i-a văzut dezgoliţi… A întrebat, jenat:

— Cunoști scrisul?

— Bineînţeles!

— Și nu crezi în cuvintele lui?

— Nu, sunt vorbe goale, nu înseamnă nimic, *nimic…*

— Ei, bine… ce crezi că e, o capcană?

— Mă urăște, îl urăsc, totul *s-a terminat.* Nu știi ce-a făcut, nu știi ce-am făcut, nu-ţi dai seama cât sunt de departe…

— Marian, a zis Jackson. Nu te supăra pe mine. Ascultă. Am fost și am stat de vorbă cu Cantor…

— *Tc-ai dus la el? Vinde* ai găsit biletul? El ţi l-a dat?

…

— Sigur că el, de unde-l puteam lua…

— Deci l-ai întâlnit, l-ai văzut, ai vorbit cu el despre mine, crezi că asta îmi face plăcere… *Detest* totul… Crezi că am să fug la el după tot ce s-a întâmplat? Toată lumea e *neîndurătoare* cu mine, totul e o *nebunie, nebunie, nebunie!…*

— O, Marian, te rog nu plânge…

— Nu-ţi dai scama că eu însămi mă *urăsc…*

— Nu, nu, nu e cazul, trebuie *să crezi,* trebuie să te îndrepţi spre dragoste, este un mesaj *adevărat,* te rog nu-ţi pierde speranţa, el te iubește, știu eu că așa e…

— Am distrus tot în jurul meu, toată lumea mă dispreţuiește, chiar cei care încearcă să fie drăguţi cu mine mă dispreţuiesc, și tu mă dispreţuiești, urăsc totul…

— Bine, bine, să presupunem că te duc cu mașina la Mildred sau la Elizabeth…

— Nu vreau să le văd, le *urăsc,* o, Jackson, ajută-mă, ajută-mă…

— Stau cu tine, am să fiu lângă tine.

Dar ce naiba pot să fac? gândi el. Sunt *obosit,* cumplit de *obosit*. Îi era teamă să nu adoarmă. Și-a dus scaunul de partea cealaltă a mesei și i-a cuprins umerii cu braţul, ţinându-sc de gulerul ei alb și de rochia din bumbac. S-a destins pentru o clipă, plecând capul, dar s-a retras imediat cu rigiditate. Lacrimile îi curgeau pe obraji, le-a șters cu dosul palmei.

— Am stat la un hotel după aceea, a spus ea, o să găsesc ceva. O să scot bani de la bancă. Am să plec din ţară cât pot de repede. Mulţumesc, mulţumesc, trebuie să plec acum, *acum…*

— Așteaptă, a zis el, merg cu tine, știu un loc liniștit, o căsuţă de închiriat, nu vine nimeni acolo, te duc acolo, ai putea sta liniștită… hai să mergem…

El o ţinea de mână și-i căra bagajul. Când a ieșit, a privit neliniștit în jur, în grădină, la garaj, pe stradă. A tras-o după el repede și au luat un taxi.

— Ești sigur că nu o să mă găsească nimeni?

— Absolut sigur. Am să vin mâine…

— O, Jackson… într-un timp atât de scurt… mi-am distrus viaţa…

— Lasă că o să fie totul bine, draga mea copilă…

În taxi el a stat alături de ca privind-o, o atingea, îi atingea faţa, îi săruta mâna.

— E un loc secret, îl cunosc, e numai cu apartamente, toate separate, am să vin și eu mâine!

Au ieșit din taxi, Jackson a plătit. A dus-o de mână până la intrare. A apăsat pe soneria cu numărul trei.

— Da?

— Sunt eu… am venit cu o prietenă… pot urca?

— Da!

— Bine… lasă ușa deschisă. Apoi i-a spus lui Marian: e la etaj, nu te-ngrijora.

Cantor a lăsat ușile de sus deschise. Jackson a intrat primul, trăgând-o și pe Marian înăuntru. I-a dat drumul, a lăsat jos bagajul și a pășit îndărăt.

Cantor stătea în faţa biroului. Când a văzut-o pe Marian, și-a desfăcut braţele. Când l-a văzut ea, a ţipat scurt și ar fi căzut dacă n-o prindea el. Nu s-a zbătut.

Jackson a mai stat o clipă sau două, a închis ușa de pe palier și a coborât în grabă scările. A mai rezolvat o problemă. Oare așa era? O să vină iar la el în fugă? Sau pur și simplu va fugi și va dispărea iar? Se simţea epuizat. Nu mai dormise de… oare de când? Și-a dat seama că se înserase. Era foarte cald. N-a reușit să găsească un taxi și a trebuit să meargă pe jos cea mai mare parte a drumului spre Tara.

Când s-a apropiat de casă, Jackson a pășit cu precauţie. S-o fi întors Benet? Nu se vedea mașina, poate în garaj, nu, nu era nici în garaj. A urcat treptele și a intrat în casă. S-a învârtit puţin. Nu, Benet nu venise încă. A realizat că era îngrozitor de obosit, de extenuat… pe vremuri fusese capabil să nu doarmă zile și nopţi în șir! îi era și foame. A intrat în bucătărie. S-a dus la cămară. S-a așezat la masă. A mâncat niște pâine cu unt și a sorbit niște vin alb dintr-o sticlă aproape goală pe care o găsise

în frigider. I se întâmpla foarte rar să bea alcool. Oare sărbătorea succesul avut cu Marian? Ah, dar era oare un succes? Trebuie să aștepte până mâine. S-a gândit să-i telefoneze lui Tuan, dar era mai bine să amâne și telefonul până mâine. A privit la dezordinea de pe masă. Avea impresia că aţipise. S-a ridicat. Se va simţi în curând mai bine. A intrat în salon și s-a întins pe canapea.

Benet plecase de la Penndean dimineaţă devreme. Ieri fusese foarte cald, azi urma să fie și mai cald. îl sunase pe Edward cu o seară în urmă „să-l mai încurajeze”, dar Montague i-a spus că Edward a plecat la Londra. L-a sunat pe Edward la Londra și în seara respectivă și a doua zi dimineaţă înainte de plecare, dar nu răspundea nimeni. Se simţea prost dispus și nervos. îl sunase și pe Tuan aseară sperând să poată sta totuși de vorbă cu cineva, dar Tuan păruse încurcat și grăbit, probabil era pe punctul de a ieși. I-a telefonat și lui Rosalind, dar i s-a părut că plângea și era incoerentă. A sunat-o pe Anna, dar era plecată. I-a răspuns Bran, cam tăios și cu un accent franţuzesc, prefăcut după părerea lui Benet. Era clar că nimeni nu știa nimic de Marian.

A ajuns la Tara devreme, deși prinsese un blocaj rutier chiar la intrarea în Londra. Soarele era deja foarte fierbinte. Și-a pus mașina în garaj și a urcat treptele de la intrarea principală. A deschis ușa. L-a cuprins un val de singurătate și tristeţe. Se gândea că Marian zace moartă într-o cămăruţă închiriată întunecată, și-a amintit de lacrimile Annei, ce însemnau toate astea, la fel și Rosalind, îl apăsa răceala îngrozitoare a lui Edward, ura lui teribilă. „O urăsc acum, urăsc pe toată lumea”. A trecut prin hol și a aruncat o privire prin camere. A văzut o dezordine cumplită în bucătărie și s-a oprit. Devenea tot mai conștient de ruptura dintre el și Jackson. Cine se credea Jackson? Era mai tot timpul plecat și ajuta pe toată lumea, numai pe el nu! Poate ar face mai bine „să-l predea”! Intenţionat nu-i telefonase ca să-l prindă cu vreo mârșăvie! Benet se simţea ușor jenat din pricina lipsei de încredere pe care o manifesta. Nu avea motive serioase, dar nu

mersese totuși Jackson prea departe?! A ieșit încet din bucătărie și a reintrat în hol.

Soarele strălucea, era foarte cald, și-a scos haina și s-a descheiat la cămașă. Dar unde era Jackson? Poate avea de lucru în grădină. A ieșit pe ușa din spate. Nici urmă de Jackson. Ce cald și senin era! încă devreme. Poate că Jackson a plecat la cumpărături. Benet s-a îndreptat spre „căsuţa" lui. Soarele îi ardea ceafa și Benet și-a acoperit-o cu mâna. A bătut la ușă, apoi a deschis-o. Tăcere. A strigat, apoi a intrat în bucătărie. A fost surprins când a văzut dezordine și aici. Și plutea un miros ciudat. A traversat bucătăria și a deschis larg ușa de la dormitor. Ceea ce a văzut l-a îngrozit pur și simplu. Cămăruţa era într-un haos total. Patul mutat de la loc, salteaua mișcată, cearșafurile atârnau pe jos, păturile încâlcite pe dușumea. A stat astfel nemișcat, respirând greoi. Era un miros ciudat, greţos. Arăta totul de parcă se dăduse o bătălie acolo... animale sau oameni... luptându-se... făcând amor... *îngrozit,* a închis ușa și a încercat să-și adune gândurile. În bucătărie masa fusese pusă pentru două persoane. Ce făcuse Jackson în căsuţă? Probabil că și-a adus o femeie acolo. Sau un *bărbat!* Benet a ieșit imediat la soare. Îi venea să plângă și să urle. Indiferent ce s-a întâmplat, Jackson îl dezamăgea înfiorător. Cum a putut fi atât de idiot, atât de destrăbălat, atât de prost încât să lase toate aceste urme! Unde naiba era acum, era oare posibil să aibă *un prieten?* Benet s-a întors în casă. A rămas o vreme în hol încercând să facă ordine în toată nebunia de gânduri sinistre.

A sunat telefonul. S-a repezit spre el. Era Anna.

— O, Benet dragă, bună, ai vreo veste?

— Nu, îmi pare rău... sigur că te anunţ dacă aflu ceva.

— Ai vorbit cu Bran, nu? Sper că n-a fost nepoliticos sau răutăcios...

— Nu, a fost drăguţ... Eu mă cam grăbeam.

— Apropo, poţi să-l lași pe Jackson să vină la mine mâine dimineaţă?

— Da, cred că da, deocamdată nu e, am să-i spun...

da, da, poţi să-l iei!

— Benet, îţi mulţumesc din suflet, ești un înger și el, la fel!

Benet a pus receptorul jos. Unde era Jackson, tocmai acum când avea atâta nevoie de ei! „O, Doamne, mă simt foarte obosit!” a zis el cu voce tare. S-a gândit să meargă în salon și să se întindă pe canapea. Abia mai putea merge de oboseală. A deschis ușa salonului și a închis-o în urma lui. Și-a târât picioarele până la șemineu. S-a sprijinit cu mâna de spătarul canapelei și a mai înaintat puţin.

Apoi ceva *îngrozitor.* Era un *lucru oribil* pe canapea. Un bărbat. *Jackson.*

Benet a ocolit canapeaua și a privit la el. Era mort? Nu, respira, arăta *groaznic.* Era pe jumătate îmbrăcat, dormea bușteан și părea beat.

Benet s-a aplecat și l-a mirosit de aproape. Da, era *beat* și *dormea* bușteан. A rămas în picioare, gândindu-se la cele văzute și privindu-l pe cel ce dormea dus. Cât de jalnic arăta, haina mototolită pe jos, cămașa desfăcută, i se vedea pieptul, nu se bărbierise, părea murdar. Dormea profund. Benet s-a uitat la ochii lui închiși, la genele lungi, la părul negru încâlcit și a oftat.

Benct s-a întors în hol și s-a așezat pe un scaun. Și-a acoperit faţa cu mâinile. A rămas o vreme acolo, respirând greoi.

În cele din urmă a întins mâna, a scos niște hârtie din biroul de lângă scaun și a scris. Cele scrise le-a lăsat pe masă. A mai stat puţin nemișcat, cu mâinile în poală, cu buzele întredeschise, ochii împăienjeniţi. Și-a căutat o batistă în buzunar. S-a ridicat încet și și-a împachetat niște lucruri. A ieșit pe ușa principală, încet și a coborât treptele. A intrat în garaj, și-a scos mașina și a plecat la Penn. Din fericire, drumul nu era aglomerat.

Jackson s-a trezit. îl durea capul. A stat nemișcat un timp. Unde era? Și-a amintit ca a dus-o pe Marian la Cantor. Ce s-o fi întâmplat cu ei? Va trebui să dea un telefon. Ba nu, mai bine să meargă până acolo. A încercat să se ridice. Lumina strălucitoare care pătrundea prin

ferestrele înalte l-a orbit. S-a lăsat pe spate. S-a gândit la munţi, Tim și munţii. Mesaje… asta a văzut Tim. chiar în ultima clipă… când a zis… văd, văd.

Jackson s-a ridicat și a privit în jur. Unde era, în ce loc, unde? Da, fusese cu Marian… a închis ochii. I-a deschis iar. Era în salonul de la Tara. A stat puţin, ascultând. Liniște. A încercat să se ridice, dar iar a căzut. A devenit perfect conștient de durerea cumplită de cap. Ce naiba căuta în salon, *dormea în salon,* cu hainele pe el? Sau aproape. Și-a dat repede seama… probabil că băuse! La urma urmei nu dormise două zile și două nopţi și a avut și o grămadă de probleme dureroase de rezolvat! Deci a fost în bucătărie, a mâncat pâine cu unt, apoi a băut puţin vin… bine că nu l-a văzut nimeni întins în halul acela pe canapea! S-a ridicat cu grijă și și-a luat haina de jos. Soarele strălucitor îl orbea, trebuie să iasă în hol. Și-a pus haina din nou pe jos și a aranjat canapeaua. îl îngrozea gândul că se îmbătase, nu i se prea întâmpla așa ceva. Bine că n-a trecut nimeni pe-acolo. A ieșit în hol, a urcat scările și a coborât iar. S-a gândit să facă ordine în bucătărie. Vai în ce hal am lăsat-o, ce prost sunt! apoi s-a gândit că mai bine ar suna ia Cantor ca să se asigure că totul era în ordine și că ea n-a fugit iar sau mai știu eu ce. Apropiindu-se de telefon, a văzut o foaie de hârtie pe masă și pe ea scria ceva. A luat-o. Era de la Benet.

Dragă Jackson,

M-am întors, dar te-am găsit beat, dormind în salon. Îmi pare rău că trebuie să-ţi spun, dar am nevoie ca majordom, ajutor, om-bun-la-toate, etc. de cineva constant și de nădejde, nu un beţiv și nu o persoană care e întotdeauna plecată. Nici nu-ţi dai seama cât suntem de supăraţi cu toţii, cât de mult suferim. De asemenea, am impresia că aduci, cu nerușinare, o femeie în „căsuţă”, ceea ce mi se pare extrem de reprobabil. Mai mult: am fost de acord ca uneori, cu permisiunea mea, să faci diverse servicii prietenilor mei. Dar a ajuns să mi se pară că ești mai ușor de găsit în alte case decât la mine. Pe scurt, sunt de părere că locuinţa mea nu te mai satisface, că te simţi

mai bine în altă parte. Poate ar fi mai indicat, pentru amândoi, să încerci să-ţi găsești de lucru alt undeva. Vei găsi în plic banii pe acest trimestru și pentru următoarele săptămâni. Mă întorc la

Penn câteva zile ca să-ţi las răgaz să-ţi împachetezi lucrurile și să pleci.

Al tău,

Benet Bamell

Mai jos era mâzgălit:

Îmi pare nespus de rău. Am avut încredere în tine.

Jackson a împăturit hârtia și a băgat-o în buzunar. A lăsat plicul cu bani pe masă. S-a ridicat încet, privind în jos și a rămas așa o vreme. Apoi a oftat adânc. Ce situaţie tâmpită! O cantitate mică de vin combinată cu două zile și două nopţi de nesomn, plus o permanentă alergătură și mâncare aproape deloc. Bineînţeles că nu era obișnuit cu vinul. De parcă asta conta acum. Oricum, era adevărat că a cam fost plecat de acasă. Avea rost să încerce…? Nu. S-a îndepărtat de masă. Apoi s-a întors. Măcar să-l sune pe Cantor. Măcar *asta* de nu s-ar termina cu lacrimi!

— Alo! Cantor?

— Sigur că da, Marian e aici și ea, iar tu ești un adevărat erou! Nu vii să ne vezi? Ne-ai făcut *atât de fericiţi…* cu adevărat ne-ai… *ne-ai salvat…* probabil ești *magician…* stai un pic. Marian!

— Jackson, dragul meu, sunt eu, Marian, chiar eu, parcă sunt cu totul alta, o persoană minunată, mi-am pierdut pur și simplu vechea identitate, și totul atât de *repede,* și ţie ţi-o datorez! De parcă toată mizeria aceea tulbure a fost brusc îndepărtată și eu m-am transformat într-o fiinţă perfectă, vreau să zic, crezusem că sunt terminată pentru totdeauna…

— Și eu la fel, interveni Cantor. Ţi-o dau pe Marian.

— Am fost îngrozitoare, știu…

— Nu, n-a fost, interveni din nou Cantor.

— Ba da, ba da, chiar puteam să ne pierdem unul pe altul, eu eram distrusă, mă uram, mă gândeam la sinucidere.

— Și eu… și ai apărut tu ca un zeu, dragă Jackson…

— Mă bucur foarte mult, a spus Jackson. Toată lumea va fi fericită. Vreţi să răspândiţi voi vestea sau eu să… sau vreţi deocamdată să nu afle nimeni…?

— Păi, plecăm foarte curând în Australia, nu-i așa, draga mea?

— Da, dragă Jackson, Cantor și-a terminat afacerile…

— Tu ești afacerea mea, îngerul meu.

— Oricum plecăm și ne-ar face plăcere dacă le-ai spune că am plecat, dar cu siguranţă ne întoarcem! N-or să ne omoare, nu?

— Bineînţeles că nu, a zis Jackson. Vor fi încântaţi, chiar vor veni să vă vadă!

— Cred că i-am cam supărat, dar pe ei n-o să-i deranjeze prea mult, nu-i așa?

— Nu, nici vorbă, sunt rezonabili, toată lumea vroia să știe unde ești. Adică tu, Marian…

— Dar n-au aliat încă despre *mine…* sau au aflat deja? Bănuiesc că au avut și alte treburi!

— Jackson, iubitul meu, știu că s-au cam supărat, că și-au făcut probleme la început, dar te rog să le spui că regretăm că plecăm atât de curând…

— Când plecaţi?

— Plecăm cu avionul de mâine… dar ne vom întoarce. Am să-i scriu o scrisoare lui Benet și-i explic totul… nu e prea supărat, nu?

— O, nu, nu…

— Jackson, haide până la noi *acum…*

— Nu pot. Ce oră o fi? s-a întrebat. Dar să știţi că sunt *foarte bucuros…*

— Apropo, unde ești?

— Sunt la Tara. Benet este la Penn.

— Stai puţin… da, dragă, da… Marian crede că mai bine dă un telefon de la aeroport și o să trimită o scrisoare mai târziu.

— Indiferent ce hotărâţi, a zis Jackson, să nu mă băgaţi în afacerea asta!

— Dar tu ești… nu contează, bine… O să telefoneze

Marian… nu te-ngrijora… bineînţeles că o să-i scriem și lui Benet mai târziu, el e cel care… el ne va ierta, nu-i așa?… o să-i scriem *amândoi…*

— Bine, a spus Jackson. Să-i scrieţi *amândoi.*

— O, da… da… va fi simplu… și o să-ţi scriem și ţie… Unde să-ţi trimitem scrisoarea, la Tara sau la Penn?

Jackson a închis ochii. O, *doamne!* I-a deschis și a zis:

— Trimiteţi-mi scrisorile la Tuan, e mai simplu, Benet va pleca în curând și eu… Marian știe adresa, ţi-o dă ea…

— Cine-i Tuan? Ce nume frumos!

— Ascultaţi, dragii mei, trebuie să, am să mă gândesc la voi mâine când veţi fi sus în aer…

— Dar o să vii să ne vezi, nu-i așa, dragul meu frate? O să ne întoarcem…

— Da, da, vă doresc numai bine și fiţi fericiţi… eu sunt tare, tare bucuros… nu uitaţi, când îi scrieţi lui Benet, *nu pomeniţi* nimic de mine!

Jackson a făcut ordine în bucătărie, apoi și în „căsuţă”. N-a fost tocmai simplu. Dormitorul se găsea într-o stare jalnică. Abia acum și-a dat Jackson seama de ceea ce-i văzuseră ochii lui Benet nu cu multă vreme în urmă. Nici nu-i de mirare că… Se gândea: normal că a fost o *greșeală,* ce și-a imaginat el *nu este adevărat!* N-ar fi mai bine să stau *aici* și să-i spun ce s-a întâmplat? Ei bine, și ce s-a întâmplat? Nu prea suporta ideea că trebuia să-i explice sau să se scuze sau să se umilească în faţa lui Benet. Ceva din ce spusese Benet despre plecările lui la alţii, era adevărat… avea dreptate, deși aproape întotdeauna *îi spusese* și *se dusese* cu *consimţământul hn…* de cele mai multe ori Benet era și el plecat. Niciodată n-a luat din timpul pe care trebuia să-l afecteze pentru Benet și nici nu l-a păcălit. Toate acestea oricum nu puteau fi lămurite acum A făcut ordine, a împachetat, a spălat rufe. Își simţea pieptul strivit de o mâhnire profundă. Totul s-a năruit. Și-a scos cele două geamantane mari și le-a umplut, apoi, pentru că nu i-au încăput lucrurile, le-a golit din nou, și-a aranjat totul cu grijă, a pus și etichete noi de plastic. S-a întors în casă pentru a vedea dacă nu-și lăsase

vreun obiect de-al lui. Simţea că înnebunește… și mai erau atâtea alte probleme… era gata-gata să plângă… a încercat să-și revină. În „căsuţă” și-a verificat din nou bagajele. Și-a luat hainele, apoi le-a pus jos. Unde mergea? Mai avea treabă în casă? Bineînţeles, trebuia să încuie totul și să lase cheile… oh, uitase de asta! Și… să-i lase lui Benet, în hol, vreun bileţel în care să explice, să se scuze…? Nu, nu avea nimic de zis.

Și-a îmbrăcat haina și și-a așezat pelerina pe braţ. A ridicat geamantanele și pelerina i-a alunecat la încheietura mâinii. A lăsat jos bagajul. Băgase în buzunar cheile de la casă, dar uitase cheile de la „căsuţă” în bucătărie. Și-a scos valizele afară, împreună cu pelerina și cu sacoșele, a încuiat „căsuţa”, și-a luat bagajele și a pornit încet spre casă. A ajuns la treptele de la intrarea principală. Și-a lăsat geamantanele, sacoșele și pelerina dincolo de poartă. Și-a dezbrăcat haina și a lăsat-o jos. A urcat treptele și s-a strecurat înăuntru. A trecut prin hol și a coborât pe cele care duceau la „ușa dinspre grădină”. A încuiat ușa și s-a întors în hol. A pus toate cheile pe masă, pe plicul ce conţinea banii pe care cu amabilitate îi lăsase Benet! A privit în jur. Nu s-a uitat în salon și în bucătărie. A ieșit pe ușa principală și a închis-o cu grijă în urma lui. În timp ce cobora, a auzit telefonul sunând. Jos, la poartă și-a îmbrăcat haina, apoi pelerina și, smucind bagajele a ieșit în drum trântind poarta cu piciorul. A pornit încet de-a lungul drumului. A prins un taxi destul de repede și i-a dat taximetristului adresa unui hotel.

ȘAPTE

Tuan, care în mod normal ar fi trebuit să iasă în oraș în ziua aceea, a rămas acasă să aștepte telefoane. Era încă destul de devreme. Era nefericit și abătut și simţea că ar trebui să se ascundă undeva. S-a decis să-și reia studiile legate de Maimonides, dar nu se putea concentra. Se tot învârtea prin cameră, trecându-și mâna peste cărţile din bibliotecă. Tatăl lui fusese un evreu evlavios, dar nu erudit. Putea deveni Tuan un evreu erudit? Muncă ştiinţifică evreiască, misticism evreiesc? Valori religioase, valori

mistice? Ce este misticismul, are legătură cu filosofia? Ce legătură au toate acestea cu „Dumnezeu”, există un Dumnezeu… un Dumnezeu viu, nu înseamnă asta oare un muritor? Marea deosebire dintre Dumnezeul evreiesc și Dumnezeul creștin.

Dus pe gânduri, i-a venit ideea să-l sune pe Benet. Dar dacă-l sună, va trebui să-i dea o explicaţie. Ce anume să explice? Păi, *orice...* în prezent se simţea foarte *vinovat!* Să-i spună ceva de Marian… dar ce-i putea spune? O, de-ar putea scăpa de mâhnirea *aceea.* O repezise pe Rosalind, normal că a trebuit să-i spună să plece, dar nu fusese oare prea aspru? Acum regreta cumplit toate prostiile pe care i le spusese… și-i spusese cam multe. Se întreba dacă n-ar face mai bine să meargă până la ea, dar îi era *imposibil* și ea o să-l evite sigur. A sunat de câteva ori la Jackson, la „căsuţă”, dar nu răspundea nimeni. Ce s-o fi întâmplat cu Marian, unde era? O, biata Marian! Nu mai putea pune întrebări, era un nenorocit.

A sunat soneria. A dat fuga la ușă.

— O, Rosalind, ai vreo veste?

— Nu. Am tot așteptat telefoane, apoi m-am dus până la Tara, dar n-am putut intra, adică se pare că nu e nimeni pe-acolo!

— Îţi mulţumesc că ai venit. Nu pleca încă…

— Tuan, dragă, ai înnebunit!

— Ce vrei să spui? Te rog să mă scuzi, știu că te-am jignit.

— Hai să ne așezăm.

S-au așezat pe canapea. Ea i-a luat o mână.

— Tuan, te iubesc, vreau să mă mărit cu tine.

— Dragă, draga mea Rosalind, nu mă cunoști, e doar un impuls de moment, o dorinţă pripită, după toate necazurile prin care am trecut. Ești foarte drăguţă cu mine și-ţi doresc numai bine din toată inima, dar trebuie să ne gândim acum la sora ta…

— Dar mă iubești, *știu* că da, ne dorim reciproc, a existat o barieră dar s-a rupt, sunt singura persoană care te înţelege… sigur că mă gândesc la Marian, dar…

— Draga mea copilă…

— Sunt aproape de aceeași vârstă cu tine. Câţi ani ai?

— Treizeci.

— Ei, și eu am aproape douăzeci și trei, deci tocmai bine! Știu că ai avut o mulţime de necazuri îngrozitoare, poate din pricina părinţilor tăi, știu cât de mult ai suferit când au murit, îmi pare teribil de rău, știu că n-ar trebui să vorbesc despre asta… și totuși, trebuie, trebuie să vorbesc despre *tot.* Te urmăresc de foarte multă vreme, chiar de când te-a găsit Unchiul Tim în trenul de la Edinburgh…

— Te rog…

— Ne-a spus despre asta și despre faptul că te-a plăcut din prima clipă. M-am îndrăgostit de tine pe loc.

— Vrei, te rog, să încetezi…

— El ţi-a dat numele ăsta… cum te mai chema?

— Thomas, dar…

— Ai și un nume evreiesc. Vrei să mi-l spui?

— De unde… nu contează… Jacob.

— Îmi place și numele ăsta… dar îl ţin secret, numai pentru noi. Unchiul Tim ne-a spus ce înseamnă numele tău, Tuan, ce nume tragic și nobil…

— Ești un copil, un copil încântător, dar… te rog nu mai vorbi despre asemenea lucruri, nu ajungem nicăieri, poate doar în beznă.

— Ascunzi multă durere… o, te rog iartă-mă… Vreau să te păstrez și să te salvez…

— Da, ești un copil, un copil teribil de romantic. Eu sunt foarte, foarte departe de tine. Iartă-mă. Trebuie să rămân singur.

— Să fii iertat și lăsat singur pentru totdeauna? Ca Jackson!

— De ce gândești astfel despre Jackson?

— Nu știu… cred că pleacă… Nu vreau să plece… oricum, e tare singuratic…

— Este un bărbat ciudat, dar un om bun.

— Și tu, hai să vorbim despre tine. Vreau să-mi spui câte ceva despre viaţa ta.

— Rosalind, *nu pot...* n-ar fi o viaţă... adică nu e... nimic de spus...

— Ei, hai... este ceva, ceva ce știi, ceva ce-ai văzut, suferinţa altcuiva... ai fost tot timpul atât de misterios, retras și reticent...

Tuan s-a ridicat și a făcut câţiva pași prin cameră.

— Destul, *destul,* dragă Rosalind, te rog pleacă acum. Ai venit aici să afli despre Marian. Există lucruri pe care nu le pot explica. Nu trebuia să-ţi spun nimic. Te rog lasă-mă, o, *te rog... lasă-mă!*

— Trebuie să-mi înţelegi dragostea, să crezi în ea, nu trebuie să lași *lucrul acela* să-mi distrugă dragostea, dragostea noastră, pentru că *știu* că mă iubești. Și eu te iubesc de multă vreme, nu sunt copil, nu te pot lăsa, vreau să fiu numai cu tine, vreau ca suferinţa ta să fie și a mea. Te rog, măcar spune-mi *ceva, te rog...*

Tuan măsura cu pași mari camera, tăcea, apoi s-a așezat iar, trăgându-și un scaun în faţa ei.

— Bine, am să-ţi spun ceva. Numai un lucru. Am să-ţi spun și vei suferi, și nu vei mai spue nimănui.

— N-am să spun nimănui.

— E în legătură cu trecutul... o, trecutul, ce repede dispare și e dat uitării. Chiar și cele mai grave și mai hidoase lucruri pot fi șterse de vreme... dar asemenea lucruri nu trebuie uitate niciodată...

Rosalind a întrebat:

— Holocaustul?

— Da. Poate n-ar mai fi nimic de spus...

— *Te rog...*

— Este ceva legat de tata și de bunicul. Este o poveste pe care mi-a spus-o tatăl meu. S-a petrecut pe timpul războiului. Mulţi oameni, oameni de-ai noștri nu și-au dat seama multă vreme în ce pericol îngrozitor se aflau. Mulţi au stat până în ultimul moment. Mulţi au stat prea mult. Bunicul a fost norocos că a scăpat... a scăpat cu un tren obișnuit, a trecut o graniţă, s-a urcat într-o barcă și a venit în Anglia. Tata mi-a descris teama, groaza acelor ultime clipe din tren... bunicul, bunica, tata și sora lui...

Trecea timpul și trenul nu se mișca. Tata avea atunci paisprezece ani, sora lui, doisprezece. Sora lui plângea pentru că, în graba cu care au părăsit casa, au uitat de căţel. Bunicul i-a explicat că nu puteau lua căţelul și în niciun caz nu se puteau întoarce, când trenul putea pleca în orice clipă. Casa noastră, abandonată, era foarte aproape de gară. Brusc sora mea a trecut printre noi, a sărit pe peron și a început să fugă. Tata a încercat să fugă după ea, să o oprească, dar bunicul l-a apucat de mână și nu l-a lăsat să plece. Tata plângea, am s-o opresc, da, am s-o aduc înapoi, dar bunicul îl ţinea strâns cu toate că trenul tot nu se mișca. Timpul, timpul îngrozitor trecea și bunica plângea și ea, socotind că fiica lor trebuia să se întoarcă din clipă în clipă. Atunci, trenul s-a pus brusc în mișcare. Bunica înnebunise parcă. Bunicul și tata se uitau pe fereastră. „A venit, a venit!” Dar trenul se mișca prea repede. Ultima oară când a văzut-o tata a fost atunci, pe peron, cu câinele în braţe.

Rosalind plângea.

— Și?…

— Și bineînţeles că nu s-au mai văzut niciodată… nu i-au mai dat de urme… tata mi-a spus… mi-a spus mie… nu i-a spus mamei… mi-a spus de mai multe ori că putea s-o oprească și s-o aducă înapoi dacă l-ar fi lăsat tatăl lui. Și apoi și-a făcut o grămadă de procese de conștiinţă. „Când a sărit și a început să alerge pe peron, puteam să mă smulg din strânsoare și să fug după ea. Puteam s-o prind și s-o aduc înapoi în tren. Numai că tata nu m-a lăsat, mă ţinea îngrozitor de strâns!”

Rosalind și-a acoperit faţa cu batista.

— Deci, Rosalind, vezi… și asta… asta a fost… și este… cu mine. Și tot *mai mult… tot mai mult și mai mult* mă gândesc la ea, mă gândesc la *ei…* milioane, zeci de milioane… cum de poate exista atâta rău pe lume… trebuie să i se pună capăt. Povestioara mea nu înseamnă *mai nimic.* Acum nu mai plânge.

— Îmi pare tare rău, înseamnă *foarte mult…* dar, totuși, nu-mi dai voie să te iubesc și să rămân cu tine?… n-

ar fi mai bine pentru tine, vreau să spun…

— Nu, *nu…*

— Poate vrei să te însori cu o evreică…

— Nu despre asta e vorba. Pur și simplu nu pot… trebuie să port, pentru tata și pentru bunicul și pentru *toţi…* povara aceea, pentru totdeauna, durerea aceea… totul… îmi pare rău… de aceea nu mă pot însura cu tine… cu nimeni… îmi pare tare rău. Da, știu că nu poţi înţelege…

— Poate aș putea… a zis Rosalind. Poate ceva, cred că aș putea… dar să așteptăm o vreme… suqt atât de… atât de departe. Lasă-mă să-mi revin. Am să pot veni la tine… în scurt timp… *te rog…*

— Te rog să mă ierţi, nu vroiam ca tu… să-ţi faci iluzii. Sunt convins că nu vei spune *nimic* nimănui.

— Ai mai spus cuiva?

— Păi, da. I-am spus lui Jackson… și acum ţie… prostește… trebuie să se oprească aici, să rămână doar cu mine. Te rog, dragă Rosalind, te rog *pleacă…* prezenţa ta aici mă chinuie. *Te rog.*

S-a dus la ușă și a deschis-o. Rosalind și-a luat jacheta și geanta și a ieșit.

Owen a deschis ușa. Se uita fix la Jackson și la bagaje.

— Ce s-a întâmplat? Intră! Pleci în croazieră?

— Nu… Sper că nu te deranjează dacă las la tine lucrurile acestea cât sunt plecat.

— Bineînţeles, adu-le înăuntru, la naiba, dar sunt grele, ai băgat bombe înăuntru? Aruncă-le acolo. Ce-i cu taxiul acela?

— Nu vreau să te deranjez, am să lipsesc o vreme… trebuie să plec acum…

— O, nu, nu pleci! Scap eu de taxi. Așează-te acolo!

Jackson s-a așezat. A închis ochii. Owen a plătit taxiul, s-a întors și a închis ușa.

— Hai, trezește-te. Mergem și ne așezăm în salon și-mi povestești *tot.* Sprijină-te de braţul meu.

Jackson nu intenţionase să stea mai mult la Owen,

doar atât cât să-și lase bagajele. Dar la gândul de a se așeza l-a cuprins o stare de slăbiciune, simţind că în orice clipă ar putea să cadă. L-a urmat pe Owen în salon. Au stat faţă-n faţă, lângă șemineu. Jackson a întins mâna să se prindă de marginea de marmură a șemineului.

— Eşti mai mult mort decât viu, a zis Owen. A întins mâna, l-a apucat pe Jackson de umeri, l-a desprins de șemineu și l-a condus, încet, spre fotoliu. Jackson s-a așezat.

— Îmi pare rău, scuză-mă, vroiam doar să las mizeria aia de bagaj, îţi sunt recunoscător, dar trebuie să plec… serios…

— Unde? Nu-ţi dau voie să pleci. Te-a dat Benet afară?

— Da. Mi-a lăsat o scrisoare…

— *Ce?… chiar* ţi-a făcut vânt? Nu pot să cred! Ce-ai făcut… sau, mai bine spus, ce-a făcut e/? Este o prostie! Mulţumesc Cerului că ai venit la mine. Dar, chiar așa, nu se poate să fi greșit cu ceva, e absolut imposibil, tu nu faci lucruri rele!

— E vina mea, a spus Jackson. S-a săturat să mă tot duc cu treburi pe la alţii.

— Ei, și? Ce făceai la alţii? Poate că nu i-a convenit ceva! Nici aici n-ai făcut mare lucru! Nu, nu, te necăjesc, cum *îndrăznesc* să te necăjesc acum când eşti mort de oboseală? Sunt *foarte* surprins că Benet și-a pierdut cumpătul. O să te vrea înapoi mâine.

— Nu cred. Am încurcat rău lucrurile. Chiar trebuie să plec, să plec mai departe…

— Unde? La cine? Vin cu tine. M-am întrebat deseori pe unde umbli! Hai să mergem împreună!

— Nu vreau…

— Da, adică nu vrei să deranjezi, să fii o povară și alte tâmpenii de astea, dar trebuie să știi, să fii *convins* de faptul *că eu sunt foarte bucuros că te văd* și *am de gând să mă ţin de tine.* Acum stai liniștit aici. Am să aduc ceva de mâncare și de băut și servim aici, la măsuţa aceasta. Arăţi de parcă eşti gata să te prăbușești.

Rezemat în fotoliu, Jackson a trăit o senzaţie stranie, venind parcă de demult. Părea cuprins de o substanţă uriașă, caldă și apoasă, care se ridica ușor deasupra capului, nu moartea, nici înec, ceva care venea să-l salveze. Capul i-a căzut ușor pe spătar, a închis ochii o clipă. Auzea vocea lui Owen parcă de departe. A adormit.

S-a trezit. Owen îl privea. S-a ridicat. După câteva secunde și-a amintit. A zis:

— Te rog să mă ierţi. Cred că am dormit.

— Da, ai dormit. Nu te-am trezit. Te-am așezat aici la ţanc. A trecut ceva timp. Hai să mâncăm și să bem acum. Apoi te trimit la culcare.

— Cât este ora?

— Nouă.

— *Nouă?*

— Da, seara. Am uitat să-ţi spun de Mildred. A plecat în India, unde se poartă sari și se doarme pe jos. Dumnezeu sau Krișna mi te-a trimis. Hai să bem, să mâncăm și să ne înveselim.

Owen pregătise măsuţa cu whisky, vin roșu, suc de portocale, sandvișuri cu șuncă, măsline, prune și o plăcintă cu cireșe. Jackson se uita la toate acestea. Și-a amintit toată povestea cu Tara și Benet, îi era greaţă de rușine și de supărare. Și-a prins capul în mâini. Se mai întreba dacă Marian și Cantor erau bine și dacă se îndepărtaseră de Anglia. A băut puţin suc de portocale și i-a cerut lui Owen puţină apă. A mâncat un sandviș cu șuncă și o măslină. Simţea o povară extraordinară, de parcă un animal se agăţa de spatele și de umerii lui. I-a spus lui Owen:

— Îmi pare îngrozitor de rău…

— Știu că vrei să dormi. Înţeleg… îmi povestești mâine… sper. Hai, te ajut să urci la etaj, ţine-te de mine, e O.K., hai, încă o treaptă, aproape am ajuns, întotdeauna am o cameră pregătită, să fie acolo în caz că cineva, dar nu vine nimeni, numai tu… e și acesta un semn, a, uite baia acolo, să-ţi aduc… bine, bine… trag draperiile, e un pat uriaș să știi… nu, eu nu, nu încă… nici nu știi cât sunt de fericit că te-ai refugiat la mine. Pot să te sărut… vrei să mă

săruţi… mulţumesc, dragul meu, te iubesc, noapte bună, dragă Jackson.

Jackson s-a trezit. Era întins într-un pat, un pat străin, un pat uriaș într-o încăpere străină. Lumina soarelui pătrundea printre draperiile grele. Capul îi era sprijinit pe o grămadă de perne mari și moi. Respira liniștit, a încercat să se ridice pe coate, dar a căzut îndărăt. Se afla într-un spital? Nu. Și-a amintit de ziua de ieri, o zi îngrozitoare și lungă. Dar dormise atât de mult… de ce dormea mereu? Și-a amintit unde se află și cum l-a ajutat Owen să urce scările. Dragul de el. A, și ieri dimineaţă, când dormea pe canapeaua de la Tara. O, Doamne! *Tara… Benet.* Toate s-au *sfârșit!* încerca să iasă din pat. Unde-i erau geamantanele și lucrurile? Le-a văzut într-un colţ al camerei. Probabil că i le-a adus Owen în timp ce el dormea. Ce fiinţă nenorocită a fost ieri… și astăzi. Ce putea face, unde să meargă, la cine să apeleze? îl iubea pe Owen, dar nu putea sta la el.

S-a ridicat din pat și a tras draperiile. Soarele a pătruns în cameră. Nu s-a uitat pe fereastră. Și-a deschis unul dintre geamantane și l-a închis imediat la loc. Se culcase îmbrăcat, își scosese doar haina și pantofii. S-a așezat pe un scaun, și-a îmbrăcat haina și s-a încălţat. Ce urma? Nu era nimic? Totul părea *terminat.* S-a ridicat ca să meargă la baie. Și-a deschis celălalt geamantan și a scos trusa de bărbierit. Umbla încet, ca un bătrân. Of, doamne… S-a tăiat când s-a ras și prosopul s-a pătat de sânge. S-a întors încet în dormitor. A încercat să-și facă singur *curaj,* dar nu prea reușea. S-a așezat pe marginea patului. Nu putea rămâne acolo, trebuia să plece cât mai repede posibil. Trebuia să facă *alte planuri,* cu totul *alte planuri.*

L-a auzit brusc pe Owen fugind pe scări. S-a ridicat și a încercat repede să se aranjeze, să arate normal.

Owen a dat buzna în cameră.

— O, Jackson, te-ai sculat! N-ai auzit vestea cea mare!

— Ce veste?

— Marian! Trăiește și e bine, sănătoasă, *e* într-adevăr vie și sănătoasă, ce spaimă am tras din pricina ei, Benet mi-a spus la telefon, spune la toată lumea, este atât de fericit…

— Ce grozav! a spus Jackson. S-a reașezat pe pat. Dar unde a fost tot timpul acesta?

— Ștrengăriţa s-a ascuns la iubitul ei, este australian…

— Uluitor! Trebuia să ne fi spus și nouă mai devreme.

— Da, așa-i! Dar ce ușurare, ce proști am fost!

— Deci o s-o vedem și noi cu individul…

— Ei bine, nu, nu încă, presupun, pleacă în Australia astăzi! Ticăloșii! Benet a primit scrisoarea chiar în această dimineaţă… și apoi pușlamalele i-au telefonat de la aeroport!

— I-au telefonat!

— Da, amândoi, cred că au decolat deja. Nici nu mă miră că o întind! Au provocat atâtea îngrijorări, dar trebuie să-i iertăm, nu?

— Da, a spus Jackson.

S-a întâmplat cu o seară în urmă, înainte de vestea primită de la Marian.

Bineînţeles că Rosalind a revenit, cum să nu o facă? A bătut la ușă seara târziu. Tuan se așteptase la o asemenea reacţie și se temea de ea. De când plecase ea, neliniștea nu-l părăsise. Nu ieșise din casă toată ziua. Nu telefonase nimănui, nici măcar lui Benet. Era incapabil să se concentreze asupra scrisului. Și-a făcut de lucru prin casă, a strâns, a pus la punct bucătăria (deși era foarte curată), a așezat cărţile (unele nu erau la locul lor), și-a spălat cămășile, a cârpit o haină veche. Se mai ridica din când în când, gemea, își băga degetele în gură și le mușca. Ce trebuia să facă, ce avea de facuf? Nu trebuia să-i fi spus lui Rosalind povestea aceea hidoasă… trăia cu impresia că din pricină că i-a spus-o, n-ar trebui să o mai vadă niciodată. Chiar și numai a o spune cuiva era un păcat, dar de ce tocmai această *povestioară,* când de fapt *totul* era atât de *cumplit de hidos.* El, prezenţa lui, faptul că el se

afla alături de ea, întuneca totul între ei. Faptul că o povestea *cuiva,* o făcea de o mie de ori mai vie, mai violentă. Tatăl lui trebuia să-și fi dat seama că nu era bine să-i spună propriului fiu o asemenea poveste, probabil că a și regretat după ce a făcut-o. Dar poate că a considerat-o ca pe o datorie, un *detaliu* înspăimântător al *muntelui negru.* Dar la ce-a folosit!… l-a rănit pe Tuan și acum Tuan o rănea pe Rosalind. O va regreta, nu imediat, mai târziu, gândi el. Să plece din Londra, să-i lase *pe toţi,* să se întoarcă la Edinburgh pentru totdeauna? Nu era o idee rea. Ar avea ce face acolo. S-a gândit că ar fi mai bine să-i telefoneze lui Rosalind… mai bine decât să-i scrie… să-i spună că va pleca în curând.

I-a deschis ușa și ea s-a strecurat înăuntru. A închis ușa încet și a intrat după ea în sufragerie. A întrebat:

— Mai știi ceva de Marian?

Rosalind l-a privit surprinsă, apoi s-a întristat.

— O, nu. Dacă ar fi aflat ceva, Benet ar fi telefonat. Te-a sunat pe tine?

— Nu. De ce-ai venit?

— Te rog să mă ierţi… Vroiam să te văd… lasă-mă să rămân aici, te rog.

— Am discutat suficient.

— Ce vrei să spui? Nu ne așezăm? Lasă-mă să vorbesc cu tine. S-a așezat pe canapea.

Tuan a rămas în picioare, privind-o fix, cu mâinile la spate.

Ea a zis:

— Îmi e teamă de tine. Nu te uita la mine așa…

— Plec. Plec definitiv. Mă duc în Scoţia.

— Dacă mergi în Scoţia, vin cu tine, te însoţesc peste tot, te iubesc.

— Nici nu mă cunoști bine. Dragostea ta e o himeră. Și eu sunt un demon. O, Rosalind…

— Mi-ai rostit numele…

— Pentru ultima oară.

— Nu fi atât de aspru cu mine, nu mă necăji, *te rog.*

— De ce porţi rochia aceasta?

— Am crezut… păi, am crezut… ăăă… că o să mă placi… în rochia aceasta…

— Ai crezut *așa ceva?*

— Tuan, lasă-mă să stau cu tine în noaptea aceasta.

— Te-am văzut cum dormi.

— Lasă-mă să rămân cu tine, să merg cu tine oriunde mergi tu, nu-ţi voi fi o povară, am să muncesc pentru tine, o să câştig bani pentru amândoi… nu ești homosexual, nu? Știu că nu ești…

— Ești o proastă. O, Doamne! îmi ies din minţi. Te rog pleacă. Nu trebuia să fac așa ceva, mi-am făcut rău și mie și ţie.

— Tuan, termină… stai liniștit… hai să ne calmăm, te iubesc, te-am iubit întotdeauna, îţi amintești de seara aceea la Penn… mai înainte, ce s-a întâmplat… vroiam atât de mult să stau de vorbă cu tine, să te ating… eram îndrăgostită de tine… zici că m-ai văzut când dormeam… o, dragul meu, lasă-mă să rămân cu tine. Te rog, în numele Unchiului Tim care te-a cunoscut în tren, zicea că ești ca un grec, și zicea că erai dulce și drăguţ ca un animal bun și blând, apoi ţi-a dat numele cules din cărţi…

— Un nume de osândă și moarte. Umbra aceea va pluti mereu deasupra mea și pentru că ţi-am spus deja, să știi că e mai apăsătoare și mai întunecată. Îmi pare rău, *îmi pare tare rău.* Acum, te rog pleacă, Rosalind.

— Vreau să mă culc cu tine în noaptea aceasta.

— Cum poţi să spui așa ceva când Marian s-ar putea să nu mai existe? Vrei *să pleci, te rog!*

Rosalind a plecat. Tuan a rămas nemișcat până târziu în noapte. Apoi s-a întins, dar a rămas cu ochii deschiși pe întuneric foarte multă vreme. A doua zi dimineaţa a fost trezit de vocea veselă a lui Benet care-l anunţa că Marian era bine și sănătoasă, vorbise cu el la telefon și pleca în Australia cu *logodnicul* ei! Tuan a vrut s-o sune pe Rosalind, dar probabil că Benet o făcuse deja. A închis telefonul.

După ce-a luat micul dejun împreună cu Jackson, Owen s-a mai calmat.

— N-am mai avut o asemenea zi în viaţa mea. Nu, mint, bineînţeles că am mai avut parte de zile bizare. Dar aceasta le-a întrecut pe toate. Ce putea fi mai ciudat decât să mă trezesc cu *tine* aici… aparţinem unor lumi total diferite, atmosfere diferite, chiar planete diferite… facem tot felul de lucruri diferite… Dar acum ne vom putea explora unul pe celălalt… nu-ţi fie teamă… vom fi *uluitor de creativi…* ne asemănăm îngrozitor în clipa aceasta, știi… el te-a dat pe tine afară, *ea* m-a dat pe mine afară! Trebuie să ne revenim… la naiba cu ei… vom începe o viaţă nouă… vom vorbi și despre alţi oameni, nu numai despre *ei…* și ne vom spune tot felul de secrete. Pun pariu că nu-ţi convine. Ai fost întotdeauna un om ascuns. Am să te determin să te deschizi. Ca o stridie… da, o stridie, cu o perlă în ea, știu eu. Dai din cap. Dar poţi fi sigur? Stridia nu e sigură. În tine crește ceva de care tu nu ești conștient. Mildred a zis ceva despre tine, s-o ia naiba că nu-mi aduc aminte, dar ceva amabil, desigur. Tu mă vei învăţa să fiu înţelept, eu te voi învăţa să pictezi, e tot ce știu… și poate o să devii un pictor mai bun decât mine, mult mai bun. Cred că îţi cauţi și tu drumul tău, nu-i așa? Benet e un capitol încheiat, acum ești liber, ascultă, vorbesc serios, te pot elibera, ba nu, mă laud, tu mă vei elibera pe mine, oricum vei deveni fu *însuţi,* ești de-a dreptul ciudat, știi, și te pricepi la atâtea, poate și la unele secrete… ești tăcut… hai să mergem undeva împreună, dar nu ieșim încă din casă, nu-ţi dau drumul afară, nu încă, oricum, te simt ca pe o pisică sau un câine care ar fugi și s-ar rătăci, îţi arăt pisica mea de sus, pisici, adică în tablouri, normal… câţi ani ai? apropo… ești o pasăre cu aripile frânte, după câte știu s-ar putea să ai două sute de ani… nu contează, o să ne îmbătăm… dar vom fi liberi, vom întoarce casa pe dos ca niște îngrijitoare cu puteri magice.

Jackson asculta atent fiecare cuvânt, simţind că ţine într-adevăr la Owen, cu capul lui uriaș, faţa palidă, buzele groase, ţuguiate, nasul mare și părul negru, frumos, poate vopsit. Jackson, obosit deocamdată, era încântat să fie captivul lui Owen, îngrijitoarea lui magică. „Întoarcerea pe

dos” însemna pentru Owen mai întâi o escapadă până la ultimul etaj al casei, în pod, unde se găsea un pat lipit de perete, vizibil, în mijlocul unei grămezi pestriţe de *lucruri* ce acopereau toată pardoseala: haine vechi mâncate de molii, piese de mobilă stricată, cărţi prăfuite cu cotoarele și copertele rupte, pietre de diverse dimensiuni, cufere și geamantane străvechi, sticlă spartă, albume cu poze și ele vechi, făcute ferfeniţă, lampadare nefolositoare, porţelanuri sparte de toate formele și dimensiunile, cutii îndesate cu tot felul de mărunţișuri, ziare vechi, îngălbenite, jucării stricate. Owen își croia drum cu greu printre toate acestea, lovindu-le și dându-le la o parte cu picioarele lui mari, încălţate în pantofi din pânză. Îi spuse lui Jackson, care-l urma atent:

— Toate acestea sunt micile mele entităţi, copii de-ai lui Odradek ha, ha, ha, mici zei, surse tainice de inspiraţie, sclavi ai dezordinii. Mai iau câteodată un obiect de pe-aici, unul la care ţin, privilegiat, și-l duc jos… uite, ca ăsta, știi, poartă noroc. Luă dejos o broască ţestoasă din bronz, fără un picior și o băgă în buzunar. Ia privește aici. Și-a croit drum până la fereastră. *Uite,* ce frumoasă c Londra sub cerul senin, Tumul de la Oficiul Poștal, ce priveliște, tocmai bună pentru sinucidere, turnul de la Muzeul de Știinţe Naturale, drăguţul de el, Albert Memorial și Albert Hall, o grămadă de turle asemănătoare cu cele de la Kensington, Palatul Kensington… hai să coborâm, ai grijă la sticla spartă, ţine-te de mine, uite acolo e dormitorul tău, văd că ţi-ai făcut patul, semn bun, și acum să privim Ororile, aprind lumina, așa e bine, nu te amuză, eu trăiesc din pasiunile lor obscure, acele entităţi deformate, nu contează, hai să coborâm și să privim cele patru afișe de la capul patului meu, și apoi niște tablouri adevărate, aici în atelier, acestea sunt versiunile pisicii japoneze, văd că ești obosit. Uite, vreau să-ţi arăt niște prieteni vechi și apoi termin, iat-o pe Mildred când era tânără, pe Edward cu tată lui, aici cu fratele lui. Randall, știi povestea aceea îngrozitoare, nici nu-i de mirare că bietul Edward, a, da, toate sunt făcute de mine, nu mai sunt chiar așa de tânăr,

aceasta-i Anna cu Bran când era sugar, ce păcat că Lewen n-a apucat să-și vadă fiul.

Când a auzit vocea lui Marian la telefon, Benet era să leșine de uimire și bucurie. Avea o mulţime de lucruri de aflat în câteva clipe. Marian era bine și foarte, foarte fericită, era la aeroport cu *logodnicul ei* australian… da, australian, *logodnic,* aeroport, urmau să se căsătorească, acolo, regreta că n-a sunat mai devreme, spera că nu i-a necăjit prea mult. În acel moment a intervenit *logodnicul* ei australian, numai că Benet nu înţelegea ce spune. Râsete. Iar vocea lui Marian… da, sunt cu bărbatul pe care-l iubesc și-l voi iubi mereu, mereu! Dragă Benet, sper din tot sufletul că ne vei vizita… trebuie să plec, sărutări, sărutări.

Benet s-a așezat, cu mâna pe inimă, apoi a vărsat câteva lacrimi urmate de o criză nebună de râs. După aceea a pus mâna pe telefon. I-a făcut mare plăcere să anunţe vestea cea mare, dar nu pentru multă vreme. Ceilalţi i-au preluat inițiativa. S-a simţit ușurat că Edward nu răspundea. A întrebat-o pe Anna dacă vrea să-l sune ea, dar aceasta i-a spus că tocmai pleca în oraș. A revenit la Rosalind care i-a promis că nu se va lăsa până nu va da de Edward. A rămas apoi cu mâhnirea lui cea mare. Jackson.

Benet regretase imediat scrisoarea nemiloasă pe care i-o lăsase lui Jackson. Îi era rușine pentru că s-a înfuriat și s-a pripit, era trist pentru că nu știa cum vor reacţiona ceilalţi. Și-a dat imediat seama că l-a aruncat pe Jackson pe o pistă de unde îl va culege imediat cineva! Nu fusese un prost? Pierduse nu numai un om priceput și valoros, dar și un potenţial sfătuitor și mai ales un *prieten.* Gafa era făcută, a stricat totul și nu vedea cum ar putea repara lucrurile. Poate că Jackson era deja „servitorul”… sau așa-l vedea el acum… Annei Dunarven, sau al lui Owen, sau al lui Edward, al lui Rosalind, al familiei Moxon, al lui Oliver Caxton, al nebunului de Alexander sau al lui Elizabeth Loxon, care-l apreciau foarte mult, sau al Priscillei Conti, dar ea se afla încă în Italia… Dar Italia… era chiar cel mai bun loc pentru el acum! Sau poate a dispărut pentru totdeauna prin vreun cotlon al Londrei, un loc în care

Benet nu-l va mai găsi niciodată. Ce-ar fi spus Unchiul Tim… câtă dreptate avusese Unchiul Tim.

Unde era Jackson acum? Benet și-a amintit cum și unde l-a întâlnit pe Jackson prima dată. I-au revenit în minte momentele relaţiei lor, atât de ciudate. Jackson, lângă pod, urmărindu-l până acasă, vocea din spatele lui care l-a întrebat: „Pot să vă ajut?” în clipa aceea li se întâlniseră privirile. Bcnet îi vedea și acum limpede ochii. Apoi, cum Jackson i-a *atins* pur și simplu mâna, arătându-i că nu bani vroia, sau asta vroia oare să însemne gestul? Indica oare altceva, vreun *semnal* oferit de Jackson în zadar? Și apoi iar pe întuneric: „Lăsaţi-mă să încerc. Pot face multe lucruri”. De ce i s-a părut atunci vocea lui prefăcută, ca de actor? Apoi, după ce s-a mutat Benet la Tara, aproape uitase de figura aceea fantomatică, dar aceeași persoană insistentă a apărut din nou, și Benet i-a zărit figura, de data aceasta peste umărul Unchiului Tim! Consternarea și dezaprobarea Unchiului Tim când Benet a ţipat la Jackson. Și până la urmă l-a luat pe Jackson. De ce o făcuse? De fapt Unchiul Tim a făcut-o, mustrându-l pe Benet, aspru (i s-a părut lui), pentru că nu-l „angajează pe Jackson”. Și nu a fost Jackson preţios, priceput așa cum prelinsese? Chiar mai mult. Oare *soarta* era de vină?

Da, Unchiului Tim îi datora asta. Tim îl plăcuse pe individ. Nu era nimic de făcut. Atunci, în clipa aceea, Benet și-a amintit cu durere în suflet de patul de moarte al Unchiului Tim și cât de apropiat a fost de Jackson în acel scurt moment. O, de-ar fi Tim aici! Poate, gândi Benet, chiar îi aparţinuse lui Tim, l-a urmărit pe Benet din pricina lui Tim, s-a împăcat cu Benet din cauza lui Tim! Și totuși, eu l-am întâlnit mai întâi! Benet își dădea seama cât de mult îl obsedează gândul acesta. Dar, acum s-a terminat totul și relaţia lui cu Jackson a fost întotdeauna puţin cam stânjenitoare. Ar trebui să se simtă ușurat. De nu i-ar fi scris scrisoarea aceea răutăcioasă. Putea cu ușurinţă să facă totul mai politicos, chiar să-și exprime regretele. Dar nu cred, gândea Benet, că o să se vândă vreunuia dintre *ei…* ar fi cumplit. Și totuși a fost îngrozitor din partea lui

că era mai tot timpul plecat… și lipsea mult… dar poate o găsise el pe Marian? Oricum, ascundea adevăruri și spunea minciuni… poate că el a știut de Marian tot timpul! Și cel mai îngrozitor dintre toate: să-l fi luat Marian și individul acela pe Jackson cu ei, în Australia!

Toată lumea mă părăsește, gândea el, mă lasă de izbeliște. Prieteni nu mai am! Edward este deprimat și furios și zice că vinde Hatting Hall. Owen nu vrea să vorbească cu mine. Anna spune că se întoarce în Franţa de îndată ce începe Bran școala și-și vinde casa din Londra. Mildred a fugit în India. Când o sun pe Rosalind este rece și-mi trântește telefonul. Mă întreb – desigur… ne-am liniștit cu Marian și acum încep alte scenarii! De ce nu *Edward cu Rosalind…* n-ar fi *normal?* Poate că sunt capabil să fac ceva în sensul *acesta!* Benet stătea în birou și încerca să lucreze la Heidegger, dar se gândea la Jackson și la „ceilalţi”. A început să realizeze cât a fost de nepriceput; nu văzuse în faţa ochilor decât căsătoria dintre Marian și Edward. Acum Marian i-a deschis cale liberă lui Rosalind! Era clar de ambele părţi! Când s-a dus să-l vadă pe Edward în după-amiaza aceea nenorocită, a găsit-o pe Rosalind cu el în Galerie. Probabil că se afla de multă vreme acolo și încerca să-l consoleze! Asemenea tentative și vizite puteau da rod, numai că Edward, din păcate, s-a ţinut demn, departe de ele; acum că Marian se declarase *hors de combat,* calea era liberă pentru Rosalind! Nu-i de mirare că nu vroia să-și piardă timpul la telefon cu el!

Bineînţeles că Rosalind s-a simţit ușurată când a primit de la Benet vestea plecării lui Marian în Australia, cu un australian! Firește că fusese foarte îngrijorată din pricina surorii ei. Dar o preocupa mult mai mult cealaltă problemă, cea a lui Tuan. Rosalind a așteptat trei zile. Așteptarea era pentru ea agonie curată. Încerca din răsputeri să-și stăvilească toate dorinţele și gesturile care îi sfâșiau inima. Simţea, cum nu mai simţise niciodată, o puternică *durere sufletească*. În acele zile se așezase de nenumărate ori pe scaunul de lângă fereastră, respirând adânc și încercând să citească. Nu simţise niciodată în

viaţă o asemenea durere. La fel trebuie să fie și durerea morţii, când eşti conştient de faptul că eşti muritor, gândea. La început a plâns mult… mai apoi a rămas pur și simplu cu buzele întredeschise, privindu-și fix mâinile ce se odihneau pe genunchi sau pe piept. Fereastra era închisă și foarte cald în cameră. După prima zi n-a mai privit pe fereastră, se uita doar la lucrurile din cameră și din când în când la carte. *(în căutarea timpului pierdut.)* Uneori mai încerca să se gândească la pictură. Încetase să picteze. Va trebui să picteze iar, curând… în viitor… numai că nu întrezărea niciun viitor, ci doar un hău întunecat. Spre surprinderea ei dormea destul de bine, de parcă trupul cel sănătos nu primise mesajul durerii mortale. Lumea spune că se poate muri din dragoste, se gândea, dar nu cred ce spun… oricum, nu mulţi dintre ei, presupun că unii… da, nu foarte mulţi… au trecut prin aceste chinuri… când e într-adevăr o problemă de viaţă și de moarte… deși poate nu am să mor., dar nici nu văd cum aș mai putea trăi așa. În tot acest timp a reușit să-și înfrângă imensa dorinţă de a-l vedea pe Tuan, de a da fuga la el. Instinctul a sfătuit-o să mai aștepte. Dar după trei zile n-a mai putut suporta.

În a patra zi s-a trezit devreme și a zăcut încolăcită ca un melc un timp, cu faţa în mâini. S-a ridicat și s-a îmbrăcat încet. Își alesese cu o seară în urmă rochia, o rochie foarte simplă din bumbac, maro, largă, cu mâneci lungi și fără niciun model. Își va pune și o jachetă neagră, largă, din bumbac. Presupunea că va fi cald și soarele va străluci. Era sâmbătă; luase și asta în calcul. Stătea pe așternutul mototolit și se uita la ceas. S-a ridicat, s-a privit în oglindă, și-a aranjat gulerul de la rochie și și-a netezit părul blond pe care și-l mai tunsese recent – gest pe care l-a regretat apoi. Și-a privit ochii… plânsese mult… încerca să nu mai plângă… nu trebuie să plângă acum. Rezultatul acestei hotărâri a fost un nou val de lacrimi pe care abia le putea stăpâni. S-a uitat iar la ceas, arăta aproape ora opt. Se decisese deja să meargă pe jos până la destinaţie. Era gata de plecare.

Tuan a deschis ușa. A salutat-o din vârful buzelor:

— O, bună!

După o scurtă ezitare, s-a dat la o parte lăsând-o să intre și a închis ușa. Avea în mână jacheta cea neagră din bumbac pe care o mai avusese cu ea și înainte, și acum a pus-o, din obișnuinţă, pe același scaun. El o privea nedumerit.

— De ce-ai venit?

— O, Tuan, știi…

— Nu s-a schimbat nimic…

— Pot să stau doar puţin, îmi dai o ceașcă de ceai?

— O, bine… dar…

— E foarte cald afară.

Tuan s-a retras în sufragerie și ea l-a urmat. A evitat canapeaua și s-a așezat pe un scaun. Tuan a plecat la bucătărie.

— Tuan, nu te mai deranja cu ceaiul, nu vroiam ceai, doar o limonadă…

Tuan a venit imediat cu un pahar de limonadă. Ea a băut-o și a pus paharul pe jos. A întrebat apoi:

— Cum îţi mai merge lucrarea?

— Nu prea grozav.

El și-a tras un scaun în colţul opus al camerei, dar nu s-a așezat.

— Despre ce e?

— E despre… mari gânditori… din trecut… dar știi, mai și lucrez…

— Da, la librărie. Îmi pare rău, dar nu știu nimic despre filosofii tăi.

— Nici eu nu prea știu, adică știu foarte puţine lucruri, sunt un cercetător neînsemnat.

— Sunt convins că nu ești „neînsemnat”.

— Vreau să spun că nu știu mare lucru. Ascultă, Rosalind… Tuan măsura camera cu pași mari.

— Rosalind, îmi pare rău că trebuie să-ţi spun, dar prezenţa ta aici mă deranjează. Ai vrea să pleci? Scuză-mă că te tratez astfel. Dar nu mă aștept să-mi împărtășești părerile sau măcar să înţelegi…

— Dar înţeleg, încerc să înţeleg.

— Tu ești făcută pentru fericire și libertate, în lumea ta proprie. Eu vin din alt tărâm. Mi-am etalat necazurile și povara și n-ar fi trebuit să procedez astfel. M-am gândit bine. Mă compătimești. Simt imensa ta milă, oceanul întins de compătimire... dar te-ai lăsat impresionată de povestea mea și ai ajuns să crezi că aceste frământări, această umbră se numește dragoste, deschidere spre dragoste... și nu poate fi așa... destinul tău se află în alt loc, în *altă lume...* și *acum* te simţi dezorientată în spaţiul ei mare.

— De ce *acum...* vrei să spui... Cerule!...

— Tu aparţii Angliei, frumuseţii și caracterului nobil al istoriei sale. Tu, aici, ești acasă, ești prinţesă. Ești tânără, liberă, ai tot viitorul în faţă... poţi fi fericită în lumea ta, împreună cu cei de-o seamă cu tine. Și acum că a plecat Marian...

— Și ce legătură am eu cu Marian? Vrei cumva să spui că sunt liberă să mă mărit cu Edward...!

— Așa văd eu lumea ta, care nu este și a mea. Da, Edward sau altul. Îmi pare rău că trebuie să-ţi spun asemenea lucruri. O, Rosalind, cum *poţi!*

Tuan, care umblase prin cameră ca un leu în cușcă, s-a așezat pe canapea și și-a acoperit ochii. Rosalind a venit lângă el.

— Ce vrei să spui? Bineînţeles că știi, doar vezi că te iubesc, *numai pe tine...*

— Ţi-am spus data trecută...

— Cum poţi vorbi astfel de Edward? Nu, nu recunoști adevărata *dragoste? Te* voi iubi cu disperare și din toată inima până la moarte, te iubesc pe *tine* și știu că și tu *mă* iubești., mă iubești, nu?... te rog spune-mi că mă iubești... te rog ia-mă de mână.

Tuan i-a luat mâna și apoi i-a dat drumul. A zis:

— Nu mai plânge. Ei bine, plângi dacă trebuie.

— Dă-mi o batistă, am pierdut-o pe a mea.

— Poftim, ia una mare. Rosalind, tu ești încă un *copil.* Suntem caractere foarte diferite, provenim din două lumi total opuse.

Căsătoria este un mister, o problemă foarte profundă

și dificilă, poate fi o greșeală teribilă, o greșeală de-o viaţă.

— Nu atunci când dragostea e reciprocă și noi ne iubim. Dragostea este mai presus de orice… *Știu* că mă iubești, Tuan, văd, simt, *știu,* vom fi împreună, *trebuie* să fim împreună, vreau să rămân *pentru totdeauna* cu tine…

El a împins-o la o parte, s-a ridicat și a început iar să măsoare camera cu pași mari și agitaţi. Ea îl privea cu răsuflarea tăiată, ţinând batista în mână.

El a zis:

— Ţi-am spus care sunt motivele pentru care nu ne putem căsători, chiar dacă mă iubești… și dragostea poate fi neadevărată și efemeră. Ar trebui să-ţi spun și că nu m-am culcat nciodată cu vreo femeie sau vreun bărbat.

— Nici eu nu m-am culcat niciodată cu vreun bărbat sau cu vreo femeie.

— Am avut propriile mele probleme teribile… interioare… probleme și greutăţi…

— Asta-mi tot spui, dar *eu* sunt aici și dragostea noastră ne poate ţine în viaţă, ne poate vindeca. Putem câștiga bani amândoi și chiar de-am fi săraci, asta n-ar schimba nimic…

— Nu, nu, nu… îţi spun pentru ultima oară… nu.

— O, dragul meu, sunt atât de obosită, hai să nu ne mai certăm, vreau să mă întind, hai să ne întindem amândoi, acolo înăuntru, măcar *să ne odihnim* împreună, te rog, te rog, dragostea mea. Hai să mergem împreună, vino. S-a ridicat și a întins mâna.

El a privit-o și i-a luat mâna. S-a lăsat dus spre pat. S-au așezat pe marginea patului și s-au privit.

Rosalind avea impresia că leșină. A fost copleșită de un val extraordinar de viaţă, o senzaţie pe care nu o mai cunoscuse până atunci, deși stătea jos, simţea că i se dezintegrează trupul, dureros, ciudat, ca din pricina unui șoc electric. S-a desprins de el și și-a scos rochia. Tuan a rămas nemișcat, o privea, ochii îi erau liniștiţi și calmi, parcă medita; a privit-o, visător, mult timp. Respira adânc, cu buzele întredeschise. A început să se descheie la cămașă, apoi s-a oprit.

— Vino la mine, ia-mă în braţe, Tuan dragă, sigur am câştigat…

— Poate ai câştigat doar tu, copila mea. Rămâne însă de văzut…

— Mulţumesc lui Dumnezeu că s-a terminat *povestea aceea,* a spus Owen. Stătea în bucătărie și se uita cum pregătește Jackson *ratatouille* pentru prânz. Dar imaginează-ţi că a fugit cu un australian. Oare o fi urmărit-o sau a stat aici tot timpul?

— Și eu mă întreb.

— Putea să ne anunţe mai din timp! Putea să se hotărască mai devreme că îl vrea pe australian și nu pe bietul nostru Edward.

— Chiar așa, aprobă Jackson.

— Ne-a făcut viaţa un iad la toţi, în special lui Edward, bineînţeles, dar și lui Benet. Dar să știi că-mi pare rău pentru Benet, adică pentru ceea ce simte fiindcă ea n-a vrut să se mărite cu Edward, în noaptea aceea… tu erai la Londra, firește… când a venit oribilul mesaj pe sub ușă. Mă tot întreb cum a ajuns acolo… l-a dus australianul, l-o fi scris el, a, ba nu, era scrisul ei parcă sau poate pur și simplu ea și-a dat seama că Edward nu era pentru ea, nu se potriveau, ea nu-l plăcea și de fapt doar Benet a pus la cale totul.

— Posibil, a spus Jackson.

— Edward a fost neclar, nu-i așa? Benet a zis că l-a găsit foarte deprimat când l-a vizitat la Hatting Hall. Edward e genul de om care face câte o depresie și nu-și mai revine.

— Probabil, a zis Jackson.

— Rămâi la mine, dragul meu? Ai auzit ce i-am spui lui Benet când a sunat și m-a întrebat dacă știu ceva de tine! Era gata să mă sufoc! Bine, nu te mai bat la cap, nu încă. Sunt atât de bucuros că ești cu mine. Chiar mă gândesc la sinucidere. E un subiect plictisitor, însă. Știi că Mildred a plecat în India. Îmi e foarte greu fără ea.

Poate că unul dintre zeii ei mi te-a adus pe tine în loc. Normal că ești încă șocat, mă tot întreb ce naiba a avut

Benet… bine, nu întreb nimic, orice-ar fi fost, e un tâmpit și gata, poate trec pe la el și-i ard câteva să se înveţe minte, ba nu, n-am să fac așa ceva, pun pariu că nu mă lași, tu ierţi totul ușor… Ei, fir-ar să fie, ce-i asta, du-te și vezi tu, dragul meu, nu poate fi Benet atât de repede… nu, lasă că mă duc eu, poate fi oricine.

Sunase cineva la ușă. Owen a deschis-o. Era Mildred.

— O, Doamne! Te-ai întors deci, târfuliţo, am crezut că ai plecat *definitiv!* Sau ai venit iar să-mi spui un adio greţos? Ce vrei? Dacă ai de gând să pleci, *poţi pleca acum,* din partea mea. Dacă vrei iar să scâncești un adio, o, fir-ar să fie… tocmai când… o, bine, intră… vino în salon, eu tocmai făceam ceva la bucătărie… să nu începi să plângi, hai, treci în salon și *stai* acolo până termin, altfel urlu.

Owen a tras-o pe Mildred în sus pe scări, până în salon și a închis ușa după ea. Apoi a fugit la bucătărie și a închis și ușa aceea. Jackson a ridicat, mirat, din sprâncene.

— Ascultă, să nu scoţi *un sunet,* e Mildred, nu vreau să vadă că ești aici, *stai cuminte,* bine? Scap de ea cât pot de repede, îţi promit, dar tu să stai aici, dragul meu băiat… închide afurisita asta de ușă și*ţ ine-o închisă.*

Jackson a aprobat din cap.

Owen a urcat repede în salon.

— Deci, te-ai întors, nu? Dar nu poţi sta aici, să știi, bine, bine, ai venit să-mi povestești, e al naibii de nepotrivit, da, stai jos, o să stau și eu…

Pe scurt, povestea lui Mildred suna cam așa. Și-a pus un anunţ că-și vinde casa, dar nu se hotărâse unde avea să locuiască în India. S-a dus la British Museum să se sfătuiască cu zeii ei, dar n-a primit niciun răspuns clar. O tenta Calcutta, sălașul Mamei Tereza, un loc absolut mizerabil și murdar, unde este primit orice obol, cât de mic, pe de altă parte… în toate aceste clipe de dureroasă nehotărâre, ca un fel de pedeapsă, s-a dus și în East End la Londra, ca să se pregătească pentru scenele teribile din India. Aici, a intrat într-o oarecare biserică și a cunoscut un preot anglican, care predica acolo și a fost teribil de impresionată de modul lui simplu de viaţă, umil, altruist,

sfânt, o lumină spre care se îndreptau toţi cei cu inimile zdrobite. Bineînţeles că Mildred a mai văzut și alte asemenea lucruri, dar strălucirea aparte a acestei vieţi simple, existenţa unei inimi atât de pure au făcut-o pe Mildred să perceapă, în așteptarea unei revelaţii, o nouă rază de lumină. A început să priceapă că de fapt nu era absolut *necesar* să plece în India, că era nevoie de ea aici. Ea considera acum absolut necesar, și ideea i-a venit ca o rază luminoasă, să se păstreze creștinismul în forma în care noul secol o cerea, la fel ca celelalte mari religii care știau să facă trecerea din trecut spre viitor, știau să păstreze în formă pură realitatea spirituală, ţinând și cultivând ceea ce a fost profund și credibil adevărat pentru mai departe în noile ere ale omenirii. Această înţelegere profund mistică, care aparţinuse cândva creștinismului, a început să pălească din pricina marilor știinţe și a noii lumi creștine care îi considera pe Hristos și pe Dumnezeu niște persoane rigide în care nu se mai putea avea încredere. Dar ceea ce este *real,* adevărul mistic al creștinismului, așa cum l-au văzut marii mistici, Eckhart, Sfântul Ioan al Crucii, Tereza de Ávila și alţii, așa cum îl văd acum marii sfinţi din ziua de azi, *acesta* trebuie propovăduit acum, acolo unde e nevoie, în Occident. Deci, a conchis Mildred, aici, în Anglia, în Londra, aici îmi este locul, aici pot practica religia, în felul meu simplu și nu în India. M-am dus la British Museum și am îngenuncheat în faţa statuii lui Shiva și l-am văzut dând din cap aprobator!

— Hai, lasă-mă cu poveștile astea, a zis Owen. Și ce faci cu preotul ăla, când te măriţi cu el?

Mildred a râs și apoi a spus că speră să fie ea însăși hirotonisită.

— S-ar putea să ţin Potirul!

— Pe urmă o să vrei și Graalul, a zis Owen. Uite cum îţi sticlesc ochii!

— Potirul înseamnă Graalul! îmi pare rău că te-am deranjat, dar trebuia să-ţi spun că încă sunt aici… nu te supăra pe mine, Owen. Trebuie să plec acum.

— Bine, bine. Mă bucur că ţi-ai găsit misiunea aici și

nu acolo, până la urmă. Dar la naiba cu preotul!

A condus-o jos și, când să deschidă ușa, văzându-i lacrimi în ochi, a sărutat-o. Ea l-a luat de gât. A sunat soneria.

— Ei, fir-ar să fie! a spus Owen, și dând-o pe Mildred la o parte a deschis ușa.

Era Benet.

— Cum suna exact scrisoarea aceea îngrozitoare?

Owen a ridicat special tonul ca să-i împiedice pe Mildred și pe Benet să pornească o conversaţie în prag. A reușit să o împingă pe Mildred afară, să-l bage pe Benet înăuntru, l-a dus pe Benet în salon și și-a cerut scuze, trebuie să dea fuga la bucătărie să pună ceva pe foc. L-a lăsat pe Benet acolo, a închis ușa, a alergat la bucătărie, i-a șoptit lui Jackson „Benet”, a închis ușa, fuga înapoi în salon, a închis și acolo ușa.

Rareori l-a văzut Owen pe Benet atât de prost dispus. Dar nu avea deloc intenţia să-l „liniștească”, ci doar să-l pedepsească. Benet s-a bâlbâit, spunând cât de mult regretă scrisoarea aceea „îngrozitoare” pe care i-a lăsat-o lui Jackson.

— Păi… am zis că m-am săturat pentru că tot dispărea…

— Da, tot timpul pleca să scoată pe câte cineva din încurcătură. Nu l-ai mai văzut? Dar ce i-ai *scris?*

— I-am scris că s-a îmbătat, și chiar era beat, la Tara, nu-l mai văzusem niciodată atât de doborât, și… dormea pe canapeaua din salon, beat mort.

— Ce-a zis?

— Nimic. L-am lăsat să doarmă, am scris scrisoarea, am pus-o în hol și am plecat la Penn.

— Doamne sfinte, asta a fost tot?

— I-am scris că am nevoie de cineva de nădejde și că adusese o femeie în căsuţa de vară…

— O, chiar așa?

— Așa am crezut eu… n-am aflat nimic concret. I-am scris că e clar că s-a plictisit de mine și asta a fost picătura care a umplut paharul, că mă întorc la Penn și nu vreau să-

l mai văd când mă întorc la Tara.

— Și l-ai mai găsit?

— Nu.

— Și ai fost în sfârșit încântat?

— Îmi tot spuneam că am procedat foarte înţelept și că el a fost înţelept că a plecat… dar apoi…

— Te-ai răzgândit?

— A început să-mi pară rău, am fost șocat, mă tot întrebam cum de am putut fi atât de pripit, ar fi trebuit să aștept să se trezească și să vorbesc cu el, poate îi fusese rău… de fapt, știam atât de puţin despre el.

— Niciunul dintre noi nu știe mare lucru despre el… Oare o să-l mai vedem vreodată?

— Și am început să mă gândesc și la Unchiul Tim…

— Normal că Tim a ţinut la Jackson, îi oferea afecţiunea de care avea nevoie și după ce-a murit Tim… atunci am crezut că Jackson nu o să mai stea mult la tine.

— Am visat că Unchiul Tim mă privea, apoi se uita la dușumea și acolo, pe jos, era o umbră lungă, neagră… și aceea era… Jackson.

— Păi, nu știu dacă o să mai aflăm ceva, mă gândesc să nu fi dispărut, sau poate a murit de supărare, s-o fi sinucis, s-a aruncat sub vreun tren…

— O, de nu i-aș fi scris scrisoarea aia idioată, doar *scrisoarea* aceea mă frământă, de ce oi fi scris-o, am fost veninos, răzbunător, cred că îmi ieșisem din minţi…

— Ei, asta e situaţia… unii oameni sunt foarte sensibili. Presupun că s-a ascuns în vreo văgăună mizerabilă, și moare de foame, și-și deplânge singurătatea și tristeţea… era atât de tăcut… poate că el considera că și-a încheiat misiunea pe lumea asta…

— O, Owen, n-am să-mi revin niciodată, el nu se va mai întoarce la mine… n-am să-l mai văd niciodată… totul numai din vina mea!

OPT

Edward și-a băgat ceva în buzunar și a ieșit devreme din casa lui din Londra. Mergea încet și respira adânc. Își alesese cu grijă cravata, dar după o vreme și-a scos-o și a

pus-o la loc. Comportamentul, mersul, ochii… totul era cumplit de straniu și lumea pe lângă care trecea întorcea privirile după el. Mergea de parcă mărșăluia. Nu părea grăbit, ci mai degrabă părea teribil de hotărât, de parcă nimic nu-l mai putea abate din drum. Braţele i se bălăngăneau, buzele întredeschise, ochii păreau fără lumină. Cei care-l vedeau îl considerau în pragul sinuciderii sau se gândeau că poate tocmai comisese o crimă sau era pe cale să comită una. Umbla de parcă era gata-gata să cadă, ţeapăn, cu faţa în jos.

Când s-a apropiat de punctul destinaţiei sale, Edward a încetinit pasul și mai mult. A privit în jurul lui, mișcându-și capul foarte încet. La un moment dat, chiar s-a oprit lângă un felinar, ridicând o mână și, cu privirea fix înainte, s-a rezemat de el. Chipul i s-a modificat, în ochi i se citea o uimire profundă, ca cineva care a bătut cale lungă, și și-a dat brusc seama că s-a rătăcit. O femeie amabilă chiar s-a oprit ca să-i vorbească. Edward a întors încet capul și a început s-o scruteze. Ea s-a îndepărtat repede. Asta l-a făcut și pe Edward s-o ia din loc. Pe măsură ce înainta, pe faţa lui se citea tot mai multă suferinţă, lăsând impresia unei căutări zadarnice sau a căinţei pentru o faptă oribilă. Un preot s-a întors din drum și l-a urmărit până când a hotărât că tânărul era pur și simplu beat. În sfârșit, Edward s-a oprit și a rămas nemișcat la un colţ de stradă, apoi s-a îndreptat de spate. A scos și un sunet ciudat, ca de pasăre sau de animal. După ce a cotit, a grăbit pasul și a început să dea violent din cap de parcă vroia să se dezmeticească. S-a oprit în faţa unei case și, după ce a ezitat puţin, a sunat.

Anna Dunarven i-a deschis ușa. Când și-a dat seama cine era, a ţipat scurt și era gata să leșine. Apoi a deschis ușa larg. Edward a intrat, a rămas nemișcat în hol până a închis Anna ușa și a trecut pe lângă el, îndreptându-se spre salon. Edward a urmat-o. În cameră bătea soarele. Ea s-a întors spre el și a întrebat:

— Ce vrei?

— Știi ce vreau, a răspuns Edward.

Anna s-a așezat pe canapeaua de lângă șemineu. Și-a acoperit faţa. Edward a luat un scaun, l-a pus înaintea ei și a adăugat sec:

— Vreau să mă însor cu tine, bineînţeles.

S-au privit. Edward a întins mâna. Anna a luat-o într-ale ei. Lacrimile îi curgeau pe obraji. El nu s-a clintit. După câteva clipe Anna i-a dat drumul la mână și l-a privit fix. El s-a apropiat de canapea, au închis ochii amândoi și s-au îmbrăţișat. Anna a șoptit:

— Mulţumesc lui Dumnezeu!

S-au dezlipit unul de altul și s-au privit iar.

— Te rog să mă ierţi, a spus Edward. Îmi pare îngrozitor de rău. Dar n-am știut cum să procedez. Bineînţeles că m-am gândit tot timpul la asta de când…

— Și eu. Uneori mă chinuiam îngrozitor. Dar nu știam ce știi tu.

— Și eu nu știam ce vrei tu.

— Serios? M-am întors ca să te văd însurându-te cu altă femeie! A fost culmea culmilor, nici că-mi mai rămânea ceva pe lumea asta.

— Anna, *nu,* nu-mi reproșa, am trecut prin chinurile iadului.

— N-ai meritat? Era cât pe-aci să te însori cu Marian. Ai scăpat ca prin urechile acului.

— O, Doamne… da… te-am văzut la cimitir.

— Te-am văzut și eu… te ascundeai după un mormânt.

— Da. Vroiam să vă văd pe amândoi.

— A… într-adevăr… pe *amândoi!*

— Am crezut că mă eviţi.

— Doar pentru motivul menţionat. Acum, dragul meu băiat…

— Se mai pot întâmpla multe. Trebuie să mă salvezi.

— Trebuie să ne salvăm toţi trei, acum și pentru totdeauna! N-ai scos o vorbă, nu?

— Nu, bineînţeles că nu.

— Nici eu.

— Dar el?

— El… păi, să vezi, nu-ţi fie teamă. E un băiat foarte înţelept, nu va vorbi.

— Vrei să spui că știe… presupun că trebuia.

— Trebuia. Oricum a aflat!

— Și în viitor?

— Lucrurile se vor aranja de la sine. Noi suntem puternici și el de asemenea. Da, sigur, totul va fi bine.

— Așa deci. Ne putem căsători *imediat?*

— Bine, nu mai știu cât durează în Anglia…

— Va trebui să mergem în altă parte.

— Poate, însă numai pentru un timp. Edward, nu-ţi fie teamă, contează doar faptul că *ai venit.* O, nici nu-mi vine să cred!

Au închis ochii, s-au îmbrăţișat iar, apoi s-au desprins unul de celălalt și s-au privit.

— Ești atât de tânără, Anna.

— Da, da, da, cum zici tu! Dar de ce n-ai venit până acum?

— Așteptam un semn… nu, nu așteptam nimic, îmi pierdusem orice *speranţă.* Simţeam că toate merg de-a-ndoaselea…

— Eu așteptam un semn. Chiar m-am dus până-n Lipcot și m-am uitat la Hatting, doar pe dinafară, doar o clipă.

— Eram acolo?

— Nu știu. Vroiam doar să-mi iau rămas-bun… mă aflam într-o stare atât de jalnică.

— Îmi pare rău. Mai bine am vinde Hatting.

— Nu, în niciun caz! De ce să-l vindem?

— Iar discutăm ca… bine, nu-l vindem!

— O, dragul meu, ai bătut atâta drum, ai venit în sfârșit acasă la mine. Ai fost foarte curajos, cavalerul meu iubit!

— Dar el? Simţeam că toate-mi sunt potrivnice. Mai simt încă diverse adversităţi…

— Te referi la Bran?

— O să mă facă bucăţele. Unde e?

— În grădină. Să-l chem?

— Atât de repede… da, o să mor singur aici.

Anna a ieșit din cameră și a coborât treptele. Edward a rămas cu ochii închiși, rezemat, strângându-și capul în mâini. Când a auzit pași iuţi afară, s-a ridicat în grabă și și-a dus mâna la inimă.

Bran s-a repezit la Edward. O clipă Edward a avut senzaţia că este atacat. Apoi s-au îmbrăţișat, s-au prăbușit pe canapea și Edward a realizat că cel puţin un lucru, cel mai important lucru dintre toate, era absolut în ordine.

— O, Edward, Edward…

— O, Bran, dragul meu Bran, nu ești supărat pe mine?

— Te iubesc, te iubesc, am sperat atât de mult că vei veni într-o bună zi, am așteptat atâta… apoi am crezut că n-ai să mai vii…

— Păi, uite, am venit și orice va spune lumea, am venit și rămân, vom fi împreună! O, sună atât de bucuros, copilul meu, dragul meu copil!

Toţi trei vorbeau în același timp, îmbrăţișându-se, plângând, râzând, chiuind de bucurie. Ceea ce păruse o imposibilitate, ajunsese să se împlinească. După ce s-au mai liniștit puţin, Anna a sugerat să mănânce ceva, dar Bran a declarat că e atât de fericit încât nu va mai mânca în viaţa lui. Edward a scos ceva din buzunar și i-a întins.

Solemn, Bran a luat obiectul, l-a privit și apoi a scos un ţipăt. Edward i-a spus:

— Îţi aparţine.

Bran a dat din cap, fiind pe cale să-l pună la o parte, dar Anna i l-a luat din mână.

— Ce-i asta?

— O piatră, a spus Edward.

— Da, dar ce înseamnă?

Bran i-a luat-o și a băgat-o în buzunar.

Edward a zis:

— Este piatra care mi-a zgâlţâit fereastra în *ziua aceea,* ziua dinaintea așa-zisei mele nunţi.

— Tu… Bran, *tu* ai făcut așa ceva… ai spart fereastra?

— Da, a spus Bran calm. Cineva trebuia să înceapă să ia măsuri.

— Ce neastâmpărat… dar, o, cum…

— A fost nemaipomenit de curajos, a zis Edward.

— Dar *asta* a contribuit cu ceva, te-a determinat să te răzgândești? Ar fi trebuit.

— M-a tulburat foarte mult și…

— Ei, nu mai spune! Chiar te-a tulburat! *Știai,* dar n-ai făcut nimic! Marian te-a salvat! Pot să văd piatra?

Bran a scos-o și i-a întins-o mamei lui care a studiat-o atentă și apoi i-a dat-o lui Edward. Piatra era frumoasă, neagră, rotundă, cu striuri albe și verzi. Când a luat piatra în mână, chipul lui Edward s-a întunecat pentru o secundă. I-a înapoiat-o lui Bran, care a pus-o de o parte ca pe ceva ce-i aparţinea de drept.

— De unde o ai? a întrebat Edward. N-am reușit să ghicesc.

— De pe o plajă minunată din Britania, a zis Bran. O, hai să mergem acolo, *Maman, ce* zici de asta…

— O, mergem peste tot, a zis Edward. Până începe școala ta, să știi… dar acum vom merge toţi trei numai în locuri minunate…

— A, școala, da… de fapt aștept cu nerăbdare să înceapă, a spus el cu demnitate.

Bran a luat-o la fugă. îl auzeau bombănind, oftând, cântând ca o păsăruică acolo, sus, la etaj. Ei, jos, oftau și ei, stând pe canapea, îmbrăţișându-se și râzând nebunește.

Edward a zis:

— Trebuie să ne dezmeticim, să ne facem ordine în idei, să derulăm filmul a ceea ce s-a întâmplat.

— Da, da, acum avem timp…

— Nu te-ai simţit vinovată? Doar tu ai pus totul la cale!

— La început am suferit pur și simplu, nu știam ce se va întâmpla, sau ce-am făcut, ce grozăvie am făcut…

— Chiar așa, draga mea fată, n-am putut deschide discuţia după *aceea,* nu știam cât îţi aminteai… sau *intenţionai* să-ţi amintești… putea fi luată drept viol… sau

exact ce ţi-ai dorit. M-am gândit deseori că nu voiai decât…

— Ce?

— *Ca eu să nu-mi amintesc nimic,* nimic din ceea ce conta, din ceea ce s-a întâmplat în noaptea aceea și sperai că totul avea să se piardă în bezna uitării. Poate totul atârna de minciuna pe care mi-ai spus-o.

— Da. Ţi-am spus că sunt însărcinată… Nu vroiam să afle nimeni că Lewen nu putea avea copii. Am păstrat secretul pentru că nu știam ce să facem. Am discutat problema, ne-am gândit să adoptăm, dar nu eram sigură, totul era un joc de noroc.

— Căutai ceva de rasă!

— Da, Edward! Bineînţeles că trebuia să aștept să văd ce se întâmplă și cum anume, putea să nu iasă nimic în final. Eram într-o stare groaznică, luptam cu timpul. Și apoi Lewen a intrat în comă…

— Îl ţii minte pe doctorul Sandon, era doctorul tău și al nostru, de fapt. Am auzit fără să vreau ce-i spunea tatălui meu…

— Adică ai aflat?

— Nu, nu chiar, abia am priceput ceva atunci. M-am gândit la asta abia în seara *aceea,* când m-ai invitat să bem ceva și…

— Deci, tu… Edward, ai fost un înger!

— Hai să spunem gentleman. De fapt, am ghicit de la început că cineva încerca să profite de mine. Dar eram atât de îndrăgostit de tine, aș fi făcut orice… deși, de fapt, n-am știut prea bine ce s-a întâmplat până a doua zi… atunci am început să gândesc! Și, ei bine, am avut la ce mă gândi multă vreme!

— Și de-atunci te tot gândești? O, Edward…

— Înainte de a pleca în Franţa te-ai dus în Irlanda.

— De unde ai aflat?

— M-am dus la Trinity College din Dublin, am spus că sunt cercetător în materie de istorie irlandeză și am cerut să mi se arate arborele genealogic al familiei lui Lewen Dunarven, până în prezent. L-am găsit pe Lewen și ziua de

naștere a lui Bran.

— O, dragul meu! Câtă rigurozitate! Da, și Bran s-a născut în Irlanda. Era mai sigur. Când ai fost acolo?

— Imediat după ce s-a născut Bran. Apoi ai stat în Franţa. Dar… ei bine… mă întrebam de ce anume ai făcut-o… nu ai făcut-o pentru mine. M-ai minţit.

— Da. Ţi-am spus că sunt însărcinată. îl iubeam mult pe Lewen, era un om grozav, își dorea mult un copil, dar apoi a căzut la pat, foarte bolnav și doctorul mi-a spus *mie,* nu *lui,* că nu va avea niciodată copii, și eu îmi doream copilul, iar el s-a internat…

— N-a știut nimeni că am venit și am petrecut noaptea cu tine.

— Nimeni. Nu știam sigur nici dacă tu însuţi ai realizat.

— Cum să nu?

— Erai foarte beat.

— Tu m-ai îmbătat!

— Apoi i-am spus lui Lewen că am rămas însărcinată, că voi avea un copil de la el… a fost tare fericit… și apoi, firește, am spus și celorlalţi.

— O, Doamne… îmi plăcea foarte mult Lewen… Și Bran?

— Cred că Bran are un al șaselea simţ.

— Îmi seamănă. E ca și cum ar fi originar din Cornwall. Am constatat asta la cimitir. Oare cât o fi priceput din toate astea? Oricum, suficient ca să-mi spargă fereastra.

— Da, și mai erau și fotografiile…

— Fotografiile?

— Da, le-am păstrat ca să mă autopedepsesc. Credeam că le ascunsesem de el. Mi-am dat seama că a aflat, că știa ceva, în clipa în care nu mi-a mai pus întrebări. Și apoi aici… lucrurile pe care le-am adus cu mine… nu-l puteam împiedica să umble în mansardă… și apoi, când l-a cunoscut pe Jackson, s-au dus acolo amândoi…

— Jackson?

— Da, el…

— Jackson a reparat fereastra spartă de Bran. Am vorbit despre diverse. Cred că și Jackson are un al șaselea simţ. Este un individ tare ciudat, mult mai ciudat decât crede lumea. Și știe să tacă.

— Bran îl iubește. Și eu.

— Da, și cum spunea Bran, cineva trebuia să înceapă ceva.

Tuan era singur. Se înserase. O trimisese pe Rosalind acasă. Nu pentru că se certaseră. Rosalind urma să vină a doua zi. Dar Tuan fusese brusc cuprins de o suferinţă teribilă, îngrozitoare. O durere de parcă îl tăiase cineva în două. Sunt blestemat, gândi el, *nu mă pot însura!* Nu și-a dat seama cum a trecut ziua, a pierdut firul timpului. Din clipa în care și-a scos cămașa și apoi mai târziu, spre după-amiază, s-a simţit ca în paradis, nu, nici nu putea descrie starea, un fel de *schimbare totală* de parcă niște *raze venite de departe* îi transformau trupul, pentru că trupul și sufletul lui erau unul și același. Probabil astfel simte cineva care este operat de un chirurg în care are totală încredere, operaţie grea, dar tot timpul ţine ochii deschiși. L-a învăluit o lumină aurie, puternică, l-a pătruns, l-a transformat, s-a dizolvat în interiorul lui. Bineînţeles că Rosalind fusese *acolo.* Durerea ei, bucuria ei. Și-a amintit că s-au ridicat la un moment dat, au mâncat și au băut puţin, au râs nebunește, au vărsat lacrimi de iubire. Și-a amintit că ea rostea neîncetat „oh, oh, oh”. Totul s-a întâmplat și era *adevărat.* Mai târziu, după-amiază, sau poate spre seară, a apărut durerea. Tuan nu a fost niciodată la spital, dar credea că știe ce înseamnă asta, recunoștea suferinţa aceea ciudată despre care nu i-a vorbit lui Rosalind. Au reușit să se îmbrace plângând, numai că lacrimile lor păreau niște picături într-un bazin. Tuan și-a îndreptat spatele și a constatat că suferinţa i se accentuează. I-a spus:

— Trebuie să pleci, pleacă *acum* și vino mâine dimineaţă… După ce-a plecat ea și a rămas singur cu durerea lui, și-a imaginat că n-o să mai vină, că o va omorî

cineva, că o va călca vreo mașină, n-am s-o mai văd niciodată. Totuși nu *aceasta,* deși era dureros, nu aceasta era marea lui suferinţă care l-a copleșit după ce a închis ușa și a îngenuncheat, rămânând pe jos. De ce o trimisese acasă? Și mai mult decât atât, cum ajunsese ea acolo? Dar, vai, durerea, îl copleșea, era o parte din el, se transformase în altceva, într-o fiinţă prăbușită. Și știa că nici măcar nu poate muri, trebuia să trăiască *astfel.* Sunt bolnav, gândi el, acolo, zăcând pe dușumea, sunt cu totul altceva acum, am să mă întind, dar nu pot, o să dureze oare o veșnicie? Va exista raţiune vreodată? Cuvântul „raţiune” părea să strălucească undeva deasupra lui, ca un vătrai încins, într-atât îl sfâșia. Nu și-a amintit mai târziu cât timp stătuse cu faţa în jos, pe dușumea, sau dacă faţa îi ardea din pricina durerii provocate de căldură sau era de vină căldura durerii.

În final, s-a îndreptat, dar a rămas pe jos, frecându-se cu mâinile peste obraji de câteva ori. S-a gândit și și-a zis că poate asta-i „vocea raţiunii”, la urma urmei: nu mă pot însura cu fata aceasta! S-a lăsat pe o parte și a început să se târască, apoi s-a ridicat în genunchi, în cele din urmă, ţinându-se de marginea unui scaun a reușit să se ridice și s-a așezat pe canapea. Câtva timp n-a făcut altceva decât să respire profund. Și-a dat seama că ar vrea să mănânce și să bea, dar îi era imposibil. Să se culce? Imposibil. Cât era ceasul? Mai avea vreo importanţă? Ceasul de mână îi căzuse pe undeva. Nu era cam întuneric? A reușit să se ridice și să ajungă, împleticindu-se, până la întrerupător. A aprins lumina. S-a dus înapoi la canapea și s-a așezat din nou. Își dădea seama că respiră mai calm, că există vocea raţiunii, dar ce fel de raţiune? Oare mai putea mânca și bea? A intrat în bucătărie și s-a așezat. În faţa lui erau o sticlă cu vin, deschisă și un pahar. De ce erau acolo? A, da. A băut puţin vin, apoi multă apă. A intrat în cameră unde și-a găsit ceasul pe canapea. Era ora unsprezece. Oare cât era ceasul când a trimis-o acasă? Simţise și ea că-l apucă groaza și fugise speriată? Nu, a conchis; el a fost drăguţ și iubitor când i-a spus să plece și ea a înţeles… dar oare

chiar putea ea înţelege? Poate că nu, dar plecase liniștită ca să-i facă lui pe plac.

S-a ridicat și a intrat în dormitor, privind către pat. Ei fuseseră acolo, în haosul acela? De și-ar putea face ordine în idei. S-a întors în bucătărie, s-a așezat și a mai băut niște vin. Nu putea mânca. Oare unde pot duce frământările și starea de confuzie? Aici: Nu mă pot însura cu o femeie care nu este evreică. Tata a făcut-o, dar eu nu pot. De ce? Știu de ce, dar nu pot să spun deocamdată și nici nu vreau să mă gândesc. De fapt, nu mă pot însura deloc. Suferinţele tatălui, ale bunicului, ale bunicii, mâhnirea aceea care nu se va șterge niciodată, va rămâne *pentru totdeauna,* va trebui să o port mereu în suflet și nu am dreptul să o împart cu nimeni. O, Doamne, Dumnezeul meu…

A sunat soneria. Tuan a crezut că e Rosalind, ce *îngrozitor*: A intrat în sufragerie și a rămas în picioare, tremurând. A sunat iar. Este sigur ea, gândi el, *nu* mă duc la ușă. A sunat a treia oară. S-a dus și a deschis. Era Jackson.

noua

Benet, dragul meu drag, iartă-mă! Mă ierţi, nu-i așa? *Trebuie!* N-am ţinut niciodată să mă mărit cu Edward, era reticent și nesigur, uneori aveam senzaţia că tot ce face, face numai ca să-ţi intre ţie în voie! Ţineam la el, dar mai degrabă ca o soră, nu, nu chiar ca o soră, într-un fel îmi părea rău pentru el, sau poate totul era din pricina casei Hatting! Oricum, nu mă simţeam bine în peisajul de ţară englezesc! Tot ce mi se întâmpla începuse să mi se pară ireal! Te rog să mă ierţi că tot spun asta, mă prosternez (e o vorbă de-a lui Cantor!), vreau să spun că plec capul în faţa ta și îmi pare îngrozitor de rău pentru toate necazurile pricinuite, bine că s-au terminat, mulţumesc Cerului! Până la urmă Jackson a fost cel care ne-a scos din încurcătură (nu-mi dau seama cât știi în legătură cu asta), am fugit de Edward în modul acela *îngrozitor* pentru că realizam foarte exact că *nu* mă pot mărita cu el și *vroiam* să mă mărit cu Cantor, am fost prieteni în Australia, să știi,

numai cu el am simţit că trăiesc cu-adevărat, iar Edward a fost doar un pretext, apoi *a apărut* Cantor înainte de nuntă și el a fost atât de generos, impresionant, el a dus mesajul acela la voi și l-a dus în gură ca un căţeluș și l-a băgat sub ușă la Penn în noaptea cu pricina. M-a salvat în chip romantic, nu? apoi am trecut prin perioade de confuzie, când m-am simţit oarecum vinovată, am vrut să mă gândesc la tot, am stat departe de Cantor, vroiam să discut toate aceste lucruri cu Ros și cu Tuan, dar a apărut brusc Jackson, care m-a dus la Cantor, am căzut imediat unul în braţele celuilalt și am simţit brusc *raiul* pe pământ! Jackson a fost *minunat,* Cantor îi spune frate acum! Ne căsătorim în curând, o nuntă ca-n poveşti, ne-am cumpărat o casă splendidă în Sydney și mergem deseori la uriașa fermă de oi a fratelui său, și ne vom lua și o vilă în Bush! Călărim mult. Fratele lui și soţia sunt niște îngeri… fratele conduce o afacere mare, nu numai legată de fermă, și Cantor îl ajută (s-ar putea să fiu eu secretara!). Ei sunt pe jumătate norvegieni, să știi (dar de fapt, de ce trebuie să știi!), Cantor o să cumpere o casă pentru noi și în Norvegia și atunci îţi va fi mai ușor să vii să ne vezi și bineînţeles că vom vizita și noi Anglia. I-am scris lui Ros, dar n-am primit niciun răspuns, însă nici nu-i de mirare pentru că nu i-am dat adresa! I-am mai scris una. Îţi dau și ţie adresa. Apropo, mama e tare emoţionată și s-ar putea să vină pe la noi! O, dragul, iubitul meu Benet, ai fost atât de bun cu mine toţi anii aceștia… *iartă-mi* greșelile!… Cu multă, multă dragoste, a ta devotată Marian.

Benet, în salonul lui de la Penndean, citea scrisoarea de la Marian a doua oară. S-a întristat cumplit. Tristeţea, recunoștea și el, era cam egoistă. El spera, nu-i așa, că Marian va fi probabil fericită, foarte fericită cu australianul ei norvegian. „Să viziteze Anglia”… era oare posibil? Vor avea casă și în Norvegia. Poate că *el* o să vină cu afaceri prin Europa! Normal că Benet se bucura pentru Marian, pe care o considerase atâta timp propria lui fiică mult iubită. Apoi s-a amestecat în viaţa ei, dar ea s-a eliberat. Ei bine, întotdeauna i-au plăcut caii, de când era mică! Dar

ce-l deranja pe el acum, dacă se gândea bine, era Jackson. Putea să se consoleze cu ideea că Jackson nu avea dreptul să se amestece în problemele altora și cu atât mai puţin să facă tot soiul de greșeli. Jackson, un servitor și nimic mai mult, nu trebuia să-și părăsească locul lui și să se amestece în afaceri de amor, pentru că procedând astfel, a provocat decepţii neplăcute! Deci, Rosalind și Marian, ba chiar și integrul Tuan, toţi l-au dezamăgit! De ce nu a venit Jackson la el, la Benet, în clipa în care a aflat că Marian era la Tuan? îi distrase afacerea aceasta, și-au bătut joc toţi de el, de Benet? Nici nu se mira că Jackson nu avea curajul să se mai arate la faţă! O să-și piardă urma… poate pleacă din Anglia, devine servitorul lui Cantor, sau pur și simplu dispare prin Londra, fiind atent să nu vină în contact cu niciunul dintre prietenii lui Benet! Benet era conștient de o anumită „stânjeneală” dureroasă… *ei* știu că Jackson este pentru mine un subiect închis! Owen l-a și luat peste picior. Dar poate că Owen avusese dreptate, poate că Jackson s-a sinucis de ciudă, de supărare. Era de înţeles, dar foarte, foarte puţin probabil. Mă urăște acum, gândi Benet. De ce, o, de ce am scris oare scrisoarea aceea oribilă! Toată lumea se va uita la mine cu stânjeneală, politeţe, milă. Înainte mă întrebau cu toţii: „Unde-i Jackson?” Acum vor evita subiectul, poate mă vor evita și pe mine. Dar nu acesta era de fapt gândul care-l frământa cel mai tare, lucrul cel mai dureros. Se simţea de parcă ar fi împușcat fără milă o pasăre extrem de frumoasă, de parcă ar fi rănit mortal un animal blând, îndrăgit… nu, nici asta. Pierduse în mod absurd o șansă, pur și simplu, din neatenţie, pierduse dragostea celui mai valoros prieten.

Era dimineaţă. Soarele strălucea. A ieșit din salon și a intrat în birou. Lucrarea lui despre Heidegger zăcea acolo, neglijată, neterminată, foi de hârtie acoperite cu scrisul lui, îngrămădite la întâmplare. E un fel de răzbunare, și-a zis el în timp ce-și aduna hârtiile împrăștiate. A aruncat o privire peste cele scrise: chiar că mă arunc într-o lume în care le e frică și îngerilor să pășească! S-a așezat și a citit atent jumătate de pagină.

Nu-i bine, e *departe de-a fi bine!* A oftat și a întins mâna după poeziile lui Hölderlin care-l însoţeau întotdeauna când călătorea în universul lui Heidegger. „Wo aber Gefahr ist, wächst das Rettende auch”. „Unde există pericol, există și salvare”. A închis repede cartea pe care o deschisese la întâmplare. Nu e pentru mine, constată el. Și s-a gândit apoi la o afirmaţie mai târzie de-a lui Heidegger: „Nur ein Gott kann uns retten”. „Numai Dumnezeu ne poate salva”. Nu era cumva disperat? Benet s-a ridicat și a intrat în bibliotecă. Cine-mi vor fi tovarăși de viaţă pe viitor? gândi el. Simţea prezenţa Unchiului Tim și i s-a derulat în faţa ochilor o scenă: Tim în ușă la Tara și, distinct, peste umărul lui, Jackson. Era prima oară când îl vedea pe Jackson la lumina zilei. Unchiul Tim și-a dat imediat seama. Dar după ce anume tânjea Benet acum? Și-a amintit câte lacrimi au vărsat el și Jackson la moartea lui Tim. Acum, gata să plângă din nou, se învârtea prin bibliotecă și mângâia cărţile.

A sunat telefonul. Benet a înjurat. Nu îndrăznise să-i închidă soneria pentru că se gândea că poate primea vreo veste bună sau se petrecea vreun *miracol.* A ridicat receptorul.

— Benet! Bună!

Era Edward.

— Ce drăguţ din partea ta că mă suni.

— Am o veste bună.

— Ce anume?

— Mă căsătoresc.

— O!... Doamne... cu cine?

— O să pici jos!

— Ooo!

— Mă însor cu Anna Dunarven!

— Tu... cu Anna... o, Edward, ce... ce grozav!... Eu...

— A, deci te-am dat gata, dar chiar o facem, foarte curând, cât se poate de repede, nu cine știe ce nuntă, doar la ofiţerul stării civile și apoi o mică petrecere, bineînţeles, la Hatting...

— Edward, sunt tare fericit pentru tine! Și pentru

Anna! Ce veste cu-adevărat extraordinară!…

— Ia ascultă, suntem la Hatting acum. Putem veni să te vedem?

— Adică…

— Da, chiar acum… se poate? Venim cu mașina, nu te ţinem mult, vrem doar să fii primul care știe…

— Da, da, dragă Edward, veniţi repede, bineînţeles!

Benet a pus jos receptorul. S-a prăbușit pe primul scaun. Stătea cu capul în mâini. Îi vâjâiau creierii. *Edward* se însura cu *Anna.* Cum era posibil? Doar Edward n-a mai văzut-o pe Anna ani de zile, n-avea nicio legătură cu ea, la urma urmei era doar un copil când Anna a plecat după moartea lui Lewen, nu? Nu, nu chiar copil, dar cam tânăr. S-au întâlnit în secret în Franţa, i-a fost amant acolo? Sigur nu. Apoi gândurile i-au fugit la Marian… poate că Marian *aflase* și asta o fi însemnat mesajul din ultima clipă… dar nu era și ea deja împreună cu Cantor? Atunci înseamnă că Edward îi făcea din nou curte Annei… Dar când am vorbit cu Anna, ea nu mi-a pomenit nimic de Edward și nici Edward nu mi-a spus vreo vorbă. O, ce *încurcătură!*

— Ce minunat! a zis Benet.

Stăteau la soare pe terasă. Plantele agăţătoare, care-și croiau drum în sus printre pietre, se ofileau de atâta căldură. Edward și Anna stăteau unul lângă altul, iar Benet în faţa lor, cu spatele la soare, pe un scaun din răchită. Bran alerga mai încolo, sperând că o să-i observe toată lumea bună dispoziţie. Benet se întreba: oare el ce crede despre toate astea? Anna purta o rochie verde cu dungi roșii și o pălărie mare albă, din pai. Edward și-a scos jacheta căptușită și a așezat-o pe genunchi. Apoi și-a descheiat nasturii de la gât. Erau ameţiţi de fericire, se rezemau unul de altul, se ţineau de mâini, schimbau frecvent priviri și râdeau din orice. Lăsau impresia că nici n-aud bine ce zice Benet! De fapt, luat prin surprindere, Benet nici nu prea știa ce să spună.

— Deci, a zis el, v-aţi mai întâlnit în Franţa?

— Da, din când în când, a zis Edward care încerca să întreţină conversaţia, dar și în Anglia și, normal, Anna a

mai călătorit…

— A… deci tu unde mergeai mereu?

— În Irlanda.

— A, da… și te-ai întâlnit cu Edward…

— La Londra, a spus Edward, dar și în alte locuri. Oricum, acum…

— Și bineînţeles că ştiţi…

— Totul a ieșit bine până la urmă, a spus Edward. Este adevărat că te-a părăsit Jackson?

— Da.

— Îmi pare rău. De ce-a plecat?

— Cred că s-a săturat și i-a venit să plece în altă parte. Vreţi să beţi ceva sau să mâncaţi? Haideţi, rămâneţi la masă!

S-au uitat unul la altul.

— Ne-ar face plăcere, a zis Edward, dar trebuie să plecăm la Londra. Avem de făcut o grămadă de vizite și acolo! Am vrut mult să te vedem, ai fost un prieten minunat… Sper că înţelegi… în legătură cu căsătoria noastră.

— Da, normal. Abia aștept să vin la petrecere… sper că se va ţine aici…

— Îţi trimitem o invitaţie, a spus Anna.

S-au ridicat cu toţii.

— Hei, bună! i-a spus Benet lui Bran, care și-a făcut apariţia dinspre grădină. Și *tu* te duci la nuntă, nu?

Bran n-a răspuns. A intervenit Edward:

— Bineînţeles! Haideţi să mergem!

În timp ce vorbeau despre vremea cea minunată, au intrat în casă și s-au îndreptat spre intrarea principală unde se afla Jaguarul cel roșu al lui Edward. Benet a rămas făcându-le cu mâna.

După ce Jaguarul s-a oprit în faţa intrării de la Hatting Hall, Bran, care tăcuse tot timpul drumului pe bancheta din spate, a sărit repede din mașină și i-a anunţat că merge „să-l viziteze pe Spencer”. A dispărut într-o clipă. Edward și Anna schimbaseră în prezenţa lui câteva cuvinte. „Ce singur e Benet”. „A rămas cu cărţile lui”. „Îi

pare rău de Jackson”. „Da… mă întreb ce s-o fi întâmplat”.

Acum, văzându-l pe Bran îndepărtându-se, au urcat treptele fără să scoată o vorbă. Ușa era pe jumătate deschisă și soarele pătrundea înăuntru. Au intrat în hol unde întunericul contrasta puternic cu lumina de afară.

Montague a apărut zâmbind.

— O, Montague, îţi mulţumesc că ai aranjat atât de frumos florile! a spus Anna. Ea se și împrietenise cu personalul de la Hatting. A intrat după Edward în salon și a închis ușa în urma ei. El stătea cu spatele la ea și privea în grădină. Anna i-a cuprins talia cu braţele și și-a lipit capul de el. Edward, iubirea mea… mă mai iubești?

— Nu spune prostii! S-a întors brusc, a prins-o în braţe și a trântit-o pe canapeaua imensă care dădea spre șemineu. S-a lăsat și el peste ea.

În timp ce încercau să se ridice, ea a zis:

— Am impresia că ești îngrijorat din pricina lui Bran și…

— Bran cugetă acum.

— Gânduri bune, gânduri fericite…

— Sunt îngrijorat în privinţa ta.

— Pentru ce o să gândească *ei? Ei* nu gândesc!

— Mi-e teamă că n-o să mă mai iubești, știi că las numai catastrofe în urma mea. Am produs o grămadă de încurcături.

— Edward… te rog *nu.,* am să plâng… te iubesc… sunt atât de fericită, nu ai dreptul să-mi răpești fericirea, nu ai voie să-l faci pe Bran nefericit. Este ceea ce eu rni-am dorit întotdeauna și și-a dorit-o și el.

— Sper să-i placă școala aceea.

— Școala ta. Ţie ţi-a plăcut.

— Nu, nu mi-a plăcut.

— O, doamne, ţie nu ţi-a plăcut niciodată nimic!

— Cu excepţia ta… și a lui Bran…

— Și acum ne ai pe amândoi. O, Edward, dragul meu, nu plânge… te gândești…

— Mă gândesc la *asta* în fiecare clipă a vieţii mele.

— Adică la Randall… O, dragul meu…

— Nu mai spune nimic, plâng din cauza ta, a noastră…

— Este un fel de rugăminte, ai spus ieri… *este* o rugăminte, nu?

— Da. Chiar vreau să ne căsătorim. Durează însă atât de mult, mă gândeam…

— Se va întâmpla foarte curând. Și prânzul la fel. Am să fiu Stăpână la Hatting! Haide!

Mildred își cam dorea acum să fi plecat în India. De ce şi-o fi contramandat călătoria atât de brusc, anulându-și biletul. Își făcuse atâtea planuri, se și văzuse umblând printre săracii și înfometaţii în picioarele goale iar pe ea purtând un safari pătat și murdar. O

mulţime dintre femeile pe care le cunoscuse erau deja acolo, printre creștini, budiști, hinduși, musulmani, robi ai lui Dumnezeu sau ai zeilor. Nu era oare aceasta un ţel suprem? Să-i hrănești pe cei săraci, dar să faci asta din dragoste, din profundă credinţă spirituală, ca un adevărat *rob.* Să stai așa, să îngenunchez! în praf. Acolo unde și-ar fi dorit să ajungă și nu va mai ajunge. Ce putea face acum, ce lucru măreţ, demn de toată stima, ce stare de smerenie putea atinge care să nu fie, în cele din urmă, un act de mândrie sau satisfacţie proprie? Dar, aș vrea oare să devin o *sfântă?* gândi ea. Calea aceea înseamnă mister, înrobire îndelungată, o pierdere totală de sine, o fiinţă complet nouă, ceaţa neștiinţei.

Asemenea valuri de gânduri o copleșeau pe Mildred în timp ce stătea, de obicei în picioare, în metroul aglomerat care dimineaţa (cel puţin în unele dimineţi) o ducea de la apartamentul ei drăgălaș din centru spre zona mizerabilă și *periculoasă* a Londrei, unde locuia preotul anglican, într-o bojdeucă amărâtă, printre cei săraci. Se numea Lucas Beghrook. Părinţii lui erau metodiști, dar i-au iertat reverenţele și lumânările foarte anglicane. Mildred știa desigur că ea îi aparţinea lui Owen. De ce se hotărâse atunci să plece în India, dorea oare să se desprindă cu totul de el? Pentru că nu mai era de acord cu beţiile lui și cu camera Ororilor, sau pur și simplu pentru că se săturase

de el, sau pentru că și-a dat seama că Elizabeth Loxon putea să aibă grijă de el la fel de bine? De fapt *acesta* era un motiv foarte serios care să o determine să rămână! Și mai posibil, Mildred începea să realizeze că Lucas părea puţin cam îndrăgostit de ea. Ea era oare la fel? Cel puţin el i-a apărut în vis.

La întoarcere, după-amiază, într-un metrou mai puţin aglomerat, Mildred își croiește, ca de obicei, drum spre British Museum mergând spre Galeriile Indiene. Se îndreaptă mai întâi spre zeul Shiva, căruia îi face o plecăciune adâncă, apoi o altă plecăciune soţiei lui, Parvati, care e de fapt zeiţa râului Gange, cât de tandru își privește soţia cea iubită cu care Mildred se identifică. Acum Shiva, cu un șarpe pe braţ, dansează, a devenit Shiva Nătărăja, un dansator cu patru braţe într-un cerc de foc. Zeul Krișna dansează și el, reîncarnare a lui Vișņu, îndrumător al lui Arjuna; mai e acolo un văcar ce cântă la fluier și dansează cu mulgătoarele, convingând cu puterea lui divină pe fiecare în parte că ea este obiectul dragostei lui. Și cântă la fluier această fiinţă străveche cu pielea măslinie, cântă din timpuri imemoriale. Un adolescent cu un colier în formă de gheară de tigru, își salvează urmașii ridicând un munte. Dansează pe teaca deschisă a unui cobra regal, Nagas, pe nume Kala Nag. Mildred visează păsări fosforescente zburând pe întuneric, cobre uriașe, dragul Ganeș și iubita de Ganga, fluviul Gange, Buddha încarnat în Vișņu. Deci Shiva cu Parvati, Shiva dansând într-un cerc de foc, Krișna cu mulgătoarele lui cărora li se oferă.

Nu discutase cu Lucas despre „venerarea idolilor”. Ea simţea că statuile, aceste fiinţe vii, emană căldura profundă, pasiunea, dragostea zeilor înșiși, dar și a nenumăraţilor lor credincioși. În India, la fiecare colţ de stradă, se află câte un zeu cu cunune în jurul gâtului. Aceasta era religia, renunţarea de sine, înţelegerea faptului că omul nu era decât o mică fărâmă de praf în v asta mizerie a universului… și cât de întinsă era puterea binelui, a dragostei, ca un nor uriaș care te înalţă,

scoţându-te din nimicnicie, din starea muritoare a nefericitului eu. Venerare. Extaz. Acești zei… și animale, Shiva cu șerpii în jurul gâtului. Șerpi. Kala Nag. Viermi, creaturi minuscule, nenumărate ființe pe care ea le adună de pe caldarâm și le depune cu grijă prin grădini creaturi nenumărate. Shiva, cu mâna lui delicată în sus, zâmbindu-i lui Parvati, iar în jurul lor roiesc puzderie de creaturi. Gangele, Tamisa, Mildred cu lacrimi în ochi. Cât haos, câtă suferinţă, câtă pasiune, câtă dragoste, câtă nemărginire. Simţea că leșină. Zeii aceștia… și *Hristos pe Cruce.*

A părăsit încăperea instinctiv și și-a croit cu greu drum spre partea din faţă a clădirii către răceala grecilor antici. A pornit automat spre Friza de la Partenon. Încăperea uriașă era aproape goală, se afla doar un grup de vizitatori undeva la capătul ei și încă doi sau trei turiști pe cont propriu. Mildred a rămas nemișcată, respirând profund, fără să se uite la nimic, cu privirile departe, de parcă privea peste mare. Braţele îi atârnau pe lângă trup. Ce *teribil* de ciudat era trecutul. Altă civilizaţie, altă imagine. Apoi, brusc, altceva, un mister, Jackson. Jackson se va întoarce sigur… nu? Nu era el o ființă stranie, un avatar hoinar și când se gândea la el, parcă deslușea undeva conturul unor munţi înalţi. Și apoi a realizat brusc: o asemenea ființă se poate autodistruge cu ușurinţă. Ochii i s-au umplut de lacrimi.

Mildred clipi din ochi. Lângă ușă, în apropierea Frizei, un băiat, tânăr, școlar. Băiatul o privea. O fi Bran, gândi ea?… *Este* Bran! L-am văzut cu Edward și cu Anna, dar au plecat repede. Băiatul nu se mișca. Mildred a făcut câţiva pași. O privea. Ea se întreba dacă o recunoaște. S-a îndreptat spre el.

— Bună, Bran. Îţi amintești de mine? Sunt Mildred.

— Da.

— Mama ta e aici cu Edward. Se căsătoresc în curând, nu?

— Da.

— Ce grozav!

Bran o privea tăcut. Apoi a zis:

— O să am un ponei.

Apoi s-a întors iar să urmărească activităţile sculptate pe Frize.

Mildred a privit și ea. Totul i se părea familiar. Un băiat, un băiat serios, cam de vârsta lui Bran, ajuta un călăreţ, poate pe tatăl lui, să-și aranjeze tunica, iar calul, singur, mergea mai departe.

Bran a zis:

— E un băiat.

— Da, este…

În timp ce-l privea, Mildred gândea că seamănă cu Edward, ce amuzant! Sigur că este *leit* Lewen. Ce copilaș drăguţ! Păcat că Lewen n-a apucat să-l vadă.

Ea a zis:

— La toamnă mergi la școală aici, nu? O să-ţi placă. O să înveţi greacă. Bănuiesc că știi deja ceva latină.

Bran s-a întors spre ea:

— Știu latină bine și multă greacă. Și-a îndreptat apoi iar atenţia spre Frieze.

Mildred, încurcată, a adăugat:

— A, grozav! Ce bine-mi pare că te-am întâlnit, poate ne mai vedem, sunt sigură că o să fii fericit aici. La revedere, Bran, *au revoir!*

— *Au revoir,* Mildred!

Mildred a plecat repede de-acolo, pe deplin încântată de salutul de despărţire! Arată ca un francez. E încântător! Cred că știe multe limbi! Chiar sper să fie fericit aici… așa un copil drăgălaș! Și-ar fi dorit și ea un copil, dar copilul acela să fie Bran.

Ben a pus tocul jos. Ce rost mai avea să continue? Mul ţi alţii au făcut-o mult mai bine decât el. Mai bine și-ar păstra pentru el iubirea-ură pentru Heidegger și Wittgenstein. Nu era bun de savant și pace. Chiar nu făcuse nimic. Cu multă vreme în urmă se gândise să scrie un roman. Începuse unul. Era undeva pus deoparte. N-a înaintat cine știe cât. Oamenii, sau măcar unii dintre ei, avuseseră cândva o părere bună despre el. Ajunsese pe un post înalt în serviciile civile, studia, sau cel puţin citea,

filosofie. Fusese conducător, organizator. Sau toate s-au datorat numai Unchiului Tim? în ultimii săi ani de viaţă, când stătea mai mult la Penn, Unchiul Tim a fost în centrul atenţiei, el îi fermeca pe toţi, el fusese steaua… mult mai interesant decât Benet! Dezolare, gândi Benet în timp ce-și derula amintirile. *Dezolare!* Descurajare!

Deocamdată locuia la Tara și-și vedea acolo de lucrare, așa cum era ea. Vremea se schimbase. Peste Londra bătea un vânt rece. Fusese o după-amiază întunecată. Acum ploua. E sfârșit de sezon, gândi el. Jocul s-a terminat. S-a terminat totul. Mai bine mă duc la Penn. Dar n-avea chef nici de Penn. Lucrurile se schimbau, generaţia mai tânără trecea în faţă, tinerii preluau comanda. Ei bine, trebuia să fi observat lucrul acesta cu ani în urmă! Bineînţeles că Marian nu se va mai întoarce niciodată, iar el nu va merge în Australia. Edward se căsătorește cu Anna, ea va fi stăpână la Hatting Hall, acolo se vor da marile petreceri, acolo va fi centrul veseliei, centrul activităţii, centrul puterii, totul va fi acolo. Edward se va schimba, deja s-a schimbat, el era bărbatul puternic, Stăpânul Moșiei, așa cum fusese și tatăl lui. Totul va rămâne nepotului lui Lewen. Pe Benet îl durea faptul că nu era capabil să comunice cu Bran. Îi simţea ostilitatea. Și ce băiat frumos, fiul lui Lewen, în curând un tânăr înalt și va moșteni Hatting Hall. Ce uimitor, cine și-ar fi imaginat că Anna se va mărita cu Edward! Dar cine, se întreba Benet, cine va moșteni Penndean?

Acestea erau câteva din gândurile dureroase ale lui Benet. Mai avea o durere mare în suflet. Jackson plecase. „Cine o să te învinovăţească pe tine?” îl întrebase, cu răutate, Owen pe Benet după ce acesta îi divulgase conţinutul scrisorii de concediere. Benet considera că toată lumea îl acuză, că-l vorbește de rău. Știa că-și merită soarta. Zilele treceau și Benet se simţea tot mai izolat, la început refuza invitaţiile și acum (o simţea) lumea încetase să-l mai invite! Nu mai fusese niciodată atât de nefericit de când murise Tim. Și cât de aproape a fost de mine Jackson *atunci…* și eu l-am respins. Ce se întâmplă cu mine? Oare

pentru că mi-e rușine de scrisoarea aceea nechibzuită și crudă? Puteam să-mi exprim nemulţumirea pe un ton rece și-atât. Oare nu m-am manifestat raţional când mă deranja că Jackson îi ajuta pe alţii? Toate acestea erau scuze pe care Benet și le găsea pentru starea lui actuală. Dar, și știa foarte bine lucrul acesta, o durere mult mai cumplită îi măcina sufletul, tânjea neputincios după ceva pierdut pe vecie. îl iubea pe Jackson și l-a omorât, sau mai degrabă s-a omorât pe el însuși.

În clipa aceea a sunat soneria. Benet s-a repezit în hol. A deschis ușa. Ploua. Rosalind și Tuan erau în prag. Benet a rămas o clipă paralizat. Ei doi n-aveau cum să fie împreună. A zis încet:

— O, bună… intraţi.

— Putem intra? a întrebat Tuan.

— Da, sigur, mă bucur că vă văd, veniţi în salon. Vai, ce uzi sunteţi! Lăsaţi-vă hainele și umbrelele în hol. Da, da, intraţi!

L-au urmat pe Benet în salon. Acesta a observat că erau amândoi frumos îmbrăcaţi. S-au așezat toţi trei lângă șemineu. Benet a rupt tăcerea:

— Este așa de frig azi, aș putea aprinde focul.

Și apoi a zis pe tonul unui om de afaceri:

— Și acum, spuneţi ce vânt v-a adus la mine.

— O, Benet… a exclamat Rosalind. Ochii i s-au umplut de lacrimi.

„Doamne…” gândi Benet, iar probleme, ce pacoste! Vreo catastrofă, vești proaste de la Marian pe care le descarcă la mine, aici, sau ceva legat de Rosalind, de ce-a adus-o aici, doar nu se cunosc…

Tuan a cuprins-o pe Rosalind pe după umeri. Ștergându-și lacrimile, ea i-a spus:

— Benet, dragă, ascultă, Tuan și cu mine ne căsătorim!

Apoi, ţinându-se de mână, au izbucnit amândoi în hohote de râs.

Benet era atât de uimit încât a făcut un pas îndărăt, cu gura căscată. Era gata-gata să-i întrebe: „Cu cine vă

căsătoriţi?” Dar în clipa următoare s-a repezit la Rosalind, care i-a dat drumul lui Tuan, și a sărutat-o cu foc; apoi a venit rândul lui Tuan, au râs cu poftă, au vorbit, s-au îmbrăţișat, s-au așezat pe canapea cu Benet la mijloc, vorbind toţi trei deodată.

— O, mă bucur, ce mă bucur! L-a luat de mână pe Tuan.

— Îţi mulţumesc, mulţumesc mult, strigă Tuan. O, dar ce crezi, pot eu… Benet, îmi pare rău, sunt pe jumătate nebun, nici nu-mi vine să cred că-i adevărat…

— E adevărat, e adevărat! a strigat Rosalind. Ești prima persoană căreia i-am spus! O, Benet, te iubesc atât de mult, mi-ai fost ca un tată, vrei să ne fii tată și de-acum încolo? Vom merge la ofiţerul stării civile și vii și tu cu noi, vii, nu? Dacă ar fi aici Unchiul Tim… ești mare, ești grozav și Tuan e grozav… și acum suntem… și pentru totdeauna… și îţi mulţumim mult…

— Vă mulţumesc că mi-aţi spus mie întâi, a zis Benet. Întorcându-se spre Tuan, gândea că sunt foarte tineri, ce înalt și *nobil* arată Tuan, ca o căpetenie scoţiană de odinioară o, de-ar fi fericiţi! apoi li s-a adresat lor: o să fiţi fericiţi, aveţi binecuvântarea mea… n-am să spun nimănui, probabil că vreţi voi să răspândiţi vestea cea mare.

Ei nu se gândiseră la acest amănunt dar au fost de acord, da; vor să-și anunţe câţiva prieteni, vor face o nuntă mică, modestă și-și doresc să vină Benet și încă vreo doi-trei prieteni.

Benet se întreba dacă ei știu despre Edward și Anna, și ei au sărit în sus de bucurie exclamând ce minunat era și pentru cei doi.

— Și bineînţeles Marian și Cantor se căsătoresc și ei, a spus Rosalind, sunt atât de fericiţi, am vorbit cu ei la telefon, mama se duce să-i vadă și apoi vine să ne vadă pe noi, *ea* este tare fericită și-ţi transmite că te iubește, apropo…

Benet se uita la ei. Pe Rosalind o știa de când era copil. Și-a dat seama însă că nu-l prea cunoștea pe Tuan. Cei doi se priveau drăgăstos și Benet gândea că sunt

frumoși, Ros cu părul ei auriu tuns chiar deasupra umerilor și Tuan cu părul lui negru și cârlionţat acoperindu-i gâtul, sigur e un bărbat *bun,* un bărbat blând și iubitor, e o alegere bună… dar ce surpriză, și sigur vor duce lipsă de bani, Tuan nu avea o slujbă prea bună, iar Rosalind nu avea deloc! Pe mama ei nu se putea conta, probabil că deja e falită! Normal că am să-i ajut eu, sper că mă lasă! S-a uitat fix în ochii misterioși ai lui Tuan și în ochii albaștri și puri ai lui Rosalind și se întreba cu cine vor semăna copiii lor. Numai după ce au plecat și-a dat seama că nu le oferise nimic de băut.

Benet s-a plimbat mult în jurul casei, exclamând și vorbind de unul singur. Ce se va alege de toate nunţile acestea? Nimic altceva decât surprize; se așteptase ca Marian să se căsătorească cu Edward, apoi s-a gândit dacă nu cumva exista posibilitatea ca Rosalind să se căsătorească cu Edward, nu se așteptase ca Anna să-și facă apariţia din Franţa, sau că Marian să plece în Australia, sau ca tăcutul Tuan să pună mâna pe Ros. Nu l-a întrebat încă nimic pe Tuan despre părinţii lui, dar o să afle el. Era îngrijorat din pricina ostilităţii lui Bran, dar spera că-i va trece. Oare el, Benet, va fi invitat în Australia? Va fi în relaţii apropiate cu Hatting Hall? Va avea Bran încredere în el și-l va iubi? îi vor cere sfatul cu toţii? Sau va fi dat deoparte încet-încet? Toate acestea începeau treptat să-l doară. Și cel mai rău îl durea… Rosalind începuse să spună ceva de Jackson… dar Tuan a intervenit imediat și n-a lăsat-o. *Numele lui* nu trebuie pomenit. Benet nu credea că ei ar putea ști ceva despre Jackson… dar ei i-au intuit rușinea, rușinea lui Benet, dorinţa neputincioasă de a recăpăta ceea ce nu se mai putea. *Remușcări.*

Benet s-a gândit să se întoarcă la Penndean în seara aceea, dar acum i se părea prea târziu. A intrat în bucătărie și a luat o gustare stând în picioare. Îi era silă de el, aproape plângea. Bucuria provocată de viitoarele nunţi a început să pălească și chiar se temea să nu fie copleșit de resentimente. A început să-și amintească frânturi din

copilărie, cât de aspru fusese cu tatăl lui, cum nu-și iubise părinţii absolut deloc. Lucrurile porniseră pe cale greșită încă de la început, el le-a făcut să meargă aiurea, l-a părăsit și pe Unchiul Tim, de fapt nu l-a înţeles cu adevărat niciodată, l-a zeflemisit și a făcut pe nebunul de multe ori. Un om atât de minunat... și Benet nu l-a băgat în seamă cum s-ar fi cuvenit. Acum el, Benet, devenise brusc inutil și bătrân. Oare a avut parte vreodată de fericire, a știut vreodată ce înseamnă fericirea? Vântul se mai domolise și ploaia încetase. S-a gândit să se pedepsească și să iasă din casă. Amurgul pogorâse peste Londra. A îmbrăcat un palton, și-a pus o căciulă și a pornit la întâmplare, amintindu-și brusc de un joc pe care-l juca în copilărie „Rătăciţi prin Londra". Da, dar de fapt nu l-a jucat decât o dată sau de două ori pentru că era considerat periculos! Benet era acum gata să înfrunte pericolul, gata să se rătăcească. După ce s-a învârtit însă în cerc o vreme, și-a dat seama că se afla la staţia Earls Court. S-a gândit că nu procedează bine, *am să merg direct în centru.* A luat metroul până la Leicester Square și când a coborât, a constatat că plouă iar. Îi venise însă o nouă idee. S-a gândit să meargă într-un loc *complet necunoscut...* Brixton, sau Kennington, sau Clapham, sau Lambeth, sau Morden... locuri pe care nu le-a vizitat niciodată, locuri străine *cu-adevărat,* unde să se poată rătăci. A coborât iar la metrou și a luat-o pe culoarul care indica Linia de Nord. Când a ajuns pe peron, trenul intra în staţie. Pe el scria MORDEN. A sărit în tren. Inima îi bătea repede. Vroia să se rătăcească în Londra. S-a așezat și a ridicat privirile spre harta metroului. Ochii i s-au oprit dintr-odată pe EMBANKMENT. Era penultima staţie. Avea puţin timp la dispoziţie ca să reflecteze. Încă mai ezita, și a ţâșnit chiar în clipa în care se închideau ușile.

Afară, jocul nebunesc al lui Benet prin Londra a luat sfârșit. Nu se simţea mai bine. Ba chiar îi era mai rău și spaima pusese stăpânire pe el. Se simţea ca un criminal înainte de execuţie. Imediat ce a ieșit din staţie a luat-o la fugă pe strada Villiers spre Strand. A ajuns la Strand, a

traversat drumul, era cât pe-aci să-l calce o mașină, apoi a început să meargă încet pe trotuar, privea la vitrine, înspre podul Waterloo. S-a oprit puţin în faţa teatrului Adelphi și s-a întors. A rămas nemișcat puţin, apoi, răzbind prin mulţime, a traversat din nou. A luat-o, cu precauţie parcă, pe o stradă paralelă cu Villiers, s-a uitat la casa în care stătuse și unde îi vorbise Jackson pentru prima oară. A simţit nevoia să bată la ușă. De fapt a și bătut, dar n-a răspuns nimeni. S-a dus până în grădina care mergea în paralel cu râul și apoi a început să alerge din nou. S-a întors pe Villiers, s-a oprit la o biserică și a intrat puţin. A ieșit imediat, a rămas pe trotuar privind la valul de bărbaţi și femei care umblau grăbiţi, ciocnindu-se de el. A privit și la chipurile care treceau pe lângă el. Apoi a coborât înapoi spre staţie. Sub podul din apropiere stăteau doi bărbaţi și o femeie. Când s-a apropiat, femeia a întins mâna spre el. S-a scotocit în buzunar și a găsit o monedă de o liră. De ce nu sunt și eu așa? gândi el. Și apoi: de ce-mi trec prin cap asemenea gânduri, de ce mă aflu aici, o, Doamne, iartă-mă, numai că eu nu cred în Dumnezeu. A vrut să intre în staţie cu gândul să ia primul tren, dar a rămas privind la Digul Victoria. Dincolo de el… Tamisa. Treceau multe mașini și a așteptat. S-a trezit apoi în capul scărilor care duceau la pod; a început să urce automat. De ce făcea asta, se simţea atât de obosit, i se părea totul fără noimă. În capul treptelor s-a oprit. Sunt un nimeni, gândi el. Devenea un nimeni. Se întunecase de-a binelea. Tamisa de sub el părea complet tăcută. Pe pod era întuneric, un tren luminat a trecut cu zgomot asurzitor. Benet a vrut să coboare, apoi s-a răzgândit și a pornit încet spre capătul celălalt. Aproape de centrul podului se afla un bărbat aplecat peste balustradă, privind în jos la râu în direcţia Podului Waterloo. Benet s-a oprit, apoi a trecut mai departe. Bărbatul s-a întors spre el.

Mai târziu, privind retrospectiv lucrurile, Benet s-a întrebat cum de-și păstrase controlul. S-a mai gândit sau și-a închipuit că pe faţa lui Jackson cădea lumina. A continuat să meargă până a ajuns aproape. Pe măsură ce

înainta, îi venea pur și simplu să treacă pe lângă el ca oricare altul, prcfăcându-se că nu-l vede. Cum de s-a gândit așa, i s-a părut mai apoi incredibil… nu era vorba de dispreţ sau ură… ci *teamă.* Să presupunem că eu îi vorbesc și el se preface că nu mă cunoaște, gândi el. S-a oprit la o distanţă mică de Jackson, care s-a întors spre el și firește că l-a recunoscut. Benet s-a gândit: îi vorbesc și apoi îmi văd de drum. S-a mai apropiat, apoi s-a oprit.

— Jackson.

Poate că exact asta era, ceea ce trebuia să facă, ceea ce era lăsat să ofere înainte de a se îndepărta în tăcere. împiedicându-se, a continuat totuși:

— Te rog să mă ierţi.

Jackson s-a întors spre Benet și, aplecat peste balustradă, n-a spus nimic. Un tren luminat a mai trecut destul de aproape de ei. Apoi iar tăcere. Doar vuietul orașului.

Benet vroia, simţea nevoia acum să mai spună ceva. Și a făcut-o, în timp ce se îndepărta încet.

— Ai fost foarte drăguţ cu noi… cu mine. Te rog să mă ierţi.

A observat că Jackson purta iar haine ponosite ca atunci când îl văzuse prima oară.

Și deoarece Jackson nu spunea nimic, Benet s-a simţit respins, nu putea să stea acolo să-i tot îndruge scuze, să se umilească. Chinurile sufletești prin care trecea l-au lăsat fără grai. Îi mai rămânea doar să decidă dacă își continuă drumul, trecând pe lângă Jackson sau se întoarce. A vrut să se întoarcă, dar apoi s-a răzgândit și a luat-o înainte.

Jackson a spus:

— Stai o clipă.

I-a întors spatele lui Benet și a privit în jos, la râu, spre catedrala Sf. Paul.

Benet aștepta tăcut.

Jackson s-a întors și l-a întrebat:

— Ce cauţi aici?

Benet a răspuns prompt:

— Te căutam.

Jackson a reflectat puţin, a dat din cap și apoi s-a întors iar spre râu.

Întrebându-se dacă acesta a fost un gest net de refuz sau încercând să găsească ceva de spus, Benet a întrebat:

— Ţi-ai găsit de lucru?

Jackson s-a întors spre Benet, rezemându-se cu spatele de balustradă, l-a privit fix și n-a spus nimic.

Benet, din gafă-n gafă, a continuat:

— Atunci să presupun că ai venit aici pentru… ca prima oară când te-am întâlnit?

Remarca era totalmente lipsită de tact. În acel moment, Benet a fost copleșit de ceva din privirea lui Jackson, era de nepătruns. Vroia să mai spună ceva, dar i-a fost imposibil. Avea senzaţia că Jackson vrea să scape de el. A intenţionat să-i spună că ar fi foarte încântat dacă ar accepta să lucreze iar la el, dar n-a putut! A zis doar:

— Îmi pare îngrozitor de rău de scrisoarea aceea, m-am căit imediat după aceea… apoi nu te-am mai găsit.

— Nu-i nimic, a spus Jackson. A continuat să-l privească pe Benet, dar oarecum plictisit, sau poate visător. Aștepta ca Benet să plece.

Suferind cumplit, Benet era incapabil să mai continue conversaţia. N-am să-l mai văd niciodată, gândi el.

În clipa aceea a apărut un individ mătăhălos chiar lângă ei. Parcă ţâșnise din întuneric. Benet cugetă: *acesta e prietenul lui!* S-a sfârșit! apoi i-a fost clar că omul vroia bani. Benet a scos imediat din buzunar două monede de câte o liră și i le-a întins. Bărbatul, aparent recunoscător, i-a mulţumit și apoi a dispărut. Benet a regretat că nu i-a dat mai mult. Jackson era tot neclintit.

Benet a spus brusc:

— Îngrozitor. Dacă ar fi aici Unchiul Tim…

Menţionarea numelui lui Tim a mai destins puţin atmosfera. Oare de ce-am făcut-o, s-a gândit Benet. Ridicaţi strălucitoarele săbii! A, deci suntem în război?… sau ce se-ntâmplă? Și-a dat seama brusc că îi era foarte foame. A zis:

— Ia ascultă, hai să mergem să mâncăm ceva!

Ce nechibzuit! Era sigur că Jackson o să-l refuze. Doar nu vrea decât să scape de mine, gândi el. *O, Doamne, n-am să-l mai văd niciodată… dar nu se poate.* A insistat:

— Jackson, să nu fi supărat pe mine, te rog *iartă-mă…* la urma urmei…

Jackson s-a dezlipit de balustradă.

— Hai să facem câţiva paşi, oricum.

Au pornit împreună spre gară.

ZECE

— Deci s-a terminat cu nunţile, a spus Ada Fox, privindu-şi cu dragoste fiica şi ginerele.

— Îhî! a zis Cantor, care se rezema de scaunul pe care stătea Marian. Marian i-a întins mâna. El i-a sărutat-o. A noastră a fost cea mai frumoasă totuşi. Ce de lume a fost la ofiţerul stării civile! Grozav!

— Şi v-aţi cumpărat casa de lângă port?

— Da! a zis Marian. Grădina tropicală ajunge până la apă! Ce plante! Ţi le arătam mâine.

— Grozav! Şi ce cumnaţi drăguţi! Ce moşie! îmi pare rău că n-am văzut încă nicio oaie!

— Aşa sunt moşiile noastre pe-aici, a spus Cantor, şezând şi cuprinzându-şi soţia cu un braţ. Douăzeci de acri pe oaie. Sigur că sunt mari.

— Sunt îndrăgostită deja de Australia.

După micul dejun stăteau în căsuţa lui Cantor din Sydney, de unde urmau să se mute curând în casa cea mare de lângă port.

— Abia aştept să vă văd locuinţa cea nouă. Apoi trebuie să iau avionul spre Londra. O să am ce să le povestesc! Imaginaţi-vă că Edward s-a însurat atât de neaşteptat cu Anna! Este mult mai bătrână, nu?… şi are şi un băieţel la o vârstă dificilă. Mă întreb dacă o să ţină căsnicia. Edward este cam nepriceput. Cred că i-a făcut tot timpul curte Annei! Ai scăpat la timp, draga mea… ştiu că nu aveai de gând să te măriţi până la urmă cu el! Ai luat cel mai potrivit bărbat din lume! Şi apoi, Rosalind cu Tuan, care nu deschide niciodată gura şi vrea să trăiască în

Scoţia și nu are bani. Presupun că Mildred, după toată agitaţia, n-a mai plecat în India… i-o fi fost frică să nu i-l ia cineva pe Owen în lipsa ei… sau a tăbărât ea pe un preot anglican… parcă așa am auzit, nu? Nu cred că se va mărita vreodată. Și Benet l-a înhăţat iar pe majordomul lui? Vedeţi?… Știu tot… scrisoarea de la Owen. E gură-spartă, dragul de el!

— Dar unde vei sta? a întrebat Cantor. Nu ne-ai spus…

— O, *toată lumea* m-a invitat… bineînţeles că o să stau cu Mildred la Londra, abia aștept să-l cunosc pe preot! La ţară o să cam am probleme… mă vor amândoi, și Benet, și Edward… sau să stau la Regii Mării? Da, poate că da, așa am să fac, vreau să fiu liberă!

— O ador pe mama ta, i-a spus Cantor mai târziu soţiei lui.

— Da, a spus Marian, e grozavă, într-adevăr, e tenace și curajoasă. A scăpat de doi bărbaţi, plus de cel cu care nu s-a mai măritat.

— Presupun că americanul a plecat. Poate o să-l fure pe Jackson.

— Mă îndoiesc! a spus Marian.

— Mie mi-ar fi plăcut să-l furăm pe Jackson. Sau… nu… era în stare să te fure el pe tine!

— Fii convins că nu, dragul meu! O, Cantor, ce noroc am avut! Puteam să mă trezesc în iad, iar eu sunt în paradis acum. O, dragul meu înger, lasă-mă să-ţi sărut mâinile, te ador!

— Mulţumesc zeilor aborigeni că au aranjat astfel lucrurile… să avem parte de atâta fericire!

— Îmi pare rău, dar mama nu stă destul de mult timp ca să o putem duce la Ayers Rock.

— Nu-i nimic, o să mai vină, e toată viaţa pe drumuri.

— Și n-a fost grozav că Jackson ţi-a înapoiat ceasul de aur pe care l-ai pierdut la grajduri! îl iubesc pe individul acela. Știi că ne-am bătut când l-am văzut apărând la mine pretinzând că este fratele meu…

— Pun pariu că ai câştigat.

— Păi… mmm… Acum sunt mândru că mi-e frate… precum Abos… da, mi l-am ales frate! Și acum, micuţa mea, iubita mea… ce părere ai, ce facem noi de acum până la cină?

— Ajungem prea devreme, i-a spus Mildred lui Owen. Conduci prea repede, ca de obicei.

— Trebuie să ne aranjăm la Regii Mării, a zis Owen. Păi, presupun că n-are nimic dacă ajungem puţin mai devreme la Penn. Eu îl ajut pe Jackson, iar tu poţi să mai bei un pahar și să stai la taclale cu Benet. Benet arată mult mai bine, nu?

— Da, normal. Pierderea lui Jackson a fost o mare pedeapsă. Nici nu merita să vină înapoi.

— Nu pot să-mi închipui cum l-a pierdut. Nouă nu ne-a arătat scrisoarea. Trebuie să fi fost îngrozitoare.

— Așa e.

— Ai văzut-o?

— Nu, dar mi-a mormăit el ce-a scris, s-a confesat ca la biserică.

— *Te rog,* nu conduce atât repede. Mulţumesc Cerului că suntem doar noi și ceilalţi. E minunat, extraordinar, magic… Rosalind cu Tuan, Edward cu Anna, e uimitor totul! Eu cred că Benet și-a imaginat că Rosalind o să se mărite cu Edward!

— Eu am crezut că Tuan e homosexual! Păi, poate chiar e. Cei doi o să trăiască din aer. Se pare că mama ei nu mai scoate bani. Tuan a renunţat la universitate, merge doar la librăria aceea o dată pe săptămână. Ea nu mai merge la Courtauld, învaţă singură să picteze, asta costă bani și nici nu se prea văd urmele talentului ei!

— Ei bine, îi poate ajuta Benet… și Edward… și noi…

— Care noi? Adică tu și Lucas? Anunţă-mă și pe mine când pleci.

— Am văzut câteva dintre tablourile lui Rosalind… nu sunt proaste deloc.

— Bine, bine. Poate sunt mai bune decât ale mele. Am să renunţ la pictură. Va trebui să mă întreţii, tu și Lucas… până vă sosesc copiii.

— Știi că vine Ada Fox săptămâna viitoare, stă la mine. Sigur că știi, suntem prietene vechi.

— Cred că e nebună.

— Eu sunt de părere că Edward *nu* o s-o invite!

— Edward nu va invita pe nimeni.

— Anna va fi stăpână la Flatting de acum încolo. Ce nemaipomenit, totul s-a petrecut atât de repede și s-a terminat cu bine!

— Dacă Edward este trufaș, Tuan fără o para chioară și Cantor se satură de Marian…

— Cantor și Marian sunt nemaipomenit de fericiţi, se iubesc din toată inima.

— Cine a spus asta?

— Mi-a scris, o cred.

— Ha, ha, ha! Cred că eu m-aș înţelege bine cu Cantor, e genul de ticălos și pușlama…

— Sper că nu o să te îmbeţi prea tare…

— Mă întreb dacă Benet și Jackson au dormitoare separate.

— E uluitor ce s-a întâmplat cu Edward, atât de brusc…

— Probabil că a trăit cu Anna în Franţa în timp ce-i făcea curte lui Marian în Anglia. Aș zice că Anna a pus piciorul în prag!

— Oare?

— Și nici el nu e chiar așa cum vrea să arate.

— Îmi pare rău de micuţul Bran. Edward o să vrea și un fiu propriu.

— Da, Bran se va duce la fund, de fapt îl și trimit la internat la toamnă.

— De-ar mai fi trăit Lewen!

— Cine-i Lewen? N-am auzit niciodată de individul acesta.

— Deci vom fi numai noi, Owen cu Mildred și Edward cu Anna, i-a spus Rosalind lui Tuan.

— Așa zicea Benet.

— Exact cât trebuie. Putem vorbi, ca de obicei.

— Benet numea întrunirea noastră ospăţ de nuntă.

— Noi suntem juniorii. Cei mai proaspeţi! Și asta îmi place!

— Ce păcat că n-au putut veni Marian și Cantor, cred că ar fi fost imposibil!

— Bineînţeles. Timpul o să mai șteargă amintirile. Nu acum, însă. Ar ieși un duel! O să ne spună mama când va veni., dar numai părţile bune.

— Să sperăm că toate-s în ordine. Ciudat că s-au desfășurat atât de repede toate nunţile. Owen și Mildred au rămas trăsniţi, la fel și Benet.

— Numai că atunci Benet era într-o stare deplorabilă!

— Acum, mulţumesc lui Dumnezeu… Oricum, prânzul de după aceea, cu Owen și Mildred a fost grozav, și tu îţi tot scoteai verigheta și o puneai pe masă.

— A, uite verigheta, draga de ea, oricum cred că ai cheltuit cam mult… am s-o port în pat la noapte.

— Benet ne-a pus la dispoziţie cel mai mare dormitor liber, totul este al nostru în partea aceea a casei.

— Mă întreb dacă o să putem sta întotdeauna acolo, în camera *aceea.* Mildred și Owen insistă pentru Regii Mării… Și Jackson, acum… n-am știut niciodată unde a dormit Jackson. Oare când și cum s-a întors Jackson?

— Bănuiesc că pur și simplu a sunat la ușa lui Benet care se aștepta la asta. Au luat-o de la capăt.

— Cum a venit Jackson și la tine. Ce-aţi vorbit în noaptea aceea? Despre Benet… și ce zicea Jackson? Am fost atât de fericită cu ale mele că am uitat să întreb.

— Nu despre el, despre mine. A fost acolo… și eu… eu îmi reveneam…

— Îţi reveneai… a, da, normal… oricum erai bine a doua zi dimineaţă. Eu am fost bolnavă de spaimă, n-am putut dormi… am crezut că poate te-ai răzgândit, erau atâtea lucruri care pledau împotriva mea…

— O, draga mea fetiţă… iubita mea… nu vrei… era altfel?

— Nu, bineînţeles că *nu, pros tu ţule…* verigheta mea te iartă… nu conduce atât de repede… ai grijă la semne… aș vrea să fie și Bran aici în seara aceasta. Edward și Anna

mă intimidează puţin, e minunat cum de s-au găsit unul pe altul. Edward trebuie să se înţeleagă cu băieţelul. Bietul băiat, cred că nu prea își dă seama ce se întâmplă după ce a trăit atât în Franţa.

— Bănuiesc că și Edward a cam umblat prin Franţa.

— Și mie mi-ar plăcea să merg, dar costă bani. Mama călătorește, dar nu-mi dau seama cum de se descurcă, eu nu câştig nimic deocamdată, dar *voi* câştiga, m-am hotărât să renunţ la pictură…

— *Să renunţi la pictură… ai înnebunit? Și* ce faci cu Courtauld?

— O, nu mai vreau, e prea scump. Presupun că pot să pictez serile, dar spuneai că o să merg la o școală de artă, nici nu se pune problema, trebuie să fim realiști… deocamdată nu avem bani…

— Ascultă, Rosalind, în legătură cu viaţa noastră din Edinburgh…

— O, în ordine, s-a *stabilit,* o să-mi placă să trăiesc la Edinburgh, o să-mi placă să trăiesc cu tine *oriunde.* Așa e… unde mergi tu, merg și eu și ai tăi vor fi și ai mei și Dumnezeul tău va fi și al meu!

— Hmmm, nu sunt sigur că am un Dumnezeu.

— Întreabă-l pe Jackson. O să ne lipsească mult, bănuiesc. Oricum, eu îmi iau o slujbă, și tu te poţi angaja ca lumea, într-o librărie de exemplu… Ei, hai, zău că e distractiv să-ţi cauţi casă și slujbă… îţi promit că am să mai pictez din când în când… Ce s-a întâmplat?

— Rosalind… trebuie să-ţi spun ceva…

— Dragul meu, iubirea mea… ești atât de serios… oprește mașina… acolo, în locul acela… da… și acum, dragul meu cel mai drag, am să te ajut și am să fiu cu tine mereu, mereu… nu-mi pasă dacă suntem săraci… o, nu te îngrijora, nu te necăji, ești al meu și eu sunt a ta… acum spune-mi ce vroiai să-mi spui.

— Păi, c ceva ce n-am spus nimănui, am ţinut secret și poate n-ar fi trebuit s-o fac, numai că acum…

— Iubirea mea, nu te necăji, nu fi trist, orice-ar fi, orice supărare, orice necaz sau spaimă, trebuie să împărţi

totul cu mine…

— Păi, vorbeam de bani și…

— Hai, spune, suport orice, nu te mai uita așa, te rog, dragă, dragă Tuan… ne descurcăm noi cu banii cumva…

— Știi ce, te-am lăsat în pace, te-am lăsat să vorbești de bani, să te întrebi din ce vom trăi, ce săraci vom fi…

— Nu contează, Tuan, vom fi împreună…

— Dar, știi, eu… despre bani… de fapt nu duc lipsă… deloc… sunt chiar… ei bine… sunt milionar.

Pe drum, mai departe, Tuan i-a povestit cum stră-stră-stră-bunicul său a pus bazele unei afaceri cu hârtie în Germania. Firma respectivă a înflorit și a dat naștere la sucursale în Edinburgh și

Glasgow. Tatăl lui Tuan îi spusese cum au ajuns în Scoţia tatăl și bunicul lui, atunci când au început persecuţiile. Tatăl lui Tuan a moștenit afacerea care, după moartea lui, a trecut în proprietatea lui Tuan. Pe când își continua încă studiile de filosofie, Tuan, fără să știe prietenii lui din Londra, a început să-și petreacă o parte din săptămână la Edinburgh. Acum, de când a ieșit la pensie adjunctul lui, a decis să petreacă mai mult timp la Edinburgh și mai puţin la Londra. La urma urmei era patronul firmei și nu regreta. Se simţea ușurat că în sfârșit reușise să-i vorbească lui Rosalind despre asta!

Tuan a tăcut apoi ca să-i lase timp să-și dea seama dacă regretă plecarea din Londra, dacă aștepta cu nerăbdare să trăiască la Ediburgh și, cinstit, ea nu s-a plâns că *aveau* bani! Acum putea picta și putea încerca Courtauld! Gândurile l-au purtat pe Tuan, mai departe, la ghetoul din Berlin și Auschwitz. Se întreba dacă nu o să-i mai vorbească lui Rosalind despre asemenea lucruri. Și-a amintit de îndoielile lui, de când își dăduse seama de ele, poate cu ocazia petrecerii de la Benet, chiar înainte de sosirea mesajului îngrozitor. Avea oare dreptul să plece pe drumul acesta? Va mai fi oare cuprins de accese ca atunci când o gonise cu cruzime departe de el pe Rosalind, care era acum soţia lui? Dacă n-ar fi venit Jackson în noaptea aceea, gândea el, aș fi terminat definitiv. Își amintea…

Jackson îi spusese multe… i-a vorbit mult. Tuan s-a gândit și atunci și gândea și acum că poate Jackson este evreu. Dar îi era imposibil să-l întrebe. Se mai gândea… ce fac, o iau cu mine pe dulcea Rosalind? Eu o să mă întorc la sinagogă. Zău, în adâncul sufletului meu, vreau să fiu rabin.

La scurta căsătorie civilă a lui Edward cu Anna, la Londra, au mai fost prezenţi, pe lângă ofiţerul stării civile: Montague, Millie, Elizabeth Loxon, Oliver Caxton și Bran. Edward, Anna, Elizabeth,

Oliver și Bran au luat apoi prânzul la Savoy, după care, Edward, Anna și Bran s-au dus la casa lui Edward (care era acum și a Annei și a lui Bran, unde a fost scos Jaguarul cel roșu parcat în garaj și a transportat familia înapoi la Hatting Hall, fiind întâmpinaţi de Montague și Millie care sosiseră deja cu trenul. În ziua următoare, Bran a fost condus la grajduri și prezentat unui ponei mic, maro cu alb pe nume Rex. Din fericire, Bran călărise destul de des în Franţa și era puţin probabil să cadă. Anna nu urcase în viaţa ei pe un cal, iar Edward nu mai făcuse așa ceva de la moartea lui Randall.

După tensiunea provocată de cununie au respirat toţi oarecum ușuraţi, deși, firește, urmau să apară alte probleme. Dragostea nu se număra printre ele. Începând cu a doua „primă zi”, cum o numeau ei, când Edward „și-a făcut apariţia” cu atâta curaj, pasiunea lor a rămas puternică și tandră, părând, erau siguri, că va dura o veșnicie. Totuși, existau suficiente dificultăţi, una dintre acestea constituind-o incognito-ul lor inevitabil. După multe discuţii au ajuns la concluzia că, spre binele lor (și al lui Lewen), trebuia să rămână așa. Edward era preocupat de acest aspect mai mult chiar decât Anna. Momentul în care Bran s-a aruncat în braţele lui Edward a fost, pentru ei, o confirmare a viitoarei lor relaţii.

Totuși, Edward nu putea să nu se gândească la povara ce cădea pe umerii lui. Trebuia să-i protejeze… pe viaţă. îl îngrijora, de exemplu, *nepăsarea* Annei, cât i-o fi spus ea lui Bran și cât a aflat el singur? De când știa și

cum aflase? Și cât de mult era Jackson implicat, dacă era? S-a simţit uşurat (deşi cu mustrări de conştiinţă) când a dispărut Jackson şi îngrozit când a reapărut. Acum s-a mai liniştit, totuşi. Apoi, au discutat de nenumărate ori viitorul lui Bran. Faptul că-l trimiteau la şcoala pe care o urmase Edward era, bineînţeles, trebuia să fie, o surpriză plăcută pentru Edward şi un indiciu de optimism, acum sclipitor, pentru Anna. Totuşi, gândindu-se mai bine, el nu era (dar nu-i spusese asta Annei) foarte convins de înţelepciunea alegerii. Normal că îl puteau muta dacă vroiau, dar ar fi fost păcat. Pentru şcoala respectivă Edward fusese pregătit cu multă grijă de o şcoală britanică specială. Bran, până acum, şi-a petrecut viaţa şcolară în Franţa, excelentă, cursuri de zi. Nu va privi însă cu dispreţ cricketul… sau partidele de fotbal? Dacă nu se acomodează şi vrea înapoi în Franţa? Nu vor trebui să plece cu toţii? Ştia că-l iubeşte pe Bran la fel de mult ca şi pe Anna. Bran îi sărise de gât. Bran a devenit mai retras. Era într-adevăr destul de tăcut şi Edward a simţit că-i mai bine să nu-l deranjeze. Dar era absolut convins de dragostea lui Bran.

Cam acestea erau câteva dintre problemele pe care Edward încerca să şi le alunge din minte, în timp ce el şi Anna urcau în Jaguarul roşu care avea să-i ducă peste vale la dineul oferit de Benet la Penndean. Bran, Rex, Millie şi Montague i-au condus până la poartă. Am întârziat oare? Cred că da, dar cu atât mai bine. Soarele strălucea, toată lumea părea, sau poate chiar era, fericită. Edward şi Anna ştiau că va fi o petrecere intimă, numai feţe familiare, cele trei cupluri de proaspăt căsătoriţi, gazda lor… şi Jackson. Anna comentă că nu-l mai întâlniseră dinaintea acelei îngrozitoare expulzări. Erau amândoi curioşi să vadă cum mai arată Jackson… şi, bineînţeles, Benet! Au râs şi au făcut tot felul de speculaţii în timp ce mergeau cu maşina.

UNSPREZECE

Musafirii lui Benet au sosit la Penndean în ordinea următoare. Mai întâi Rosalind cu Tuan, care rămâneau acolo peste noapte şi vroiau să aibă suficient timp pentru a se schimba şi a se instala în dormitor. Mildred şi Owen au

ajuns de la Regii Mării *destul* de târziu pentru că Owen a tras de timp în mod deliberat. Edward și Anna, bucurându-se de privilegiul de a fi localnici, au întârziat. Benet și-a întâmpinat musafirii vesel, a condus „porumbeii” sus, în camera lor, i-a salutat pe Owen și pe Mildred, care și-au lăsat hainele în hol, apoi pe Edward și pe Anna, care își lăsaseră hainele în mașină. Owen și Mildred au intrat primii în salon, urmaţi de Rosalind cu Tuan și apoi de Edward cu Anna. Bineînţeles că toată lumea știa că Jackson s-a întors. Benet, amestecat printre musafiri acum, mai dispărea din când în când în bucătărie, de unde a apărut și Jackson de două sau de trei ori ca să salute oaspeţii. „Îl așteptăm pe Jackson”, i-a șoptit Anna lui Edward. Discuţia dinaintea mesei a fost puţin mai scurtă decât de obicei din cauza agitaţipi lui Benet. Musafirii s-au așezat la masă, de la dreapta la stânga, astfel: Benet, Anna, Owen, Tuan, Edward, Mildred, Jackson, Rosalind. Acum că fuseseră date răspunsurile la cel puţin o întrebare, toată lumea avea ce să vorbească.

De când aflase de ei, Benet îi văzuse pe Edward și pe Anna împreună o dată la Londra, când îi invitase la masă după cununie și o dată la Hatting, când se invitase el „plin de tact” doar ca să-i salute. Anna își tot cerea scuze.

— Benet, dragă, ne pare tare rău că nu ne-am prea întâlnit, se pare că noi eram la Londra când tu te aflai aici, și noi aici când tu erai la Londra… te iubim, să știi!

Deși sunau destul de caraghios, Benet i-a considerat cuvintele sincere. Și-a amintit de prima vizită pe care i-a făcut-o la Londra după ce se întorsese din Franţa, ce fericit a fost că o vede și cât de scurtă a fost întrevederea lui cu Bran! Da, cred că Anna și Edward ţin la mine, gândi Benet pentru o clipă. Dar nu-mi vor spune prea multe. Apoi a zis tare:

— Deci, Bran are un ponei pe care-l cheamă Rex!

— Da! De unde știi?

— Ne-a spus Sylvia. Am impresia că știe tot satul!

— Desigur! îl adoră pe Rex, dar cred că-l iubește pe Spencer mai mult.

— Deci, dragul de Spencer mai e printre noi. O, Anna, tare mă bucur pentru tine și pentru Edward, e ca un miracol…

— Da, am fost foarte norocoși, m-am hotărât până la urmă, Edward a avut nevoie de tot curajul din lume!

— Deci v-aţi mai întâlnit în Franţa, și la Londra, păi, bineînţeles… și Bran va merge la școală, ziceai că la școala pe care a urmat-o și Edward! Așteaptă cu nerăbdare clipa?

— Da, îi place absolut totul…

— Aș vrea să mă împrietenesc cu el.

— O, dar sunteţi deja prieteni!

— Seamănă pe zi ce trece tot mai mult cu Lewen.

— Da, nu-i așa? Ia uită-te la „porumbeii” aceia, nu sunt drăgălași?… ce tineri… cred că ești încântat de ei, sunt ca niște copii!

— Da, a fost o surpriză foarte plăcută. Vor sta o parte din timp în Scoţia și parte la Londra.

— Vor putea avea grijă de două case, bieţii de ei? Tuan nu are slujbă, nu-i așa? Și Rosalind nu știu dacă-și permite să meargă la școala de artă. Ada nu prea mai e bogată, să știi. Va trebui să-i ajutăm, nu crezi?

— Da, m-am gândit deja la asta.

— I-ai văzut picturile, sunt bune?

— Da, destul de bune, cred. O mai ajută și Owen uneori.

— Dragul de Owen, e neschimbat, nu? Stau la Regii Mării, nu? Ar fi putut să stea la noi.

— Sau la mine. Ei au vrut să tragă acolo.

— Nicio șansă să se căsătorească și ei, am impresia! Mildred mai e încă îndrăgostită de un zeu indian, nu?

— De mai mulţi, cred. Și de un pastor cucernic din East End! O, Anna, Anna, nici nu știi cât sunt de fericit că vă am pe toţi aici!

— Deci nu ești supărat pe Marian? Păi, ar trebui să fii un pic.

— Am fost puţin, dar totul a trecut. Am auzit că e foarte fericită cu australianul ei.

— A avut Jackson vreun rol în asta?

— Păi, cred că nu foarte mare. De unde știi?

— Mi-a scris Marian! Vine și mama ei aici, nu? Ada Fox. Cineva zicea că o găzduiești tu.

— Ce deștepți sunt unii!

— Te rog să mă scuzi, nu te deranjează, nu? Apropo, îți mulțumesc pentru tabachera cea frumoasă!

— Mă bucur că îți place. Edward arată atât de bine, e atât de frumos și fericit la culme!

Owen și-a pus piciorul drept peste cel stâng al lui Tuan, pe sub masă. Tuan n-a schițat niciun gest și nu și-a retras piciorul. Apoi i-a zâmbit dulce, angelic.

— Deci așa, dragul meu. Te felicit și pe tine, și pe ea. E frumoasă și e bunătatea întruchipată. Dacă sunt surprins? Da, doar în felul meu meschin, egoist, dar o să-mi treacă. Uite, acum vorbește cu Jackson! Pot să vă pictez împreună?

— Dragă Owen, de ce nu!

— Îți mulțumesc pentru „dragă”. Ia ascultă, Benet, vinul e minunat! Pivnița lui Benet e renumită. Știu că ea mă iubește, o cunosc de mult, cu mult înaintea ta, de copil. Cred că și-a găsit omul potrivit, credeam că nu există așa ceva. Dar ce-i cu plecarea voastră în Scoția, de ce naiba tocmai în Scoția… să faceți avere acolo?

— Păi, o să stăm la fel de mult și la Londra…

— Trebuie să-ți găsești un serviciu ca lumea. Aș vrea ca ea să-și vadă doar de pictură, s-ar putea să devină o pictoriță renumită și pe urmă te va întreține! Nu că pictura ar aduce cine știe câți bani, oricum nu la început, fir-ar să fie, de fapt oricum mai mult nu decât da! Cântam ca niște privighetori când trăia Tim, dar asta se întâmpla înainte de a te cunoaște, înainte ca tu să ne găsești pe noi, asta e, ce noroc, să nu te pierzi de noi, să nu te pierzi de *mine…*

— Nici vorbă!

— Am nevoie de tine. Când o să plece Mildred în munți și o să doarmă pe jos în sari, o să-mi lipsești îngrozitor.

— Pleacă?

— Nu știu. Din fericire a cunoscut un preot al naibii

de anglican, pe nume Lucas și, doamne sfinte, știi că vrea să se facă și ea preoteasă! Unde o să ajungă Anglia? Vai de capul ei! Dar hai să ne clătim acum ochii cu mireasa ta frumoasă, vorbește cu Jackson, uite, ne-a văzut, pun pariu că știe ce punem la cale, râde, ne face semne cu mâna, ei fir-ar să fie, a pus Benet stăpânire pe ea. Apropo, ce părere ai de Jackson? Bine, bine, vorbim despre asta mai târziu. Știi, nu prea te-am mai văzut de când te-am sărutat în crângul acela sub copacii cei mari și întunecaţi. Sper că de-acum încolo n-o să-mi respingi săruturile? O, mulţumesc Cerului, știam că nu! Acum e timpul să o întreţin pe Anna, în timp ce te duelezi tu cu Edward care, vai mie, i-o cedează pe Mildred lui Jackson!

Edward, după ce a evitat să vorbească despre Lewen, s-a certat cu Mildred despre viitorul bisericii anglicane. „Doamne sfinte, s-a terminat. Dacă mai rămâne ceva din creștinism în secolul viitor, asta va fi Biserica din Roma. Roma a fost întotdeauna neîndurătoare în ce privește disciplina, disciplina a contat tot timpul. Oricum, mă îndoiesc că va rezista și asta. Anglicanii sunt o catastrofă, nimic profund la ei și o știu foarte bine! Ceea ce ar putea fi propovăduit în mod decent este *adevărul,* nu există Dumnezeu, nu există viaţă de după moarte și Iisus nu e divin. Poate că astfel apare și puţină decenţă… nu numai bani și tehnologie și succes… oare… *noi* nu vom ști niciodată. Cât despre supravieţuire, eu sunt de partea prietenilor tăi hinduși și budiști… și iudaismul, întreabă-l pe Tuan… păi, am să-l întreb eu însumi pentru că, uite, a scăpat de Owen.

Mildred chiar își dorea ca Owen să plece, era momentul pe care-l aștepta; când Anna s-a întors spre Owen și Benet spre Rosalind, Mildred și-a aţintit privirile pe Jackson. Tremura, se cutremura, gândea că el e cu totul altfel, e și mai frumos, tot mai frumos, ochii lui negri sunt și mai mari, atât de calm și strălucitor, buzele atrăgătoare, expresia feţei încântătoare, este liniștit pentru că Benet l-a iertat, nu, nu, *el* l-a iertat pe Benet! Dar nu despre asta e vorba, el s-a schimbat, ca după o suferinţă, ca o schimbare

a mării, am întâlnit asta la Shakespeare, nu, pielea lui e altfel, mai închisă și mai strălucitoare, fusese plecat parcă pentru altă reîncarnare, el face parte dintre cei care trăiesc mereu, mereu, poate în Tibet sau în altă parte, câţi ani are oare, o sută de ani, o mie de ani, ei vin ca niște îngeri păzitori, ei *sunt* îngeri păzitori, acum îmi vorbește într-o limbă străină, și totuși îl înţeleg, întind mâna și i-o ating pe-a lui și mâna lui arde. Eu îi vorbesc și el îmi vorbește, i-au apărut stigmatele, a fost bătut precum Hristos, rănit, îi este teamă să nu fie prins de cei care-i cunosc pata rușinoasă, și care știu cum a fost găsit în cutia de carton în stufărișul de lângă râu. Unchiul Tim l-a găsit și l-a îngrijit ca pe o pasăre rănită, precum Prospero pe insulă cu păcatul lui secret, suferind în agonia remușcărilor, și el a zis: „ignoranţa îmi aparţine”, bineînţeles Caliban a fost fiul lui de la Sycorax, Jackson este Caliban, el este cel pe care cunoaște insula și animalele și plantele și sunetele stranii, Jackson este sigur fiul nelegitim al lui Benet, și Shakespeare a avut remușcări, marele lui suflet a fost plin de remușcări, de exemplu Macbeth, Othello, „Ridicaţi strălucitoarele săbii, altfel rouă vi le va rugini”, șiretlicul cu funia indiană, Kim care alerga pe acoperișuri, Îngerul Bunei Vestiri și da, eu voi ţine Potirul, adică Graalul.

Începe să distingă vocea lui Owen, „unde sunt marii noștri conducători, unde sunt marii noștri gânditori, trebuie să ascultăm oare de ordinele unor birocraţi invizibili, Marx și-a dat seama că sărăcia poate fi îndepărtată și trebuie îndepărtată, dar nu l-a ascultat nimeni, totul pare neîndurător în așa-zisele democraţii ale noastre, trebuie să stârpim capitalismul absurd și crud, și nici nu-i de mirare că Alexander a plecat în Japonia…”

Masa era pe sfârșite. Anna, lângă Owen, îi spunea: „Da, da, într-adevăr”, încercând să-i capteze atenţia; Rosalind se uita la Tuan, Benet, care urmărise tot timpul cum decurgea masa, s-a ridicat în cele din urmă. Ceilalţi i-au urmat exemplul.

Owen, abandonându-și cuvântarea, a strigat:

— În grădină! în grădină!

S-au ridicat, s-au împiedicat unul de altul, râdeau. Benet le-a strigat:

— Staţi! Să închinăm un pahar pentru Unchiul Tim!

Paharele au fost ridicate, clinchetul lor a răsunat în încăpere și dedicaţia a răsunat: „Unchiul Tim!”, pe urmă „Dumnezeu să-l odihnească în pace!” sau „Dragul nostru Unchi Tim, Domnul să-l aibă în paza sa!” Cei care-l cunoscuseră bine, aveau ochii plini de lacrimi.

După aceea s-au îmbulzit la ieșire, au pornit spre grădină și, după cum obișnuiau să facă, s-au împrăștiat în întuneric. Fiind spre sfârșitul anotimpului, stelele erau mai puţin sclipitoare, arătau mai degrabă ca un covor opac cu figuri familiare pe el. Iarba plină de rouă părea și mai udă, liliecii mai puţini, ţipetele stranii ale bufniţelor veneau mai rar dinspre uriașa pădure Wellington, spre care Owen privea cu tristeţe, când l-a văzut pe Tuan împingând-o pe Rosalind în direcţia respectivă. Edward și Anna au plecat la braţ spre grădina de trandafiri, unde susurul fântânii se auzea slab pe întuneric. Owen, învins, a luat-o în primire pe Mildred care plângea încet. S-au așezat în celălalt capăt al terasei. Benet a privit în jur după Jackson, dar Jackson nu era nicăieri. Respirând adânc în aerul umed, Benet a pornit încet spre capătul peluzei, singur.

DOISPREZECE

Rosalind și Tuan s-au încuiat în dormitorul din „partea veche” a casei Penndean unde se afla un pat mare cu baldachin. După ce s-au întors din grădină s-au grăbit să ajungă în camera lor, evitându-i pe ceilalţi. Se simţeau de parcă se aflau pe o mare călduţă, liniștită sau de parcă dansau un vals în ritm lent. Sau ca niște patinatori de mare clasă, remarcă Tuan, numai că locul era neschimbat. Ea patinase în copilărie. Oare Tuan știa să patineze? Nu l-a întrebat niciodată! Ce grozav ar fi dacă ar putea patina împreună în grădina Kensington! Așa cum se prezenta situaţia, tot ce-ar fi trebuit să se întâmple între ei, s-a întâmplat. Era ca într-un basm, sau un miracol, sau o transformare cu totul spirituală a unei noi fiinţe, ca

intrarea într-o casă sacră, uriașă și frumoasă. Înainte de cununia civilă au îngenuncheat amândoi, ca niște cavaleri sfinţi. Trecuseră de faza în care se întrebau „ești sigur?”, când se testau încă unul pe altul. Tuan era, într-adevăr, cavalerul visurilor ei, avea Rosalind să constate, armura lui argintie strălucitoare și capul lui nobil, cu coif. L-am găsit, gândi ea, l-am *găsit!* O ţinea în braţe cu gingășie, dar ferm, avea o inimă curată, precum un copil, dar era în același timp curajos și iubitor. Viitorul îi așteaptă, da, un viitor îndepărtat, copii, copii minunaţi, copiii lor. Da, ea a câştigat, nu fără luptă însă, pentru că a știut să-i vindece rănile. Ea luptase și pentru el, când, ca o strălucire, „a văzut” și atunci se temea să nu fie cumva prea târziu. Prea multe lucruri stranii i-au unit, prea multe întâmplări divine. Chiar, Marian a dus-o la el și el zicea că o cheamă pe Rosalind… apoi eu și Marian am dormit, Tuan m-a privit în somn, Marian a fugit, apoi noi ne-am ţinut de mâini și ne-am sărutat, Tuan a zis că sufletul lui e prea întunecat și că eu trebuie să plec, să-l las singur, apoi mi-a spus povestea aceea tristă cu căţelul, când toate celelalte erau un adevărat coșmar, plângea, m-a gonit și eu am plecat, dar m-am întors și el mi-a spus și alte lucruri despre Marian, că ea a dispărut și eu eram liberă să mă mișc în propria mea lume, adică eram liberă să mă mărit cu Edward, apoi m-a dat afară și eu am venit din nou și în cele din urmă mi-a spus: „Ai câştigat, copila mea”, și ne-am băgat în pat și am stat ca acum. Știu că el mai are suferinţe ciudate pe care încearcă să le ascundă de mine și l-am auzit mormăind ceva în ebraică, în somn, cred că durerea aceea nu-i va dispărea niciodată, dar eu am să-l învălui tot mai mult cu dragostea mea, așa cum procedez și acum, am să-l ţin tot mai aproape, tot mai aproape.

Tuan, întins lângă ea, atât de aproape, gândea și el: indiferent ce zice lumea, fata cu care m-am însurat este persoana cea mai potrivită pentru mine, o iubesc cu disperare și suferinţele se vor șterge cu timpul, chiar dacă nu de tot… o, dragii mei părinţi… Și îmi voi devota tot mai mult timp lucrurilor sfinte, Maimonides, Spinoza,

Scholem… hmmm, oare Rosalind va moșteni Penndean sau Benet îl va lăsa lui Marian sau lui Jackson sau familiei Quakerilor?

Era într-adevăr foarte târziu când Edward și Anna s-au întors la Hatting. Nu au scos nicio vorbă pe drumul de întoarcere, dar la un moment dat mâna stângă a lui Edward a întâlnit-o pe cea dreaptă a Annei. Au intrat încet pe ușa din faţă a casei scufundate în tăcere, au urcat în vârful picioarelor scara acoperită cu covor și au intrat în dormitorul lor. Montague și Millie dormeau jos. Bran dormea, pentru că așa a vrut el, în celălalt capăt al casei. Intrând în dormitor, și-au aruncat pe jos pardesiele și s-au așezat pe marginea patului, îmbrăţișaţi. După aceea, picior peste picior, au vorbit pe șoptite, după cum a remarcat Anna, ca niște zei indieni. Dincolo de șoapte, gândurile lor alergau ca niște șoricei. Anna l-a împins puţin pe Edward într-o parte, privindu-l cu o uimire nou descoperită. Mai întâi au vorbit despre Jackson, despre *situaţia* lui, cum l-a adus Benet înapoi, sau o fi venit singur, și așa mai departe, apoi despre Benet, era fericit, era speriat? Și ce fericită părea Rosalind, părea că leșină de fericire, și ce frumos era Tuan, dar probabil fără o para chioară, trebuie făcut ceva, și ce serioasă părea Mildred când vorbea cu Jackson despre India și când îl asculta, avea și Jackson sigur ceva sânge de indian în el. Mângâind blând chipul aspru și palid al lui Edward, Anna se gândea cât de nobil arată și ce tragic și greu accesibil, chiar și acum părea dus pe gânduri. Se gândea la problemele lui. Îi vorbise puţin despre Randall, așteptase nerăbdătoare și tăcută clipa aceea. Bineînţeles că ea știa, așa cum știau și alţii, tot ce s-a întâmplat cu Randall, dar fără prea multe detalii. Ceea ce știa de la Edward era puţin mai mult decât aflase de la ceilalţi, dar poate că asta nu însemna mai nimic, nu conta, poate era mai bine așa. Edward vorbea cu Bran mai mult decât înainte. Ce ciudat, gândi ea, am crezut că va trebui să-mi trăiesc viaţa păcălindu-mi copilul. Vor mai exista decepţii? Sigur că nu, se ruga ea. Toate fotografiile și scrisorile, chiar și scrisoarea de la doctor… arsese câteva

dintre ele, dar nu pe toate… i le-a lăsat lui Bran să mai descopere și alte amănunte. Apoi Bran a aruncat cu piatra în fereastră și oare nu asta a declanșat totul? O, să fie toţi fericiţi… fericire și ponei… dar și școala lui Edward… vor mai vedea… ce mi-aș fi dorit să pot crede în Dumnezeu! Stăpână pe Hatting, da… da! îl iubesc pe Edward tot mai mult, mai fierbinte, îl iubesc din toată inima, am să lupt pentru el ca o tigroaică. Dar va trebui, pe măsură ce trec anii, să tac, să fiu discretă, chiar și în prezenţa lui, dar și în prezenţa lui Bran. O, Lewen, Lewen din mormânt, trebuie să ne ierţi… știu că o vei face.

În timp ce s-au dezbrăcat și s-au băgat în pat, după ce au stins lumina, căutându-se unul pe altul pe întuneric, gândurile lui Edward erau și mai răvășite decât ale soţiei sale. Se gândea la Randall, poate și ea. Ea a adormit. Aud valurile așa cum au fost atunci… și apoi când am intrat în apă a doua oară. Nu voi mai merge acolo în viaţa mea. Nu i-am spus despre *asta,* n-am vorbit nimănui niciodată despre *asta,* parcă era să mă înec și eu în final… dar acum o am pe ea… mulţumesc Cerului că am ajuns la ei, o, Dumnezeule, îţi mulţumesc, lacrimi, lacrimi… și acum mă aflu unde eram și la început când o ţineam în braţe și ea m-a minţit și mi-a spus că era însărcinată cu Lewen, am înţeles și am acceptat minciunile, a trebuit să renunţ la toate… câtă mâhnire… dar am fost nobil și m-am gândit să procedez în așa fel încât să fie bine pentru ea și pentru Lewen… o, Lewen, unde ești acum, înţeleptul și bunule Lewen, trebuie să ne ierţi și de dragul lui Bran… O, Bran, de m-ar iubi, de nu m-ar urî niciodată. Se va face mare… un adevărat bărbat… cum va fi atunci?… dar acum, de dragul lor și-al meu… Ce frumos a fost în grădină la Penn, după cină, când ne-am plimbat braţ la braţ și am văzut fântâna aceea micuţă și-am auzit-o susurând în noapte, am oftat profund, ne-am sărutat și am fost singuri… ce-o fi făcând Bran acum?… probabil că doarme… trebuie să mă culc și eu… e aproape dimineaţă… O, Doamne, ai milă de noi.

Între timp, la Regii Mării, Mildred ședea pe patul lui

Owen, iar Owen, în pantaloni scurţi și cămașă, stătea lângă masa de toaletă, turnându-și întruna whisky în pahar. Nasul lui mare era roșu, ochii de un albastru deschis umezi, buzele groase ţuguiate, părul ciufulit, căzut pe frunte, se zărea haotic în oglinda din spatele lui. Înflăcărați de evenimentele serii și având impresia că noaptea aceea nu se mai sfârșește, se certaseră, evident. Ce frumos e, gândea Mildred.

Revenind la un subiect pe care-l mai dezbătuseră, Owen a zis:

— *Vorbeai* cu Jackson, să nu vă audă nimeni, îţi vedeam mișcarea continuă a buzelor…

— Ia ascultă, a replicat Mildred, sunt sigură că n-am spus nimic sau mai nimic… El îmi tot șușotea la ureche, vorbea despre remușcări și iertare și… are ochi tare frumoși și…

— Pușlamaua naibii! a zis Owen. Presupun că se poate face invizibil, a ieșit din vreo carte de Kafka. A trebuit să-l iert că a dispărut. Arăţi destul de bine astă seară. Parcă ţi-am mai spus. Dacă tragi draperiile, vezi că se luminează.

— S-a luminat deja, a zis Mildred, aranjându-și poalele rochiei, în zilele obișnuite purta fuste maro și mai lunguţe, dar la ocazii era îmbrăcată cu o rochie din mătase naturală, de un albastru închis cu o broșă azurie la dantela albă și fină. Acum și-a scos pieptenii de baga, iar părul lung și șaten închis îi delimita faţa palidă și slabă; o făcuse pentru Owen. Se gândea, ca de obicei, la Doamna de Shalott. Chiar ar trebui să merg la culcare, își zicea, doar n-o să stau numai să mă uit la animalul acesta mare și drag!

Owen, ghicindu-i gândurile, i-a spus:

— Nu te culca încă, hai să mai bem niște whisky.

— Am băut destul. Și ar trebui să încetezi și tu. Nu vei putea conduce în halul acesta.

— Ba sigur am să pot. Cât despre individul acela, te vrăjește pur și simplu. Iar tu, tu te joci de-a șoarecele cu pisica și șușotești vrute și nevrute. Mi-ar plăcea să mă

vrăjească pe mine. Zeii din India o să pună, până la urmă, stăpânire pe tine.

Mildred s-a ridicat, apoi s-a aplecat să-și ia de jos pieptenii. Părul ei șaten și sclipitor îi căzuse peste umeri și îi ajungea la talie. Ridica pieptenii unul câte unul și îi arunca în spatele ei.

— Ei bine, noapte bună… Termină și tu cu băutul.

— Stai, stai, domnișoară palidă. Stai să văd dacă mă pot ridica. Da, pot. Acum să parcurg spaţiul dintre noi.

Numai un pic mai înalt, el a sărutat-o pe pleoapele închise, apoi pe gură.

— O, dragul meu, hai la culcare.

— Mă iubești.

— Te iubesc. Noapte bună, bestie! Dacă te prăbușești pe pat, sting eu lumina.

— Nu, nu, mai întâi merg la baie, apoi mă bag în pat și sting lumina, îţi promit.

Mildred s-a dat la o parte din drumul lui, a închis ușor ușa și a ieșit încet pe hol. A intrat în dormitorul ei, a aprins toate luminile și a început să se dezbrace. A desfăcut broșa, a desprins dantela, și-a scos rochia pe cap, a lăsat-o să cadă, apoi juponul, pantofii, ciorapii, chiloţii și maieul. A îmbrăcat o cămașă de noapte din bumbac, albă cu flori decolorate, roz. Draperiile erau trase. S-a îndreptat spre fereastră și a dat puţin draperia la o parte. Da, se luminase deja de ziuă! Priveliștea care s-a deschis brusc, în ceaţă, ţinutul păduros și dealurile din zare au înfiorat-o, parcă, și a tras repede draperia. Ce ciudat! gândi ea. Owen și cu mine împreună, ca două animale sălbatice, ei bine, cel puţin suntem amândoi sălbatici. O, doamne, îl cunosc de multă vreme, multă, multă. îl iubesc, îl iubesc foarte mult.

A dat pătura la o parte și s-a așezat pe pat. Încerca să-și amintească ce i-a spus Jackson. *Jackson.* Și ce-a spus ea, oare o fi spus ceva? Nu-și mai amintea, bineînţeles că era obosită, o să își amintească mâine. Dar deja e mâine. Și-a dus mâna la inimă. Oare era adevărat, putea fi preoteasă, putea ţine Potirul în mâinile ei? îi era tare

somn, dar se simţea fericită. Lucas o va hirotonisi. Vor trăi în mijlocul săracilor. Și vor veni la ea zeii indieni, de fapt ei erau deja cu ea, cei puternici și frumoși pe care ea îi știa foarte bine, ale căror picioare ea le-a sărutat. Krișna dansează, cobra se târăște și băieţelul se va număra și el printre zeii greci. O, voi toţi, cei puri și iubitori, să fiţi cu mine și să-mi iertaţi păcatele și eu voi ţine Potirul, Potirul Sfânt. S-a lăsat în genunchi lângă pat, și-a împreunat mâinile, ochii i s-au umplut de lacrimi, cuvintele îi veneau pe buze, cuvinte sfinte, amestecate, repetate mereu și mereu, o, Hristoase, Dumnezeule, Atotputernicul înseamnă dragoste, lasă-mă să fiu vrednică de dragostea ta, *dominus et deus.*

Owen a ieșit împleticindu-se din baie, s-a proptit de ușa dormitorului și apoi și-a croit drum spre pat. A privit patul, încruntat, apoi s-a trântit pe el. Stinsese lumina din baie, dar mai era aprinsă cea de la masa de toaletă. A mers, clătinându-se, până la ea, a stins-o și acum era beznă totală. S-a îndreptat, atent, spre pat și s-a aruncat în el, așa cum îi sugerase Mildred. A tot pipăit până a găsit o lumină lângă pat. A apucat de capetele păturii, a tras-o de sub el, s-a mai luptat cu un cearșaf, a reușit să-și încurce picioarele între două cearșafuri și pături, dar până la urmă s-a cuibărit comod. Una dintre perne a căzut pe dușumea. S-a întins fără succes după ea și apoi a stins veioza de lângă pat. S-a mai foit puţin, a găsit o altă pernă pe întuneric, s-a rostogolit în mijlocul patului și, în cele din urmă, s-a potolit. Se simţea puţin cam jenat din pricină că se îmbătase atât de tare în prezenţa lui Mildred. Dar de ce să se sinchisească? Nu pleacă ea într-o bună zi, poate chiar curând, cu zeii ei și cu amărâtul de Lucas? Tuan i-a fost furat de către Rosalind. Jackson s-a înfășurat într-o mantie de mister, merita oare să-l scoată din ea? Ce ciudat că l-a avut în casă la el și i-a arătat lucruri pe care nu le arătase niciodată nimănui. Jackson rămăsese în bucătărie făcând ceva de mâncare… cum de-a scăpat? Owen nu-și putea aminti. Pur și simplu a dispărut. Pun eu iar mâna pe el, gândi Owen. Cum să fie mai tare șarpele ăla din stufăriș?

Benet nu-l merită, pun eu mâna pe el și-l învăţ să picteze… Hristoase… deci a intrat și el în scenă… o, Hristoase, trebuie să pictez, trebuie să-mi dau silinţa să fiu un pictor bun, trebuie să inventez, să creez, să îngenunchez, să o iau de la început, aș zice. Owen și-a pus capul mai bine pe pernă și a adormit. A visat că era un melc care se ţâra încet pe pământ, iar Picro, Tiţian, Velâzquez, Carpaccio și Turner priveau în jos la el, încruntaţi și uimiţi, și el ţipa la ei, dar vocea lui era teribil de slabă, era sigur că ei nu-l auzeau și, când a încercat să le facă semne cu coarnele, și-a dat seama că acea specie de melci *nu avea comite.* Nici măcar atât, gândi el în vis.

TREISPREZECE

De obicei, Jackson nu-i permitea lui Benet să intre în bucătărie, decât poate doar să-l privească puţin, ca spectator. De data aceasta i-a permis să-l ajute înainte de cina „festivă”, dar nu l-a lăsat să se ridice de la masă, și Jackson, deși chemat insistent de unii dintre musafiri, a fost singurul care a adus mâncarea, a strâns masa. Când au năvălit cu toţii în grădină și Jackson nu se vedea nicăieri, toată lumea a presupus că, refuzând orice fel de ajutor, s-a închis în bucătărie și spăla vasele. După ce și-a condus musafirii și tinerii îndrăgostiţi s-au retras în pat în „partea veche” a casei, Benet a tras cu urechea la ușa de la bucătărie și a auzit clinchetul vaselor, dar nu l-a întrerupt. Mai târziu s-a lăsat liniștea, și Jackson s-a retras în cămăruţele lui, în timp ce Benet a urcat în dormitorul de la etaj, cu vedere spre grădină.

Deși s-a dezbrăcat, nu s-a băgat în pat, stătea pe marginea lui, în pijama, ciorapi și papuci. Gândurile i se întorceau obsedant spre Jackson și spre întâlnirea de pe pod. Seara aceea surprinzătoare s-a încheiat prin mersul lor pe jos de la râu și până la Tara. Benet era tot timpul îngrozit că Jackson o să dispară și n-o să-l mai vadă niciodată și îi era tare teamă, pe de altă parte, să nu-l *supere* cu ceva. Jackson, însă, părea relaxat, de parcă era vorba de o simplă plimbare prin Londra, după o seară petrecută în mod plăcut. Benet nu și-a repetat invitaţia la

masă. În orice caz, Benet a fost tot timpul îngândurat și conversaţia trena. îl tulbura și simpla prezenţă a lui Jackson. Simţea că ar fi cazul să-l informeze în legătură cu cele întâmplate, că, de exemplu, Edward s-a însurat cu Anna, Tuan cu Rosalind. Sau poate Jackson *știa deja…* poate chiar mai multe decât Benet…? I-au mai trecut prin minte și evenimente mai vechi, că Marian trăia, că s-a căsătorit în Australia. Benet și-a mai amintit, fără intenţia de a divulga, de vizita pe care i-a făcut-o lui Owen… acesta l-a amărât și mai tare sugerându-i că poate Jackson și-a pus deja capăt zilelor de supărare! Benet s-a gândit apoi la visul acela în care Unchiul Tim îl privea, apoi se uita la dușumea, unde se afla o umbră neagră. Toate aceste grozăvii… trebuiau ele date la iveală oare? După aceea Benet nu mai știa bine *ce* anume spusese în noaptea aceea… sigur își descărcase sufletul. Dar ce-i spusese Jackson? Nu prea își amintea mare lucru, ci doar ultima parte, care i-a provocat lui Benet o suferinţă cumplită. Se apropiau de Tara. Ce mai urma? Benet se gândea și la ce putea fi mai rău. S-au oprit la Tara, în capătul treptelor. Cine avea să vorbească primul? Benet a zis fuga: „Ascultă, te rog, intră… hai să bem ceva… vreau să zic… vreau să te rog să mă ierţi… vrei să rămâi aici… cu mine… ca prieten, să știi… te rog, Jackson!” Jackson a rămas nemișcat, privindu-l pe Benet, după cum i se păruse lui, visător. A zis: „îmi pare rău, dar trebuie să plec. Cât despre cele spuse de tine, eu zic să te mai gândești. Am să mă întorc aici, dacă se poate, între douăsprezece și unu, peste o săptămână, sau peste două săptămâni și o să vedem atunci ce simţim”. I-a întors spatele apoi și a plecat.

Benet a așteptat două săptămâni. Jackson s-a întors după două săptămâni și o zi. Benet așteptase neliniștit, îi era teamă că nu o să vină, că nu o să mai vină *niciodată…* și dacă venea, nici nu știa ce să-i spună. Când a apărut Jackson, el a zis pe nerăsuflate: „Ascultă, vreau să stai cu mine, să fii *prietenul meu, nu* servitor. Bineînţeles că asta vreau, vreau să locuiești în permanenţă aici… *te rog!* Bineînţeles că vei fi perfect liber să…”

Acestea au fost primele cuvinte ale lui Benet. Stăteau în salon. Jackson își trăsese un scaun în faţa lui Benet. Acesta tremura.

Jackson, zâmbind vag, a zis:

— Un asemenea aranjament nu se poate face decât între egali. Benet a intervenit:

— Normal, asta se subînţelege.

— Eu nu pot garanta că voi rămâne aici, sau înaltă parte, permanent.

— Păi, sigur că da. Vreau să stai aici ca prieten.

Jackson l-a privit dus pe gânduri, apoi a zis:

— Bine, hai să încercăm.

— Îţi mulţumesc! Bem ceva să sărbătorim evenimentul? Uite o sticlă și două pahare…

— Le-am văzut. Doar un pahar de apă și apoi plec. Mă întorc peste trei zile.

— Lasă-mă să te duc cu mașina.

— Nu, mulţumesc.

— Deci vei sta cu mine, aici, în casă.

— Dacă nu te superi, aș vrea să rămân în „căsuţa” mea.

După ce-a plecat Jackson, lui Benet îi venea să sară în sus de bucurie. Și-a dus mâna la inimă și s-a așezat pe un scaun de lângă ușa salonului. A rămas acolo o vreme, începând să se întrebe dacă aceste „aranjamente” nu vor sfârși până la urmă prin a-i sfâșia inima.

Acum era liniște la Penndean și Benet, pe marginea patului, încerca să reconstituie ce s-a întâmplat începând cu măreaţa zi a reintrării lui Jackson la Tara. „Prietenii lui Benet” erau cu toţii încântaţi să afle de reîntoarcerea lui Jackson, de noul lui statut, unii chiar au venit să-l salute, deși mulţi, în special păsărelele îndrăgostite, erau mai preocupaţi de ale lor. Și cum timpul trecea, „fenomenul” a devenit până la urmă ceva obișnuit. Despre Jackson, care era mai ușor de văzut decât Benet, lumea vorbea ca despre „prietenul lui Benet”. A devenit renumit ca bucătar și îndemnat să scrie o carte de bucate. Mai muncea prin grădini, a lui Benet și ale altora, făcea cumpărături, era

electrician, dulgher, construia câte ceva, repara lucruri, un om-bun-la-toate. Lumea îl aprecia. Viaţa la Penn și la Tara se desfășura normal. Benet era acum absolut convins că este cea mai apropiată persoană de Jackson. Și ţinea doar în sufletul lui sentinţa definitivă în ceea ce privea „căsuţa”.

Jackson citea mult, poate făcuse asta și înainte, stătea mult în bibliotecă în timp ce Benet lucra în birou. Stăteau de vorbă serile în salon, depănau povești, cum spunea Benet, Benet îi povestea despre părinţii lui, despre copilărie, despre Unchiul Tim, cum tatăl lui îl lua în derâdere pe Tim, cum Benet a ajuns să-l iubească. Benet i-a trăncănit despre toate călătoriile lui, dar nu a avut suficient curaj încă să-i pomenească de Veneţia. Despre trecutul lui Jackson nu s-a spus nimic. „Ciudată fiinţă”, zicea Owen. Jackson a citit, aproape a terminat toate cărţile lui Tim despre India și Orient, romanele favorite ale lui Tim. Benet și-a dat seama chiar mai devreme, iar acum și-a amintit de replicile lui Jackson de la o masă… îl citise și pe Tolstoi, fusese capabil să o apere pe Sonia. Sigur l-a citit pe Shakespeare. Benet i-a vorbit deschis despre lucrarea lui, despre Heidegger și Hölderlin și acestea l-au interesat pe Jackson, care l-a sfătuit pe Benet să continue, chiar a insistat să nu se dea bătut. Discuţiile lor se întorceau deseori la Unchiul Tim și abia de curând și-a amintit Benet, nu mai știa când și cum, că Unchiul Tim îi spusese cândva că Jackson vorbea câteva limbi orientale. Nu s-a spus nimic, însă, despre asta. Observatorii atenţi, Owen și Mildred, chiar și Edward, mai veneau uneori pe-acolo și au căzut de acord că perechea „se înţelegea foarte bine”. Benet știa însă că există o limită peste care nu putea trece. Acel „hotar” mai întâi l-a mâhnit pe Benet, apoi a început chiar să-i placă, considerându-l un fel de vibraţie gingașă. Mai dureroase au fost cuvintele aruncate de Jackson: „Nu garantez că pot să stau aici, sau în altă parte, definitiv”.

Vizitatorii curioși au început să se mai rărească. Viaţa mergea înainte. Rosalind Berrán, acum Abelson, urma să aibă un copil. (Tuan nu i-a mărturisit decât lui

Benet: „O, de-ar fi băiat!”). Marian Bjerke urma să nască și ea, coresponda cu Rosalind în permanenţă. Priscilla Conti (Priscilla era cântăreaţă profesionistă) a venit și a stat mult de vorbă cu Jackson și au cântat împreună. Benet nu-l auzise niciodată pe Jackson cântând. „Ce voce minunată” a spus Priscilla și a plecat înapoi în Italia. Jackson mai stătea din când în când de vorbă cu Oliver Caxton, între patru ochi și discuţiile lor se desfășurau în „căsuţă”. Jackson îl vizita pe Owen destul de des, tot mai des și stătea mult cu el. Deci, lucrurile se schimbau. Cel mai mult l-a deranjat pe Benet faptul că Mildred i l-a prezentat pe Jackson lui Lucas Beghrook, și că, probabil, răspândeau „cucernicie”! Jackson îi spunea lui Benet despre toate aceste vizite, dar nu le comenta.

Lumina zorilor era limpede acum, ca o perdea transparentă, de un albastru pal. Soarele începea și el să-și facă prezenţa simţită. Petrecăreţii din noaptea precedentă mai dormeau încă: Edward cu Anna, Owen și Mildred, Tuan cu Rosalind, Benet. Bran era, însă, treaz. A mers încet, în vârful picioarelor, până în spatele casei și a descuiat ușa ce dădea în grădină. Pantofii și ciorapii i s-au udat de la rouă. Cărarea pietruită era și ea umedă, așteptând parcă să o încălzească soarele. Bran a mai scos o cheie din buzunar, a descuiat o poartă verde din lemn și a încuiat-o cu grijă în urma lui. Se îndrepta spre grajduri. Pietrișul scârţâia tot mai tare sub pașii lui grăbiţi anunţându-i sosirea. A auzit un scâncet slab, parcă mieunase o pisică. Bran s-a repezit la Rex și i-a cuprins gâtul cu braţele. Căluţul a nechezat, Bran și-a frecat fruntea de pielea caldă, apoi s-a dat un pas îndărăt și i-a mângâiat nasul și nările negre, umede. S-au privit, băiatul și poneiul, cu ochii lor vioi, amândoi tineri, amândoi îndrăgostiţi unul de celălalt, s-au privit cu mirare, cu pasiune, cu dragoste. Bran a zis: „Nu încă, micuţul și drăgălașul meu, la revedere pentru scurt timp, am să mă întorc îndată”. A zbughit-o imediat, ascultând nechezatul micuţului ponei, alerga în zig-zag, evitând partea din faţă a casei, pe o alee acoperită cu scânduri, a mai traversat una

pietruită și acum aluneca pe panta plină de iarbă spre un zid din cărămidă bine întreţinut. A sărit zidul pe la locul știut numai de el, a căzut, s-a ridicat, s-a împiedicat printre ierburi și a ţâșnit peste drumul mare. A mai sărit peste o poartă ferecată cu cinci zăvoare și acum fugea în sus, gâfâind, peste deal, apoi printr-o altă poartă. A rămas puţin pe loc, în apropierea gardului viu, ca să-și tragă sufletul, apoi mai departe, strecurându-se printr-un alt gard viu, peste altă parcelă de pământ. A rămas nemișcat, respira greu, privea în jur cu neastâmpăr. Atunci, în lumina palidă a dimineţii, l-a văzut venind încet spre el. L-a strigat ușor: „Spencer, Spencer”. A mai făcut câţiva pași, s-au apropiat, Bran s-a agăţat de gâtul Iui mare, îi căuta capul, iar calul s-a aplecat spre băiat. Bran a avut o senzaţie ciudată când a simţit limba cea mare și puternică lingându-i braţele. A băgat mâna în buzunar, a scos un dar, un morcov, dar pe Spencer nu-l interesa acum încercând să-i lingă faţa. Bran a pornit peste câmp, cu calul după el, s-a oprit să-i mai cuprindă gâtul, să-i mângâie faţa uriașă, să-l privească în ochii lui frumoși. Ochii i s-au umplut de lacrimi când l-a strigat pe nume și i-a mângâiat pielea netedă; i se părea că toată lumea e a lui. Fusese să-și vadă prietenul nu numai o dată, dar vizita aceasta avea ceva special, ceva dureros, o senzaţie de arsură, de parcă niște flăcări întinseseră limbile lor ucigașe spre amândoi, ridicându-le feţele spre căldura soarelui. Bran plângea cu suspine. S-a întins alături de cal, lipindu-se de el, trecându-și mâna prin coama lui și simţea că el și Spencer sunt unul singur. Până la urmă s-a mai liniștit, și Bran i-a spus lui Spencer: „îmi pare rău, îmi pare rău”, scuzându-se că nu e capabil să fie pentru celălalt partenerul perfect. S-a desprins ușor, i-a sărutat pielea caldă, murmurând: „Am să mă întorc”. A luat-o la fugă peste câmp. Înainte să ajungă la gardul viu s-a încurcat în rochiţa-rândunicii și a căzut. S-a ridicat, a plecat mai departe, pe drumul pe care venise, în jos pe deal. Spencer l-a urmat până unde s-a simţit în stare. Era bătrân și obosit. Îndoindu-și picioarele elegante, s-a întins în iarba înaltă.

Jackson, care s-a trezit și el devreme, stătuse deja de vorbă cu Spencer și o luase spre râu când, privind în urmă, l-a văzut pe Bran făcându-și apariţia. Și pentru că băiatul nu-l observase, s-a ascuns în iarbă și i-a privit, pe băiat și pe cal, amândoi prietenii lui buni. A constatat că mai avea un prieten acum, un păianjen foarte mare care-și termina de ţesut pânza în iarba cea înaltă. Păianjenul a alergat și el să vadă ce se întâmplă, dar liniștea nu i-a fost tulburată multă vreme. Bran plecase deja. Jackson a rămas nemișcat în iarbă. Respira adânc. Uneori își mai pierdea răsuflarea și, pentru foarte scurt timp, și memoria. Trebuia să aștepte să-i treacă momentul de uitare, a *lui,* a *lor.* M-au părăsit puterile, gândi el, oare se vor întoarce, vor mai apărea *semnele?* Fără destin. Dar pedeapsa? Nebunia dădea târcoale. Uitase unde trebuia să meargă și ce avea de făcut. În munţi. Dacă ar merge acum în munţi, n-ar găsi pe nimeni acolo. Să rămână cu Benet... printre bogaţi... căutând săracii? Ce ciudat că putea să cânte. Destin? Și-a amintit că poate cânta. Dar apucase pe un drum greșit. Făcuse până la urmă o greșeală cu Benet? Am ajuns oare la capătul încercărilor? Aș vrea să pot spune... „Mai am de așteptat”. Cât a înţeles oare Unchiul Tim? Sau cât voi înţelege eu acum? Puterile m-au lăsat, se vor întoarce... oare am înţeles greșit? Cel puţin am reușit să-l chem pe Bcnct la pod. Este totul un *vis,* da, poate e un vis... încă mai am acea putere, mă pot distruge în orice clipă. Moartea, apropierea ei. Oare mi-e teamă de cei care mă caută? I-am uitat și nimeni nu vine după mine. Am fost în închisoare cândva? Nu-mi amintesc. Am ajuns într-un loc unde drumul se închide.

Pe când se ridica, îndepărtând toate aceste lucruri, a simţit ceva straniu. Păianjenul îi descoperise mâna și umbla tacticos pe ea. Jackson l-a ajutat cu blândeţe să se întoarcă la pânza lui. A pornit încet spre râu și a traversat podul. Când s-a apropiat de Penndean, a zâmbit.

POSTFAŢĂ

IRIS MURDOCH

ȘI UNIVERSUL OPEREI SALE

Iris Murdoch este fără îndoială un nume semnificativ în peisajul literaturii britanice postbelice. Ea a fost uneori aclamată drept „cel mai bun scriitor realist al acestor timpuri” 1, iar alteori acuzată că ar produce intrigi artificiale și forţate2. Desigur că studiile filosofice ale scriitoarei explică interesul ei deosebit pentru problematica și confruntările de idei ce frământă lumea contemporană. Cele mai bune din prestaţiile sale artistice reușesc să realizeze o fuziune convingătoare între idee și imagine artistică.

Criticii sunt în general de acord că opera ficţională a lui Iris Murdoch cunoaște două etape, cea dintâi înmănunchind primele zece romane, caracterizate de o acţiune excesiv de încărcată și complicată de personaje schematice, întreţesută cu elemente experimentale și marcată de o oarecare opacitate a sensului.

În 1954, scriitoarea publică primul său roman (cinci încercări precedente netrecând ștacheta exigenţelor proprii), *Prins în mreje (Under the Net).* Folosind tehnica picarescă, acest roman contribuie, împreună cu operele lui Kingsley Amis și John Wain, create după aceeași formulă, la un adevărat reviriment al romanului britanic postbelic. Există aici, în formă incipientă, majoritatea temelor recurente ulterior și este folosită cu succes tehnica, adesea reluată apoi, a unui protagonist masculin care îndeplinește funcţia de narator. Naratorul protagonist este în cazul de faţă Jake Donaghue, scriitor cu aspiraţii de filosof, a cărui contrapondere în economia romanului o reprezintă Hugo Belfounder, omul de afaceri prosper care renunţa la acestea pentru a se dedica meșteșugului de ceasornicar, între cei doi au loc îndelungi dialoguri pe teme filosofice, pe care Jake le publică după aceea. Acest tip de dialog (structură ce ne duce imediat cu gândul la Platon) reprezintă unul din punctele de rezistenţă sau de slăbiciune (în funcţie de formaţia sau tipul de sensibilitate a cititorului) pentru creaţiile murdochicne, fiind justificat realist de grupul social din care fac parte interlocutorii – scriitori, profesori, filosofi, slujitori ai bisericii și alţi

intelectuali firesc preocupaţi de diverse probleme abstracte de filosofic, religie și estetică – grup social din care face parte și autoarea și pe care îl cunoaște foarte bine. Când discută cu Jake despre natura realităţii, Hugo nu avansează niciodată teorii, nu încearcă să explice nimic, ceea ce, împreună cu opţiunea sa pentru meseria manuală de ceasornicar, reprezintă starea de simplă existenţă, opusă celei de devenire a teoreticianului, a celui ce mânuiește cuvântul, realizând un contact mediat cu realitatea. Hugo este prototipul personajului murdochian recurent al binelui spontan, al inteligenţei nearticulate prin intermediul limbii, care funcţionează însă ca un catalizator în structurarea posibilităţilor de exprimare ale gânditorilor teoretici. Tăcutul Hugo a declanșat înfiripareа cărţii teoretice a lui Jake, ajutându-l pe autor să-și descopere și să-și realizeze talentul și capacităţile latente. De altfel, chiar titlul romanului ne trimite la imaginea plasei limbajului utilizate de Wittgenstein pentru a sugera felul în care mintea umană încearcă să prindă haosul realităţii, mânuind-o apoi ca și cum ar fi un instrument trainic, pe care te poţi bizui.

Structura de adâncime a romanului relevă două figuri spaţiale: mai întâi diagrama dispunerii radiale a personajelor, care se definesc toate în relaţie cu Hugo (acesta joacă deci rolul de centru) și apoi diagrama cercului, a simbolicei hore a îndrăgostiţi lor care aleargă unul după altul într-un lanţ frenetic, asemeni coreografiei fantastice din *Visul unei nopţi de vară*: Hugo (reprezentant simbolic al binelui) o iubește pe Sadie (inteligenţa orientată spre câștiguri materiale) care îl iubește pe Jake (intelectualul teoretician și artist) care o iubește pe Ana (sufletul omenesc plin de sensibilitate) care îl iubește pe Hugo. Hugo rupe cercul, renunţând la interesele materiale și retrăgându-se din horă. Imaginea elegantului apartament londonez lăsat în părăsire de Hugo, în care intră prin ferestrele deschise grauri care-și fac acolo cuibul, sugerează simbolic că lumea existenţei pure este cea a naturii. Fără îndoială că asemenea imagini de mare

forţă poetică l-au făcut pe Walter Allen să susţină că autoarea ocupă locul de frunte printre contemporani în mânuirea tehnicilor simboliste3. *Prins în mreje* scoate deja la iveală un paradox fundamental al imaginaţiei murdochiene: acela dintre impulsul spre particularul descris cu deliciu și un lux de amănunte aproape baroc și tendinţa opusă spre o fantezie alegorică, cu accente mitice. Acest paradox apare mai pregnant în cel de-al doilea roman, *Fuga de vrăjitor (Flight from the Enchanter,* 1955). După cum se subliniază chiar din titlu, aici atmosfera este demonică, introducând un nou tip de lungă carieră în creaţia murdochiană, tipul malefic, cel care manipulează oamenii ca pe niște simple obiecte pentru plăcerea proprie. Vrăjitorul este Misha Fox, iar personajul care fuge este Rosa Keepe, cei doi ilustrând temele luptei pentru putere și pentru eliberarea de subjugare, aspecte inevitabile într-o relaţie de dragoste care nu e bazată pe concepţia de egalitate între parteneri. Atmosfera demonică este accentuată de prezenţa celor doi fraţi Lusiewicz, reprezentanţi ai unei forţe primitive pline de mister.

Reședinţa londoneză din Kensington a lui Misha (de fapt două case legate de pasaje subterane) și acţiunea complicată în care multitudinea de personaje se zbat asemenea unor pești rămași fără apă (imagine simbolică din cuprinsul naraţiunii) evocă arhetipul labirintului și pe cel al templului (chiar la începutul romanului se face o aluzie la Minotaur, așa cum este el evocat de Dante în Cântul XII al *Infernului).* Prinse în capcana labirintică a vieţii întinate de fiecare zi și în preocupările lor egoiste, personajele acţionează mecanic și devin incapabile să se gândească la cei din jur (după cum demonstrează moartea tragică a croitoresei Nina – marcată psihic de fuga din lagărul comunist). Romanul nu sugerează soluţii, ci mai degrabă subliniază, așa cum arată Elizabeth Dipple4, realitatea labirintului și iluzia existenţei templului, încarcerarea însingurată a individului în lupta sa precară cu forţe malefice reale sau imaginare.

Eșecul Rosei Keepe este prezentat ca eșecul de a

stabili o relaţie de dragoste echilibrată. Când acest echilibru nu există, relaţia devine cea dintre stăpân și sclav. O dragoste echilibrată se bazează pe observaţia atentă și perceperea exactă a realităţii celuilalt, observaţie care, într-o relaţie imperfectă, este înlocuită de o proiecţie fantezistă a unei fiinţe ce există doar în imaginaţia partenerului. Acesta este tipul de relaţie prezentat și în *Castelul de nisip (The Sandeastle),* unde tânăra pictoriţă Rain Carter se îndrăgostește de Bill Mor, profesor între două vârste, însurat și cu doi copii, în fapt de imaginea unui Mor care nu există decât în mintea ei. Deși mai puţin apreciat de critică, romanul nu e lipsit de importanţă, deoarece introduce tipul de personaj ce întruchipează binele în persoana profesorului de desen Bledyard, tip de personaj ce va reapărea periodic în romane precum *Cei cumsecade și cei buni (The Nice and the Good)* – Theo, *O înfrângere destul de onorabilă (A Fairly Honourable Defeat)* – Tallis Browne, *Henry și Cato (Henry and Cato)* – Brendan Craddock sau *Discipolul (Philosopher's Pupil)* – William Easteote. Bledyard este un personaj discret, neacaparant și lipsit de ambiţii materiale, care o influenţează pozitiv pe Rain în alegerea ei finală de a se dedica picturii. Părerile lui Bledyard despre artă și reprezentarea artistică sunt înrudite cu platonismul creștin, iar tema naturii și funcţiei artei va fi o preocupare constantă a creaţiei murdochiene.

Preotul Giles Everard exprimă o soluţie a situaţiei în spiritul moralei creștine, arătând că dacă „suntem pregătiţi în cele din urmă să ne sacrificăm dorinţele egoiste, ceea ce putem face este într-adevăr spre binele tuturor persoanelor implicate" 5, soluţia înfrânării pornirilor egoiste apărând și în eseurile teoretice ale scriitoarei.

Prin aceste elemente de dezbatere estetică și etică, chiar religioasă, *The Sandeastle* prefigurează *Clopotul (The Bell,* 1958), o izbândă artistică majoră a autoarei. În centrul romanului se află un grup de personaje ce încearcă să se adăpostească de slăbiciunile omenești într-o

comunitate laică de tip benedictin organizată la Imber. Aceste personaje bolnave sufletește au aspiraţii spirituale și religioase ieșite din comun, dar totuși sunt incapabile să renunţe cu totul la cele lumești. Greșelile și eșecurile lor sunt inevitabile, căci ele nu reușesc să ajungă la o dragoste mai presus de atracţia fizică. Vocea auctorială omniscientă are un ton meditativ, încercând cu o răbdare și o compasiune ce amintesc de George Eliot să înţeleagă ungherele ascunse și complicate ale sufletului omenesc.

Personajul principal este Michael Meade, care vreme de paisprezece ani a încercat să depășească o transgresiune sexuală cu Nick Fawlcy. elev pe atunci. În ciuda disciplinei religioase pe care şi-o impune, Michael cade din nou în ispită sărutându-l pe tânărul Toby. Se impune să remarcăm că la Iris Murdoch dragostea imperfectă ia adesea forma emblematică a homosexualităţii sau a incestului, ca de pildă în *Capul retezat (A Severed Head,* 1961) sau *Henry și Cato.* Nick Fawley își face și el apariţia la Imber, pentru a petrece cele câteva săptămâni care au mai rămas până când sora lui, Catherine, va intra la mănăstirea din apropiere. Însă complet captivat de Toby, Michael nu percepe apelurile nerostite după ajutor ale lui Nick și devine astfel indirect răspunzător de moartea tânărului. Incapacitatea lui Meade de a se schimba și de se putea ridica la idealul său religios despre dragoste conturează o viziune post-freudiană asupra omului, care apare ca prizonier al propriilor sale trăsături tcmperamental-caracterologice și al trecutului său.

Elementul emblematic și unificator central este clopotul ce dă titlul romanului, un legendar clopot medieval prăbușit în fundul lacului în urma păcatelor carnale ale unei călugăriţe. Clopotul are gravat numele de Gabriel și poartă inscripţia „Vox ego sum amoris”, îmbinând în plan simbolic tema trecutului și cea a căderii în păcat.

Acest roman exprimă de asemenea o idee murdochiană fundamentală ce descinde din Matthew

Arnold, despre funcţia esenţialmente religioasă a adevăratei arte în epoca modernă. Scriitoarea susţine că, deși cititorul poate fi prea subjugat de propriile probleme pentru ca să vadă lucrurile exact, marea operă de artă poate fi corect percepută de o minte disciplinată și, prin simpla ei frumuseţe, este capabilă să atragă și să schimbe orice persoană obișnuită, oricât ar fi ea de confuză în gândire. Această idee este convingător formulată în *Focul și soarelei* „Arta bună, concepută ca forţă simbolică mai degrabă decât declarativă, oferă o imagine emoţionantă de o valoare transcendentă pură, o formă vizibilă a unui bine superior și permanent și, într-o epocă lipsită de pioșenie, de rugăciuni și de sfintele taine, oferă poate multora cea mu clară experienţă de a percepe ceva diferit, preţios și benefic, supus atenţiei într-un mod liniștit și neacaparant. Arta bună pe care o apreciem poate părea sfântă și concentrarea asupra ei se poate asemăna cu o rugăciune. Relaţia noastră cu o astfel de artă, deși probabil niciodată întru totul pură, este evident lipsită de egoism. Bucuria calmă simţită într-o galerie de tablouri este total diferită de emoţia plăcută dintr-o expoziţie cu vânzare. Frumuseţea este, așa cum spune Platon, vizibil transcendentă; de aici atât de necesara metaforă a viziunii în discuţiile de estetică și morală. Spectacolul binelui sub alte forme, de pildă când admirăm eroi și oameni buni, este ca experienţă mai amestecat și mai puţin eficient. Cum spunea Kierkegaard, admirăm și ne relaxăm. Pe de altă parte, arta bună oferă de lucru spiritului” 6. În acest roman Dora Greenfield a venit la Imber neștiind pe ce cale s-o ia mai departe în viaţă: să se reîntoarcă la căsătoria nefericită cu un soţ nevrotic sau să continue o legătură nesatisfăcătoare cu un amant cu principii hedoniste. Revenită pentru scurt timp la Londra, ea intră la Galeria Naţională ca să uite puţin de grijile ce o frământă. Tablourile îi captivează instantaneu atenţia, prilejuindu-i o experienţă epifanică de natură să-i ofere o speranţă de schimbare în bine.

Părerile scriitoarei despre funcţia artei sunt

complementare cu cele despre funcţia criticii. Spre deosebire de New Criticism – Noua Critică anglo-americană și de structuralism, pentru Iris Murdoch valoarea estetică nu poate fi separată de celelalte valori platonice. În eseul mai sus menţionat, autoarea susţine că relaţia artei faţă de adevăr și bine trebuie să fie preocuparea fundamentală a oricărui critic de artă. Frumosul nu poate fi discutat separat, nu există un punct de vedere pur estetic. Această lucrare continuă atitudinea romancierei expusă în cele două eseuri scrise la începutul anilor șaizeci despre arta povestirii – *Din nou despre sublim și frumos (The Sublime and the Beautiful Revisited)* și *împotriva uscăciunii (Against Dryness)* – în care ea se situează de partea tradiţiei realist-umaniste ce oglindește plenitudinea și neprevăzutul vieţii și descoperă valori perene, opunându-se direcţiei modernismului literar, care se refugiază în consolarea formei, a operei limpezi, cristaline, în fantezie și mit simplificat.

Următoarele romane, *Capul retezat* și *Italianca (The Italian Girl,* 1964) reiau tipul de acţiune artificială și încărcată, cu personaje superficial caracterizate. *Capul retezat* s-a bucurat însă de mare succes datorită efectelor comice amintind de comedia Restauraţiei și satirei necruţătoare la care e supusă psihanaliza (titlul însuși face trimitere la mitul Meduzei, analizat de Freud). Referirile culturale sunt extrem de bogate, incluzând aluzii la miturile lui Psyche și Dionysos, la triunghiul Afrodita, Hefaistos și Ares, la *Creanga de aur* (celebra lucrare de antropologie a lui Frazer) și primitivismul tribal, la povestirea lui Herodot despre Gyges și Candaules, la alchimie, la Dante și iubita lui, la cultura japoneză și săbiile de samurai, arătând, după cum mărturisește autoarea însăși, că fantezia sa a cedat ispitei mitului, sacrificând realizarea personajelor7.

În anii șaizeci, Iris Murdoch folosește experimental noi formule – o combinaţie de roman gotic și simbolism religios ca în *Unicornul (The Unicom,* 1963) și *Vremea îngerilor (The Time of the Angels,* 1966) sau o combinaţie

de roman istoric și intrigă barocă în *Roșul și verdele (The Red and the Green,* 1965) care evocă rebeliunea irlandeză din 1916.

Așadar putem spune că în prima perioadă a prolificei creaţii murdochiene se conturează trei tipuri de roman: 1) romanul de intrigă cu acţiune complicată *(Prins în mreje, Fuga de vrăjitor, Capul retezat, Italianca, Roșul și verdele*); 2) romanul meditativ în care caracterizarea personajelor devine mai profundă *(Clopotul, Un trandafir neprotocolar*); 3) romanul moral cu preocupări tot mai spirituale concentrate asupra manifestărilor și definirii binelui și răului. După 1968, romanul murdochian evoluează spre o pondere a tipurilor 2 și 3, unde legea realistă a cauzalităţii câştigă teren, fără a exclude însă coincidenţa și accidentul, de unde accentele melodramatice, iar tematic se adâncește obsesia morţii, precum și interesul faţă de căile morale sau religioase spre bine, faţă de dobândirea disciplinei binelui.

Viziunea filosofică a scriitoarei se maturizează, evoluând de la existenţialism la platonism: ea opune disperării existenţialismlui o credinţă, originală prin non-transcendenţa ei, în cele trei valori platonice – Binele, Adevărul și Frumosul. În consecinţă, personajele murdochiene nu pot atinge transcendentul, eforturile lor spre ideal sunt zdrobite, dar ele au cunoștinţă de virtute și chiar sfinţenie datorită existenţei binelui. Această intuiţie morală stă în centrul creaţiilor de maturitate ale scriitoarei, care refuză orice fel de manifestări ale divinităţii și consideră ideea binelui (care trebuie căutat fără niciun fel de speranţă de răsplată) ca fiind calea fundamentală de acces a omului la viaţa spirituală. Totuși, în universul raţional al acestor romane, iraţionalul irumpe deseori, spărgând suprafaţa aparent solidă a civilizaţiei și a organizării burgheze a vieţii sub forma unor incidente sau personaje cu însușiri inexplicabile, obiecte cu proprietăţi magice care aduc la iveală conflictul dintre Iris Murdoch a cărei filosofie este raţională și teoretică și Iris Murdoch, artista intuitivă, a cărei sensibilitate confirmă afirmaţia lui Freud, că dacă sapi la mică adâncime sub

suprafaţa culturii moderne, dai de un strat de superstiţie.

O înfrângere destul de onorabilă (A Fairly Honourable Defeat, 1970) conţine o impresionantă dimensiune alegorică. Cel ce întrupează binele este Tallis Browne – personaj șters, ineficient, slab și aiurit. El este pus în antiteză cu Julius King – personaj plin de carismatică vitalitate, spirit al răului, ce dorește să-i manipuleze pe cei din jur din pura plăcere de a face rău. Morgan, fosta soţie a lui Tallis și actuala amantă a lui Julius, îi percepe și-i definește mitic drept Hristos și Satan, o interpretare repetată de Iris Murdoch în diverse interviuri. Romanul se realizează ca o alegorie despre Hristos, Satan și sufletul omenesc (reprezentat de labila Morgan), despre Dumnezeu Tatăl muribund (întruchipat de Leonard, tatăl lui Tallis) și Sfântul Duh (sugerat de apariţiile duhului surorii moarte a lui Tallis). Tallis este o prezenţă ștearsă, iar dragostea lui este neputincioasă și lipsită de speranţă. El suferă profund din cauza corupţiei celor din jur și a suferinţei celor pe care încearcă să-i ajute prin intermediul a numeroase organizaţii (el este specialist în știinţe sociale și lucrător de asistenţă socială), dar și direct, de pildă oferind adăpost în propria sa casă unor amărâţi imigranţi pakistanezi. Deși el reacţionează cu promptitudine, intuind imediat ceea ce trebuie făcut, nu poate realiza o schimbare durabilă spre bine. Tallis oferă totuși găzduire și adăpost temporar nepotului său, Peter, nihilist care renunţă la studii, personaj ce pare să sugereze un viitor lipsit de valori și gândire sistematică, dar în schimb plin de nevroze; el reușește prin simpla sa prezenţă să-l facă pe Leonard să se împace cu propria moarte. Tallis este singura rază de lumină în universul acestui roman dominat de puterea răului seducător, satanic, care acţionează din cauza egoismului și vanităţii omenești. Deși incapabil să prevină distrugerea unei vieţi omenești, Tallis reușește să rupă totuși lanţul răului, să-l facă pe King să-și recunoască maşinaţia malefică.

Tema morţii apare dramatic ilustrată în *Visul lui Bruno (Bruno's Dream,* 1969), unde găsim și tipul negativ

al artistului contemporan care, înghiţit de cotidian, nu face efortul de a discerne impulsul moral existent în realitate.

Vlăstarul cuvintelor (A Word Child, 1975) face din interesul îngust pe care protagonistul Hillary Bürde îl are pentru sfera cuvintelor un simbol al dorinţei sale de a-și organiza și circumscrie strict viaţa. El este însă incapabil să înţeleagă emoţiile oamenilor, căci și cuvintele îi par niște semne lipsite de semnificaţie. Deși interesat de cuvinte, Hillary nu poate „citi" fiinţele umane, el nu înţelege de fapt conversaţiile din jur. Exclusiv preocupat de persoana sa, Hillary nu poate pricepe ce se întâmplă în jurul său și are un efect destructiv. Incidentele sumbre se împletesc însă cu scene de un comic savuros, în special cele ce descriu viaţa de funcţionar de la Whitehall.

Hillary Bürde este un personaj plat și plafonat, căruia îi este cu neputinţă să cunoască o evoluţie morală. Altfel stau lucrurile cu Bradley Pearson, protagonistul narator din *Prinţul negru (The Black Prince,* 1973), un roman sofisticat unde jocul postmodernist al perspectivelor narative realizează un efect de stimulantă ambiguitate. Povestirea realistă (o poveste de dragoste plină de aventuri neașteptate care poate fi interpretată și ca o versiune dramatică a unei teorii despre artă) se poate urmări cu oarecare dificultate într-o complicată combinaţie de prefeţe și postfeţe, în care naratorul se adresează editorului discutând critic problemele și dificultăţile creaţiei literare. Condiţia artistului, agonia, dar și extazul dumnezeiescului act de creaţie sunt simbolic sugerate prin aluzia mitologică la întrecerea dintre Marsias și Apollo.

Dintre romanele mai târzii ale autoarei atrag atenţia *Marea, marea (The Sea, the Sea,* 1978) și *Discipolul (The Philosopher's Pupil,* 1983).

Marea, marea, care i-a adus scriitoarei Premiul Booker, este un roman de mare și profundă complexitate. Intriga mimetică ţesută în jurul protagonistului narator Charles Arrowby (regizor care tocmai s-a retras din viaţa artistică la vila sa de pe ţărmul Mării Nordice) și structura de adâncime, construită în jurul căutărilor spirituale de

factură budistă ale lui James Arrowby, reliefează din nou tema mprdochiană fundamentală a antitezei dintre egoismul individului care încearcă să supună lumea voinţei sale (să regizeze viaţa celor din jur sau mai bine zis să-i manipuleze iresponsabil) și altruismul tipului uman contemplativ, în continuu război cu lumea materialistă exterioară și cu vanităţile lăuntrice ale ego-ului, perpetuu înclinat spre hipertrofiere.

Prin intermediul alegoriei (ca, de pildă, imaginea monstrului marin ce întruchipează invidia) și al simbolului (în special cel polivalent al mării) autoarea investighează sfera raţionalului și a iraţionalului, a naturalului și a supranaturalului, într-o povestire palpitantă cu implicaţii freudiene subliniind consecinţele nocive, adesea tragice (tânărul Titus moare înecat), ale vanităţii și ambiţiei de a mânui oamenii; ea arată de asemenea cât de greu, dacă nu imposibil, este drumul binelui. Fără a-i impune cititorului să creadă în metodele de autodisciplină spirituală tibetane aplicate în practici ce frizează magicul, scriitoarea atrage atenţia asupra existenţei lor. Charles își dă în cele din urmă seama că există o necruţătoare cauzalitate a păcatului, că vanitatea sa exacerbată a fost cauza morţii lui Titus. Dar cu toate că a evoluat mult pe drumul înţelegerii, el nu se poate schimba radical.

Discipolul explorează în continuare tema răului, pe măsură ce eroul titular reușește să depășească succesiv false imagini despre sine. Marele profesor de filosofie din titlul englezesc devine întruparea aridităţii sufletești; treptat, el renunţă la relaţiile umane normale în favoarea căutărilor și speculaţiilor filosofice. Când ajunge să înţeleagă că nu mai este capabil de asemenea relaţii și că, în ciuda căutărilor sale, nu a sesizat niciun mare adevăr care să fie revelaţia cărţii vieţii sale, marele filosof nu poate găsi altă soluţie decât sinuciderea. Iris Murdoch demonstrează în acest roman că, deși imperfect, omul se poate răscumpăra prin căldura sentimentelor sale.

Dilema lui Jackson (Jackson’s Dilemma, 1995) reia teme murdochiene familiare într-o tramă narativă

impredictibilă, ce oferă același deliciu al neașteptatului și al suspansului. Personajele aparţin, ca de obicei, clasei de mijloc sofisticate, lipsite de griji materiale stringente: Edward Lannion, tânărul posesor al unei frumoase proprietăţi cu un conac impunător din secolul al XVI-lea, Hatting Hall, a studiat istoria medievală la Cambridge și lucrează doar două dimineţi pe săptămână pentru o mică editură londoneză. Benet Bamell, proprietarul mai vârstnic al conacului Penndean din vecinătate, a studiat filosofia, intrând apoi ca funcţionar în Administraţia civilă, din care s-a retras înainte de începerea acţiunii romanului; Mildred Smalden este o femeie independentă financiar, cu aspiraţii spirituale și dorinţa de a se dărui celor din jur; ea renunţă la ideea din tinereţe de a se călugări, descoperindu-și vocaţia preoţească (deschisă acum și femeilor în cadrul bisericii anglicane) de călăuză spirituală a celor amărâţi și nevoiași; Tuan, profesor și cercetător al istoriei religiilor, se dovedește a fi de fapt milionar.

Este o lume cu preocupări artistice – Owen Silbery este pictor de meserie, Edward scrie romane istorice și poezii – sau filosofice: Benet lucrează la o carte despre Heidegger și uneori scrie poezii și el, Tuan studiază religia și misticismul, Mildred e fascinată de religia Indiei. Pe buzele unor asemenea personaje par firești aluziile la Shakespeare (mai ales la *Furtuna),* Platon, Conrad, Kipling, Kafka, Titian și alţii. Prospero, arhetip literar central în *Marea, marea,* dă și aici contur simbolic personalităţii lui Benet, cu înclinaţia sa de a regiza vieţile celor din jur: el își dă toată osteneala să determine căsătoria lui Marian cu Edward, iar când aceasta eșuează, începe să facă aceleași planuri pentru Rosalind, sora lui Marian. Porecla Tuan dată de unchiul Tim lui Tommy după personajul lui Conrad, sugerează romantismul acestuia, căutarea absolutului, a răspunsurilor la marile întrebări ale umanităţii (esenţa lui

Dumnezeu, a dragostei, a cunoașterii). Apropierea repetată între Jackson și Kim ca mesageri evocă aura exotică și de mister a Indiei.

Preocupările de filosofic morală ale autoarei se fac simţite și în acest roman, iris Murdoch considera în *Suveranitatea binelui (The Sovereignty of Good)* că arta și etica sunt cele două zone ce pot produce concepte care să ducă la salvarea individului și a rasei umane, contracarând puterea mereu crescândă a științei. Ea afirma că, într-o viaţă care este oricum întâmplătoare și incompletă, singurul lucru care are valoare este încercarea de a fi virtuos, ceea ce implică un fel de misticism prin care înţelege o credinţă nedogmatică și esenţialmente neformulată în existenţa Binelui8. Este de remarcat însă că, faţă de *Capul retezat* sau *O înfrângere destul de onorabilă,* demonicul a dispărut. La început el pare să existe: Edward are impresia că e urmărit și că e sub puterea unui blestem, casa lui pare bântuită, ajunul căsătoriei sale începe cu o inexplicabilă ploaie de pietre ce-i sparge geamul de la birou, incident de rău augur. Treptat toate aceste detalii sinistre ajung să fie percepute de cititor ca o proiecţie externă a obsedantului sentiment de vinovăţie al lui Edward pentru moartea accidentală prin înec a fratelui său mai mic, Randall; geamul se dovedește a fi fost spart de Bran, fiul său natural, care, fiind înzestrat cu clarviziune (asemeni lui Jackson), a vrut probabil să încerce să împiedice căsătoria sa cu Marian.

Dacă în cazul lui Edward așteptările stârnite în cititor prin tehnica suspansului, prin aluzii la tragedii, blesteme și incidente sinistre, nu sunt satisfăcute de detaliile biografice scoase treptat la iveală, figura centrală a lui Jackson rămâne până la sfârșit enigmatică și ambiguă. Legenda răspândită în cercul de prieteni ai lui Benet, că Jackson a fost găsit de Unchiul Tim ghemuit într-o cutie de carton sub podul Londrei, sugerează un paralelism simbolic între Moise și Jackson. Legea în care crede Jackson este să fii de ajutor celor din jur: „Aș vrea să vă fiu de ajutor dacă aţi avea nevoie de ajutor, pot face o mulţime de lucruri”, sunt primele cuvinte pe care i le spune el lui Benet. Jackson pare să știe în mod misterios mișcările lui Benet, știe unde s-a mutat acesta, știe că va veni să-l caute

pe pod. Jackson arc un singur nume, care pare a fi de familie. Oare pentru a sugera tipul de om mereu gata să-i servească pe cei din jur? 9

r

Jackson nu spune nimic despre sine, doar vaga informaţie că vine din Sud, iar trăsăturile sale confirmă originea indiană. Unchiul Tim l-a socotit un primitiv, în timp ce Benet spune că este o persoană educată. Mildred intuiește în el o profundă suferinţă lăuntrică din cauza remușcărilor, dar atunci când naratorul ne oferă acces la viaţa sa interioară nu aflăm nimic mai precis. Oare a cauzat el, asemenea lui James Arrowby, moartea unei persoane dragi? Nu ni se spune. A făcut poate închisoare din această cauză? Nu ni se dă niciun răspuns, dar ni se sugerează. Iar altă dată îi vorbește lui Mildred despre remușcare și iertare. Aflăm în schimb că el a așteptat un semnal, sperând să fie purtătorul unui lucru preţios, un mesaj către un personaj important, monarh sau om de știinţă. Apoi se contrazice, spunând că, de fapt, aspirase spre sfinţenie. Deși are unele însușiri ieșite din comun (la sfârșit aflăm că de fapt el îl chemase telepatic pe Benct pe pod), Jackson nu știe ce să facă atunci când Marian vine la el. Găsește însă intuitiv soluţia firească prin care doi oameni devin fericiţi; Iris Murdoch reușește să creeze impresia că, prin simpla lui prezenţă, Jackson îi face pe cei din jur să se cunoască mai bine, să-și deceleze adevăratele sentimente, contribuind la împlinirea lor sufletească: Edward reușește să-și depășească obsesiile și complexele și să-și dea seama de sentimentele sale pentru Ana, Mildred are revelaţia posibilităţii îndeplinirii vocaţiei sale fără să părăsească un vechi prieten ca Owen, Rosalind și Tommy își descoperă fericirea dragostei complete, în care atracţia fizică completează afinităţi spirituale. Benet este singurul personaj care rămâne izolat, unicul său pas spre autocunoaștere fiind acela de a înţelege că el nu reprezintă nimic, că nu e nicidecum un savant, așa încât să poată sene cartea începută despre Heidegger. În cazul lui, sugestia de înclinaţii homosexuale inconștiente (de pildă în

scena în care ar vrea să-l consoleze, mângâindu-l, pe Edward), faptul că nu a iubit pc nimeni niciodată, deși este un prieten devotat și afectuos, îl plasează emblematic în categoria personajelor murdochiene incapabile să stabilească relaţii umane autentice. Probabil de aceea se întreabă Jackson, în finalul romanului, dacă a făcut o greșeală în privinţa lui Benet.

Autorul implicit ne oferă două păreri aproape identic formulate despre Jackson, care astfel se coroborează reciproc: Owen îi spune lui Jackson că e un avatar cu o aripă frântă, poate în vârstă de două sute de ani, iar Mildred se întreabă dacă această fiinţă stranie nu e un avatar rătăcitor. Imaginea păsării cu aripa frântă ne-o sugerează pe cea a unui porumbel, semnul iconic al Duhului Sfânt. Alte echivalenţe simbolice sunt intuite mai apoi de Mildred, personajul cu cele mai înalte căutări spirituale. Când Jackson revine la Benet, ea îl vede schimbat de suferinţă și consideră că a fost plecat pentru o nouă încarnare, că se numără printre cei ce continuă să trăiască, poate în Tibet sau alt undeva, o sută sau chiar o mie de ani, venind pe pământ ca îngeri păzitori. Când îl atinge, Mildred îi simte mâinile arzând, cu stigmatele hristice, căci el a fost bătut asemeni lui Hristos sau îl vede bolnav, ca un Rege Pescar deghizat. Apoi, beneficiind poate de idei critice postcoloniale, Mildred îl definește în mod neașteptat pe Jackson drept Caliban, „căci cunoaște insula și animalele și plantele și sunetele stranii”. Totuși, se impune mai degrabă paralelismul cu Prospero, căci la sfârșitul romanului Jackson ne spune că se află fără puterile sale magice.

Într-adevăr, Jackson e asociat adesea, la propriu sau metaforic, cu diverse animale10, ceea ce sugerează perfecta sa integrare în ciclul marelui lanţ al firii, al creaţiei. Desigur, gestul său final are o mare forţă simbolică – repune cu blândeţe un păianjen în mijlocul plasei sale. Jackson acţionează mereu în sensul firescului, al armoniei universale.

Se cuvine să spunem câteva cuvinte despre Unchiul

Tim, marele absent al cărui spirit permeează întreaga acţiune. Ca și Mildred, el face legătura cu spiritualitatea indiană; el este cel care-l acceptă pe Jackson imediat, așa cum tot pe loc intuiește calitatea umană deosebită a lui Tommy, pe care-l întâlnește întâmplător într-un tren. Desigur că numele personajului nu e întâmplător, ci conţine o aluzie culturală: Tim nu vine de la Timothy, cum se întâmplă de obicei, ci de la Timaios, filosoful pitagoreic care, în dialogul omonim al lui Platon, își expune viziunea demiurgică asupra creaţiei lumii.

La începutul povestirii, vocea autorului omniscient ne spune că Benet nu a crezut niciodată în Dumnezeu, dar că a crezut totuși în Hristos și în Platon, într-un Hristos platonic, o icoană a bunătăţii. Apoi experienţa întâlnirilor repetate cu Jackson îl face să intuiască existenţa Sorţii. De asemenea, dacă Jackson se prezintă ca un mesager ce așteaptă semnale, acestea vin desigur dintr-un alt plan, transcendent, unde e scris „ceea ce e necesar”.

Așadar *Dilema lui Jackson* pare să marcheze o evoluţie importantă în viziunea despre lume a scriitoarei, în sensul acceptării unui plan transcendent, precum și o deplasare a centrului de greutate în câmpul de forţe înspre personajele ce sunt manifestări ale Binelui sau tind spre el.

Monica Bottez

NOTE

Elizabeth Dippie, *Iris Murdoch. Work for the Spirit,* Methuen, Londra, 1982, p. 134.

S.W. Dawson, *Iris Murdoch: „The Limits of Contrievance”* în *The New Pelican Guide to English Literature,* Ed. B. Ford, vol. 8, 1983, p. 229.

Walter Allen, *Tradition and Dream,* Penguin, 1971, p. 303.

Elizabeth Dippie, *op. cit.,* p. 140.

1 Iris Murdoch, *The Sandeastle,* Penguin, 1960, p. 209.

Iris Murdoch, *The Fire and the Sun,* Routledge and Kegan Paul, Londra, 1977, pp. 76-77.

Frank Kermode, *„The House of Fiction: Interviews with*

Seven English Novelists" în Partisan Review, XXX, 1963, p. 64.

Iris Murdoch *„On God and Good"* în *The Sovereignty of Good,* Routledge and Kegan Paul, Londra, 1970, pp. 76, 74, 87.

Valeţii, cameristele, majordomii etc. sunt întotdeauna chemaţi cu un singur nume, cel de familie, în casele englezești în care servesc.

în general toate personajele ce aspiră spre Bine sunt definite metaforic în termeni animali: Rosalind îl descrie pe Tuan folosind cuvintele unchiului Tim – „a spus că erai ca un băiat grec blând și dulce, ca un animal frumos și bun".

Teoria cosmogonică a lui Timaios este următoarea: Demiurgul a creat universul din cele patru elemente (pământ, aer, apă, foc), apoi stelele și zeii infernali care, la rândul lor, au plămădit trupurile muritoare ale oamenilor, dăruite apoi de Demiurg cu suflete nemuritoare.

LA EDITURILE IRI ȘI UNIVERS ENCICLOPEDIC
AU APĂRUT:

Mircea Seche, Luiza Seche – Dicţionarul de sinonime al limbii române 69.900 lei Bujor T. Râpeanu, Cristina Corciovescu – Dicţionar de cinema 47.500 lei îndreptar ortografic, ortoepic și de punctuaţie 16.000 lei

Larousse – Dicţionar de civilizaţie musulmană 24.900 lei

Larousse – Dicţionar de civilizaţie egipteană 22.500 lei

Larousse – Dicţionar de psihanaliză 24.900 lei

Larousse – Dicţionar de sociologie 10.500 lei

Jacques Derrida – Diseminarea 26.900 lei

Marcel Gauchet – Inconștientul cerebral 14.900 lei

Jeanne Ancelet-Hustache – Meister Eckhart și mistica renană 17.900 lei

Patricia Hidiroglu – Apa divină 16.900 lei

François Brune – Hristos și Karma 17.000 lei

G. Dumézil – Zeii suverani ai indo-europenilor 24.900 lei

Rudolf Steiner – Mistica. Gând uman, gând cosmic 14.900 lei

Rudolf Steiner – Evanghelia după Luca 16.900 lei

Rudolf Steiner – Pragul lumii spirituale 12.900 lei

Rudolf Steiner – Din cronica Akașa 11.900 lei

W. Shakespeare – Furtuna 6.000 lei

W. Shakespeare – Regele Lear 16.900 lei

Aristote] – Organon (vol. I) 26.900 lei

Th. Ribot – Voinţa și patologia ei 11 700 Ici

Leonard Gavriliu – Inconștientul în viziunea lui Lucian Riaga 14 900 Ici

Vasile Tonoiu – în căutarea unei paradigme a complexităţii 11 900 1

William Golding – Oameni de hârtie 15 900 Ivi

Petru Creţia – Norii 7 500 lei

Tudor Opriș – Zoologia 14 XXI lei

Copacul fermecat – Povești 1 o0 Ivi

Luminiţa Bădeliţă – Analiza matematică clasa a XII a

Mihai Retegan, Cornel Lungu – 1956 – Explozia I * 900 Iri

A. Răduţiu și L. Gyémánt – Repertoriul izvoarelor statistice privind Transilvania (1690-1847) 10 <MM> ki

Mircea Rebreanu – Optimismul nostru 3.900 lei

Mircea Rebreanu – Semnificaţia secolului nostru 9.900 lei

Mircea Rebreanu – în spaţiul cultural al Carpaţilor 9.900 lei

Mircea Rebreanu – Gândirea filosofică română 8.900 Ici

Michael Crichton – Terminalul uman 10.900 lei

Album – Berthelot și România 27.000 lei

LA EDITURILE IRI ȘI UNIVERS ENCICLOPEDIC VOR APĂREA:

Jeanne Guesné – Corpul spiritual 18.900 lei

Larousse – Dicţionarul spaţiului 32.000 lei

Iris Murdoch – Dilema lui Jackson 24.900 lei

Frieda Fordham – Introducere în psihologia lui C.G. Jung 19.900 lei

Aristotel – Organon (vol. II) 43.000 lei
Comandând prin poștă o carte apărută la una din editurile
IRI sau UNIVERS ENCICLOPEDIC
obţineţi o reducere de:
15%
Pentru comenzi cu o valoare mai mare de 60.000 lei obţineţi o reducere de:
20%
Costul expedierii prin poștă e suportat de edituri.
Adresa: CP 33-2, București, România
Tel.: (401) 222 62 86
(401) 223 15 30/int. 1606, 1030, 1430